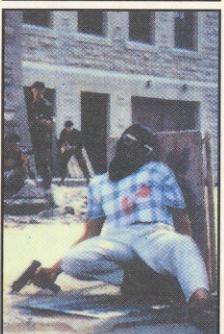
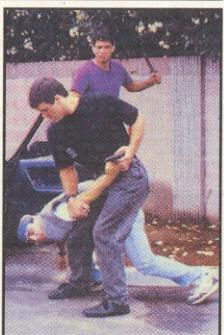
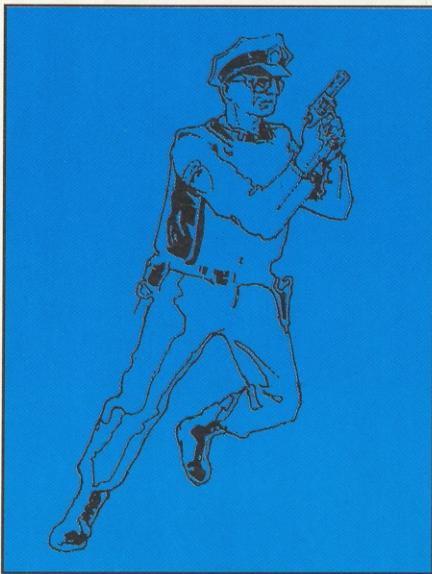

ZDENĚK
NÁCHODSKÝ

TAKTIKA POLICEJNÍ AKCE

TAKTIKA POLICEJNÍ AKCE

JUDr. Zdeněk NÁCHODSKÝ

PRAHA 1993

Kde dříve stačila urážka, padne nyní úder pěstí.
Kde stačil úder pěstí, musíme se obávat nože.
Kde se dříve rozdávaly kopance, sahá se nyní po
zbrani.

Věnováno obětem policejní služby

*Prosazování a ochrana zákona
je rizikové povolání,
které vyžaduje konstantní profesionalitu
a špičkovou připravenost.*

ÚVOD

Tato publikace volně navazuje na již vydaný titul „Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB“ (Naše vojsko, Praha 1984) a „Učebnice sebeobrany pro každého“ (Futura, Praha 1992). Byla napsána se zřetelem k požadavkům vyplývajícím ze služební praxe policistů a vojsk ministerstva vnitra a zároveň pro možné aplikované využití ve služební praxi ostatních ozbrojených sil a sborů státní správy (Vězeňské služby ČR, Letištění a železniční policie, Ústřední celní správy, Hraniční policie, Celní stráže, Vojenské policie, městské a obecní policie), civilních bezpečnostních služeb apod.

Jak zkušenost a praxe ukazují, dochází při výkonu služby a při zákrocích proti pachatelům trestné činnosti ke zvýšení útoků na policisty. Např. více než polovina všech útoků má verbální charakter. Avšak 193 fyzických útoků skončilo v minulosti za jeden běžný rok zraněním policistů. Ovšem nejčastější přičinou dočasného či trvalého vyřazení policistů z výkonu služby je úrazovost. Z každého sta policistů neschopných ze zdravotních důvodů služby je více než sedm neschopných v důsledku úrazu. Několik desítek jich z téhož důvodu odchází ročně do invalidního důchodu nebo umírá.

Z rozborů se např. dovídáme, že jen v prvním pololetí jednoho kalendářního roku došlo u policistů MV ČR k 1 303 úrazům, z nichž byla přibližně jedna čtvrtina spojena s výkonem služby. V důsledku úrazů bylo v průběhu tohoto období vyřazeno z výkonu služby den co den 130 policistů. Více než polovina všech úrazů spojených s výkonem služby vznikla při zákrocích policistů a další více než čtvrtina vznikla při bojové, branné a služební tělovýchově.

Obecně lze tedy říci, že připravenost policistů, zejména k obchůzkové službě a k provádění služebních zákroků, není na patřičné úrovni. Proto je třeba zvláště zvýšit účinnost přípravy policistů k zákrokům proti narušitelům veřejného pořádku tak, aby byl policista schopen na vyšší profesionální úrovni použít přiměřený prostředek ještě dříve, než by mohl být útočníkem zraněn sám. Je nutné neustále zvyšovat profesionalitu a věnovat zvýšenou pozornost přípravě policistů a jejich zdokonalování v taktice provádění služebních zákroků. Nezbytný je správný výklad pochopení všech pojmu z oblasti práva, především pojmu „nebezpečný recidivista“.

Větší pozornost rovněž vyžaduje nejen příprava a provádění instruktáží policistů před službou, ale i při jejich vysílání k provedení jednotlivých zákroků nebo zásahů k obnovení veřejného pořádku. Účinnost přípravy se musí umocnit i zvýšením operativně technické úrovně zásahových a ochranných prostředků používaných proti narušitelům veřejného pořádku a pachatelům trestné činnosti.

Předkládaná publikace řeší metodiku, taktiku a techniku některých specifických policejních úkonů s ohledem na konfrontace za použití střelných zbraní, dále pak problematiku použití služebních střelných, resp. palných zbraní a některých polních bojových technik především ve vztahu k přepadům, k prvnímu kontaktu s protivníkem a jeho zablokováním. Podpůrně je zařazena kapitola týkající se přehledu evropských protiteroristických oddílů a jejich praktického využití v boji proti terorismu a páchaní další násilné trestné činnosti.

ZÁKLADNÍ ZÁKONNÁ USTANOVENÍ

1. Nebezpečný recidivista

Mezi pachateli trestných činů jsou i takoví, kteří bývají označováni jako nebezpeční nebo zvlášť nebezpeční recidivisté. Jedná se o osoby, které jsou ve většině případu zvlášť nebezpečnými pachateli násilné trestné činnosti nebo pachateli taxativně vyjmenovaných trestných činů dle ustanovení § 62 zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákona, závažných úmyslných trestných činů a o pachatele ozbrojené střelnou zbraní.

Nebezpečným pachatelem se rozumí zejména:

1. Nebezpečný pachatel trestného činu; jde zejména o:
  - zvlášť nebezpečného recidivista (ust. § 41 tr. zák.),
  - pachatele některého z trestných činů uvedených v ustanovení § 62 tr. zák.,
  - pachatele závažného úmyslného trestného činu, který byl policistou přistižen při trestném činu,
  - pachatele úmyslného trestného činu, o němž vyjde najevo, že je ozbrojen střelnou zbraní.
2. Vězeň na útěku:
  - jde především o případy, na něž se obdobně vztahují hlediska pod bodem 1 (nebezpečný pachatel trestného činu), a obvykle jde o skutečnost ne možnosti ověření si policistou, o jakého vězně jde.
3. Osoba, která byla policistovi jeho nadřízeným nebo příslušným orgánem, např. soudem nebo prokuraturou, jako nebezpečný pachatel výslově označena:
  - o výslovém označení osoby za nebezpečného pachatele rozhoduje nadřízený, pokud to není výslově uvedeno na vyhlášeném pátrání. Pro stanovení nebezpečnosti pachatele lze uplatnit obdobná hlediska, jaká jsou pro vymezení tohoto pojmu pod bodem 1 (nebezpečný pachatel trestného činu).
4. Osoba, kterou policista podle jiných nepochybných okolností musí důvodně pokládat za osobu obzvláště nebezpečnou pro stát, lidský život, zdraví apod.

Při zákroku proti nebezpečnému pachateli musí policista vzhledem k charakteru osoby, proti níž zákrok směřuje, dbát vždy nutné ostražitosti, aby nebyl sám napaden a následně zraněn či dokonce usmrcen. Stejným způsobem musí postupovat ve všech případech, kdy zakročuje proti každé neznámé osobě.

Uplatnění správné metodiky, taktiky a techniky při služebních zákrocích je mnohdy opomíjeno a nedodržení obecně platných zásad a postupů, které vylučují riziko nebo jej snižují na minimum, zaplatila řada policistů újmu na zdraví nebo dokonce i životem. Svědčí o tom některé následující případy ze služební praxe výkonných policistů:

1. V Praze přistihl policista v civilním oděvu pachatele, který se snažil vniknout do zaparkovaného motorového vozidla. Při zjišťování jeho totožnosti nevěnoval dostatečnou pozornost svému okolí, byl udeřen ze zadu dalším pachatelem do krční páteře a několikrát bodnut nožem do paže a stehna.
2. Na základě vyhlášeného celostátního pátrání byli v nádražní čekárně železniční stanice Česká Třebová zadrženi dva nebezpeční recividisté – pachatelé závažné trestné činnosti. Po zadržení byli odvedeni na policejnou služebnu, kde byli střeženi jedním policistou. Jeho nedostatečná ostražitost umožnila pachatelům, že ho napadli, spoutali a zmocnili se jeho služební zbraně. Poté se zmocnili svých osobních věcí, odcizili peníze, úřední záznamy a klíče. Těmi otevřeli dveře místnosti stálé služby a uprchli. Při pozdějším zadržení v Pardubicích použili proti zakročujícím policistům odcizené zbraně.
3. V Brně po zaznamenání signálu o narušení objektu použil pachatel proti zakročujícím policistům střelné zbraně a jeden z nich zaplatil zákrok životem. Tři další byli zraněni.
4. V okrese Galanta zastřelil vojenský zbeh ozbrojený samopalem dva policisty a sám spáchal sebevraždu. Přičinou neúspěšného služebního zákroku byla nedostatečná informovanost těchto policistů o celé situaci před odjezdem na místo akce.
5. V Brně napadl desetkrát soudně trestaný recividista při předvádění na policejní služebnu oba předvádějící policisty nožem. Jednoho člena hlídky bodl do břicha a druhého při potyčce poranil. Za pomocí náhodně kolemjdoucího občana byl zneškodněn a byla mu přiložena pouta. Jeden z členů hlídky zranění podlehl.

Uvedené případy ze služební policejní praxe dokumentují neustále se zvyšující agresivitu a brutalitu pachatelů – útočníků zaměřujících se na páchaní násilné trestné činnosti. Na druhé straně však tyto případy signalizují nedostatečnou připravenost policistů na služební zákroky určitého typu.

V celém komplexu řešení reálně nebezpečných situací za použití služebních zákroků (zvláště při služebních zákrocích, kdy je nutno použít střelné, resp. palné zbraně) není tato činnost policistů i ostatních příslušníků ozbrojených složek a sborů z hlediska metodických, taktických a technických přístupů ojedinělá.

Např. v jedné ze zemí s vysokým výskytem kriminality bylo v jednom běžném roce zaznamenáno 50 000 útoků proti policistům, z toho jich bylo 19 000 zraněno. 95 % zabitých bylo zastřeleno. Provedená analýza ukázala, že z těchto 95 % zabitých byla celá řada výborných střelců do terče, avšak téměř v 60 % případů byli tito policisté totálně nepřipraveni reagovat na vzniklou reálně ne-

bezpečnou situaci a nestáčili dokonce ani vytáhnout zbraň dříve, než došlo k násilí ze strany útočníka. Pouze 27 % jich dokázalo vystřelit a jen 15 % jich bylo schopno zranit nebo zabít útočníka (morální a psychologické zábrany).

Konfrontace policistů a nebezpečných pachatelů při použití palných zbraní patří mezi nejnebezpečnější služební zákroky vůbec a jejich řešení vyžaduje účinné zvládnutí profesních dovedností. Jde především o dokonalou znalost právních norem a služebních předpisů (zejména práv a povinností ve vztahu k hodnocené situaci a použití zbraně) a s tím souvisejícího právního krytí a právních záruk policisty, dále pak o psychickou a fyzickou připravenost policisty, správné zvládnutí metodiky, taktiky (zejména taktických zásad a prostředků) a techniky při provádění těchto vysoce rizikových služebních zákroků. V neposlední řadě jde o připravenost k použití donucovacích prostředků a služební zbraně, o spolupráci ve skupině (týmová práce), využití služebního psa a některých dalších speciálních policejních úkonů.

Dále jsou uvedena některá fakta týkající se hodnocení osoby pachatele ve vztahu k zákrokům, při nichž může být použito zbraně:

Pachatelem trestného činu je ten, kdo trestný čin spáchal sám (§ 9 odst. 1 tr. zák.).

Pachatel, který znova spáchal zvlášť závažný úmyslný trestný čin, ač již byl pro takový nebo jiný zvlášť závažný úmyslný trestný čin potrestán, se považuje za zvlášť nebezpečného recividisty, jestliže tato okolnost pro svou závažnost, zejména vzhledem k délce doby, která uplynula od posledního odsouzení, podstatně zvyšuje stupeň nebezpečnosti trestného činu pro společnost (§ 41 odst. 1 trest. zák.).

Zvlášť závažnými trestnými činy jsou trestné činy uvedené v § 62 trest. zák. a ty úmyslné trestné činy, na něž tento zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let (§ 41 odst. 2 trest. zák.).

Pachatelé dopouštějící se taxativně vyjmenovaných trestných činů podle ustanovení § 62 trestního zákona: vlastizrady (§ 91), rozvracení republiky (§ 92), teroru (§§ 93 a 93a), záškodnictví (§§ 95 a 96), sabotáže (§ 97), vyzvědačství (§ 105), nedovoleného překročení státní hranice (§ 109 odst. 3), válečné zradě (§ 114), obecného ohrožení (§ 179 odst. 2 a 3), ohrožení vzdušného dopravního prostředku a civilního plavidla (§ 108a), zavlečení vzdušného dopravního prostředku do ciziny (§ 108c odst. 2), vraždy (§ 219), nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů (§ 187 odst. 3), loupeže (§ 234 odst. 2 a 3), braní rukojmích (§ 234a odst. 3), znásilnění (§ 241 odst. 2 a 3), pohlavního zneužívání (§ 242 odst. 3 a 4), krádeže (§ 247 odst. 2), genocidy (§ 259), persekuce obyvatelstva (§ 263a odst. 3), trestného činu podle § 1 zákona na ochranu míru, jakož i zvlášť nebezpečný recividista nebo osoba odsouzená k výjimečnému trestu odnětí svobody (§ 29 odst. 2).

2. Použití zbraně

Při výkonu své pravomoci (rozumí se veškerá činnost policistů i ostatních zahajujících osob prováděná podle zákonů a jiných právních norem ve služební i mimošlužební době) může policista za podmínek uvedených v zákoně č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky (podle ustanovení § 39) použít zbraň proti osobě. Právo použít zbraně proti osobě je nejvýznamnějším oprávněním policisty. K použití zbraně však musí být policista plně disponován (nesmí být např. pod vlivem psychického šoku, drogy, alkoholu, horečnatého onemocnění apod.).

Ustanovení § 39 zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky pro použití zbraně:

1. Policista je oprávněn použít zbraň:
  - a) aby v případě nutné obrany nebo při pomoci v nutné obraně odvrátil přímo hrozící nebo trvající útok vedený proti jeho osobě nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby;
  - b) jestliže se nebezpečný pachatel, proti němuž zakročuje, na jeho výzvu nevzdá nebo se zdráhá opustit svůj úkryt;
  - c) nelze-li jinak překonat odpor směřující ke zmaření jeho závažného služebního zákroku;
  - d) aby zamezil útoku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet;
  - e) aby odvrátil nebezpečný útok, který ohrožuje střežený nebo chráněný objekt nebo stanoviště, po marné výzvě, aby bylo upuštěno od útoku;
  - f) nelze-li jinak zadržet dopravní prostředek, jehož řidič bezohlednou jízdou vážně ohrožuje život a zdraví osob a na opětovnou výzvu nebo znamení dané podle zvláštního předpisu nezastaví;
  - g) když osoba, proti níž byl použit donucovací prostředek hrozba střelnou zbraní nebo donucovací prostředek varovný výstrel, neuposlechně pokynů policisty směřujících k zajištění bezpečnosti jeho vlastní nebo jiné osoby;
  - h) když je třeba zneškodnit zvíře ohrožující život nebo zdraví osob.
2. Zbraní se podle odstavce 1 rozumí zbraň střelná, bodná a sečná.
3. Použití zbraně policistou v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až f) je přípustné tehdy, jestliže použití donucovacích prostředků bylo zřejmě neúčinné.
4. Před použitím zbraně v případech uvedených v odstavci 1 písm. a) až e) je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání s výstrahou, že bude použito zbraně. Od výzvy s výstrahou může upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví a/nebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a služební zákrok nesnese odkladu.
5. Při použití zbraně je policista povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život jiných osob, a co nejvíce šetřit život osoby, proti níž zákrok směřuje.

Použitím zbraně se rozumí takové použití, k němuž je zbraň určena (střelné zbraně ke střelbě). Použití zbraně jiným způsobem, např. úderem, se posuzuje jako použití donucovacího prostředku podle ustanovení § 38 odst. 1 písm. k) zákona č. 283/1991 Sb.

Použití zbraně v mezích zmocnění zákona není trestným činem (ustanovení § 15 trestního zákona). Zákon nerozlišuje mezi zbraní služební a zbraní soukromou. Je proto možno použít i zbraň soukromou. Použije-li se zbraně (podle okolností), pak především zbraně služební.

S ohledem na řešenou problematiku je třeba objasnit některá fakta a terminologie vycházející ze základního článku ustanovení § 39 zákona č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky pro použití zbraně:

„Aby v případě nutné obrany nebo při pomoci v nutné obraně odvrátil přímo hrozící nebo trvající útok vedený proti jeho osobě nebo útok na život nebo zdraví jiné osoby“:

Toto ustanovení vychází z jedné z okolností vyučujících protiprávnost, a to z nutné obrany (ustanovení § 13 tr. zák.). Jde o ustanovení speciální, které opravňuje k použití zbraně pouze pro případ odvrácení útoku bezprostředně hrozícího či vedeného proti policistovi, nebo k odvrácení útoku na život jiné osoby (problematika okolnosti vyučujících protiprávnost a problematika sebeobrany je podrobněji řešena v publikaci „Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB“, Naše vojsko, Praha 1984, nebo „Učebnice sebeobrany pro každého“, Futura, Praha 1992).

Nutná obrana předpokládá útok fyzické osoby, který bezprostředně hrozí nebo trvá. Není rozhodující, zda útok směřuje proti životu policisty nebo zda je veden pouze za účelem jeho odzbrojení, spoutání, zneškodnění apod.

Útok bezprostředně hrozí tehdy, má-li vzápětí nastat. Není třeba, aby útok již skutečně začal. Záleží na tom, zda útočník dal svým jednáním dostatečně najevo (např. uchopením zbraně, vyhrožováním a krácením vzdálenosti apod.), že skutečně zamýšlí zaútočit.

Útok trvá potud, pokud ještě nepominulo nebezpečí vyvolané útočníkem. Tedy nebyl-li útok fakticky ukončen.

Jestliže však policista pokračuje v obraně, tj. použije zbraně v době, kdy již útok fakticky skončil, jde o vybočení (exces) z mezik nutné obrany, které je ve smyslu zákona postižitelné.

Po skončení útoku by mohlo být použito zbraně podle jiných ustanovení, např. podle ustanovení § 38 odst. 1 zák. č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky, k úderu zbraní k zamezení snahy nebezpečného pachatele pokračovat v útoku. Při útoku více osob proti policistovi (napadení skupinou osob) nebo proti životu jiné osoby, je přípustná nutná obrana proti kterémukoli útočníkovi. Tedy nejen proti tomu, který mezi ostatními zaujímá v probíhajícím útoku nejvýznamnější postavení.

Jestliže je použití zbraně zřejmě nepřiměřené povaze a nebezpečnosti útoku, jde o vybočení z mezik nutné obrany, které je ze zákona postižitelné. Zda jde

o zřejmou nepřiměřenost obrany, je nutno posuzovat se zřetelem na všechny okolnosti konkrétního případu. Přitom je třeba vycházet ze situace, za které k použití zbraně došlo, z momentálně daných možností obrany jak policisty, tak i útočníka a z úrovně psychického stavu policisty vyvolaného útokem v okamžiku použití zbraně.

K použití zbraně opravňuje policistu pouze *odpor aktivní*. Jde tedy o odpor, kterým je mu *násilím* bráněno v provedení závažného služebního zákroku, např. o bránění v příložení pout či zadržení nebezpečného pachatele. Dostoupí-li odpor směřující ke zmaření závažného služebního zákroku takové intenzity, že se rovná útoku vedenému proti policistovi, pak může být zbraně použito z hlediska *přímo trvajícího útoku*.

Proti *pasivnímu odporu* nelze v žádném případě zbraně použít. Pasivní odpor je taková činnost, již se osoba (pachatel) nedopouští vůči policistovi *násilí*, ale pouze *odmítá* splnit jeho požadavek.

Před každým použitím zbraně *musí* být policistou uplatněna výzva (dle ust. § 39 odst. 4 zák. č. 283/1991 Sb.), jejímž obsahem je příkaz k upuštění od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito zbraně. Před použitím střelné zbraně je policista povinen použít též varovný výstrel. Od výzvy s výstrahou může policista upustit jen v případě, že je ohrožen jeho život nebo zdraví, nebo je-li ohrožen život nebo zdraví jiné osoby a služební zákrok nesnese odkladu (ust. § 39 odst. 4 zák. č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky).

Obecně lze říci, že právě tento zákonný požadavek – uplatnění povinné výzvy před provedením závažného služebního zákroku je jedním z faktorů, který z hlediska taktického provedení tohoto zákroku policistu znevýhodňuje.

Policisté, zvláště pak výkonné, a příslušníci některých ostatních uniformovaných ozbrojených sborů jsou oproti pachatelům trestné činnosti ve značné nevýhodě:

- jsou uniformovaní, a proto snadno rozeznatielní;
- mají označená vozidla (Policie, Hraniční policie apod.);
- jejich hlasité příkazy je činí snadno rozeznatielnými kterýmkoliv možnými útočníky, zatímco útočníci a pachatelé trestních činů (přestupků) jsou rozpoznatelní jen velmi obtížně nebo vůbec ne. Policisté mohou tedy útoky těchto osob jen obtížně předvídat;
- policisté i ostatní účastníci jsou při provádění služebních zákroků ovlivněni mimo jiné i morálními a psychologickými aspekty a ohledy.

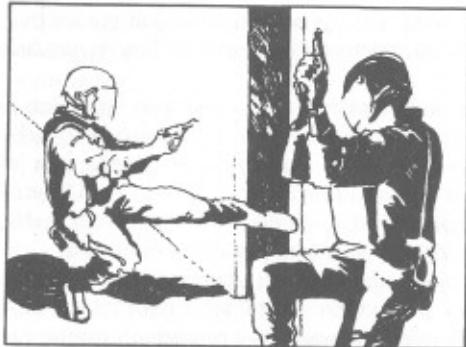
Musí zhodnotit, zda daná situace legálně ospravedlňuje jejich činnost (např. použití zbraně při závažném služebním zákroku; jde tedy i o právní záruky při způsobeném následku použití zbraně). Dále musí dodržovat zásady nutné opatrnosti apod.

Nebezpeční pachatelé se naopak mohou svobodně rozhodnout (a ve většině případů tak činí) kdy, kde a proti komu použijí např. střelné zbraně. Jejich rozhodování není ovlivněno ani etikou ani morálními zábranami, ale naopak se rozhodují na podkladě čistě sobeckém nebo zcela *iracionálním* a bez hlubší úvahy.

Podle statistik zabývajících se konfrontacemi za použití střelných zbraní bylo proti policistům použito střelné zbraně *bez varování* či zřejmě příčiny minimálně v 1 % případů.

Úspěšnost použití střelné zbraně v těchto reálně nebezpečných situacích je závislá na mnoha faktorech. Faktem zůstává, že příprava zbraně pro její použití ke střelbě je značně pomalá. Má-li policista zbraň zasunutou v pouzdře, pak je-li mimořádně obratný, její vytažení a příprava k použití trvá asi 1–1,2 s. Obecně však lze říci, že velká většina policistů před nástupem do výkonu policejní služby se střelnou zbraní, zvláště podobnou zbrani služební, prakticky necvičila.

Správně porozumět dynamice ozbrojené konfrontace, zhodnotit rizika, jimž je třeba čelit, plánovat vlastní činnost v případech smrtelného nebezpečí, znát a v praxi ovládat správné taktiky a techniky pro přežití v případech reálně nebezpečných situací, to jsou úkoly, které musí vést k doplnění profesionální služební připravenosti příslušníků policejních a jiných ozbrojených sil a sborů. Tyto znalosti je třeba plně uplatňovat s ohledem na řešení situací, při nichž je použito střelných, resp. palných zbraní.

TAKTIKY PRO CHOVÁNÍ V REÁLNĚ NEBEZPEČNÝCH SITUACích

Taktiky pro chování v reálně nebezpečných situacích jsou rozdeleny do dvou základních kategorií:

První kategorii jsou taktiky chování, které pomohou *předejít rizikovým situacím* od stupňování rizika až po život ohrožující střetnutí. Jde tedy o taktiky chování se snahou zamezit a vyloučit použití střelných zbraní.

Druhou kategorii jsou pak taková jednání a chování, jež pomohou přežít za předpokladu, že se přes veškerou snahu nepodařilo použít střelné zbraně ze strany útočníka zabránit.

Obě tyto kategorie vyžadují přípravu zakročujících osob daleko dříve, než se budou v reálně nebezpečné situaci pohybovat a než budou muset při služebním zátkoku střelné zbraně použít.

Vyvážený vztah mezi psychickou stabilitou, fyzickou zdatností, odborností, taktilkou v pohybu, chováním a jednáním v reálně nebezpečné situaci a střeleckou dovedností umožňuje závažný služební zátkrok za použití střelné zbraně úspěšně realizovat. Všechny tyto faktory jsou stejně důležité a opomenutí kteréhokoli z nich vytváří potenciální nebezpečí ohrožení zdraví a života policisty.

Obranná struktura musí být postavena do kombinovaného, koordinovaného systému, umožňujícího kontrolovat průběh střetnutí za použití střelných zbraní a jeho výsledků. Jedině tento systémový přístup splňuje rozvinutí dovednosti v různě odlišných, ale současně spolu souvisejících postupech anticipace a konečných pozitivních výsledků. Některé situace vyžadují okamžité a přesné použití střelné zbraně, jiné neopětování střelby s taktilkou vyčkávání na příhodný okamžik (tím však průchod vyšším rizikem).

Vzhledem k tomu, že u většiny pachatelů této závažné trestné činnosti předpokládáme ilegální držení zbraně a její skryté nošení, nelze u nich při střetnutích

počítat s normálními sociálními vztahy založenými na zdvořilém a slušném chování. Úspěšné použití obranných technik v těchto situacích nelze zakládat na bezstarostném chování a důvěře. Bezstarostnost a důvěřivost se v těchto případech rovná *neostražitosti a nesoustředěnosti*. Tyto stavy jsou pak největším nebezpečím pro vlastní osobu, v případě součinnosti a spolupráce i pro ostatní policisty a účastníky prováděné policejní akce, a zejména pro nezúčastněné osoby.

Vycvičený a trénovaný policista má zpravidla vyšší sebedůvěru. Je si vědom své připravenosti pro tyto situace a jeho kontrolované dovednosti mu pomohou v okamžiku potřeby vzniklé násilí minimalizovat nebo ihned zastavit a účinným způsobem zrušit.

Vzhledem k tomu, že v praxi přesně stejně situace neexistují, ani soubor vždy stejně účinných způsobů jejich řešení, nelze uvažovat v taktice a technice v *absolutních intencích*. Existují pouze *různé volby* taktik a technik, většinou jednoduchých, které vycházejí z psychicky stabilního postoje a rozsáhlé služební praxe. V tom je základ jejich úspěšného použití.

Tyto taktiky a techniky by se *soustavným nácvikem* měly stát při provádění *přirozenými a reflexivními*, neboť je dokázáno, že za působení stresorů a v psychické krizi se účastník reálně nebezpečné situace *instinktivně* vrací ke způsobu chování a jednání, který měl již nacvičen.

Trénink k úspěšnému členění reálnému nebezpečí v situacích za použití střelných zbraní vyžaduje čas a energii specifické tréninkové metody, jejichž podstatou je *vysoká variabilita*.

V zájmu ochrany vlastního života a zdraví je nutno si stále uvědomovat, že jedinou okolností, kterou lze předvídat ve služební praxi (zvláště v očekávání vzniku reálně nebezpečné situace) je nemožnost anticipovat konkrétní čin protivníka. Tedy překvapivá napadení a přepady ze zálohy, včetně přepadů situacích, jsou jedněmi z *ne/nebezpečnějších* způsobů ohrožení osobní integrity a to zvláště tehdy, je-li v těchto případech použito střelných zbraní.

Statistiky je možno dokladovat případy reálně nebezpečných situací a procentuálně vyjádřit míru rizika nebezpečí pro zdraví a život při jejich řešení (uvezený rozbor je použit dle zahraničního hodnocení):

- pokusy o provedení a dokončení závažného služebního zátkoku proti nebezpečnému pachateli násilného trestného činu za použití střelných zbraní ..... 21 %
- řešení nebezpečné situace na anonymní a neanonymní telefonické ohlášení závažného trestného činu ..... 19 %
- loupeže ..... 18 %
- dopravní služba a silniční kontrola dopravních prostředků ..... 12 %
- prověrování podezřelých a neznámých osob ..... 8 %
- krádeže ..... 7 %
- vstup do nastražené léčky (např. pokus o odzbrojení) ..... 7 %
- styk s odsouzenými (spec. pro dozorce vězňů) ..... 4 %

- styk s psychicky narušenými osobami	2 %
- občanskoprávní spory	1 %
- ostatní	1 %

Stejně tak lze vyjádřit rizika v reálně nebezpečných situacích s ohledem na funkční zařazení policistů:

- činnost uniformovaných policistů (např. policejní hlídky, dopravní služby, celní stráže, hraniční policie apod.)	66 %
- činnost policistů neuniformovaných (např. policistů s operativním posláním, kriminální služby apod.)	22 %
- činnost všech policistů mimo službu	12 %

Z výše uvedeného výčtu možných typů reálně nebezpečných situací je zřejmé, že riziko ztráty zdraví či života se týká v podstatě všech služebních zákroků, které musí policista v těchto situacích použít. Proto by součástí přípravy do služby měla být i racionální teoretickopraktická rekapitulace činností (metodických, taktických i technických), které by musel policista uplatnit v případě, že by se do reálně nebezpečné situace dostal a byl nucen použít proti nebezpečnému útočníkovi střelné zbraně.

Současná služební policejní praxe přináší určité poznatky, jež je možno zobecnit a na které je třeba zvláště upozornit:

V náhlém strachu a dalších negativních IR (instinktivních reakcích) dochází zcela fyziologicky u každého jedince, který se pod tlakem psychické zátěže nachází, ke zrychlení srdečního tepu, k dilataci papil, a tím ke snížení vnímavosti, např. barev, času, vzdálenosti apod. Za tohoto stavu se člověk obvykle drží, jak již bylo uvedeno, návyků, jimž se naučil při cvičení a tréninku. Pokud tento trénink a tato cvičení byla pojímána v co největší míře realisticky, snižuje se riziko poškození zdraví či ztráty života na minimum. Naopak, pokud tomu tak nebylo, rizika se podstatně zvyšují. Tuto skutečnost lze dokázat na případě ze služební policejní praxe, kdy motorizovaná hlídka stavěla zvláště nebezpečného pachatele loupeže. Všichni členové hlídky byli při přestřelce zastřeleni. Ujednoho z nich byly nalezeny v kapse prázdné nábojnici. Ukázalo se, že šlo o podvědomý návyk ze střelnice. Bubínek revolveru vyprazdroval do dlaně a prázdné nábojnici ukládal do kapsy. Pak teprve opět zbraň nabíjel. V této nanejvýš nebezpečné situaci však zbytečně plýtvat cenným časem.

Z dalších případů vyplývá, jak velice důležitá je v situacích ohrožení např. kontrola činnosti rukou podezřelého:

1. Z výpovědi zadrženého nebezpečného recidivisty: Nejnebezpečnější ve vzájemném střetnutí za použití střelných zbraní jsou ruce. Jsou-li v zorném úhlu ohrožení (zvláště pravá ruka) a kontrolujeme-li jejich činnost, jsme v bezpečí. Dokonce i v případě, kdy je k nám protivník otočen zády.
2. Případ postřelení policisty: Při zatýkání se nebezpečný pachatel násilného trestného činu otočil a sahal si za opasek. Při konfrontaci došlo k vzájem-

nemu zásahu (souzásahu). Chybou bylo, že policista ztratil kontrolu nad činností rukou protivníka (dopustil, aby se protivník otočil zády) a zákrok prováděl nezajištěn bez spoluúčasti dalšího policisty, ač byl informován, o jakou osobu jde.

3. Zastřelení policisty: Nebezpečný pachatel trestného činu byl překvapen neuniformovaným policistou při loupeži v potravinovém obchodě. Pachatel nerozpoznal, že se jedná o policistu a zastřelil ho. Chybou bylo, že se policista snažil na již připravenou zbraň útočníka vytáhnout zbraň vlastní a že se neřídil jeho pokyny jako ostatní přítomní.
4. Zranění policisty: Policista dopravní služby na motocyklu se snažil zadržet známého recidivista (zloděje) jdoucího po ulici a byl jím při zákroku vážně zraněn. Jeho chybou bylo, že zákrok prováděl, aniž měl krytí. Útočník měl ruce v kapsách (chyběla kontrola rukou) a přiblížil se k němu velmi blízko.

Faktory střetnutí

Ke střetnutí za použití střelných zbraní dochází za určitých podmínek a neméně daných faktorů, které výsledek těchto střetnutí podstatně ovlivňují. Některé z těchto faktorů byly popsány v publikaci „Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB“ a v publikaci „Učebnice sebeobrany pro každého“. Přítomnost střelných zbraní však vliv těchto faktorů specifikuje právě s ohledem na jejich využití v praxi.

1. **Vzdálenosti:** Tradičně pojímaný střelecký výcvik mřížené střelby v klidu na terčový cíl pomáhá při počátečním seznamování se se zbraní. Pro praktikou bojovou střelbu se však nehodí a je nevhodující. Zatímco mřížená střelba je praktikována na delší vzdálenosti, např. 25 m, 50 m, 100 m apod., skutečné použití zbraně ke střelbě bývá z 85 % případů uplatněno pod cca 6 m (jak zkušenosť a praxe ukázala). Z provedené analýzy skutečných případů vztahem k střetnutí za použití střelných zbraní vyplynulo, že ztráty na životech bývají zapříčiněny střelbou ze vzdálenosti do 3 m, polovina postižených přichází o život ze vzdálenosti 1,5 m nebo až na dotyk s ozbrojeným útočníkem.

V reálně nebezpečné situaci tedy není čas na klidné zaujetí střelecké polohy a dlouhou manipulaci se zbraní. Stereotypní výcvik v mřížené střelbě na delší vzdálenosti vede k tomu, že ve skutečném střetnutí s ozbrojeným protivníkem začíná ohrožovaný myslit v podmírkách relativně většího prostoru a času, zatímco by se jeho myšlení mělo pohybovat v intencích těsných střetnutí (v podmírkách pro instinktivní – letmé, pudové, bojové, combatové – použití zbraně). Jak zkušenosť a praxe ukázala, ozbrojený útočník ve valné většině případů používá při konfrontacích střelné zbraně zřejmě blíže než např. na polovinu délky služebního vozidla nebo na délku paže. Jeho výhodou je provedení prvního kroku a tím využití momentu překvapení. Proti těmtu dvěma výhodám útočníka je možno čelit pouze účinným krytím, větší rychlostí a přesnosti při použití zbraně.

2. Čas (doba): Doba spojená s přípravou pro použití střelné zbraně je vždy delší než většina samotných střetnutí. Vzájemná střetnutí za použití střelných zbraní jsou náhlými záležitostmi. Ve většině případů se délka jejich trvání po- hybuje od 2 do 3 s. Téměř nikdy není čas na zaujetí střeleckého postoje, ta- žení zbraně, její přípravu ke střelbě a namíření na cíl. Taková situace nastává výjimečně, a to v případech pronásledování nebezpečného pachatele násil- ného trestného činu při jeho útěku a při využití taktického prvku obklíčení skrývajícího se nebezpečného pachatele, případně pak při snaze zastavit ujíž- dějící motorové vozidlo.

Je jen velmi málo pravděpodobné, že při vzájemném střeleckém střetnutí dojde k více než třem výstrelům. Není přitom rozhodující, jde-li o přepad ze zálohy, ozbrojené loupežné přepadení, napadení z čelního postoje či postoje bočního apod. Počáteční výměna výstrelů ve většině případů podmiňuje vý- sledek bojové střelby. Rychlosť vlastní reakce v reálně nebezpečné situaci je pravděpodobně co do kvantity a kvality kritičtější než množství nábojů, jímž je v daném okamžiku disponováno. Dá se tedy s určitostí tvrdit, že množství nábojů, jež je k dispozici k účinnému použití, je ve většině případů vždy prav- děpodobně vyšší (větší) než množství času k řešení této rizikové situace. Času je vždy nedostatek.

3. Místo: Střelecká střetnutí venku ve volném prostoru a uvnitř budov a růz- ných objektů jsou v poměru asi 2,5 : 1,3. To ukázaly skutečné případy řešené policejní službou.

Skrývá-li se útočník uvnitř objektu, je dostatek času na plánování jeho zne- škodnění (zadržení), vyžádání asistence a součinnosti dalších policistů, pří- padně ozbrojených jednotek apod.

Ve vztahu k místu, jako jednomu z faktorů střetnutí, je nutno se zmínit i o úkrytu. Za úkryt se v tomto případě považuje vše, co zakročujícímu policis- tovi znemožňuje sledovat činnost osoby, proti níž je služební zákrok veden. Úkrytem tedy může být např. dům, zed, sklep, příkop, půda, stoh slámy, hro- mada kamení a zeminy apod. Za úkryt je považováno i kroví nebo strom, i když útočníka zcela nekryje.

K většině střetnutí za použití střelných zbraní venku dochází na frekvento- vaných místech, ulicích, v parcích apod. Takové situace vyžadují uplatnění rychlých akcí, které zabrání nebezpečnému útočníkovi využít frekventovaného místa (prostředí). Zvýšené riziko řešení takové situace je dáno možností ohro- žení nezúčastněných osob (náhodných přítomných), dětí, osob vyhlížejících z oken, ostatních zúčastněných policistů atd. Útočník použije v případě nut- nosti zbraně vždy a bez ohledu na tyto skutečnosti. Volba způsobu provedení takového služebního zákroku za použití střelné zbraně musí vycházet např. z terénních možností, z postavení všech aktivních i pasivních účastníků, vzdá- leností, časových možností, psychologického působení na útočníka apod. Musí být tedy zodpovědnější s ohledem na výše uvedené rizikové okolnosti.

4. Světlo: Jak opět ukázala praxe, k více než dvojímu použití střelných zbraní ze tří možností dochází za šera či tmy, nebo v temných místech a zákoutích. Světlo je velmi důležitý faktor, který značnou měrou ovlivnuje výsledek střet- nutí. Při použití střelné zbraně je možno využít i slabého měsíčního svitu, úse-kovkového osvětlení ulice nebo části domů pouličním osvětlením apod. Faktor světla, vzhledem k tomu, že umožnuje především zrakovou kontrolu nad si- tuací za tmy, je nutno do vlastních taktických záměrů zahrnout.

5. Útočníci, podezřelé osoby, které použijí střelných zbraní: Provedená analýza skutečných případů při použití střelných zbraní ukázala, že dané mož- nosti policistů a osob užívajících při střetnutích střelnou zbraň bývají v poměru 40 : 60, že podezřelá osoba použije střelné zbraně jako první.

Současně je třeba si uvědomit, že nejméně čtyř z deseti střeleckých střet- nutí mohou zahrnovat více než jednoho útočníka. Dobře sehrané, vyzbrojené a organizované skupiny nebezpečných pachatelů násilných trestných činů mohou vést útoky při zajištění tzv. „zadáků“ (tato praxe je všeobecně známá při provádění např. bankovních a poštovních loupeží, zvláště v zemích s vy- sokým výskytem zločinnosti). Tito „zadáci“ jsou těžko identifikovatelní, a po- kud pod tlakem nervozity a psychického nezvládnutí reálně nebezpečné situace nevybočí jejich chování z běžného normálu, splývají s davem a při- tomou diváckou kulisou. Nebezpečnost těchto „zadáků“ spočívá v tom, že unikají pozornosti policistů až do doby použití střelných zbraní. Postřehnout je lze v různých vzdálenostech, výškách a úhlech, odkud zahajují svůj útok ze zálohy a překvapivě. Jejich pohyb a činnost značně ztěžuje použití zbraně k opětování střelby.

Podezřelé osoby jsou mnohdy činností policistů donuceny k nežádoucím reakcím. Jakákoliv akce policisty (ať již obranná či útočná) nutí podezřelou osobu v podstatě k trojímu zásadnímu rozhodnutí: buď se odpoutat útekem, nebo se podrobit, anebo použít zbraně (chladné nebo palné).

Ze statistického hlediska lze usoudit, že převážná část osob, které použijí při střetu střelné zbraně, jsou muži. Většina je mladších 30 let. Nelze však opomenout ani ženy, mladistvé a starší osoby, i když tyto případy nejsou tak časté.

Podezřelé osoby do 21 let a např. Romové (ale nejen oni) mnohdy útočí ve skupinách, zatímco osoby starší mají tendenci útočit sám. S určitostí lze tvrdit, že přes 60 % útočníků bylo již dříve odsouzeno a z toho 40 % jich bylo souzeno za násilné trestné činy.

Rozdílnost je i ve vycvičenosti v užívání střelných zbraní. Většina útočníků se střelnými zbraněmi buď necvičila vůbec nebo málo intenzivně a nepravi- delně. Některé však cvičili více než např. policisté. Mnohdy jsou tyto osoby profesionálně připravené v některých z bojových sportů (box, judo, karate, zápas apod.) a tyto dovednosti pak mohou při střetnutích kombinovaně vy- užít.

Zvlášť nebezpeční recidivisté a odsouzení k delším trestům odnětí svobody mají dlouhodobou přiležitost k ziskávání „zkušeností“ od ostatních odsouzených. Současně mají možnost k přípravám další trestné činnosti po propuštění z výkonu trestu mnohdy i v organizovaných skupinách. Jejich přípravná činnost spočívá především v plánování dalšího bezpracného způsobu života a s tím souvisejícími „taktikami“ páchaní další trestné činnosti (krádeži, loupeži, přepadení policisty a získání jeho zbraně apod., dále pak např. únosů vzdušných dopravních prostředků, krádeži motorových vozidel, přiblížení se k vozidlu, např. policie s cílem likvidovat hlídku, zabránění činnosti hlídkových vozů apod.).

Z pohledu psychologického lze konstatovat, že většina nebezpečných pachatelů násilných trestních činů si je vědoma toho, že policista *nepoužije* v reálně nebezpečné situaci zbraně ke střelbě jako první (až na očekávané, výjimečné situace při neudržení psychické stability pod vlivem negativních instinktivních reakcí, tj. při propadnutí panice, nervozitě, vyvolané úlekové instinktivní reakci apod.). Toto vědomí je staví do zvýhodňující pozice.

Faktem však zůstává, že existuje určité procento podezřelých osob *psychicky narušených*, které našly zálibu ve střelných zbraních a jejich používání. Tato skutečnost je připomenuta proto, že i s tímto rizikem je nutno při řešení těchto extrémních situací počítat. Proto je důležitá důkladná znalost osobnosti nebezpečného pachatele před započetím tak závažného služebního zákroku.

Zahraniční zkušenosti v mnoha případech ukázaly, že nebezpeční pachatelé při střetech za použití střelných zbraní používají ve většině případů tuto zbraň *opakováně*. Tento způsob použití střelné zbraně opět protivníka zvýhodňuje.

Policisté se pod vlivem působení stresorů obvykle vracejí k pomalejším návykům při použití zbraně, a to pouze jednou, získaným při ostrých střelbách na střelnici.

6. Používané zbraně: Při běžných střeleckých cvičeních neexistuje cíl, který by střelu opětoval. Neexistují tedy zbraně útočníků a cíle, do kterých je střeleno. Střelu přijímají, avšak neopětují. V reálně nebezpečných situacích probíhají konfrontace za použití střelných zbraní vždy v opačném sledu. Útočníci ve většině případů zahajují střelu jako první a navíc mohou být jejich zbraně účinnější oproti zbraním policistů. Mohou se vyskytovat i samopaly (např. u vojenských záběhů), brokovnice, kulové zbraně nejrůznějších typů z dovozu apod.

V úvahu je třeba brát i ztrátu života zastřelením vlastní zbraní. K tomu by mohlo dojít ve zvláště nepřehledných situacích, např. při sevréní davem, při potyčce s protivníkem apod. Vytažení zbraně policistovi a její použití je v těchto případech zcela reálné. Podle zahraničních statistik přišlo takto o život asi 20 % příslušníků policejní služby z počtu zastřelených.

7. Psychický stav, činnost a postoje napadených policistů: I v nebezpečných situacích za použití střelných zbraní je nutno vlastní psychický stav přizpůsobit podmínkám obecných faktorů střetnutí (vzdálenosti, času, místu, zbraní použité útočníkem apod.) v perspektivní činnosti vlastní a anticipované útočníkově. Opakovaně je třeba si připomínat, že:

- prosazování zákona je rizikové povolání, které vyžaduje konstantní bdělost;
- motivace, postoje, důvody, inklinace k použití střelné zbraně útočníkem jsou vždy rozdílné od stejných náhledů policisty;
- fakticky existují morální, legální a psychologické důsledky použití střelné zbraně, které musejí být zváženy a vyřešeny předem, než dojde ke konfrontaci;
- může dojít k situaci, jejímž následkem bude zabítí útočníka, i když v zájmu ochrany vlastního života či života druhé osoby (psychologické a etické vyrovnaní se s tímto možným případem);
- praktické použití zbraně by v sobě mělo zahrnovat simulované nacvičování nových technik pod vlivem např. stresu v co nejrealističtějším prostředí (ideální výcvikový stav);
- plánováním správných postupů v nebezpečných situacích předem a dobrou fyzickou a odbornou připraveností se lze vyhnout chybám, jichž se při závažných služebních zákrocích dopustili policisté, kteří utrpěli újmu na zdraví či ztratili život;
- správným postavením plánu služebního záktroku lze předejít použití střelné zbraně útočníkem. Avšak ani to nemusí být pravidlem, jak ukazuje následující případ: Policista zastavil, aby pomohl dvěma mladým lidem, kteří se porouchalo auto. Netušil, že se jedná o uprchlé vězně-recidivisty, kteří mají o jeho pomoc jinou představu (jsme dopadeni a zatčeni), a že v důsledku této mylné představy použijí střelné zbraně. Přišel o život.

V tomto případě šlo tedy o kontakt s neznámými osobami mimo jakoukoliv anticipaci v myšlení policisty, bez intuitivního odhadu situace s ohledem např. na oblečení, chování, celkový dojem a v závěru tragického střetu i na jednání osob (zasunutí rukou do kapes, přípravu a vytažení zbraně k útoku). Tedy i zde platilo pravidlo, že jedinou okolností, kterou lze v praxi s určitostí předvídat, je nemožnost anticipovat konkrétní činnost protivníka.

V případě neznámých osob a osob podezřelých chováním je proto nutno anticipovat i možnost ozbrojeného střetnutí. Stavba plánu služebního záktroku je nutná vždy s ohledem na taktiku, která je diktována konkrétnimi okolnostmi vzniklé situace. Schematicky řečeno: Přihodí-li se A, je třeba udělat B. Jakýkoli jiný postup je nesprávný. Jde v podstatě o přizpůsobení se nově vzniklé situaci. V momentě zahájení akce (propuknutí násilí) není čas na racionální promýšlení dalších postupů. Realizace plánu tedy musí proběhnout s minimálním váháním, nebo ještě lépe instinktivně a bez váhání. Jak praxe ukazuje, jedině kultivací neočekávaných taktik ve střetech je dosahováno pozitivních výsledků. Vždy jde o setinosekundové záležitosti.

V některých případech je použití střelných zbraní signalizováno, např. zvukem střelby, pohybem osoby se zbraní apod. V jiných případech je nutno spoléhat se na svou ostražitost a instinkt tzv. „šestého smyslu“ pro registraci nebezpečí. Jde o situace, kdy se na podezřelé osobě objevuje určitá stopa nebo nebezpečný znak vybočující z normálního chování, který signalizuje nebezpečí propuknutí násilí (použití zbraně). Obvykle to bývá projevená nervozita, nevyklý zájem sledovat činnost policisty ve zpětném zrcátku při přistupu k motorovému vozidlu apod.

Činnost a postoje policistů jsou v reálně nebezpečných situacích rozdílné. Jak již bylo uvedeno, vliv morálních (etických), legálních a psychologických faktorů na provedení závažného služebního zákroku s použitím střelné zbraně mnohdy tak říkají „svazuje ruce“. Jedním z největších problémů je otázka *legality* použití střelné zbraně a obavy z právních následků. Jinými slovy, skutečný stav uplatňování právních záruk policistů se stává mnohdy takovou zábranou, že dochází k excesům neplnění závažných služebních zákroků i tam, kde je jejich použití (nikoli tedy *zneužití*) na místě. Právní vědomí, zodpovědnost při plnění služebních úkolů, by měly být v souladu s důvěrou v oficiální ospravedlnění závažného služebního zákroku, a to bez represivních následků.

Zajímavou zkušeností je i to, že reakce v reálně nebezpečných situacích jsou ovlivňovány úrovní sexuálního založení účastníků v těchto nebezpečných střetnutích. Zahraniční praxe ukázala, že policisté s partnery muži měli obvykle nechuť použít při střetnutích střelných zbraní a více chybali z hlediska jasného vnímání nebezpečí a reagování na ně. Smíšené pracovní týmy, tj. policisté s ženskými partnery, mají tendenci registrovat více podvědomých emočních podnětů, což znamená větší vnímavost k jasným znakům nebezpečí v jejich prostředí. Zářející je i to, že asi ve 27 % případů vzájemných střetnutí za použití střelných zbraní přišli policisté o život, když znali své útočníky (nedostatečná ostražitost a nedodržení správných taktických zásad při zákroku).

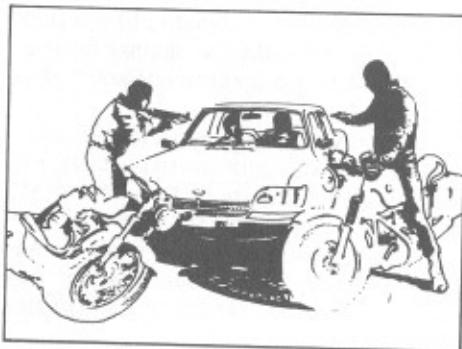
Dále je možno s určitostí tvrdit, že negativním jevem jakéhokoliv střetu s útočníkem (nejenom tedy za použití střelných zbraní) je nadmerná sebedůvra. Tato nebezpečná skutečnost v postoji účastníka střetného boje vychází většinou z minulých úspěchů dosažených v obdobných situacích, případně z neuvědomění si a nepřipouštění si jakéhokoliv rizika. Sebedůvra je vlastnost, bez níž se policista neobejdě. Přílišná sebedůvra je však skutečným nepřitelem. Minulé úspěchy při služebních zákrocích, příklady z filmové a televizní praxe chování a jednání policistů mohou vytvořit fixní sebevědomí kultovní neomylnosti ve vztahu k protivníkovi a ve vztahu ke vzniklé nebezpečné situaci. Především se jedná o přehlížení a podceňování nebezpečí. Tyto postoje, pokud jsou dávány nepokrytěajevo, mohou provokovat a vyzývat útočníka k použití střelné zbraně. Ve vztahu k jejich nositeli (rozuměj policistovi) mohou být spíše neumělou snahou o zakrytí vlastních nedostatků a komplexní nepřipravenosti k provedení závažného služebního zákroku, tj. k použití střelné zbraně především takovým způsobem, aby byl útok neutralizován (jde především o neznalost zásahových míst a účinného způsobu jak útočníka zasáhnout).

Zahraniční zkušenosti v tomto směru ukázaly, že 66 % policistů přišlo o život jako uniformovaných ve hlídce nebo v hlídkovém voze a další v městské či předměstské oblasti. Více než 60 % bylo ve věku 25–40 let s průměrnou délkou služby nad 5 let. Méně než 13 % sloužilo 1 rok apod.

Statisticky podchycená výše uvedená fakta potvrzuji, že objem a stupeň pravdivosti informací o každém člověku je dán schopnosti a zkušeností policisty vnitřnatohoto člověka, chybami v hodnocení vnímaných jevů (např. tzv. „haló efekt“ apod.) a podmínkami, za nichž k tomuto procesu dochází. Máme-li hovořit o vnímaném člověku (např. nebezpečném pachateli trestného činu), lze říci, že některé jeho kvality pozná každý, některé lze rozpoznat hůře nebo se vůbec navenek neprojevují a je možné je pouze předpokládat na základě zkušeností získaných ve služební praxi.

Schopnost rozlišovat zvláštnosti výrazu tváře, póz, chůze, odchylek od běžného způsobu chování a jednání vnímané osoby není u rozdílných osob stejná. Nashromážděné životní zkušenosti, zejména ve výkonu služby policisty, který je v neustálém styku s lidmi, jsou velmi cenné v nastalých nebezpečných situacích a musí být, především v zájmu ochrany vlastního života a zdraví, maximálně zúročeny.

Se správným psychickým a taktickým postojem zdůrazňujícím především anticipační formu myšlení jsou lépe rozpoznatelné signály nebezpečí a je jim tedy věnována větší pozornost. Po určité době se však při tomto soustředěném způsobu vnímání nutně dostavuje únavu a s ní související utlumený až laxní vztah k nebezpečí a možnému propuknutí násilí. Pravdou zůstává, že je dosti problematické pracovat po celou dobu v neustálém nervovém vypětí a vyčerpávajícím způsobem být naprostě pozorný a připravený na možnost ozbrojeného střetu. Existuje však určitý, specificky daný způsob taktického myšlení, který umožňuje rozvinutí ostražitosti, pozornosti a připravenosti a který se diametrálně odlišuje od běžně užívaných taktik při ozbrojených střetnutích, resp. pudových instinktivních praktik bez jakéhokoli taktického myšlení. Tento způsob myšlení je dán specifikou řešeného úkolu. Podrobněji je rozebrán v následující kapitole, a to ve vztahu k některým specifickým policejním úkonům.

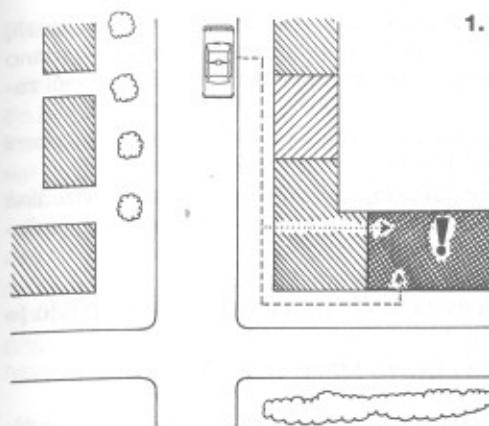
NĚKTERÉ SPECIFICKÉ POLICEJNÍ ÚKONY

1. Přístup k objektům (budovám) a jejich prohledávání

Mohou nastat případy, kdy na zavolání či jiné oznámení nebo signál (např. při narušení zabezpečovaného objektu) je nutno vzniklou situaci prověřit. Z policejní praxe jsou známy případy, kdy se policista dostavil na místo, konkrétně ke dvěřím budovy (místnosti), a skrze ně byl zastřelen.

Správný postup v přístupu k objektům a při jejich prohledávání:

- v prvé řadě je třeba správně vyhodnotit a zařadit vzniklou situaci s ohledem na způsob oznámení (nouzové zavolání, osobní ohlášení, narušení techniky zabezpečovacího zařízení apod.); vytěžit oznamovatele k umístění objektu, jeho okolí, počtu podezřelých osob, jejich vyzbrojení, frekvenci dopravy a nezáúčastněných osob, k majiteli objektu apod.);
- v dalším je nezbytné pokud možno izolovat možného ozbrojeného útočníka od nezáúčastněných osob;
- je nutné pokusit se eliminovat hazardní jednání ozbrojeného útočníka. Může být sám, ale může mít i další společníky uvnitř budovy. Z tohoto důvodu je třeba si uvědomit, že kriminální živly téměř okamžitě anticipují objevení se policie;
- dalším úkolem je neočekávaný a nenápadný přístup (příjezd), který skryje přítomnost policie až do okamžiku, který umožní zvládnout situaci;
- jedním z počátečních úkonů celé akce je *anticipace místa (adresy)* – jde především o zaparkování služebního vozidla 3–4 domy od udávané adresy (obr. 1), tj. mimo dosah (zónu bezprostředního ohrožení). Zajet okamžitě před dveře zájmového objektu znamená v podstatě zajet do rizikové zóny (v některých případech možná i do zóny zabítí);

1. Anticipace adresy (vůz zastavil mimo zónu ohrožení)

Zhodnocení situace musí být provedeno *soustředěně*. Pohled do oken, dveří, za okapové roury budov a jejich saturování do podvědomí musí být provedeno *rychle*. Delší prohlížení je ztrátou času a znamená vystavovat se nebezpečí zašení střelnou zbraní.

Důležitou roli při prohledávání místností a objektů hraje i *čich*, který upozorní např. na unikající plyn, přítomnost drog apod.

Osvědčenou zkušeností je postupovat *beze spěchu*, zastavovat se, vizuálně kontrolovat prostředí a *naslouchat*. Dodržení tohoto pravidla zlepšuje a racionalizuje postup a snižuje riziko napadení.

Při postupu s dalším policistou či za součinnosti ostatních policistů je nutno dodržet tato pravidla:

- udržovat pokud možno neustálý vzájemný vizuální kontakt;
- mít předem domluvené signály rukama;
- mít předem domluvené signály baterkou (rychlá, ne dlouho trvající bliknutí);
- nepohybovat se vedle sebe;
- nepohybovat se současně;
- neosvětlovat jeden druhého;
- nepředpokládat, že druhý policista vnímá (slyší a vidí) vše stejně jako já sám;
- pokud není zabezpečeno krytí dalším policistou, je možno při zpazování útočníkem toto krytí jiným policistou *tingovat*.

Jedním z okamžíků největšího nebezpečí je otevření dveří budovy (nelze kontrolovat činnost za nimi).

Správný postup v přístupu ke dveřím objektu:

- nestát ve sféře ohrožení, ale po straně dveří (nejlépe u levých dveří *vpravo a u pravých dveří vlevo*), přičemž je třeba brát v úvahu směr, kterým se otvírá (zda dovnitř nebo ven). Po provedených zkouškách tohoto doporučení platí při otvářání dveří ven;
- zaujmout polohu ve *dřepu*, tj. pod běžnou úrovni vedení střelby;
- zaklepat na dveře z *boku obuškem* (tonfou – obuškem s přičníou rukojetí) a po jejich otevření nevcházet *příliš rychle*;
- snažit se získat co nejvíce informací z krytu stranou od dveří;
- usilovat o zodpovězení těchto otázek:
  - Jaký je stupeň ohrožení bezpečnosti policisty?
  - Je oznamovatel a podezřelý ozbrojen?
  - Kde se podezřelý nachází?
  - Zda se předpokládá použití jakékoli střelné zbraně?
  - Kdo další je uvnitř?
  - Kde se kdo nachází (fyzické postavení osob uvnitř objektu, místnosti)?
  - Je možno oznamovatele vyvolat ven?
  - Je ozbrojený útočník zabarikádovaný a bude tedy nutno podle konkrétní situace použít posil, silzotorných prostředků, služebního psa apod.?

Poznámka: Tento postup lze využít i v přístupu k místnostem a jejich prohledávání.

Neustále je však třeba si uvědomovat, že v těchto situacích nelze nikomu až do ověření podaných informací příliš důvěrovat. Ztráta života je tragickou událostí. Nedokončení závažného služebního zákroku s negativním výsledkem, např. uprchnutí nebezpečného pachatele trestného činu, tak tragickou událostí není, i když jde o exces v plnění služebních povinností.

Pro větší názornost a doplnění výše uvedené problematiky lze uvést skutečnou událost ze služební praxe: Policista byl zastřelen v obchodě, kam si šel kupit cigarety. Jeho chybou bylo, že při vstupu do místnosti nezjistil včas, ač se situace svými vnějšími znaky vymykala běžnému normálu (jednalo se o loupežné přepadání se zbraní v ruce), zdaje v pořadku pokladna, a že nepostřehl a správně nevyhodnotil činnost zúčastněných osob v interiéru místnosti.

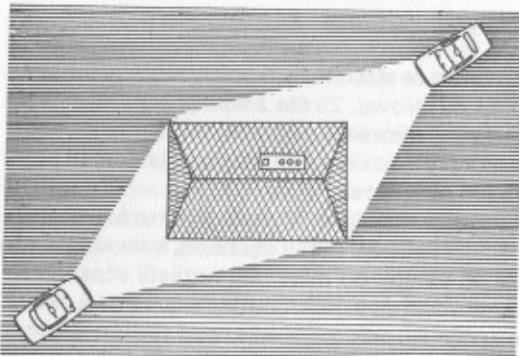
2. Přístup k místnostem a jejich prohledávání

Přístup k místnostem a budovám s jejich prohledáváním by neměl policista provádět sám. Pokud je ozbrojený útočník uvnitř, je z hlediska všeobecné bezpečnosti výhodnější snažit se jej zpočátku zajistit tam, kde je. Po vyklopení nebezpečných prostorů a okolí od nezúčastněných osob je třeba jej pak donutit místnost či budovu opustit. Je výhodnější jednat s útočníkem na „vlastní půdě“, tj. venku, nežli na „půdě“ jeho, tj. uvnitř budovy či místnosti.

Násilný vstup do místnosti je nebezpečný tím, že může stimulovat útočníkovo napětí, které by mohlo vést k použití zbraně. Prozkoumání budov a místností je jedním z nejobtížnějších policejních úkonů vůbec.

Správný postup v přístupu k místnostem:

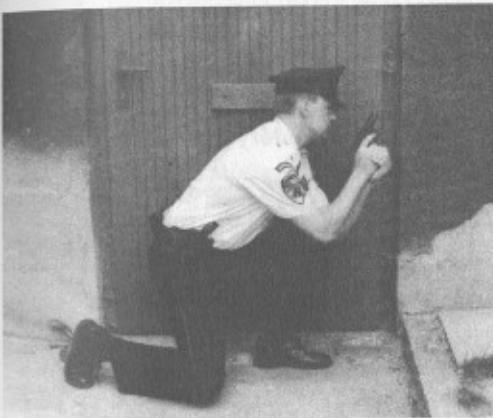
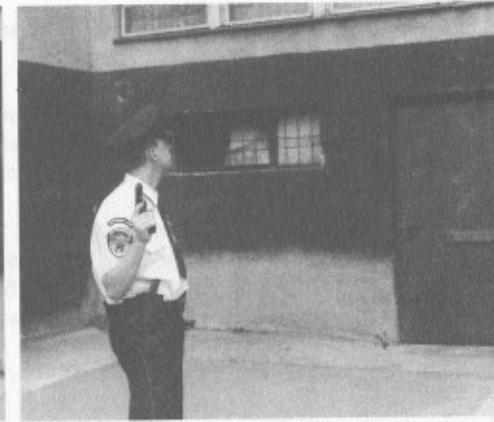
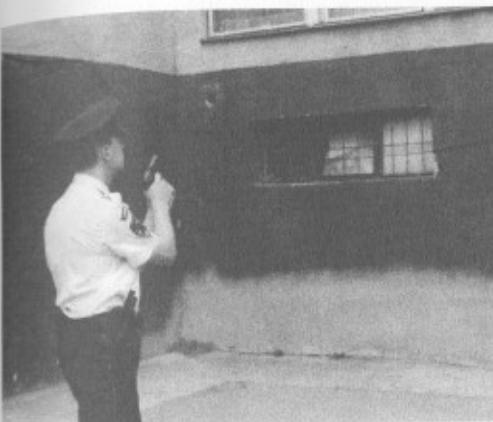
- přiblížit se co nejtěsněji;
- pokud možno znát předem území, ve kterém se budeme pohybovat;
- přijít (nebo vejít) nejméně očekávanou cestou;
- dovoluje-li to situace, postupovat při prohledávání místnosti v budově od *shora dolů*;
- je dobré, když jsou všichni, kdo se prohledávání budovy účastní, uniformovani. Sniží se tak riziko považovat kolegu za podezřelého, neboť mnohdy se všichni policisté zúčastnění na akci neznají;
- pokud je použito při vnikání do objektu střelných zbraní, je třeba po vniknutí *dovnitř objektu* střelu zastavit. Zde platí pouze jediná výjimka, že policisté, kteří jsou před objektem, lépe pozorují činnost (globálně) než policisté *uvnitř* objektu. Střelných zbraní je tedy možno použít pouze v krajním případě;
- příjezd vozidel k zájmovému objektu za šera nebo za tmy je zjevný z obr. 2. Pokud nejsou k dispozici vozidla, zabezpečují osvětlení objektu nejméně dva policisté z každé strany (kontrola světlem je prováděna z krytu nahoru a podél objektu).

2. Správný způsob osvětlení osamělé budovy

Pohyb uvnitř objektu:

- při pohybu ve dvojici se nesmí pohybovat oba současně. Pohybuje se vždy pouze jeden z policistů;
  - držení zbraní je úchopem jednoruč nebo obouruč a zbraň musí sledovat vždy směr pohledu (obr. 3); toto držení zbraně je na místě vždy potud, pokud předpokládáme její bezprostřední použití ke střelbě;
  - pohyb objektem musí být co nejtisíš s kontrolou všech místností, chodeb, výklenků, sklepů apod.;
  - místa, která již byla zkontrolována, označit lepicí páskou nebo jiným způsobem (lepicí pásku přelepit přes dveře); její poškození znamená, že někdo je nebo *byl* uvnitř;
  - zavřené dveře přecházet rychle pod úrovní klyky a každý policista pak zajme pozici po stranách dveří (obr. 5);
  - pokusit se ze strany nenásilným způsobem a slabší rukou (ve většině případů levou) klikou dveře pootevřít (obr. 6). Pak razantně otevřít obuškem, dlouhou střelnou zbraní apod. (obr. 7); náraz dveří o zed uvnitř místnosti je kontrolou, zda za nimi nikdo nestojí;
  - při otevírání dveří ven je otevírat co nejrychleji z polohy ve dřepu (obr. 8);
  - jsou-li dveře zavřeny a nejdou otevřít, je třeba je neustále střežit. Ostatní prohledávají zbytek bytu nebo domu. Prohledané prostory pak musí být pod neustálou kontrolou;
  - nedívát se do místnosti vždy ze stejného místa;
  - kontrolu v místnosti lze provádět za pomoci různých pomůcek a přípravků, jako např. zrcátkem na rukojeti apod. (tento způsob zahrnuje celková předchozí příprava policejní akce).

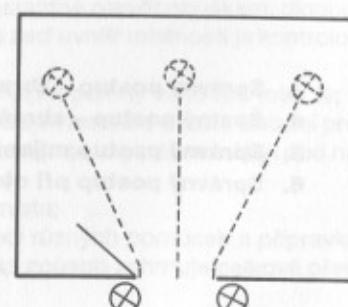
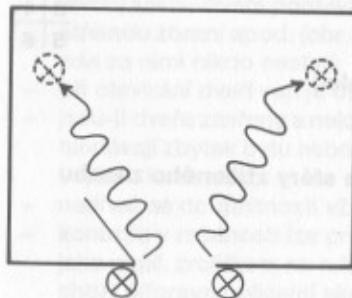
3. Správný postup – zbraň kopíruje pohled
4. Špatný postup – zbraň mimo pohled
5. Správný postup míjení dveří
6. Správný postup při otevírání dveří ze sféry ztiženého zásahu

34
56

7. Otevření dveří obuškem (tonfou) ze sféry ztíženého zásahu
8. Otevření dveří z podřepu
9. Způsob vnikání do místnosti
10. Schéma pohybu při vnikání do místnosti
11. Další možný způsob vniknutí do místnosti

7	8
9	
10	11

Správný postup při vstupu do místnosti:

- pohybovat se *nízko a rychle* (obr. 9);
- s pohybem do strany a zpět (obr. 10);
- za stálého palebného zajištění dalším policistou;
- v místnosti stále využívat krytí za příležitostními předměty a překážkami;
- při vstupu se vždy podívat vzhůru (protivník ukrytý ve vyšší poloze se tak dostává do zorného úhlu);
- neeliminovat zvuky, které jsou slyšet (např. vypnutí rádia);
- v prostoru před zavřenými dveřmi si počítat obezřetně;
- v případě použití střelné zbraně útočníkem skrz dveře střelbu neopětovat, protože útočník nemusí být v místnosti sám a mohly by být zasaženy nezúčastněné osoby;
- sledovat i prostor za sebou, neboť útočník by mohl prostor ohrožení oběhnout a začít ohrožovat policisty např. ze zadních dveří;
- nebezpečnými úkryty jsou i *domovní výtahy*;
- za zkontrolované dveře přisunout vždy nějakou překážku (např. židli); hluk této padající či posouvané překážky upozorní na to, že dveřmi někdo vstupuje.

3. Podezřelé a ozbrojené osoby

Při použití střelných zbraní v otevřeném prostoru, pátrání po ozbrojených osobách, které jsou na útěku a při perlustraci podezřelých osob platí rovněž určité zásady správného taktického postupu:

- pozorování podezřelé osoby (její činnost, zvýšení pozornosti vůči čemužkoliv zvláštnímu v jejím chování a jednání);
- stavba taktického plánu, tj. stanovení jasného a přesného vymezeného cíle; pořízení podrobného a přesného přehledu všech podmínek a prostředků, s jejichž pomocí je možno vytčeného cíle, pokud možno bezrizikově, dosáhnout; sestavení přesného plánu cílevědomých operací a postupů s použitím nejvhodnějších prostředků za daných podmínek (jde o tzv. správný výběr taktických a technických prvků); uskutečnění tohoto závažného služebního zákonku (např. za použití střelné zbraně); zhodnocení dosaženého výsledku s možností využití pro další služební praxi);
- pokud možno spolupracovat v zajištění dalším členem hlídky;
- chceme-li zadržet např. celostátně hledanou osobu (možno i ozbrojenou), necháme tuto osobu přejít kolem sebe, aniž bychom ji zjevně věnovali pozornost (obr. 12);
- pokud možno s využitím krytu, např. za stromem, sloupem, vozidlem apod. a s připravenou zbraní zastavíme osobu *ze zadu výzvou* (obr.. 13);
- nejlepší postavení je vlevo vzadu za podezřelým (ve většině případů lze usužovat na praváka). V případě pokusu o použití střelné zbraně právě velikost úhlu s nuceným obratem z tohoto postavení celou akci prodlužuje a ztěžuje útočníkovi míření;

12 | 13

12. Způsob mijení podezřelé osoby**13. Zadržení osoby s využitím krytu ze zadu**

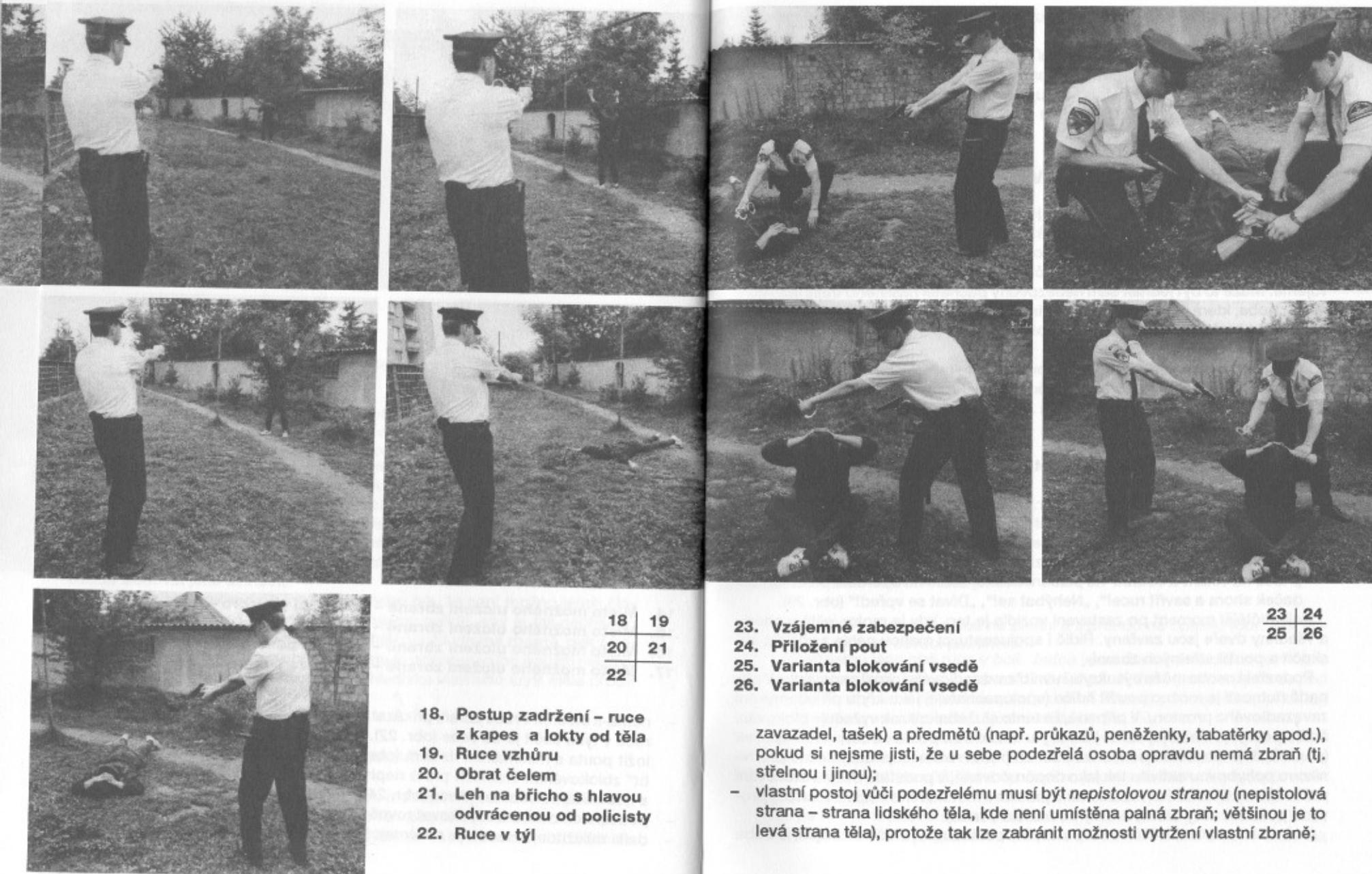
- po celou dobu je třeba zachovat *konstantní pozornost* (při mijení podezřelé osoby je možno si na oděvu povšimnout charakteristických znaků pro skryvanou zbraň); ukázky jsou uvedeny na obr. 14–17;
- při zastavení podezřelé osoby a jejím oslovení již nastává potenciální nebezpečí napadení. *Vzdálenost pro zastavení podezřelého by se měla pohybovat od 1,5 m do 2 m (nikdy ne pod mezí zásahu, tj. pod 120 cm, ale také ne tak daleko, abychom jej museli dobíhat!);*
- výzva: „Jménem zákona stůj! Nehýbat se!“ Pokud není podezřelý otočen zády, je třeba mu to nařídit. Z postavení zády k policistovi nemůže podezřelá osoba sledovat jeho činnost;
- má-li podezřelá osoba ruce v kapsách nebo tak, že není možno jejich činnost dobře kontrolovat, je nutné podezřelému nařídit, aby je *tak nechal* do doby, kdy bude otočen zády (pokud by chtěl použít střelné zbraně, pak z postavení zády k policistovi po obratu k němu je výsledek jejího použití nejistý);
- činnost nařízená podezřelé osobě by z hlediska *vlastního krytí* měla probíhat takto:
  - a) lokty od těla (obr. 18) a
  - b) *velmi pomalu* ruce z kapes,
  - c) zvednout ruce co *nejvíce* nad hlavu (obr. 19) a
  - d) otočit se *pomalu čelem* (obr. 20).
- pokud je podezřelá osoba ozbrojena, tzn. má *nepochyběně* zbraň, je třeba ji ihned přikázat, resp. přinutit *lehknout na břicho*, upažit s dlaněmi vzhůru (obr. 21) a hlavu otočit od policisty (opět podezřelý nemůže sledovat jeho činnost);

14. Místo možného uložení zbraně – podpažní pouzdro – I
15. Místo možného uložení zbraně – podpažní pouzdro – II
16. Místo možného uložení zbraně – vlevo za pasem vpředu
17. Místo možného uložení zbraně – vpravo za pasem vzadu

14 | 15
16 | 17

- nemá-li útočník v ruce zbraň, přikázat *propletení prstů* rukou nad hlavou, dát ruce v týl a tlačit je od sebe (obr. 22). V této poloze lze zadržené osobě přiložit pouta s minimálním rizikem (obr. 23). Přikládání pout je možno „pojistit“ zblokováním vrchních prstů nepistolovou rukou, tj. rukou, již nedržíme a neovládáme střelnou zbraň (obr. 24);
- podezřelou osobu lze blokovat rovněž vsedě s nohami křížem (obr. 25, 26);
- další důležitou zásadou je *nevěnovat se prohledávání ostatních věcí* (např.

18	19
20	21
22	

18. Postup zadržení – ruce z kapes a lokty od těla
19. Ruce vzhůru
20. Obrat čelem
21. Leh na břicho s hlavou odvrácenou od policisty
22. Ruce v týl

23. Vzájemné zabezpečení
24. Přiložení pout
25. Varianta blokování vsedě
26. Varianta blokování vsedě

23	24
25	26

zavazadel, tašek) a předmětů (např. průkazů, peněženky, tabatérky apod.), pokud si nejsme jisti, že u sebe podezřelá osoba opravdu nemá zbraň (tj. střelnou i jinou);

- vlastní postoj vůči podezřelému musí být nepistolovou stranou (nepistolová strana – strana lidského těla, kde není umístěna palná zbraň; většinou je to levá strana těla), protože tak lze zabránit možnosti vytržení vlastní zbraně;

- vzájemné postavení v počáteční fázi (ne tedy ve fázi prohledávání) musí být nadmezí zásahu;
- hrubou chybou je zaujetí postavení zády k podezřelému;
- nedovolit podezřelému pohyb nikam, kde nemůže být jeho činnost kontrolována (např. na WC, telefonovat, upravovat si oděv ve skrytu apod.);
- neustále kontrolovat činnost rukou podezřelého.

4. Zastavování motorových vozidel v dopravě

Zastavování motorových vozidel je jedním z nejnebezpečnějších služebních úkonů, které policista podstupuje. Zvláště nebezpečné situace jsou ty, při nichž je pátrání zaměřeno na nebezpečné pachatele násilných trestních činů na útěku, kteří jsou ozbrojeni. Největší nebezpečí spočívá v tom, že nevíme, koho zastavujeme. Může to být jednak sám nebezpečný pachatel násilného trestného činu nebo osoba, která je s touto trestnou činností spojena a stavění motorového vozidla může hodnotit jako odhalení tohoto spojení. Policistu může ohrožovat nejen řidič, ale také spolujezdce.

Při stavění motorového vozidla v dopravě, které je např. součástí pátrací akce po ozbrojených osobách, je třeba si uvědomit, že tento služební úkon nelze uspěchat, a proto nelze jednat nervózně a zbrkle. Chování by mělo být nenucené, jako by šlo o běžnou silniční kontrolu.

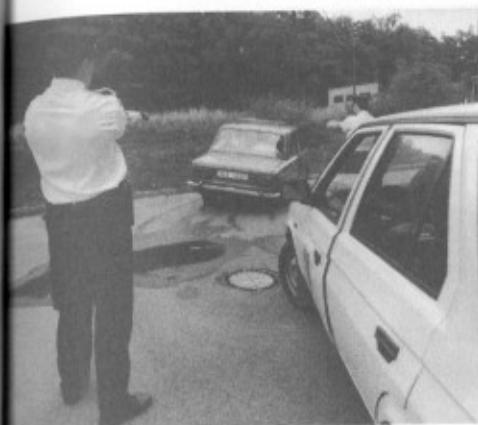
Správný postup při zastavování motorového vozidla v dopravě s předpokladem použití palných zbraní:

- přiblížovat se k vozidlu ze zadu (obr. 27);
- zaklepát na okénko (obr. 28) nepistolovou rukou (to pouze v případě, že je vozidlo zaparkováno a obsazeno cestujícími, kteří odpočívají);
- v případě skutečné identifikace ozbrojeného útočníka udělat tyto příkazy: „Ruce na volant a ostatní na palubní desku, zadní na opěradla předních sedaček shora a sevřít ruce!“, „Nehýbat se!“, „Dívat se vpřed!“ (obr. 29).

Nejkritičtější moment po zastavení vozidla je ten, kdy je motor ještě v chodu a všechny dveře jsou zavřeny. Řidič i spolcestující mohou náhle z vozidla vyskočit a použít střelných zbraní.

Podezřelá osoba může být ukryta i uvnitř zavazadlového prostoru vozidla. V případě nutnosti je možno použít řidiče (spolupachatele) jako krytu při odemykání zavazadlového prostoru. V případě, že tento služební zákrok vyžaduje blokování řidiče pouty, je třeba jej držet jako krytu ze zadu za pouta i oděv, nebo opasek (obr. 30, 31). Blokování pouze držením za pouta neomezuje dostatečně protivníkovu pohybovou aktivitu tak jako doporučované, v podstatě dvojitě blokování paží a tělem. Otevření zavazadlového prostoru motorového vozidla (obr. 32) provede policista vždy sám (ne tedy podezřelá osoba).

Ke kontrole podezřelého vozidla a za předpokladu, že je řidič ozbrojen, je třeba

27 | 28
29

27. Zadržení podezřelého vozidla
28. Přístup k vozidlu
29. Postup při perlustraci osob ve vozidle

přicházet ze zadu s jednou rukou na zbrani a s druhou na opasku (obr. 33). Poloha ruky na opasku odvádí pozornost.

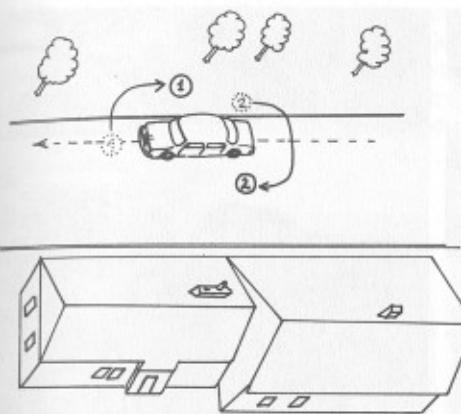
Jinou variantou jsou obě ruce v bok. Jedna je na zbrani a ve druhé je možno držet např. psací blok (obr. 34) nebo služební brašnu, které mohou v poloze pod určitým úhlem způsobit případné odražení střel. Jsou-li policisté dva, přibližují se k motorovému vozidlu každý z jedné strany (obr. 35).

Zóna největšího nebezpečí je v dosahu prověřovaného vozidla. Při vystoupení ze služebního vozidla položíme nepistolovou ruku (ve většině případů levou) na rám otevřených dveří (obr. 36), jichž využíváme jako částečného krytu (opět otevřených pod určitým úhlem). Přední kolo stočíme (obr. 37) do strany výstupu z vozidla (kryje nohy). K podezřelému (kontrolovanému) vozidlu je nutno se přiblížit ze zadu levým bokem s připravenou zbraní a zůstat stát těsně u něj. Pouze tak

30. Přiložení pout řidiči
 31. Blokování řidiče a ostatních
 32. Možný způsob otevřání zavazadlového prostoru
 33. Ruka na tonfě poutá pozornost
 34. Blok v ruce poutá pozornost

30	31
32	33
34	

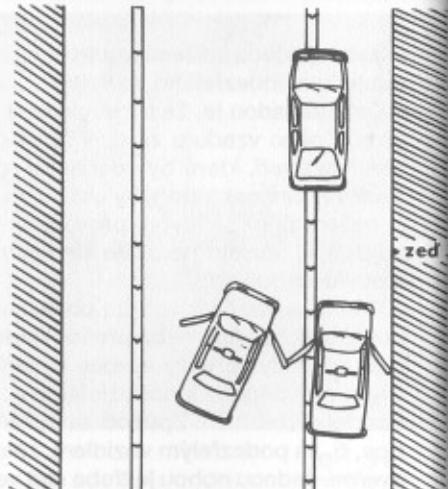
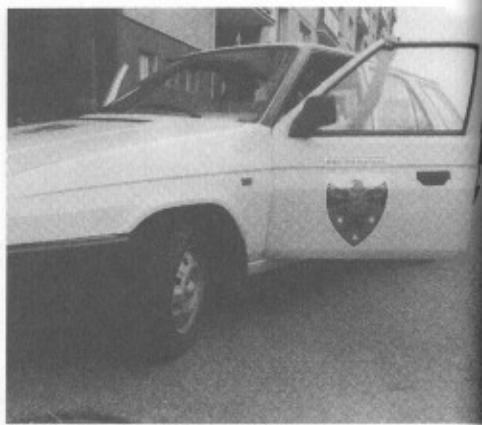
35. Postup v přístupu k podezřelému vozidlu – dvojice policistů

je zabezpečena snížená kontrola činnosti policisty a připravená zbraň je skryta pohledu z podezřelého vozidla.

Další zásadou je, že by se policista neměl zastavovat u řidičova okénka, ale vždy o něco vzadu a za dveřmi (obr. 38). Tím je vyloučeno riziko nenadálého otevření dveří, které by udeřily do policisty. Dále je nutno okrajově (periferně) sledovat činnost a pohyby ostatních spolucestujících ve vozidle. Volnou rukou (v našem případě levou) provádime kontrolu dokladů. Po provedené kontrole odjíždějící vozidlo neustále sledujeme až do doby, kdy se zařadí do provozu a odjede z dohledu.

Snažit se zastavit vozidlo obsazené známými nebo zjevně podezřelými osobami, o nichž víme nebo předpokládáme, že mohou preferovat rvačky a ozbrojené konflikty, je vždy vysoce riskantní. Pokud to je možné, nepřibližujeme se v takovém případě k podezřelému vozidlu pěšky, ale využijeme k jeho zastavení vozidel služebních. Způsob zastavení je zjevný z obr. 39. Po najetí do této pozice, tj. za podezřelým vozidlem, zústanou policisté *uvnitř vozidel s otevřenými dveřmi*. Jednou nohou je třeba stát ve voze a druhou opíráme o panty dveří (obr. 40) – ne tedy o zem, kde bychom se vystavovali nebezpečí odražených střel. Pak by měla následovat výzva vysílačkou pro celou posádku: „Dejte ruce vzhůru!“, „Propleťte prsty nad hlavou!“, „Ruce za hlavy!“, „Dívejte se vpřed!“ V této situaci je možno např. vyčkat, až se dostaví vysílačkou přivolané posily. Zadržené osoby je třeba upozornit, že jakýkoliv nutný pohyb mohou provádět jen na povel a pouze levou rukou. Pak by měl následovat příkaz k vystoupení z vozidla pomalu a v diktovaném pořadí po jednom. Výstup musí být proveden přes stranu řidiče. Druhá strana skýtá možnosti úkrytu (dveře vozidla, zed', popelnice, policiální svítilna, strom apod.).

Dále je třeba si uvědomit, že ve vozidle může být rukojmí. V tomto případě je nezbytné, aby v počáteční fázi služebního zákroku *byly požadavky únosců pl-*

36. Správná pozice ve vozidle

- pohled I

37. Správná pozice ve vozidle

- pohled II

38. Kontrola dokladů**39. Postavení policejních vozidel při blokování podezřelého vozu**

něny. Ohled na přítomnost rukojmího musí být dodržen, avšak pouze ve fázi „čekání na chybu“ útočníků.

Dalším pravidlem bývá to, že řidič je obvykle vedoucím celé skupiny (nemusí jím však být). Je nezbytně nutné, aby řidič při vystoupení z vozidla s sebou vzal klíče (nenechal je zasunuté v zapalování). Po jeho vystoupení mu policista při-

káže, aby dal ruce za hlavu, otočil se a pozpátku se pomalu blížil ke služebnímu vozidlu (obr. 41). U služebního vozidla je třeba podezřelého dokonale blokovat (obr. 42), a to vždy za použití pout, prohledat ho a odebrat mu zbraň (resp. zbraně), klíče od vozu a informovat se na ostatní spolcestující osoby, protože především jejich vyzbrojení nemusí být zjevně patrné.

---

 40 | 41
 42 |
**40. Správná pozice
(viz dveře - noha policisty)****41. Způsob donucení
k vystoupení z vozidla****42. Blokování řidiče**

5. Taktika použití střelné zbraně

Připravenost služební zbraně k použití nemůže být neustálá. Její zbytečné vytahování může mnohdy i provokovat. Někdejší pravidlo pro taktiku použití zbraně bylo: Nevytahovat zbraň potud, pokud ji nezamýšíme při závažném služebním zádkroku *použít ke střelbě*. V současné době platí (resp. by mělo platit): Nevytahuj služební zbraň potud, pokud není záměr být připraven ke střelbě. To znamená být připraven *psychicky i takticky*. Služební zbraň by měla být připravena k použití vždy v těchto případech:

- v situacích, kdy je důvodné podezření, že dojde ke střetnutí s ozbrojeným nebezpečným pachatelem násilného trestného činu a bude použito střelných zbraní;
- v situacích, kdy podstupujeme vysoce nebezpečnou a riskantní aktivitu, jako je např. prohledávání budov, odlehlych úkrytů, místností apod. za přítomnosti ozbrojených útočníků;
- v případě, kdy máme jakýkoli závažný důvod obávat se o vlastní bezpečnost nebo bezpečnost ostatních osob.

Je vysoce riskantní chodit do jasně reálně nebezpečných situací sám, pouze s vlastní palebnou silou. Tyto situace je nutno řešit vždy v součinnosti s ostatními policisty.

6. Základní způsoby provedení kontroly reálně nebezpečných situací

Základní způsoby prováděných kontrol reálně nebezpečných situací jsou:

1. Kontrola světlem.
2. Kontrola slovem (verbálně).
3. Kontrola identifikace policistů.
4. Kontrola užitím momentu překvapení.
5. Kontrola překvapením zblízka.

KONTROLA SVĚTELEM

Jako základní pravidlo je třeba akceptovat skutečnost, že ubývá-li světla, stoupá riziko napadení. Více než dvě třetiny konfrontací za použití střelných zbraní proběhnou v době od 18.00 hod. do 06.00 hod. Zvýšené riziko je pak od 22.00 hod. do 02.00 hod. Tuto dobu lze obecně hodnotit jako *kritickou a příznivou pro jakékoli napadení* (nejenom střelnými zbraněmi), které je obvykle praktikováno jako přepad ze zálohy.

Šera a trmy však lze využít i ve svůj prospěch, neboť kryje pohyby, manévrování terénem, přípravu zbraně (např. v poloze ve spuštěné ruce podél těla vedle

nohy – ztižená kontrola zvláště řidičem motorového vozidla apod.). Důležité je uvědomit si rovněž *dvojsečnost trny*, která se projevuje naopak v rychlé, téměř okamžité možnosti zjištění zdrojů světla a manipulace jimi. Pro další činnost, např. prohledávání objektů a místností, je zásadní zjištění *polohy vypínačů a způsob osvětlení* těchto objektů a místnosti. Je-li zachycen pach po úniku plynu, je třeba dodržovat zásadu – nerozsvěcovat!

ZÁKLADNÍ POSTUPY PŘI MANIPULACI SE SVĚTELNÝMI ZDROJI ZA ŠERA A TMY:

- zjištění polohy vypínačů a způsob osvětlení objektů a místností;
- při podezření úniku plynu *nerozsvěcovat*;
- zájmový prostor je nutno osvětlovat až poté, kdy jsou všichni ostatní skryti;
- s vypínači je třeba manipulovat z *nízké polohy* (nejlépe ze dřepu);
- nebezpečné je umístění světelného zdroje za *vlastní osobou*;
- vstupovat do prostoru dveří objektu nebo místnosti s rozsvícenou baterkou je *nanejvýš riskantní*;
- nenadálé objevení se světla ve dveřích může vést k *instinktivnímu* použití střelné zbraně;
- nejlepší je nasvícení prostoru s využitím taktického prvku „*zasvitit a přesunout se rychle do jiné polohy a místa*“ (obr. 43). Jeden z policistů svítí z krytu do místnosti a druhý z nízké polohy (nejlépe z lehu) pozoruje osvěcovaná místa. Poté tuto činnost provádí jiný opačně. Při nasvěcování je třeba držet zdroj světla *co nejdále od těla*. Za žádných okolností se nedoporučuje držení zdroje světla před tělem nebo blízko obličeje;
- důležité je stát vždy za *zdrojem světla* a nasvěcovat např. z této polohy: levá paže je nad hlavou v upažení vzhůru vpřed (obr. 44). Tento způsob vylučuje osvětlení vlastní osoby aurou zdroje světla. Na okamžik je nutno vždy rozsvítit a pak se přemístit;
- s ohledem na konstrukci používaných baterek je výhodnější rozsvěcovat pouze *stiskem vypínače*, neboť tento způsob vylučuje riziko minutní se při posouvání vypínače vpřed a vzad;
- při použití světla je třeba si uvědomit, že je částečně negativně ovlivňováno a narušeno noční vlastní vidění.

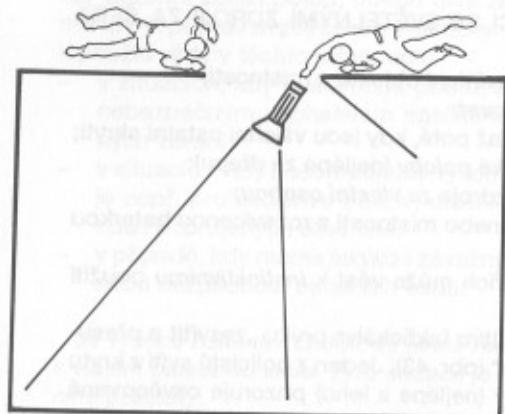
KONTROLA SLOVEM (VERBÁLNÍ)

Verbální výzva je nezbytná z toho důvodu, že částečně odpoutává pozornost útočníka a tím tlumí jeho činnost a toleruje nezúčastněnou osobu. Výzvu je třeba vyslovit vždy zpoza krytu s připravenou zbraní v ruce nebo s otevřeným pouzdem.

Z hlediska získání *psychologické převahy* nad protivníkem je nutno uplatnit svou výzvu dříve, než stačí uplatnit svou výzvu on.

Od samého počátku střetnutí je třeba chovat se *ofenzívнě*. Chceme-li dosáh-

nout postupného paralyzování síly, je nutno vyslovovat rozkazy úsečně, krátce, autoritativně, nepřipouštět žádné rozsáhlé slovní výměny a diskuse (obvykle není možno současně mluvit a používat zbraně ke střelbě), neužívat agresivních hrozeb (mohou provokovat násilí) a během výzvy, pokud je to možné, sledovat ruce protivníka. Výzva musí být *rozkazem* a nikoli oznámením nebo dokonce otázkou.

43. Způsob osvětlení místnosti
44. Správné držení svítilny

43 | 44

pujeme-li nebezpečí zafixováním potencionálních reakcí na podobné situace. Tím dochází k podstatnému zkrácení průběhu reakční doby.

Vlastní kontroly reálně nebezpečné situace, ve které se nacházíme, dosahujeme užitím náhlé, překvapivě nečekané akce, která by měla být pokud možno rozhodující a na kterou soupeř není připraven. Tím jej donutíme reagovat na to, co se stalo, a v souvislosti s tím dovedeme i k pravděpodobné váhavosti, nerohodnosti apod. (tzv. „vyvedení z rovnováhy“).

Překvapující účinek může mít i způsobení nadměrného hluku, použití oslepujícího světla anebo jiné finty (např. předstírání bezvědomého stavu, srdeční slabosti apod.). Stejně překvapujícím může být i pohyb. Jeho výhodou je to, že na pohybující se objekt lze hůře mířit. V podstatě se jedná o vyvolání instinktivních reakcí u protivníka (tato problematika je podrobněji rozpracována v publikaci „Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB“, Naše vojsko, Praha 1984).

EFEKTIVNÍ POSTUP V POHYBECH PŘI KONFRONTACÍCH ZA POUŽITÍ STŘELNÝCH ZBRANÍ:

- únik do sféry ztíženého zásahu (mimo palebný prostor zbraně);
- blokování útočníka;
- zaujetí takového postavení, ze kterého lze útočníka ohrožovat vlastní zbraní nebo jej *vyřadit* jiným způsobem z boje;
- jedním z nejpřekvapivějších rozhodnutí ve vztahu k útočníkovi je *dočasné vyklizení* jím ovládaného prostoru, tj. odpoutání se ze sféry zabití. Tento manévr lze však doporučit pouze v některých případech:
  - a) při vzájemné dostatečné vzdálenosti,
  - b) jsme-li ve vozidle,
  - c) má-li útočník rukojmí a nelze jeho činnost kontrolovat,
  - d) zaujal-li útočník polohu mimo dostrel (zpravidla to bývá vyšší poloha),
  - e) není-li možno z důvodů nutné opatrnosti použít zbraně ve smyslu daných právních norem a předpisů (např. na frekventovaných místech, v bezprostřední blízkosti státních hranic, kde by střely dopadly na cizí státní území apod.).

Služebním vozidlem je třeba projíždět *rychle* a v pravém úhlu ho otočit, např. do postranní ulice, a odjíždět v opačném směru. Lze použít i rychlého průjezdu nebezpečnou sférou vpřed s okamžitým snížením těla do co možná nejnižší polohy a *nezastavovat*. Ostatní spolujezdci zalehnou na podlahu vozidla.

Opuštění nebezpečného prostoru by nemělo znamenat úplné se jeho zřeknutí. Po manévrování je třeba zaujmout novou chráněnou polohu, ze které je možno útočníkovi činnost kontrolovat.

Při použití střelných zbraní proti cíli nacházejícímu se v nižších polohách dochází obvykle k jeho přestřelení.

KONTROLA PŘEKVAPENÍM ZBLÍZKA S POUŽITÍM BOJOVÉ POHYBOVÉ TECHNIKY

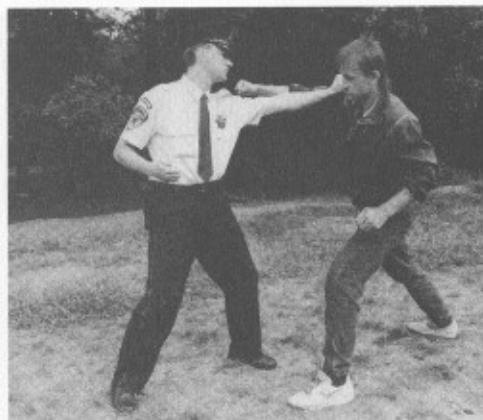
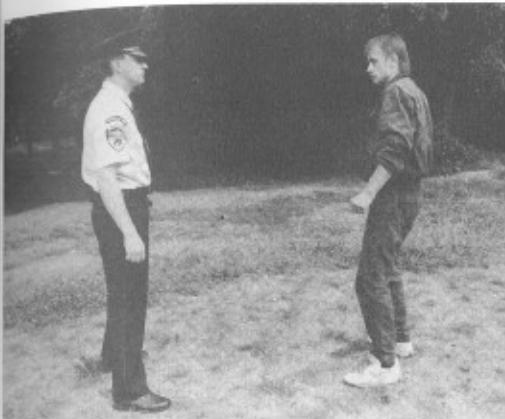
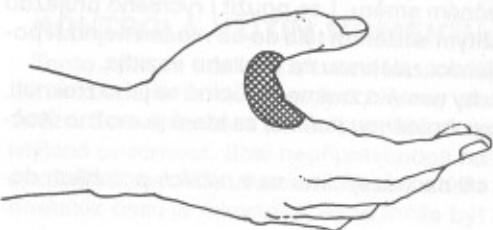
Vše, co je provedeno pro konečný zdar akce a celého služebního zákuromu, musí být provedeno *okamžitě a přesvědčivě* (např. i s využitím lsti, pasti, finty apod., které musejí vyznít naprostě přesvědčivě a opravdově), s věrohodným a *kompletním* průběhem (např. předstírání nevolnosti, defektu ve vlastní motrice, opilosti apod.). Při nenadálém výpadu protivníka upravíme vzdálenost od-sunem nebo odkrokem se současným vyloláním úlekové instinktivní reakce (nejlépe blokováním zrakových vjemů) a otočíme se k němu *nepistolovým*, tj. praváci levým bokem. Tím lze zamezit případnému pokusu o odzbrojení. Pak by měl následovat tvrdý úder, např. loktem do krajiny břišní nebo úder do krku úderovou plochou mezi palcem a ukazovákem apod. (obr. 45–47).

Jinou variantou je toto provedení: Úchopem za oděv protivníka a jeho stažením vpřed vedeme úder spodní částí dlaně do jeho obličeje se současným kolencem kolenem do krajiny břišní a nasazením páky v rameně. V případě, že se útočníkovi podařilo uchopit zbraň nebo pouzdro se zbraní, vedeme tvrdý úder pravou rukou do jeho útočící ruky a slabší (nepistolovou) rukou zbraň kryjeme. Technické provedení je zachyceno na obr. 48–62..

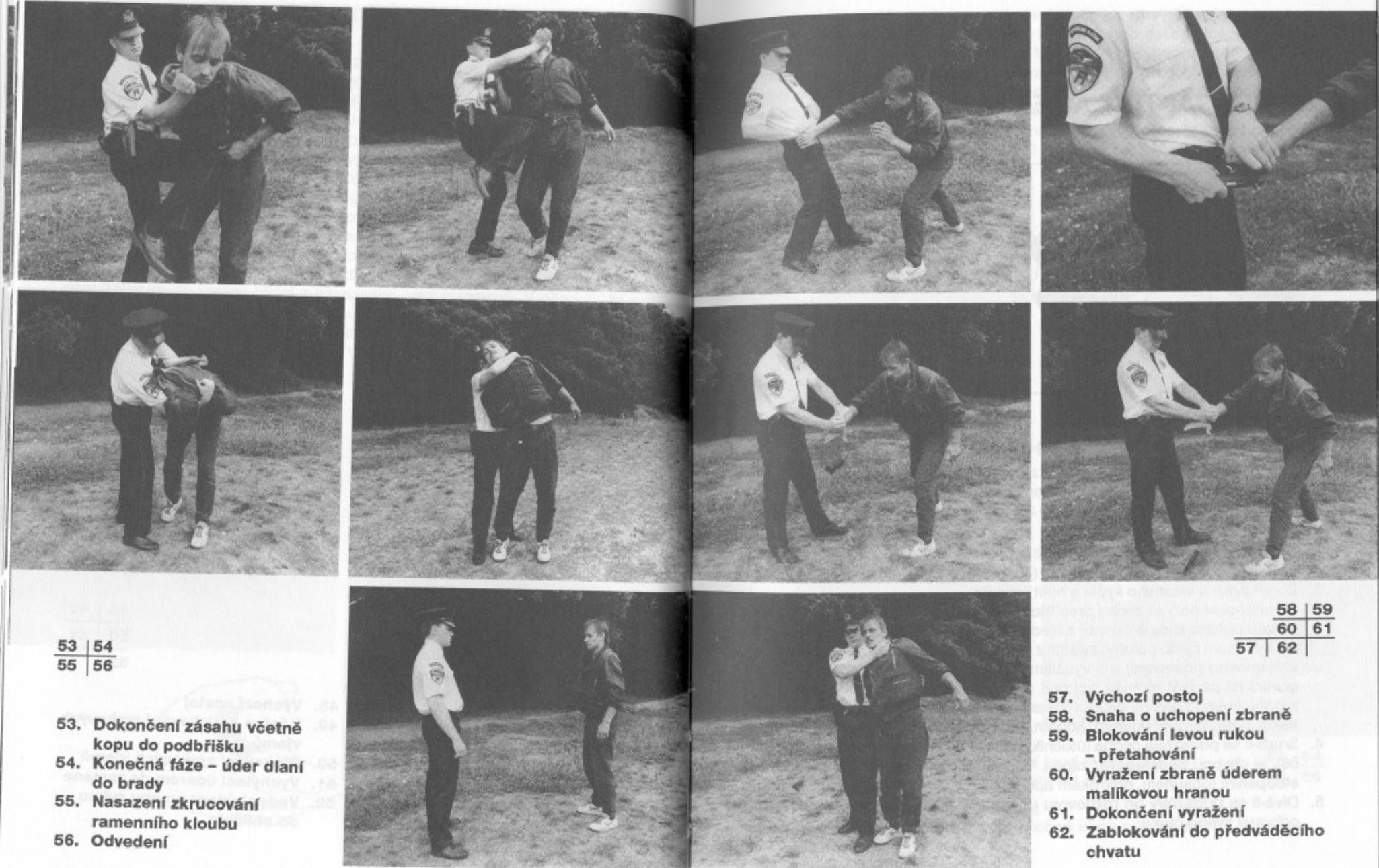
45 | 46
47

45. Upoutání pozornosti levou rukou
46. Úder pravou rukou do krku, levá stabilizuje postoj
47. Detail úderové plochy

48	49
50	51
52	

48. Výchozí postoj
49. Nástup k blokování zrakových vjemů
50. Blokování zrakových vjemů
51. Vychýlení úderem do ramene
52. Vedení úderu pravou rukou do obličeje

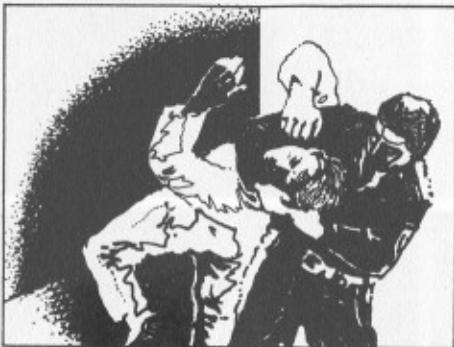
53 | 54
55 | 56

- 53. Dokončení zásahu včetně kopu do podbříšku
- 54. Konečná fáze – úder dlaní do brady
- 55. Nasazení zkrucování ramenního kloubu
- 56. Odvedení

58	59
60	61
57	62

- 57. Výchozí postoj
- 58. Snaha o uchopení zbraně
- 59. Blokování levou rukou – přetahování
- 60. Vyražení zbraně úderem malíkovou hranou
- 61. Dokončení vyražení
- 62. Zablokování do předváděcího chvatu

ZÁSADY TAKTIKY A TECHNIKY

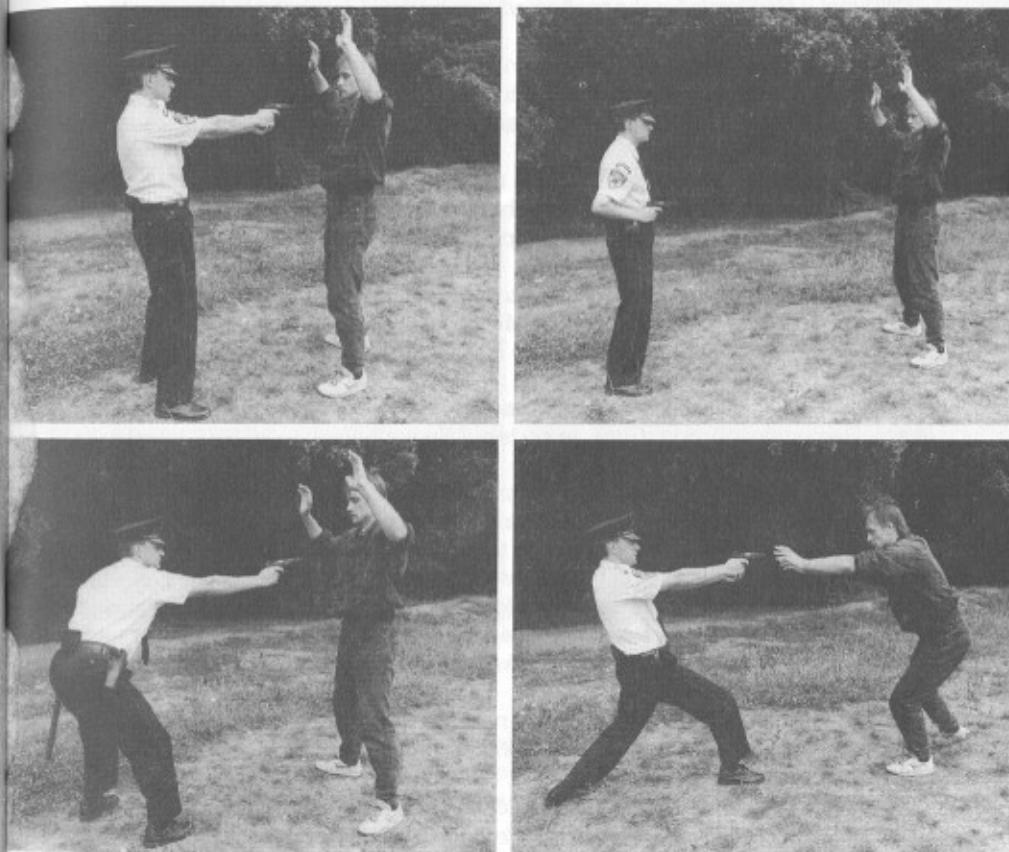

1. Obranné taktiky a techniky

V případě vlastního použití střelné zbraně k blokování protivníka je nutno, s ohledem na ochranu *vlastní bezpečnosti* a s vyloučením rizika možného odzbrojení, dodržet určité obecně platné zásady:

1. Nepřipustit, aby se protivník přiblížil pod tzv. *mez zásahu*, tj. pod asi 120 cm vzdálenosti vzájemného postavení (obr. 63).
2. Zbraň držet u *vlastního kyče* a mřít (obr. 64).
3. Nenatahovat paži se zbraní proti útočníkovi (obr. 65). Je mylné se domnívat, že tato poloha zbraně působí z hlediska vnějšího efektu více hrozivě. Útočník by ji mohl z této polohy, zvláště z postavení *pod mezí zásahu* (pod 120 cm vzájemného postavení) a s využitím fyziologicky daného opožděněho reagování na podnět (pohyb), uchopit a blokovat s únikem do sféry ztíženého zásahu (mimo palebný prostor zbraně) a odtud vést účinnou obrannou protiakci, např. tvrdým úderem, kopem, páčením apod.
4. Snaží-li se podezřelá osoba (útočník) přiblížit na dosah a zbraň uchopit (obr. 66), je chybou podstupovat zápas. Vzdálenost je třeba opět prodloužit odstoupením (odsunem, odkrokem apod.).
5. Dívá-li se podezřelý při rozhovoru upřeně na zbraň, signalizuje v podstatě *přípravu* svého útoku.

Nejzoufalejší akcí je snaha o odzbrojení útočníka, který již vytaženou zbraní bezprostředně ohrožuje policistu. Někdy však jiná možnost uplatnění obrany neexistuje. Pokus o odzbrojení útočníka v této krajně nevýhodné pozici lze uplatnit pouze *překvapivě rychle*, a to ze vzdálenosti pod mezí zásahu, nejlépe na vzdálenost délky paže nebo na dotyk zbraní. V ostatních případech je řešení takové situace *hazardem* a lze téměř s určitostí tvrdit, že objekt (obrácen) by byl při takovém pokusu o odzbrojení útočníka (rozuměj: při pokusu o odzbrojení z delší vzdálenosti než pod 120 cm – 100 cm a bez zablokování útočníkovy ruky

63. Chybné blokování palnou zbraní (pod mezí zásahu)
64. Varianta správného blokování palnou zbraní (nad mezí zásahu)
65. Chybné blokování palnou zbraní
66. Pokus o odzbrojení – zrušení útočné akce odkrokem

63 | 64
65 | 66

se zbraní; např. pokus o odzbrojení vykopnutím zbraně z ruky apod.) zasažen ještě před kontaktem. Možnosti úspěšné obrany se zvyšují okamžitým a správným taktickým chováním (klidným vystupováním bez nervózních projevů s vystříháním se čehokoliv, co by mohlo vést k vyvolání náhlého úleku útočníka nebo k pocitu jeho ohrožení a k instinktivnímu výstřelu) a jednáním s použitím účinných technik.

Jakýkoliv odkládáním obranné akce či jejím signalizováním se riziko nezdaru zvyšuje.

Chování v této krajně nebezpečné situaci by mělo být kategorické a mělo by se řídit určitými pravidly:

1. *Jedním z nich je zahájení rozhovoru s útočníkem, pokud rozhovor připustí. Zabavení hovorem znamená do určité míry převedení útočníkovy pozornosti jiným směrem (tedy od použití zbraně ke střelbě) – obvykle nelze současně mluvit a přesně střlet.*
2. *Při vzájemném čelném postavení je účinné navázat zrakový kontakt s očima útočníka a periferně kontrolovat jeho zbraň až po první vlastní obranný pohyb. Tento zrakový manévr skrývá před útočníkem vlastní připravovaný moment překvapení (obr. 67–72).*
3. *Únikem do sféry ztiženého zásahu se současným blokováním ruky držící zbraň a s využitím fyziologicky daného zpoždění reagování útočníka na podnět (obranný pohyb) se dostáváme mimo palebný prostor ústí zbraně.*

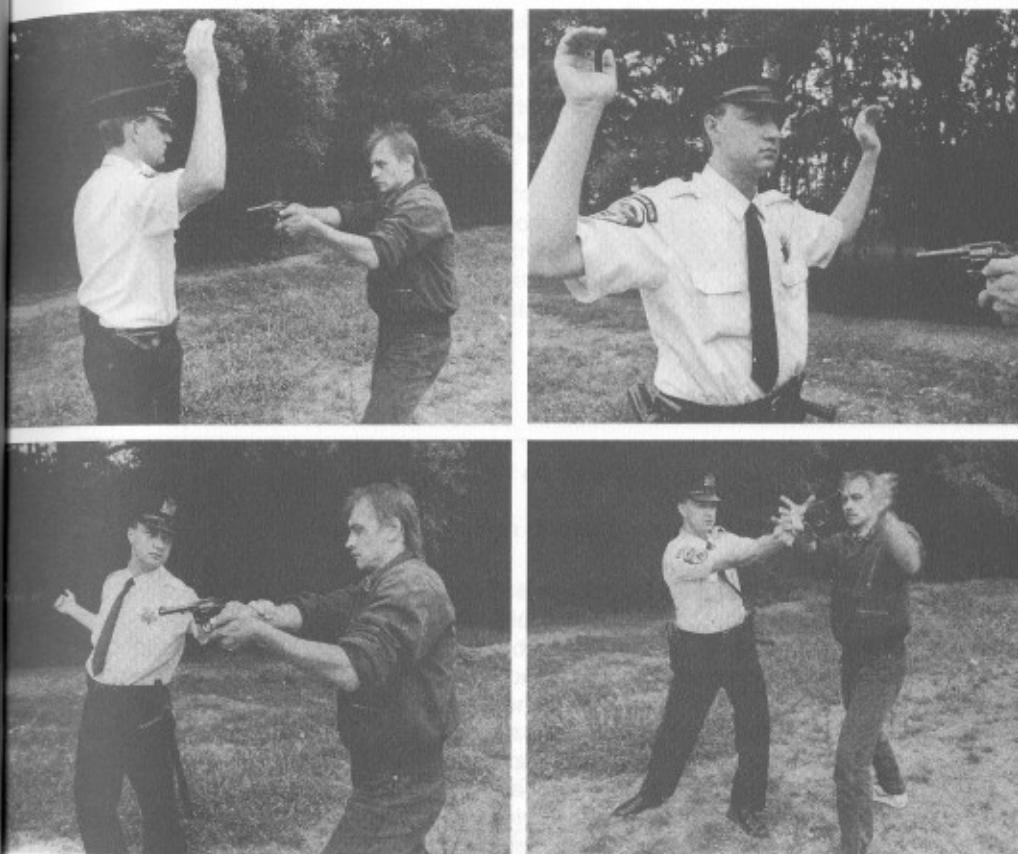
Technika odzbrojování v těchto situacích je podrobněji rozpracována v publikaci „Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB“, Naše vojsko, Praha 1984.

Žádná taktika pravděpodobně nevyžaduje tolik praktického cvičení a tréninku jako odzbrojování. Její komplexní naplnění se vyznačuje především ostrými reflexy, hladkou koordinací pohybových technik a myšlení, instinktivními a anticipovanými pohyby, které jsou v podstatě automatizovány. Cvičení je třeba provádět nejprve s neaktivními zbraněmi (gumovými atrapami, nenabitémi služebními zbraněmi apod.), avšak v obvyklé ústroji za použití doporučených taktik a technik – především úderových a pákových – a v jejich vzájemných kombinacích.

Ideální stav ve vycvičenosti policisty nastává tehdy, kdy se pohyby stanou instinktivními (automatickými) a jeho obranná nebo útočná činnost probíhá plynule a bez zaváhání.

Ze zkušeností služební praxe a skutečných kriminálních případů, kdy bylo použito střelných zbraní, lze do jisté míry zobecnit určité poznatky z chování a jednání nebezpečných pachatelů závažných trestních činů, kteří vystupovali se zbraní v ruce:

1. Většina z nich použila střelné zbraně především k zastrašení napadeného.
2. Pod pohrůžkou zastřelení se snažili dosáhnout splnění určitého konkrétního požadavku (např. vydání peněz, klíčů od trezoru, změny letového kursu vzduš-

67 | 68
69 | 70

67. Ohrožování palnou zbraní ze vzdálenosti pod mezí zásahu
68. Saturace zrakových vjemů soupeře
69. Únik do sféry ztiženého zásahu se současným blokováním zbraně levou rukou
70. Vyražení zbraně

ného dopravního prostředku, donucení k vydání střelné zbraně apod.), kterého by za normálních okolností, tedy bez použití střelné zbraně, nedosáhli.

71 | 72

71. Blokování útočníka rdoušením bicepsovým shybem zepředu

72. Pokračování akce atakováním ramenního kloubu

3. Jejich chování a zvláště pak konkrétní (skutečné) jednání, zaměřené ke splnění vlastního cíle, bylo ve většině případů *nedůsledné*. To znamená, že sice vyhrožovali zastřelením, pokud nebude jejich požadavek splněn, případně nebude splněny jejich další požadované dílčí úkoly, avšak přestože tyto úkoly nebyly plněny v jimi stanoveném časovém limitu, zbraň *nepoužili*.
4. Ukázalo se, že nebezpečnější v rozhodování je většinou ozbrojený nebezpečný pachatel *jednotlivec* nežli např. pachatelé 2–3 apod. Jak již bylo uvedeno, nebezpečný ozbrojený pachatel trestného činu jedná a rozhoduje se na zcela sobeckém nebo zcela iracionálním podkladě. Není tedy ovlivňován názorem jiné osoby, např. dalšího spolupachatele či spolupachatelů. Účast dalších osob (spolupachatelů) skýtá vždy určitou možnost (naději) psychické nerovnováhy (*lability*) některého z nich, nebo vzniku jejich názorové neshody na stávající situaci, a tím konfliktu. V takovém případě je pak možno působit na tento nejslabší článek dvojice nebo skupiny.

Dalším problémem při řešení závažných služebních zákroků v reálně nebezpečných situacích je vědomí *nutnosti krytí*. Při konfrontacích za použití střelných zbraní je hledání *vlastních ochranných krytů* jednou z *provořadých* záležitostí. Tento prostředek ochrany je však mnohdy opomíjen a vyhledáván až po propuknutí násilí.

Z hlediska terminologické čistoty je třeba uvést, že:

- a) *kryt* je prostředek ochrany, který zabraňuje zásahu střel ze střelných zbraní nebo zásahu jinými zbraněmi;
- b) *skrývání* je taktický pohyb, který nezabraňuje střelám či jiným zbraním v zásahu. Zabraňuje vizuálně vnímat osobu protivníkem.

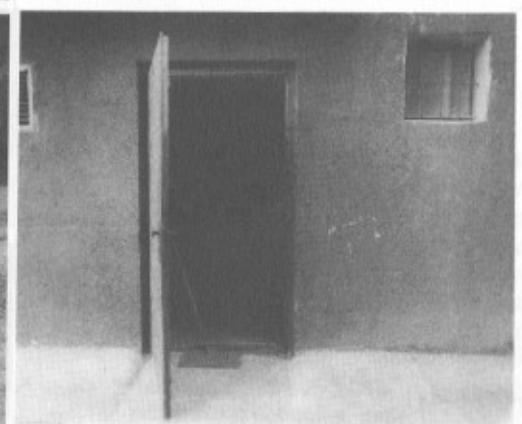
Použití krytu *uklidňuje* a umožňuje získat více času k lepší identifikaci útočníka. Lze lépe vyhodnotit situaci a rozhodnout se pro zastírací (maskovací) nebo jinou (rozhodující) činnost; získat výhodu chráněné pozice, která budé neumožní opětovat střelbu nebo jen s malou pravděpodobností zásahu.

Racionální využití krytu je však podmíněno *anticipací*, a to vztahu mezi sebou, krytem, použitými zbraněmi (ballisticky rovnými či nadřazenými), útočníkem a jeho polohou. Další měřítko jsou: Vybrat z několika krytů ten nejlepší s ohledem na zaujetí vlastní polohy (tj. s možností použít vlastní střelné zbraně zpoza krytu bezrizikově a bez vystavování vlastního těla útoku) a na způsob a možnost krytí protivníka. Pro následný výsledek střetnutí je důležité udržet si vlastní dobrý kryt bez ohledu na provokování ze strany útočníka.

2. Zásady pro krytí a skrývání

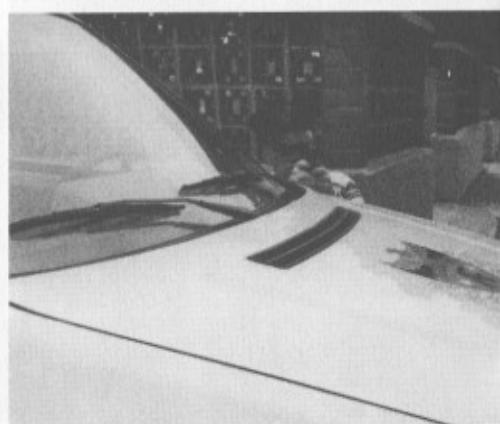
1. Nestát blízko otevřených dveří, ale v hloubce uvnitř místnosti (obr. 73–75). V nočních hodinách se však tmavé kryty mohou stát nefunkčními, např. při nenadálém osvětlení temného výklenku či průjezdu domu reflektory automobilu.
2. Pamatovat si, že jakýkoli kryt je lepší než žádný (obr. 76–80); avšak z hlediska funkčního a účelového využití jsou některé lepší nežli jiné (obecná zásada).
3. Změna krytu: Před zahájením vlastního pohybu je nutno vědět, jakým způsobem se budeme pohybovat a hlavně do *jakého* krytu (volba příštího krytu). Přesunutí musí být rychlé a ze strany ke straně v nízké poloze (obr. 81, 82).
4. Nezůstávat sedět a nevyčnívat z krytu (sezéní snižuje schopnost operativně manévrovat).
5. Úchop např. dlouhé střelné zbraně by měl být pevný a obouruč, a to vždy po úniku do sféry ztíženého zásahu (mimo její palebný prostor) (obr. 83).

73 | 74
75

73. Chybný postoj ve dveřích domu
74. Varianta správného postoje ve skrytu
75. Varianta správného postoje ve dveřích uvnitř domu

6. Pokud možno se snažit s krytem *splynout* v jeden celek (obr. 84), abychom nepůsobili rušivě, ale naprostě přirozeně a kompaktně (vizuální kontrola útočníkem je snížena).
7. Použití střelné zbraně např. z vozidla skrze sklo je nebezpečné (riziko ztráty sluchu po výstřelu ve vozidle).
8. Při nutnosti použití služebního vozidla jako krytu nestát ani neklečet podél vozidla mezi přední a zadní nápravou. Je zde nebezpečí hladkých průstřelů vozidlem. Správná pozice je za koly a otevřenými dveřmi pod určitým úhlem (mají podstaný vliv na odraz střel) (obr. 85–89).

76 | 77
78 | 79

76. Možnost skrytí
77. Chybný způsob krytí
78. Správný způsob krytí
79. Varianta krytí za vozidlem
80. Varianta krytí za vozidlem

81. Opuštění vozidla směrem k budově

83. Atakování kolena ze sféry ztiženého zásahu

82. Možný způsob pohybu terénem

84. Vhodné oblečení pro skrývání

85	86
87	88
89	

85. Chybný způsob krytí – pohled I

86. Chybný způsob krytí – pohled II

87. Správný způsob krytí za motorem a koly vozidla

88. Možný způsob krytí za koly vozidla – I

89. Možný způsob krytí za koly vozidla – II

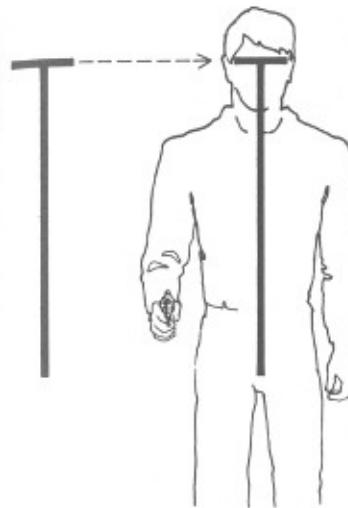

3. Skupinové napadení za použití střelných zbraní

V těchto intencích lze uvažovat především při napadení více než jedním útočníkem. Nejčastějšími případy jsou útěky ozbrojených vojenských zběhů a s tím související krádeže motorových vozidel, pokusy o překročení státních hranic za použití střelných zbraní apod.

Doporučené řešení situace:

- útočníci mohou být ozbrojeni střelnými zbraněmi a umístěni v různých úhlech, vzdálenostech a výškách;
- vlastní hloubkové vidění může být ovlivněno stresem a vzrušením (psychickou destabilizací);
- použití střelné zbraně by mělo být *intervalové* v kombinaci s vysokou psychologickou stabilitou a s výjimečným smyslem pro reálné nebezpečí;
- doporučený racionální postup při konfrontaci střelnými zbraněmi znamená krátké soustředění na jednoho útočníka s destruktivním použitím zbraně a okamžitou konfrontací dalšího;
- nebezpečnost skupiny je v tom, že jeden člen skupiny druhého použitím střelné zbraně do určité míry stimuluje a vzájemně se podporuje;
- nejprve by měl být konfrontován ten, který z hlediska své výhodné polohy, vzdálenosti (vždy bližší), vedení skupiny (udílí hlasité příkazy), balistické nadřazenosti a ráže zbraně je nebezpečnější;
- nefixovat cíle – jde o izolované vnímání a saturace pouze jediného konkrétního cíle (fixace cílů nevyhovuje zejména při změně orientace na další cíl);
- na volném prostranství, kde není možné krytí, je třeba rychle měnit místo a nepřemýšlet o počtu a vyzbrojení protivníků, protože to by vedlo ke ztrátě soustředění a času;
- sféra zásahu, který vyražuje okamžitě, je především ve velkém T (obr. 90);

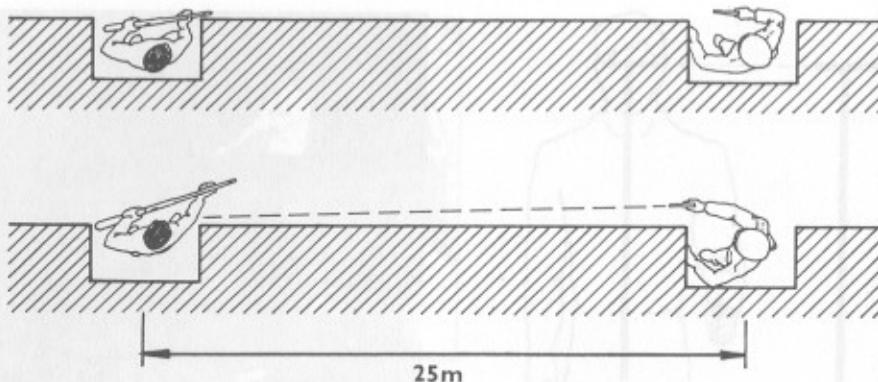

90 | 91

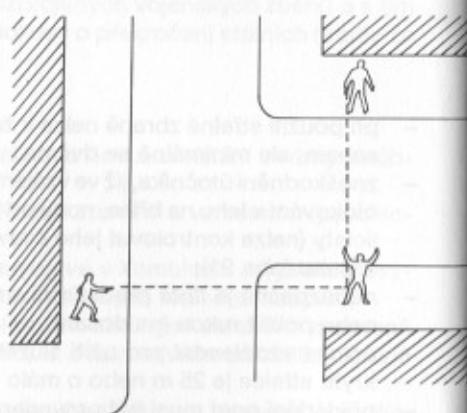
90. Prostor účinného zásahu
– velké "T"

91. Způsob blokování

- při použití střelné zbraně nelze v žádném případě počítat hned s prvním zásahem, ale minimálně se dvěma;
- zneškodnění útočníka, již ve vzájemném kontaktu, by mělo proběhnout takto: blokování v lehu na bříše, nohy od sebe, paže od sebe, hlavu odvrátit od policisty (nelze kontrolovat jeho činnost), přístup od nohou ze sféry ztíženého zásahu (obr. 91);
- nebezpečná je finta předstírání smrti a poloha zbraně útočníka v jeho ruce nebo poblíž rukou (na dosah);
- účinná vzdálenost pro užití služební zbraně (pistole, revolveru) při použití krytu střelce je 25 m nebo o málo vyšší (obr. 92);
- přikládání pout musí být provedeno bez přiložení ústí zbraně k zadrženému (obr. 93). Mohlo by totiž dojít k jeho nezáměrnému usmrcení náhodným vystřelem. Zbraň musí být mimo dosah zadržené osoby;
- při zadržení v místnosti nebo budově by nemělo být v blízkosti zajišťované osoby okno či prosklené dveře, neboť sklo, zvláště je-li pod vhodným úhlem, odráží činnost osoby provádějící služební zákrok. Kromě toho další nebezpečí blízkosti skleněných výplní spočívá v tom, že by mohl útočník oknem (dveřmi) proskočit a uniknout;
- dalším možným způsobem blokování útočníka je pravoúhlá pozice vůči ozbrojenému útočníkovi v poloze velkého L, která minimalizuje možnost použití křížové střelby (obr. 94).

92. Způsob krytí

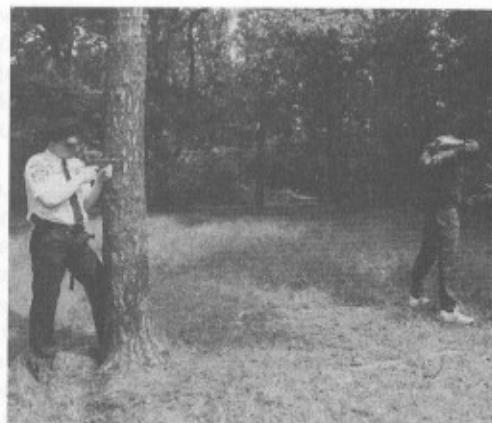
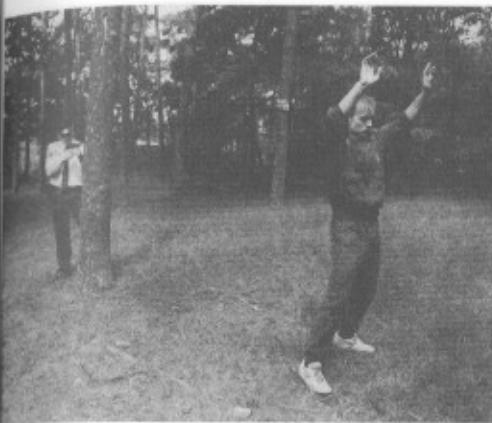

93 | 94

93. Způsob blokování na zemi s přiložením pout

94. Způsob blokování dvojicí při vzájemném zabezpečení

Příkazy udílené z krytu: „Policie! Nehýbat se! Stát! Ruce za hlavu! Klek rozkočný! Zkrížit kotníky přes sebe! (Možno i: „Klek! Hlavu opřít o zem!“) Proplést prsty!“ Po provedení těchto příkazů lze přistoupit k zajištěnímu ze sféry ztíženého zásahu a spoutat mu ruce za zády se současným provedením osobní prohlídky (obr. 95–101).

95 | 96

97 | 98

99

95. Způsob blokování palou zbraní ze zadu s využitím krytu

96. Další postup blokování

97. Blokování v kleku na zemi – varianta I

98. Blokování v kleku na zemi – varianta II

99. Prsty propleteny, ruce v týlu

100. Dokončení blokování přiložením pout

101. Prohledání

100 | 101

4. Přikládání pout

Pouta jsou jedním z donucovacích prostředků používaných příslušníky policie, Vězeňské služby ČR, Zboru väzenskej a justičnej stráže SR, Celní stráže a dalších při služebních zákrocích. Legalizace jejich použití v ČR je dána ustanovením § 38 zák. č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky v zájmu ochrany veřejného pořádku, zejména k odvrácení útoku na sebe nebo na jinou osobu, při služebních zákrocích proti výtržníkům a jiným nebezpečným osobám nebo k překonání odporu, který směruje ke zmaření služebního záktroku, úkonu či výzvy,

jakož i k zabránění útoku zajištěné či předváděné osoby. V těchto případech jsou policisté oprávněni použít hmatů, chvatů, úderů a kopů sebeobrany (význam těchto technik a správná terminologie je vysvětlena v publikaci „Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB“, Naše vojsko, Praha 1984), silzotorných prostředků, obušku, pout, služebního psa, vytlačování koňmi, technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla, zastavovacího pásu a jiných prostředků k násilnému zastavení vozidla, vodního stříkače, zásahové výbušky, úderu střelnou zbraní, hrozby střelnou zbraní a varovného výstřelu do vzduchu.

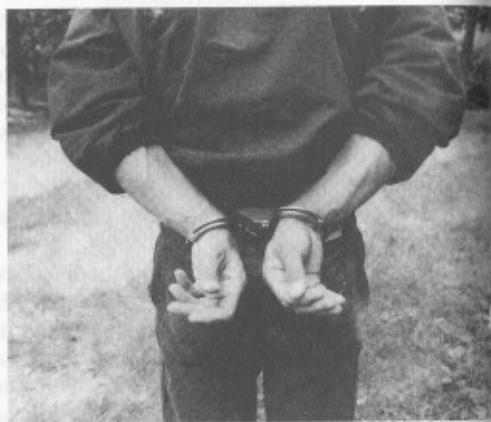
Oprávnění použít pouta policisty a ostatními je upraveno obecně závaznými právními předpisy. Pouta použije policista zejména:

- ke spoutání zajištěné, zadržené, zatčené osoby, která má být dodána do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby a klade aktivní odpor nebo napadá jiné osoby nebo policistu anebo poškozuje majetek, po marné výzvě, aby od takového jednání upustila, nebo je-li nebezpečí, že se pokusí o útěk,
- ke vzájemnému připoutání dvou či více předváděných, zajištěných, zadržených nebo zatčených osob anebo osob, které mají být dodány do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby za podmínek uvedených v písm. a),
- při provádění služebních úkonů nebo procesních úkonů s osobami zajištěnými, zadrženými, zatčenými nebo osobami, které jsou ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, jestliže se chovají násilně vůči policistovi nebo jiné osobě anebo ničí majetek.

Opodstatnění přiložení pout policisty je upraveno pouze těmito právními normami.

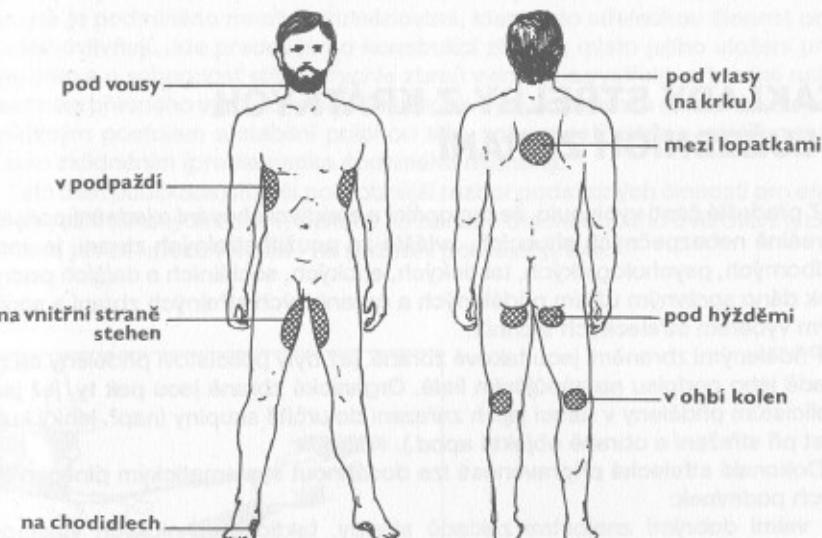
Jakým způsobem budou pouta přiložena (tedy technické provedení s ohledem na polohu rukou či těla poutané osoby), žádná právní norma ani předpis pro policisty, příslušníky Vězeňské služby ČR a Zbor väzenskej a justičnej stráže SR, Celní stráže, Hraniční policie atd. neupravuje. Taktika ani technika není uvedena v žádném předpise. Po provedených konzultacích lze uvést, že *není excesem jakékoli* přiložení pout nebezpečnému pachateli násilného či jiného trestného činu. Je možno tedy přiložit pouta jak zepředu, tak i ze strany nebo ze zadu (poutání rukou za tělem) anebo kombinovaně (např. v případě zamezení útěku zvlášť nebezpečnému pachateli trestného činu) tak, jak ukazuje fotodokumentace (obr. 102–106). Rozhodnutí, jak budou pouta přiložena, je ponecháno na zvážení policistovi s ohledem na posouzení osoby pachatele a konkrétní situace. Např. podnapilým osobám nebo osobám, které jsou zjevně pod vlivem drogy apod., se nedoporučuje poutat ruce za zády. Při poruše rovnováhy by mohlo dojít k pádu podnapilé osoby na zem a v důsledku toho i k vážnému úrazu.

Za nepřípustné ze zákona bylo v minulosti a je dosud považováno použití pout v kombinaci s dalšími pomocnými (přiležitostními) prostředky či předměty, např. připoutávání osob k radiátorům ústředního topení, k teplovodním rourám vedoucím místností, k nohám stolů apod. Platná právní norma a předpisy povolují použít pouze pouta a ne tedy další pomocné prostředky nebo přiležitostné před-

- 102. Přiložení pout - varianta I**
103. Přiložení pout - varianta II
104. Přiložení pout - varianta III
**105. Přiložení pout - varianta IV
 (za opasek vzadu)**
**106. Přiložení pout - varianta V
 (za opasek vpředu)**

102	103
104	105
106	

107. Místa pro skryté nošení zbraní

měty. Jakékoli jiné použití pout (tedy v kombinaci s dalšími předměty) by spadalo spíše do kategorie polních bojových technik – viz další část této publikace.

Při použití pout by se měla dodržet tato, často porušovaná zásada: S ohledem na ochranu vlastní bezpečnosti nepoutat zadřženou osobu k sobě. Mohlo by se stát, že se pokusí skočit např. z mostu, do dráhy přijíždějícímu motorovému vozidlu, z okna budovy soudu, ze střechy apod.

Prohledávání spoutaného útočníka by mělo být systematické od hlavy až k prstům nohou. Zbraň může být umístěna např. i v podhýzdí nebo pod vousy, na vnitřní straně stehen, v oblasti genitálu, přivázána nebo přilepena leukoplastí (obr. 107) – (toto umístování se týká zvláště zákeřných ručních zbraní menší velikosti).

Pravidlem by se mělo stát, že je-li nalezena jedna zbraň, měla by se hledat zbraň další.

ZÁKLADY STŘELBY Z KRÁTKÝCH SLUŽEBNÍCH ZBRANÍ

Z předešlé části vyplynulo, že racionální a efektivní chování a jednání policisty v reálně nebezpečných situacích, zvláště za použití střelných zbraní, je vedle odborných, psychologických, taktických, etických, sociálních a dalších podmínek dánou správným užitím přidělených a organických střelných zbraní a správným výběrem střeleckých technik.

Přidělenými zbraněmi jsou takové zbraně, jež byly policistovi přiděleny na základě jeho podpisu na zápisním listě. Organické zbraně jsou pak ty, jež jsou policistům přiděleny v rámci jejich zařazení do určité skupiny (např. lehký kultomet při střelení a obraně objektů apod.).

Dokonalé střelecké připravenosti lze dosáhnout systematickým plněním daných podmínek:

- velmi dobrými znalostmi základů střelby, taktickotechnických vlastností zbraní a jejich dovedným ovládáním za různých podmínek;
- soustavným a pravidelným výcvikem ve střelbě;
- bezvadným stavem a správnou přípravou zbraní a střeliva ke střelbě;
- dobře vybavenou výcvikovou základnou a její včasné přípravou;
- odpovědností při provádění střelby každého jednotlivce za výsledky ve střelecké přípravě;
- disciplinovaností a kázní všech střílejících;
- dobrou fyzickou připraveností;
- organizováním různých střeleckých soutěží;
- pravidelným vyhodnocováním stavu střelecké připravenosti.

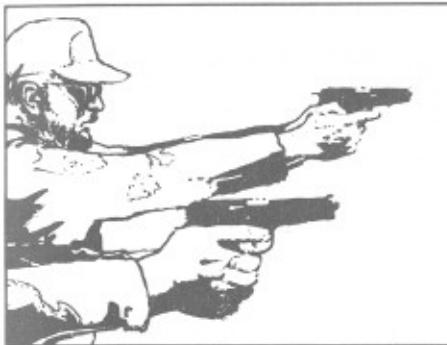
Střeleckou přípravu lze tedy považovat za jednu z nezastupitelných součástí bojové a služební přípravy příslušníků ozbrojených sil a složek, která napomáhá při plnění jejich základních povinností a úkolů.

Už sám fakt, že každý policista (i jiný příslušník ozbrojených složek) má přidělenou služební zbraň, vyžaduje, aby tyto zbraně byly v případě nezbytné nutnosti kvalifikovaným způsobem použity s ohledem na výše uvedené podmínky, za nichž použity být mohou.

Dobře vycvičený střelec musí ovládat všechny moderní metody jak sportovní, tak i bojové střelby, tj. střelby přizpůsobené potřebám praxe. Obsahem bojové střelby jsou střelecké metody míření střelby jednoruč a obouruč v polohách vkleče, vleže, vestoje, v klidu a za pohybu, vleže na zádech na vyšší cíle a metody střelby *instinktivní* (letmé, pudové, combatové).

Dokonalou techniku přesného výstřelu tvoří celá řada nezbytně nutných úkonů a určitých pravidel, která střelec musí dodržet. Rychlé, operativní použití střelné zbraně je podmíněno mnoha skutečnostmi, které tuto střeleckou činnost podstatně ovlivňují. Jde především o konstrukci zbraně, místo jejího uložení před použitím a o schopnost střelce rychle zbraň vyjmout a vystřelit, případně nabít. Technika přesného výstřelu je pak dána správným uchopením a držením zbraně, správným postojem a stabilní polohou těla, schopnosti střelce mířit a zamířit a jeho zklidněním (problematika správného dýchání).

Tato část publikace přináší podrobnější rozbor podstatných činností pro efektivní využití střelných zbraní, získaný na základě dlouhodobého ověřování a zkušeností jak ze sportovní, tak i ze služební policejní praxe.

1. Přesný výstrel a jeho technika

Úspěšnost přesného výstřelu je podmíněna již *uchopením a držením zbraně*. Uchopení zbraně je podmíněno variabilitou možností jejího umístění. Zbraň může být umístěna buď skrytě, anebo častěji (u uniformovaných policistů) veřejně (obr. 108, 109). Umístěna je buď v pouzdře k tomu účelu přizpůsobenému, nebo řidčeji bez použití pouzdra (mnohdy u osobních zbraní).

Umístění zbraně v pouzdře má své výhody, ale i nevýhody. Výhodou je to, že pouzdro zbraň chrání před poškozením a nečistotou, snižuje riziko její ztráty a udržuje ji v neustálé pohotovostní poloze, tak říkajíc neustále „při ruce“.

Podstatnou nevýhodou pouzdra je však to, že zbraň z něho mnohdy nelze, jak ukázaly provedené zkoušky, v případě potřeby operativně a co nejrychleji uvolnit.

Vzhledem k tomu, že vytažení zbraně a její použití by se mělo stát jednosekundovou záležitostí, měla by i konstrukce pouzdra tomuto požadavku odpoví-

dat. Současné standardní (individuálně neupravené) typy pouzder používané v policejní služební praxi tento požadavek bezvýhradně nesplňují (obr. 110, 111). Mechanické jištění, jímž jsou pouzdra vybavena (hlavně překrytí rukojeti zbraně koženým krytem s uzávěrem na kovový kolík), znesnadňuje jejich rychlé vytahení. Nový typ podpažního pouzdra je na obr. 111a. Jak ukázaly zahraniční zkušenosti, nejlépe se osvědčilo tzv. pružinové pouzdro konstruované jako podpažní i jako opaskové (obr. 112). V tomto pouzdru je zbraň upevněna pouze silnou kovovou pružinou obšítnou kůží. Vytažení zbraně z tohoto pouzdra spočívá pouze v jednom pohybu (bez odepínání či jiného zdlouhavého způsobu uvolňování). V současné době se však do praxe dostává již širší sortiment bezpečnostních pomůcek včetně pouzder s možností jejich výběru.

Přeprava, nošení a přidělování zbraně je upraveno interními předpisy pro jednotlivé ozbrojené sbory.

ZÁSADY PRO PŘIDĚLOVÁNÍ, NOŠENÍ A POUŽITÍ ZBRANÍ

Každý policista, kterému byla přidělena služební zbraň, je povinen se s ní dobrě obeznámit, bezpečně ji ovládat a udržovat ji v náležitém stavu. Každý nadřízený je povinen se před předáním zbraně policistovi osobně přesvědčit, zda policista:

- a) zbraň dobře zná a dovede s ní zacházet;
- b) zná předpisy o udržování a ošetřování služebních zbraní;
- c) ovládá zákonné ustanovení o právu použití zbraně;
- d) byl náležitě poučen o způsobu nošení zbraně a její údržbě, úschově a povinnosti hlásit použití, ztrátu nebo poškození zbraně.

Služební pistole se nosí v pouzdru na pravé straně opasku, je-li policista oděn v uniformě, v podpažním pouzdru, koná-li službu v civilním obleku.

Nadřízený může zejména u policistů vykonávajících službu v civilním obleku nařídit, resp. povolit, jestliže je to v některých případech výhodnější, jiný způsob nošení pistole.

Nosit služební zbraň jiným způsobem (např. v aktovce), je zakázáno.

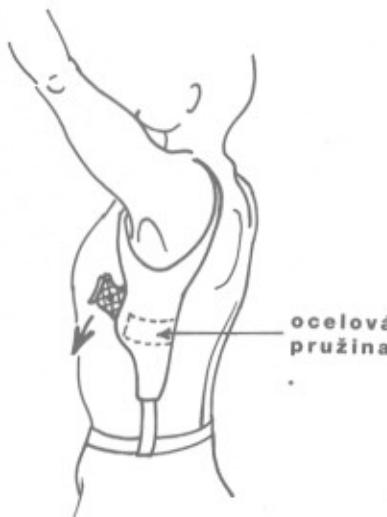
Policistům je dovoleno podpažní pouzdro si upravit a nosit tak, aby co nejlépe vyhovovalo jejich potřebám při výkonu služby. Policisté jsou povinni nosit služební pistoli vždy při výkonu policejní služby (operativní, hlídkové, okrskové, dopravní, při provádění perlustrace, předvádění osoby, zatčení, domovní prohlídce, eskortě apod.), přičemž nerozhoduje, zda policista koná službu ve stejnokroji nebo v civilním obleku.

Pistole se nenosí při výkonu služby ve věznicích a dalších ústavech Vězeňské služby (není-li stanoveno speciálními předpisy nebo zvláštním nařízením ředitele zařízení jinak), při provádění výslechu v budovách (objektech) ministerstva vnitra a při výkonu pyrotechnické práce v terénu.

Ostatní zbraně se nosí v době, která je stanovena nařízením ředitele (způsob nošení ostatních zbraní upravuje pro policisty ve stejnokroji cvičební řád).

108. Uložení palné zbraně skrytě	108 109
palné zbraně	110 111
skrytě	111a
vlevo za pasem	
109. Uložení palné zbraně v pouzdře veřejně	
110. Staré nevyhovující služební pouzdro	
111. Podpažní pouzdro – starší typ	
111a. Podpažní pouzdro – nový typ	

112. Jeden z typů moderního podpažního pouzdra

Pistole může být ostře nabita (tj. náboj zasunut v nábojové komoře) jen při výkonu služby, při kterém lze předpokládat možnost použití této zbraně. V obdobích zvýšeného nebezpečí mají policisté nařízeno (zvláště ve velkoměstských aglomeracích s vysokým výskytem zločinnosti) mít zbraň připravenou k okamžitému použití.

V ostatních případech se nosí pistole s naplněným zásobníkem zasunutým v těle pistole, přičemž náboj není zasunut v nábojové komoře.

V době neslužební mohou policisté, pokud nejsou oděni v uniformě a není-li ředitelom nařízeno jinak, nosit soukromou pistoli, na níž musí mít příslušné povolení. Soukromé pistole může policista použít jen za podmínky, že vykonává služební zákrok (před jehož provedením se za policistu – vzhledem k civilnímu obleku – prohlásí), nebo v rámci okolnosti vylučujících protiprávnost (§§ 13, 14, 15 TZ). V takových případech se oprávněnost použití soukromé zbraně posuzuje obdobně, jako by bylo použito služební zbraně.

Při úschově pistole v bytě je nutné pistoli vybit, vyjmout zásobník a obojí uschat odděleně.

V případě onemocnění policisty na cestě nebo při dopravní nehodě je povinen ostatních policistů, kteří se případu zúčastňují nebo jej vyšetřují, odebrat postiženému zbraň a zaslat ji příslušné policejní služebně.

Zbraň se policistovi odebere rovněž v těch případech, kdy se vlastní vinou učinil nezpůsobilým k dalšímu výkonu služby (opilství apod.).

POVINNOSTI POLICISTŮ PŘI POUŽITÍ ZBRANĚ

Byo-li požito zbraně s výsledkem, je povinností policisty ihned poskytnout zraněné osobě první pomoc – pokud to jeho vlastní bezpečnost a okolnosti případu připouštějí – a postarat se o její nejrychlejší lékařské ošetření.

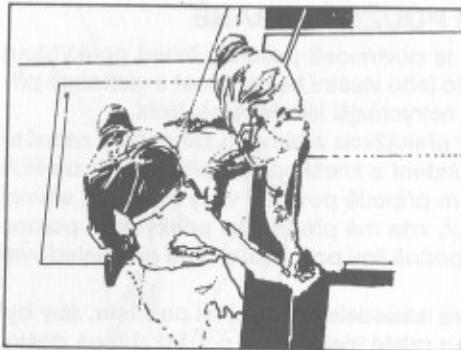
Poskytnutí první pomoci nesmí být překážkou zdárného zakončení započatého zákroku, tj. pronásledování, dopadení a zneškodnění případných dalších spolupachatelů. Policista je v takovém případě povinen vždy posoudit situaci a podle okolnosti případu rozhodnout, zda má především poskytnout pomoc poraněné osobě (kterou může být případně jiný policista) a poté pronásledovat pachatele či naopak.

V případě, že použití zbraně mělo za následek smrt, zajistí policista, aby byl zamezen vstup nepovolaných osob na místo, na němž k použití zbraně došlo, a tak znemožněno poškození stop. Každé použití zbraně hlásí policista nejbližšímu nadřízenému s uvedením, proti komu bylo zbraně použito, kde a ve které době, důvody a způsob použití, jaký byl výsledek a opatření, která byla ve věci učiněna, jakož i počet vystřelených nábojů.

PROVĚŘOVÁNÍ PŘÍPADU POUŽITÍ ZBRANĚ

Při šetření je třeba zejména zjistit a provést:

- ohledání místa, kde bylo zbraně použito včetně terénu ve směru střelby;
- popis prostředí, ve kterém došlo k použití zbraně, tj. viditelnost, počet vyplálených ran, z jaké vzdálenosti bylo vystřeleno, cíl střelby a které místo bylo zasaženo; všechny tyto okolnosti je třeba zakreslit do patřičného plánu, popř. zachytit na doplňující fotografii;
- provést informativní výslechy zúčastněných osob, přicházejících v úvahu jako svědci;
- v případě, že při použití zbraně došlo k zasažení nezúčastněných osob, je nutné zjistit, z jakých příčin se tak stalo a byla-li zachována náležitá opatrnost;
- zjistit nebezpečnost osoby, proti které bylo použito zbraně;
- objasnit všechny okolnosti, které vedly k použití zbraně, zejména zjistit, jaký byl policistův postup před použitím zbraně, zda bylo použito všech možností zakročit mírnějším způsobem a zda byly splněny předpoklady pro dokončení započatého služebního zákroku bez použití zbraně.

2. Cvičná střelba a příprava zbraní

Neúčelné používání zbraně k samovolné střelbě na nekrytých místech je zakázáno.

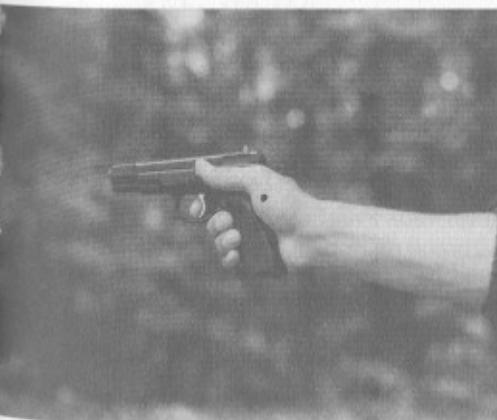
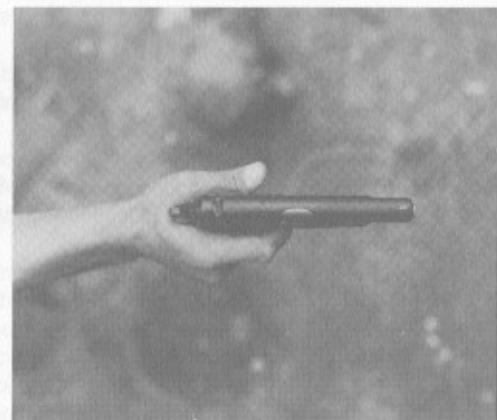
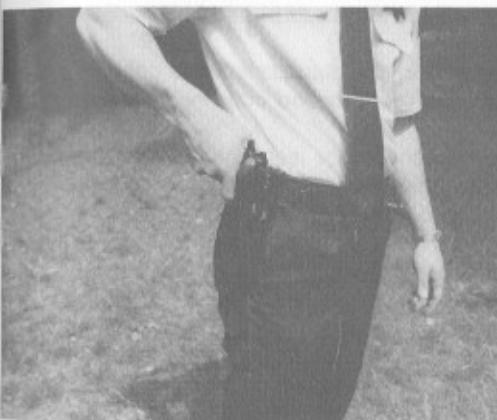
Cvičnou střelbu je možno provádět jen v prostoru střelnice a na takových místech, kde nemůže být zasažena nezúčastněná osoba (upravuje zákon č. 147/1983 Sb.).

Policisté jsou povinni při přepravě zbraní v hromadných dopravních prostředcích (s výjimkou letadel, kde platí pro přepravu zbraní zvláštní předpisy) postupovat takto:

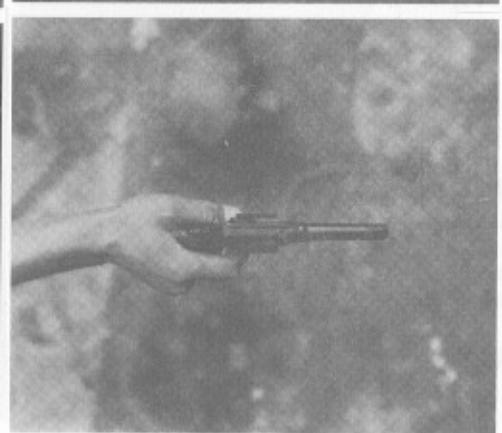
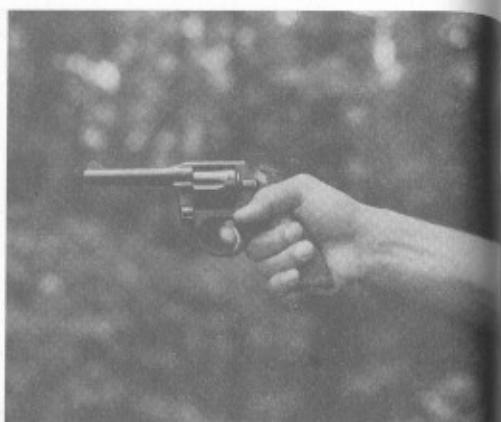
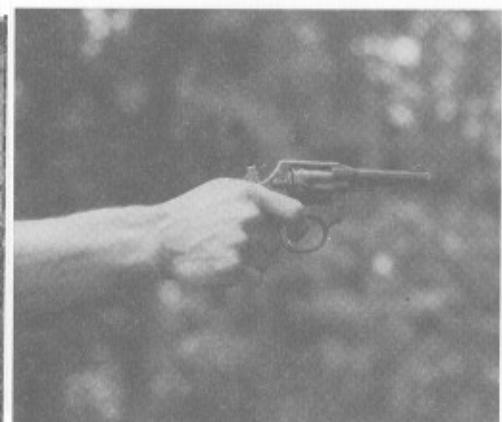
- pistole – náboj nesmí být v nábojové komoře;
- samopal – zásobník musí být ze zbraně vyjmut a závěr musí být v přední poloze (nesmí být natažen);
- kulomet – zásobník nebo nábojový pás musí být z kulometu vyjmut a závěr musí být v přední poloze.

S ohledem na rychlé tažení zbraně a její operativní použití se ukazuje jako jedna z nejlepších poloh pro umístění pouzdra pro praváky pravá strana opasku u pravého boku a pro leváky na opasku u levého boku. V těchto místech je skutečně zbraň tzv. nejlépe při ruce a dráha pro její uchopení a vytažení je nejkratší. Výhodnost této polohy je univerzální a platí nejen pro uniformované policisty, kteří nosí zbraň veřejně v pouzdře na opasku, ale i pro policisty plnící operativní úkoly v civilním oděvu, kteří nosí zbraň skrytě (obr. 113–115).

Uchopení zbraně je provedeno jejím pevným nasazením mezi palec a ukazovák do dlaně a sevřením ostatních prstů okolo rukojeti (obr. 116). Ukazováček pravé ruky spočívá na spoušti mezi kloubem a středem prvního článku. Palec je vodorovně podél pistole volně, bez tlaku na zbraň (obr. 117). Uchopení a držení zbraně musí být tedy pevné, ale ne křečovité. Oporu pistole tvorí prostředník.

113.	Postup při tažení zbraně z pouzdra	114
115		116
		117
114.	Postup při tažení zbraně z pouzdra	
115.	Postup při tažení zbraně z pouzdra	
116.	Držení pistole (pohled shora)	
117.	Držení pistole (pohled z boku)	

118 | 119
120

118. Držení revolveru
(pohled z boku)

119. Držení revolveru
(pohled z boku)

120. Držení revolveru
(pohled shora)

Uchopení a držení revolveru je odlišné od držení pistole. Zbraň musí být *hluboko* zasazena do dlaně pravé ruky tak, aby ji svírající pěst byla *co nejbliže* k ose hlavně (obr. 118). Stejně tak i zde platí zásada pevného, ale ne křečovitého držení. Ukazováček je umístěn na spoušti středem prvního článku, nebo až po ohýb kloubu prvního článku. Umístění palce je opět bez zbytečného tlaku na zbraň na levé straně zámkové skříně revolveru (obr. 119). Osa hlavně musí být prodloužením osy předloktí pravé paže (obr. 120). Prostředník pravé ruky oporu o lučík pomáhá přenášení hmotnosti zbraně na ostatní prsty, které objímají rukojet a vzájemně se dotýkají. Rozdíly uchopení obou typů zbraní jsou závislé pouze na tvaru rukojeti a dispozici střelce.

ZAUJETÍ STABILNÍHO POSTOJE

Postoj a stabilita těla a jeho zaujetí je další podmínkou úspěšného použití střelné zbraně. Zaujetí postoje a stabilizace těla, stejně jako zamíření a míření, je dáno charakterem úkolu, který je plněn, a tím i způsobem střelby (např. sportovní, mířené, držením zbraně jednoruč nebo obouruč, bojové apod.). Obecně lze říci, že postoj střelce při střelbě by měl v maximální míře zabezpečovat jeho vlastní ochranu a vycházet z jeho přirozených pohybových dispozic a fyzického růstu (somatických dispozic).

Při mířené sportovní či cvičné střelbě, např. na kruhový terč, je postavení střelce, je-li pravák, pravým bokem k cíli. Rozkročení je asi na šíři ramen se špičkami nohou mírně od sebe. Pravá paže se zbraní je natažena vpřed ve směru cíle. Nesmí být však křečovitě napjatá. Tolerance úhlu mezi přímkou ramen a výstřelnou rovinou je dána fyzickými dispozicemi střelce a způsobem jeho přirozeného držení těla. Levá paže působí jako stabilizátor celého těla (ruka je zasunuta např. do kapsy, za opasek, opřena o bok apod.) (obr. 121).

Zaujetí stabilního postoje či polohy při bojové střelbě je v zásadě podmíněno vzniklou konkrétní bojovou situací a variabilitou možností uplatnění nejrůznějších poloh.

Zasadní rozdíl mezi sportovní a bojovou střelbou je v tom, že při sportovní střelbě je (až na výjimky, jako např. při střelbě na olympijské figury) vždy *dostatek času* k zaujetí polohy, jsou při ní *důležitá mířidla* (míření a zamíření) a je zapojena pouze *jedna ruka*.

Naproti tomu při bojové střelbě je vždy *nedostatek času* (požadavek na rychlé použití zbraně), *mířidla nejsou* tak *důležitá* (kromě mířené bojové střelby např. na ujíždějící motorové vozidlo, unikajícího nebezpečného pachatele násilného trestného činu apod.), je vnímán pouze *cíl* a zbraň je k cíli směrována *instinktivně* (většinou se jedná o nenadálé, překvapivé střety na vzdálenost 5–7 m a kratší) a v neposlední řadě je zbraň používána ve většině případů i držením obouruč (obr. 122–124).

Lze tedy konstatovat, že zaujetí postoje při bojové střelbě je opět *individuální* a závislé na výše uvedených dispozicích každého jednotlivce. Pro zaujetí stabilního postoje neexistují tedy přesně vymezená pravidla, která by bylo nutno přísně dodržovat.

Je třeba vyjít pouze z obecně platných faktů, že střelba je v podstatě *senzoricko-koncentrační záležitostí*. Psychické nároky jsou orientovány zejména na se nzorické schopnosti, tj. na přesnos a ostros zrakového vnímání, odhad vzdálenosti, pohybu, rychlosti a směru a na kinetickou (pohybovou) citlivost. Důležitá je především koncentrace, rozsah pozornosti a *senzomotorická koncentrace pohybů* ve vazbě oko – ruka – zbraň, schopnost *uklidnit* se a zbavit se vysokého emočního napětí. Těrto požadavkům musí odpovídat i zaujetí postoje, míření a zamíření, spouštění zbraně a dýchání.

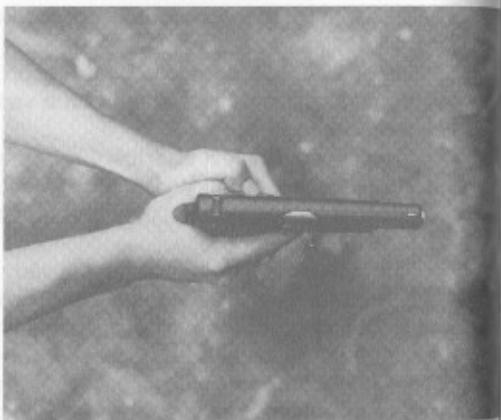

- 121. Možný způsob střeleckého postoje (levá ruka stabilizuje postoj)
- 122. Držení pistole obouruč – varianta I
- 123. Držení pistole obouruč – varianta II
- 124. Držení pistole obouruč (pohled shora)

MÍŘENÍ A ZAMÍŘENÍ

Mířením rozumíme umístění mušky do výrezu hledí, a to i bez ohledu na cíl.

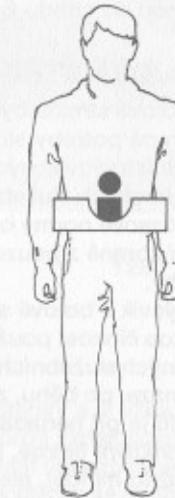
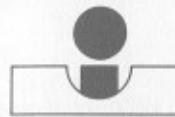
Zamíření znamená promítnutí správně postavené mušky a hledí na zámerný bod umístěný na cíli.

121	122
123	124

Správný způsob postupu u zbraní s tzv. otevřenými mříďidly je tzv. *rovná muška*. Její umístění musí být do zárezu hledí vrcholem ve stejné výši jako jeho zámerné hrany. Po obou stranách mušky musejí být stejné mezery (obr. 125).

Zámerný bod v cíli by měl být u mířené střelby na terč vždy pod spodním černým okrajem a u figury vždy v jejím středu (obr. 125–127).

125	126
	127

125. Správné postavení mřídel

126. Správné postavení mřídel na terč

127. Správné postavení mřídel na cíl

DÝCHÁNÍ

Přesné zamíření je podmíněno včasným zatajením dechu. Dýchací rytmus vyvolává pohyb hrudníku, břicha a pletence ramenního. Posledně jmenovaný pohyb pak způsobuje i pohyb paže se zbraní. Dech musí být zatajen až do okamžiku výstřelu. Při pohybu paže se zbraní vzhůru je třeba se hluboce nadechnout. V okamžiku hrubého zamírování částečně vydechneme, pak zatajíme dech se současným přesným zamířením a plynule spouštěme spoušť zbraně.

SPOUŠTĚNÍ

Spouštění je výslednicí předešle uvedených přípravných úkonů ke střelbě a jeho způsob a provedení podstatně ovlivňují výsledek střelby. Spouštění musí být provedeno vždy rovnoměrným, plynulým zvyšováním tlaku prvního článku ukazováčku na spoušť, bez stržení zbraně. Spouštění zbraně musí být v souladu se současným zamířením a zatajením dechu. U mířené střelby se při provedených zkouškách osvědčil tzv. *stupňovitě plynulý* způsob, při němž střelec zvyšuje tlak na spoušť postupně tak, jak mříďida kolísají v zámerném okruhu cíle.

Jde v podstatě o to, že při zamíření rovnou muškou dochází k jejímu kolísání pod spodním okrajem černého středu terče. V tomto okamžiku by při spuštění zbraně došlo ke snížení přesnosti střelby. Proto je třeba v tlaku na spoušť pokračovat vždy při vrácení mřížidel do záměrného kruhu, tj. co nejbliže pod černý střed terče.

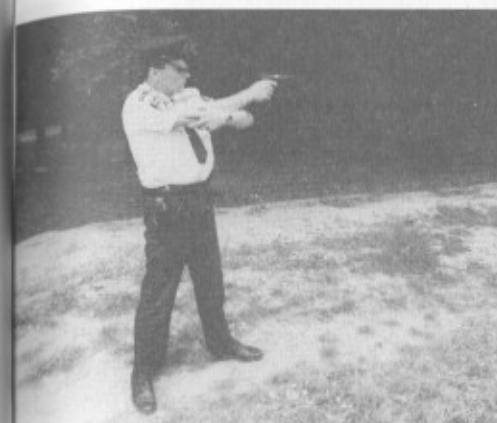
Je-li čas ke střelbě omezen, např. na otočnou, v krátkém čase se ukazující fi-
guru, pak je nutno tlak prstu na spoušť koordinovat s pohybem ruky nahoru do záměrné polohy. Spouštění musí být ukončeno v okamžiku, kdy se mřížida pro-
mítnou do středu figury.

BOJOVÁ STŘELBA

Bojová střelba byla charakterizována již v předešlé části této kapitoly. S ohle-
dem na potřeby služební praxe by se tento typ střelby měl stát jednou ze zá-
kladních výcvikových náplní střelecké přípravy příslušníků policie i ostatních bez-
pečnostních služeb. Měla by být zpřísněna i hodnotící kritéria v tom smyslu, že
do časové normy by měla být započítána činnost již při povelu PÁLIT!, tj. vyta-
žení zbraně z pouzdra, zamíření, výstrel a samostatné odstranění případné po-
ruchy.

Výcvik v bojové střelbě řeší ve svých modelových situacích skutečnou prak-
tickou činnost použití zbraně s ohledem na ust. § 39 zák. č. 283/1991 Sb. při zá-
važných služebních zákrocích v reálně nebezpečných situacích, např. po fyzické
námaze, po běhu, z nejrůznějších poloh a zaujatých pozic apod. Ve většině pří-
padů je při nenadálých konfrontacích za použití střelných zbraní nutno použít instinktivní (letmé, pudové, combatové) nemířené střelby. Při této střelbě není
použito mřížidel, ale správného postoje (správné polohy) s nasměrováním těla,
instinktivním „ukázáním“ zbraní na cíl a jejím okamžitým spuštěním. Tento způ-
sob střelby je možno cvičit kdekoli tzv. „na sucho“, nejprve pouhým ukazová-
ním ukazovákem na různé předměty („cíle“), a to i z různých poloh (vleže, vsedě,
vestoje, po pohybu např. po kotoulu vpřed, odvalením se stranou apod.). Po-
zději je možno stejnou činnost provádět s nenabitou pistoli a jejím tažením
z pouzdra. Modelové situace je možno cvičit s nenabitou zbraní („na sucho“)
i s partnery (značkaři), kteří se nenadále objevují na různých místech cvičných
opuštěných objektů, při vnikání do místnosti, při průchodu určitým úsekem v ne-
přehledném terénu (lesem) apod. Stručný námětový přehled některých výcvikových
způsobů bude podán v závěrečné části této kapitoly.

Při bojové střelbě je využívána celá řada nejrůznějších poloh, jejichž výcho-
diskem je především účinná možnost vlastního krytí a současné střelby (obr.
128, 129). Úniky, změny směru, manévrování v terénu, pády na zem, změny místa
apod. podmiňují výběr polohy vestoje, vkleče, vleže (na bříše či na zádech),
vsedě, v lehu na boku apod. s ohledem na výběr krytu.

128. Způsob držení pistole pro přesný výstrel

129. Varianta polohy ke střelbě vsedě

128 | 129

MÍŘENÁ A INSTINKTIVNÍ BOJOVÁ STŘELBA

Při mířené bojové střelbě je relativně dostatek času na zamíření a je vždy vy-
užíváno mřížidel. Nejčastěji bývá v praxi použita především proti vzdalujícím se
cílům (např. ujíždějícímu motorovému vozidlu, unikajícímu zvlášť nebezpečnému
pachateli násilného trestného činu apod.), případně proti skrývajícím se osobám
(např. v budovách, na střechách domů, za zaparkovanými vozidly apod.), nebo
k překonání jiných překážek (např. při násilném vniknutí do místnosti narušením
závor a zámků apod.). Podle konkrétní bojové situace lze opět účinnou střelbu
praktikovat z nejrůznějších poloh se současným zajištěním co nejstabilnějšího
držení zbraně.

Po provedených zkouškách se ukázalo, že nejstabilnější polohy je dosaženo dr-
žením zbraně obouruč s oporou. V případě vytážení zbraně z pouzdra pravou ru-
kou, levá ruka po zatažení za levý cíp saka (bundy) směrem vpřed, čímž uvolňuje (odkryvá) pouzdro se zbraní pro její plynulejší a rychlejší úchop a tažení, přechází
vpřed plynule proti pravé ruce. Dochází tak k rychlému zastavení a stabilizaci pravé
ruký se zbraní. Je omezeno její chvění, účinek zpětného rázu po výstřelu a lze lépe
srovnat mřížida při zamíření. Tato technika je výhodná zvlášť v případě vyšší fy-
zické námahy, např. po běhu při pronásledování, po zdolávání terénních kopco-
vitých překážek apod. a v případě vyšší psychické zátěže, která se v těchto re-
álně nebezpečných situacích dostavuje vždy (nervozita, strach, rozčilení apod.).

Při použití zbraně s oporou není vhodné ji opírat přímo o tvrdou podložku.
Zpětný ráz po výstřelu je ve svém přenosu tvrdší a má za následek horší stře-
lecké výsledky, případně i poškození zbraně. Proto je třeba zbraň od tvrdé pod-

ložky, jež je použita jako opora (např. kámen, kmen stromu, kapota motorového vozidla apod.) izolovat podložením např. druhé paže.

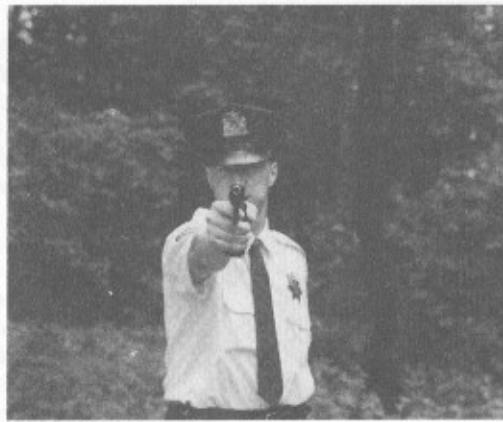
Vyšší stability zbraně je dosaženo tím, že pravá (spouštějící) ruka tlačí zbraň mírně vpřed a levá (přiložená) ruka stahuje zbraň mírně vzad. Jinak platí stejné zásady jako při sportovní mřížené střelbě, které byly popsány výše, tj. mřížení rovnou muškou, dýchání, plynulé spouštění atd.

Mřížená střelba z revolveru je výhodnější a jistější, je-li na každou ránu natahován kohout vzad. Zmenšuje se tak odpor spouště, zbraň není „strhávána“, a je tak dosaženo lepších střeleckých výsledků.

Při instinctivní střelbě (letmé, pudové, combatové) není používáno mířidel a zbraň je *instinctivně* směrována proti cíli. Její základní použití je buď z úrovně *pasu*, nebo z úrovně očí:

1. Instinctivní střelba z úrovně pasu je užívána především při překvapivých, nenadálých útocích na krátkou vzdálenost, tj. asi na 5–7 m a méně. Z hlediska času je to metoda *nejrychlejšího výstřelu*.

Způsob provedení: Nikoliv až po objevení cíle, ale již při něm zaujmě střelec útočný postoj snížením těžiště, a to buď v širším stojí rozkočném, nebo nakročením jedné nohy vpřed (stejnostranným způsobem, tj. pravá ruka se zbraní – pravá noha nakročená vpřed). Současně s tím levou rukou zatáhne za levý spodní cíp saka (bundy), čímž dojde k odkrytí pouzdra se zbraní (obr. 130, 131). Po jejím vytažení „ukáže“ zbraň na cíl a vystřelí rychle dvě rány za sebou. Zbraň je možno držet jak jednoruč, tak pro její rychlejší sta-

132 | 133

134 | 135

132. Stabilizovaný postoj s držením zbraně jednoruč ve výši pasu

133. Stabilizovaný postoj s držením zbraně obouruč ve výši pasu

134. Stabilizovaný postoj s držením zbraně jednoruč ve výši očí

135. Zamíření výše očí

bilizaci a jistější zásah i obouruč (obr. 132, 133). Vždy je však třeba stát osou těla proti cíli. Do této osy je umísťována i zbraň. Při této střelbě je důležitý úhel v poloze oči – zbraň – cíl. Pokrčená paže se zbraní s předloktím rovnoběžně se zemí zaměřuje od pasu přes hlaveň na cíl. Při změnách směru (místo cíle) vychází pohyb natočení osy těla ve směru střelby z nohou. Neleze tedy sledovat cíle pouze rukou se zbraní. Tento způsob by vedl k nepresným výstrelům. Mířit je třeba vždy celým tělem.

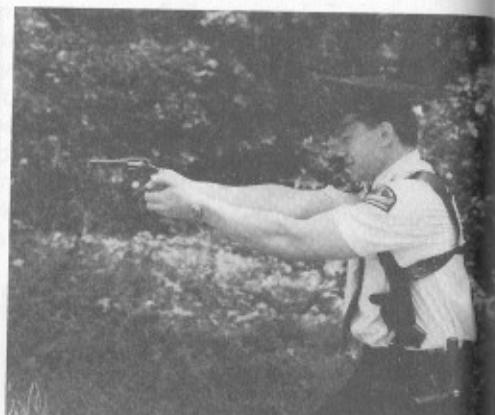
130. Způsob rychlého uvolnění zbraně

131. Dokončení tažení zbraně použitím k výstřelu z výše pasu

130 | 131

2. Instinktivní střelba z úrovni očí je pomalejší nežli instinktivní střelba z úrovni pasu, a to o čas potřebný ke zvednutí zbraně do úrovni očí. Výsledky střelby se však ukazují přesnější. Neoptimálnější použití je na delší vzdálenosti, např. 10–15 m (obr. 134, 135).

Způsob provedení: Při objevení cíle střelec opět zaujme útočný postoj s nižním těžištěm s širším stojem rozkročným (stabilita), nebo předkročením jednou nohou. Osa: tělo – oči – zbraň. Pravá ruka po vytažení zbraně z pouzdra ji zvedne do úrovni očí a v konečné fázi je paže pevně napjata v lokti. Podržení této polohy paže je však v mnoha případech individuální – není tedy univerzálním způsobem. Po dosažení osy mezi očima přes nataženou ruku na zbraň a cíl střelec rychle vystřelí dvě rány za sebou, anž by použil mířidel. Zbraní je opět „ukazováno“ na cíl. Je možno opět použít držení zbraně jednoruč nebo obouruč. Obouruké držení zbraně je opět při tomto způsobu střelby s ohledem na rychlejší stabilizaci zbraně výhodnější (obr. 136, 137, 138).

136 | 137
138

136. Způsob tažení zbraně z podpažního pouzdra
137. Zamíření z výše očí – pohled I
138. Zamíření z výše očí – pohled II

POUŽÍVANÉ ZBRANĚ

Výzbroj Policie ČR v současné době tvoří: Pistole Pi vz. 50/70 (jsou téměř shodné), pistole Pi vz. 82, u speciálních služeb Pi vz. 75/85 nebo revolvery ráže 038", samopal Sa vz. 61 a různé typy brokových zbraní. Speciálními službami se rozumí především výkon služby ochrany osob (osobní ochrana), výkon služby zásahových jednotek, jednotek pro zvláštní určení apod.

Všechny tyto zbraně mají pro praktické použití své určité výhody i nevýhody. S ohledem na vedení střelby je lze rozdělit na dva základní typy, tj. pistole (automaty) a revolvery (zbraně bez samočinného rychlého nabíjení).

Jednoduchá konstrukce, pohotovost ke střelbě (v podstatě bez zdlouhavého úkonu natahování zbraně), bezporuchovost a nezávislost na zpětném rázu jsou základními výhodami revolveru. Další výhodou je to, že v případě selhání (většinou jde o vadný náboj) je možno okamžitě odpálit náboj další bez zdlouhé manipulace se zbraní. Pokud by došlo k poškození zbraně (např. k vydutí hlavně), je i nadále dočasně použitelná.

Pistole je naopak konstrukčně složitější a tedy i poruchovější. Její správná funkce je závislá do určité míry na kvalitě střeliva, která ovlivňuje zpětný ráz, jenž způsobuje otevření závěru. Odstranění závady je mnohdy zdlouhavé a problematické a je nutno provést i rozborku zbraně. Celková složitost přípravy ke střelbě z pistole může vést k mnoha chybám, jako např. k nedoražení zásobníku, nenatažení a neodjíštění zbraně, které se mohou stát osudovými zvláště při nutnosti jednat rychle.

Nevýhodou revolveru je jeho malá střelecká kapacita (většinou pouze 6–7 ran) a jeho pomalejší nabíjení než u pistole.

Pistoli je možno nabíjet rychleji než revolver (pouhým zasunutím naplněného zásobníku). Kapacita zásobníku pistole je větší než obsah válce revolveru. Spoušť s krátkým chodem umožňuje jistější zásah při rychlé střelbě. Účinnost zbraně však závisí především na použitém druhu střeliva a v nepatrné míře také na délce hlavně. Z našich běžných zbraní má revolver vyšší účinnost.

Hodnocení účinnosti zbraně a střeliva je dáno mírou zastavení zasaženého protivníka tak, aby nemohl střelce dále ohrožovat a nebyl schopen ani vlastního použití zbraně k obraně.

Trhavý a trživý účinek střely a hydrodynamický tlak při jejím průchodu tělem vyvolává šok a úplnou bezvládnost. Zvýšený účinek vyvolání šoku a vysoké rannivosti je dán labilitou a deformováním střely po nárazu na překážku (cíl). Zvláště ztráta stability střely způsobuje její převracení a tím v podstatě explozivní účinek v těle útočníka, což vyvolává těžký šok až smrt. Použití těchto střel je preferováno především u dlouhých ručních palných zbraní. Krátké palné ruční zbraně (např. revolver a pistole), u nichž je rychlosť střely omezena, využívají především větší ráže střely, její zvláštní konstrukce a schopnosti deformace po nárazu na překážku apod. Např. policisté, kteří doprovázejí vzdušné dopravní prostředky, využívají zvláště konstruovaných nábojů s označením SHORT

STOP, které jsou používány přímo ve vzdušném dopravním prostředku. Náboje se střelou žluté barvy lze účinně použít až do vzdálenosti 7 m; náboje se střelou červené barvy lze účinně použít až do vzdálenosti 10 m (mají větší průbojnost).

Pro těžké zranění, případně usmrcení člověka je potřebná kinetická energie střely při dopadu na cíl okolo 80 joulů. Tato kinetická energie střely je prakticky celosvětově považována za kritérium účinnosti střelné zbraně. Nebezpečný, ranivý či smrtící účinek mohou mít i střely s daleko menší kinetickou energií, např. 10–20 J. Rozhodující však je, které životně důležité místo lidského těla je zasaženo. Při těchto rychlostech střel však není zaručen jejich průbojný účinek.

Šok je vyvoláván předáním energie střely cíli, tj. živému organismu. Jedná se v podstatě o silný otřes lidského organismu, který je provázen poruchami jeho hlavních funkcí, způsobenými škodlivými vlivy velké intenzity. Specificky lze v tomto případě hovořit o tzv. *anafylaktickém šoku*, který se vyznačuje prudkou poruchou krevního oběhu a náhlou poruchou dýchání, způsobenou anafylaxí (přecitlivělostí vzniklou náhlým vniknutím cizího předmětu – střely – do organismu). Míra šokového účinku je závislá na množství odevzdávané energie střelu vniklou do těla, případně jejím průnikem z těla ven. Účinnost různých střel lze s ohledem na výše uvedené skutečnosti hodnotit tak, že střely olověné, které jsou náchylnější k deformaci, zpravidla způsobují intenzívnejší anafylaktický šok než střely pláštové, které projdou živým organismem a jejich ranivý (destrukční) účinek je v organismu menší. Nevýhoda olověných střel je v jejich menší průraznosti a destrukčním účinku na překážku (kryt).

Jako výhodné se co do účinnosti ukazují střely z kombinovaných materiálů, tj. střely pláštové s ocelovým jádrem a olověnou náplní. Automatické zbraně pistolového typu však využívají především střel pláštových, a to s ohledem na „měkkost“ olova, která při dané konstrukci těchto zbraní (zvláště způsobu nabíjení, náchylnosti k mechanické deformaci apod.) může způsobovat závady.

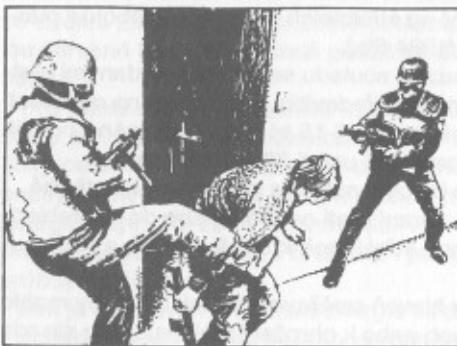
Zkušenosti z praxe ukazují, že bojové střelbě nejlépe vyhovují zbraně (zvláště pistole a revolvery) ráže 9 mm. Např. náboj ráže 9 mm Parabellum s hmotností střely 7,4 g vykazuje po výstřelu počáteční rychlosť 400 m/s a počáteční energii 600 J.

Náboj ráže 7,65 mm má hmotnost střely 4,75 g, avšak počáteční rychlosť 318 m/s a počáteční energii pouze 245 J, což je na spodní uznávané hranici s obecně hodnocenou malou účinností.

DODRŽOVÁNÍ BEZPEČNOSTI

Nezbytnou nutností zůstává, aby každý policista, který má přidělenou zbraň, ji nejen dokonale prakticky ovládal a znal její technickou konstrukci, uměl odstranit závady, znal účinnost a balistické vlastnosti zbraně, ale především dodržoval zásady jejího bezpečného používání. K nim zejména patří:

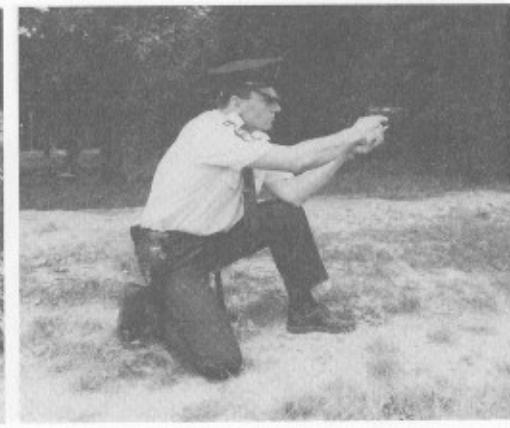
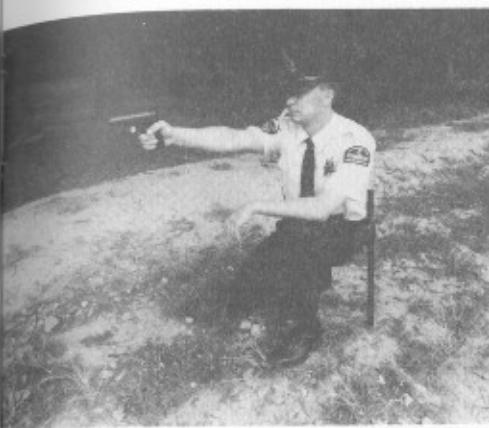
1. Zbraň ke střelbě používat výhradně na střelnicích pro střelbu nábojů s pláštovou střelou (dle § 32 vyhl. č. 10/1984 Sb.).
2. Mimo střelnici používat zbraně pouze v souladu se zákonem a danými platnými právními předpisy a normami, tj. především s ohledem na okolnosti vylučující protiprávnost (konkrétně na ust. § 15 tr. zák., oprávněné použít zbraně) a zák. č. 283/1991 Sb., konkrétně ust. § 39 cit. zákona.
3. Se zbraní zacházet vždy tak, jako by byla nabité a připravená ke střelbě.
4. Nemířit ani nabítou ani nenabitou zbraní proti osobám nebo do nepřehledných míst, kde není kontrola dopadu střel (např. kroví, les, dveře a okna budov apod.).
5. Nemanipulovat se zbraní tak, aby hlaveň směřovala do míst, kde by mohlo dojít k ohrožení života a zdraví osob nebo k ohrožení majetku. Tato zásada platí především v případě nabíjení a vybíjení zbraně, při její přípravě ke střelbě, údržbě, čištění, rozebírání a skládání, dále při tzv. „suché“ střelbě (tréninku) apod.
6. Neodkládat zbraň tak, aby byla přístupna komukoli a aby byla ponechána bez přímého dozoru, pokud není zabezpečena jiným způsobem.
7. V případě držení osobních zbraní je ukládat tak, aby byla zvlášť uložena zbraň, zvlášť zásobník a na jiném místě náboje do zbraně (pozor na děti).
8. Zbraň ke střelbě připravovat na určeném místě.
9. Zkoušku funkce mechanismu zbraně lze provádět pouze mimo palebnou a přípravnou čáru, na určeném místě.
10. Nepůjčovat a nepředávat zbraň bez povolení příslušného řídícího střelby na střelnici jiné osobě, a to ani krátkodobě.

TAKTIKA A BOJOVÉ CHOVÁNÍ JEDNOTLIVCE V REÁLNĚ NEBEZPEČNÝCH SITUACÍCH A KONFRONTACích S POUŽITÍM KRÁTKÝCH PALNÝCH RUČNÍCH ZBRANÍ

Některé poznatky k této problematice byly uvedeny v části TAKTIKY PRO CHOVÁNÍ V REÁLNĚ NEBEZPEČNÝCH SITUACÍCH. Určitá pravidla pro účinné jednání a chování lze koncretizovat v obecné poloze takto: Vycházeje z toho, že použití střelných ručních zbraní bývá v praxi rychlé a překvapivé, je nutno dodržovat určité zásady a jejich plnění *instinktivně a bez otálení ve vlastním provedení*:

1. Střílet *rychle a přesně*.
2. Způsob střelby vybírat s ohledem na *vzdálenost cíle*.
3. Překvapivý útok provedený do vzdálenosti asi 7 m řešit rychlou střelbou dvěma ranami za sebou z *úrovň pasu*.
4. Na útočníka ve vzdálenosti nad cca 7 m až do vzdálenosti 15 m lze použít bojové střelby z *úrovni očí* (přesnější zásah) (obr. 139).
5. Na delší vzdálenosti lze doporučit střelbu *mířenou*, pokud možno s oporou a obouruč (musí to však umožňovat konkrétní situace) (obr. 140).
6. Umožňuje-li to prostředí a vzniklá situace, využívat vždy *okamžitého krytí* za příležitostnou překážku.
7. Poskytovat útočníkovi co *nejmenší možnost zásahu*, např. okamžitým zlehnutím a odvalením se z místa, častým měněním místa (převalováním) apod.
8. Zpožděné reakce, nerozhodnost, mnohdy i zábrany etického rázu nebo nedůvěra v sebe sama nejsou v těchto reálně nebezpečných situacích na místě a mohou znamenat zvýšené riziko střetu a jeho neúspěch.
9. Nepouštět útočníka ze zretele (neotáčet se k němu např. zády). Snažit se utéci, třeba jen k vyhledání úkrytu, je *hrubou chybou*, která může stát život.

139 | 140

139. Varianta střelecké pozice

140. Varianta střelecké pozice

Námětová cvičení pro bojovou střelbu

Jak již bylo uvedeno v předchozích částech, nejideálnější způsob nácviku je takový, který se co nejvíce přibližuje skutečné situaci při použití střelných zbraní. Při nácviku bojové střelby je třeba cvičit za použití značkaře jak postup při nenadálém napadení (do vzdálenosti asi 15 m), tak i vlastní útočnou činnost.

Součástí nácviku nenadálých napadení by měly být především *rychlé reakce* na objevení útočníka, které se projevují především v okamžitém snížení těžiště těla nebo pádu na zem s odvalením, případně v útočném postoji, odskoku, a to vše se současným *reflexivním tažením* zbraně z pouzdra. Toto cvičení je třeba provádět s vědomím, že okamžitá střelba znamená ohrožení protivníka a znemožňuje mu klidné zamíření. Při převalování v lehu na zemi je výhodné držet zbraň obouruč v natažených rukou a střílet.

Při objevení se značkaře je třeba okamžitě reagovat dle uvedených zásad se současným a co nejrychlejším vyhledáním *úkrytu*. Úniky je třeba provádět vždy do stran (obr. 142). Chybný je útek vpřed proti útočníkovi nebo od něj vzad (snadné zamíření) (obr. 145). Do úkrytu je nutno se přesunovat rychlými, krátkými přískoky, ne po delší dobu než 3 s, případně plížením nebo převalováním.

Po dosažení úkrytu je třeba okamžitě opětovat střelbu. Některé možnosti využití úkrytů jsou na fotodokumentaci (obr. 146–149).

141. Útočník na balkóně domu

142. Způsob pohybu při přemístění

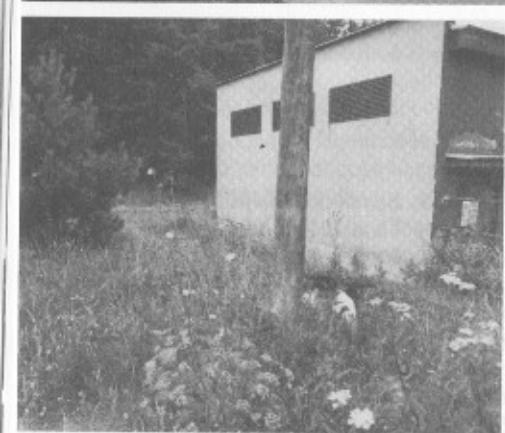

143 | 144
145

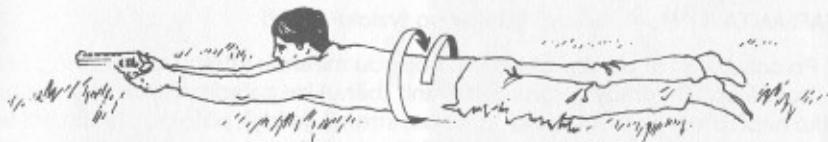
143. Správné zaujetí pozice ke střelbě
144. Chybné (odkryté) zaujetí pozice
145. Chybný postup – útěk od útočníka

12. Jde-li o větší, řízenou akci pod jednotným velením v součinnosti s dalšími policisty, je možno využívat i kourové clony a dýmovnice. Tento pomocný technický prostředek je však vhodné zařazovat po zralé úvaze s ohledem na prostředí (terén) – tedy po jeho vyhodnocení z hlediska jeho profilu, porostů, terénních předmětů a tvarů, zamýšlené cesty postupu ve směru k útočníkovi apod. a s ohledem na klimatické vlivy (počasí) – tedy směru větru, svitu slunce, vlhka a jeho vlivu na rychlosť rozptylu, případně pádu dýmu k zemi apod. Pro použití dýmovnice je třeba zhodnotit všechna pro a proti z hlediska následné vlastní orientace v ohroženém prostoru, neboť dým dopomáhá k vlastnímu krytí, ale současně může zbavovat zrakové kontroly nad situací. Provedené zkoušky s použitím dýmovnic ukázaly, a to v několika případech, totální dezorientaci cvičně „zasahujícího“ jednotlivce. Při ostré střelbě je zbraň v pouzdře s nábojem v nábojové komoře s nataženým bicím mechanismem a odjištěná.

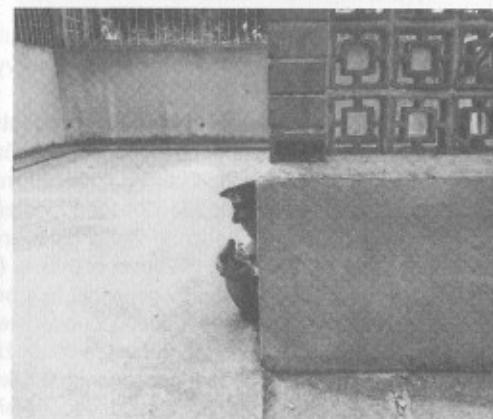
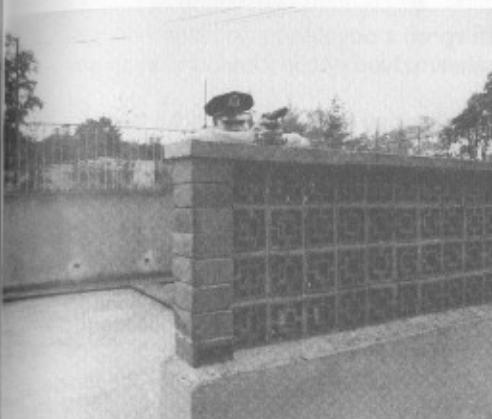

146	147
148	149
150	

- 146. Možnost krytí za vozidlem**
147. Možnost krytí za terénní vlnou
148. Možnost krytí ve vysoké trávě za sloupeň
149. Způsob krytí při přemístění
150. Způsob pohybu při přemístění

151. Způsob změny místa

152. Chybná pozice při střelbě přes kryt
153. Správná pozice ke střelbě z úkrytu

152 | 153

ZÁKLADNÍ CVIČENÍ - VARIANTA I: Nácvik jednopohybového vytažení zbraně z pouzdra zavěšeného při pravé straně (pravém boku) na opasku

Poznámka: Ústroj civilní, zbraň na opasku pod oděvem (sakem, bundou apod.). Celou činnost nacvičujeme nejprve „na sucho“, tj. bez nábojů. Pozornost soustředíme do jednoho pomyslného bodu v terénu ve vzdálenosti asi 15 m. Na vlastní udaný podnět (povel) levá ruka zatáhne za levý cíp rozepnutého saka (bundy). Palec pravé ruky, která současně přikryla pouzdro se zbraní přiložením dlaně, při tažení této ruky vzhůru odstraní kožený uzávěr pouzdra z kovového kolíku a ostatní prsty úchopem za pažbu zbraň vytáhnou. Současně s touto činností zbraň natahujeme, zaujmeme útočný postoj, tj. ve stojí rozkročném (nohy asi v šíři ramen), podrepnerme do mírného předklonu s koleny nad špičkami nohou s neustálým sledováním cíle. Nejkratší cestou pak zbraň nasměrujeme k cíli, a to buď držením obouruč (od úrovni očí), nebo držením jednoruč (od úrovni pasu). V konečné fázi pak zbraň plynule bez stržení a přerušení spustíme a to dvěma ranami rychle za sebou. Při střelbě z revolveru je třeba k odpálení první rány překonat větší odpor spouště než u pistole.

VARIANTA II: Nácvik bojové střelby po fyzické zátěži

Po cca 20–50 m běhu praktikovat bojovou mříženou střelbu v bojovém postoji z úrovně očí. Do dráhy „pronásledování“ (běhu) lze zařadit překonání překážky, jako např. přeskok plotu, zídky, příkopu, stromů (klády), potoka, přeběhnutí hromady píska, škváry apod. Bojovou střelbu praktikovat na vzdálenost 15 m.

VARIANTA III: Nácvik bojové střelby po pádu

Po běhu 10–15 m provést pád kotoulem vpřed s odvalením do zaujetí bojové polohy v lehu na bříše se současným vypálením dvou rychle jdoucích ran za sebou na cíl.

Další způsob je cvičením pro vniknutí do místnosti (případně objektu) dveřmi, kde předpokládáme ozbrojeného útočníka. Technicky lze vniknutí do místnosti dveřmi provést několikerým způsobem. Jsou uvedeny dva způsoby, které předpokládají správný odhad pevnosti dveří (zvláště zámku).

První způsob předpokládá provedení pádu kotoulem vpřed již přede dveřmi na chodbě objektu, přičemž nohami (resp. patami) v závěrečné fázi pádu vykopneme dveře. Dostáváme se tak pod úroveň běžného palebného prostoru zbraně a po vykopnutí dveří zůstáváme čelně ve sníženém bojovém postoji (případně ve dřepu), ze kterého lze okamžitě vést střelbu. Tento způsob je výhodně použít především proti dveřím slabší konstrukce (obr. 154–162).

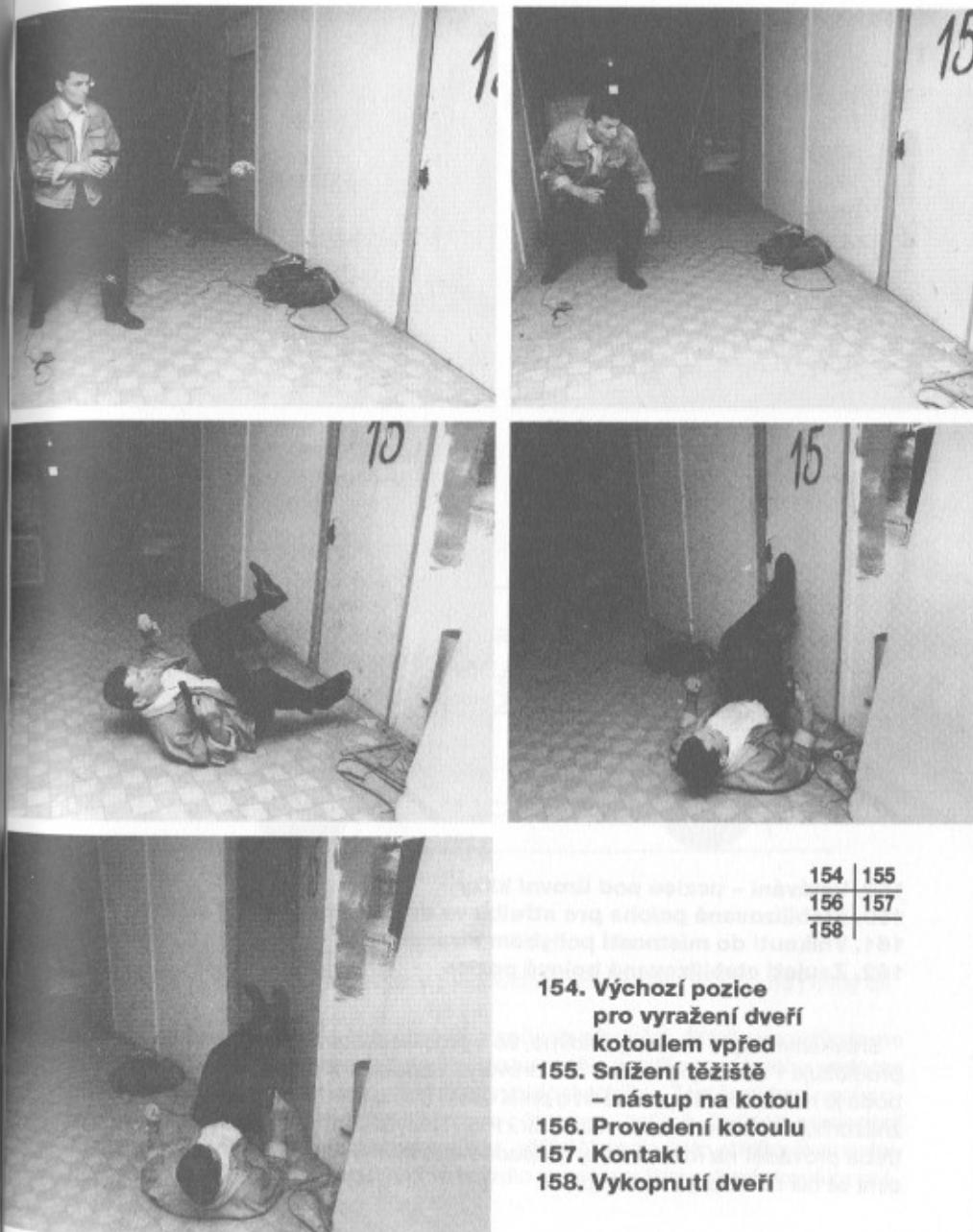
Druhý způsob vyžaduje co nejtišší přiblížení se ze strany ke dveřím, jejich vyražení ramenem, případně vykopnutí těsně pod zámkem a vniknutí do místnosti s rychlým provedením pádu kotoulem vpřed stranou (obr. 163, 164). Zbraň musí být v obou případech již připravena k použití.

Provedené zkoušky ukázaly, že oba způsoby jsou pro nacvičení dosti složité (zvláště první způsob), avšak vykazují dobré výsledky s minimálním rizikem. Vyvolaný moment překvapení krátkodobě protivníka zdrží ve vedení okamžitého protiútoku.

VARIANTA IV: Nácvik bojové střelby na pohybující se motorové vozidlo

Střelba na pohybující se motorové vozidlo nebo pohybující se jiný cíl (např. běžícího útočníka) vyžaduje předsunutí zámrnného bodu o určitou vzdálenost ve směru jeho pohybu, která je podmíněna vzdáleností a rychlosť pohybujícího se cíle a rychlostí vypálené střely. Např. střela z pistole vz. 50/70 urazí vzdálenost 25 m za 0,085 s a vzdálenost 50 m za 0,17 s. Za tu dobu urazí jedoucí motorové vozidlo např. při rychlosti 40 km/hod. 0,9 m, při rychlosti 60 km/hod. 1,4 m, při rychlosti 80 km/hod. 1,9 m, při rychlosti 100 km/hod. 2,4 m a při rychlosti 120 km/hod. 2,8 m. Tyto hodnoty platí pro střelbu ze vzdálenosti 25 m.

Při střelbě na vzdálenost 50 m platí tyto hodnoty: Při rychlosti jedoucího motorového vozidla 40 km/hod. to je 1,9 m, při rychlosti 60 km/hod. 2,8 m, při rychlosti 80 km/hod. 3,8 m, při rychlosti 100 km/hod. 4,8 m a při rychlosti 120 km/hod. 5,6 m.

154	155
156	157
158	

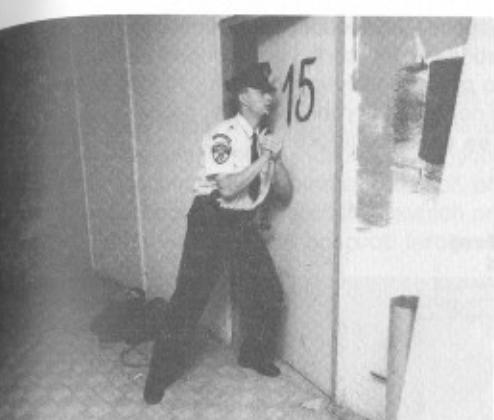
154. Výchozí pozice pro vyražení dveří kotoulem vpřed

155. Snížení těžiště – nástup na kotoul

156. Provedení kotoulu

157. Kontakt

158. Vykopnutí dveří

159. Vstávání – pozice pod úrovní klíky

160. Stabilizovaná poloha pro střelbu ve dveřích

161. Vníknutí do místnosti pohybem stranou

162. Zaujetí stabilizované bojové pozice

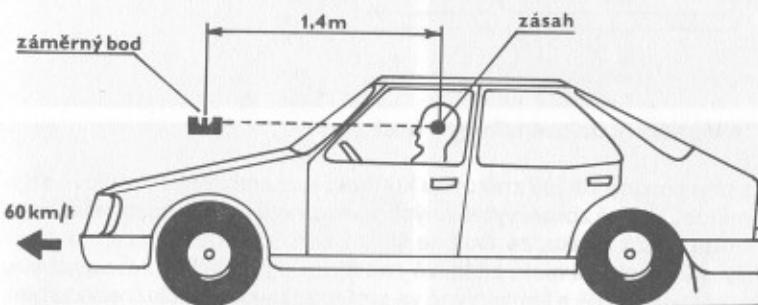
159 | 160
161 | 162

Srovnáme-li tyto hodnoty, vidíme, že s prodlužováním vzdálenosti se úměrně prodlužuje i dráha jedoucího motorového vozidla a tedy posunutí záměrného bodu je nutno rovněž předsadit o delší úsek. Délku předsazení záměrného bodu znázorňuje schematická kresba (obr. 165). Nácvik střelby na pohybující se cíl je třeba provádět na mechanicky (případně elektricky) řízené střelnici s pohybujícími se cíli do stran, vzad a vpřed.

163. Vyražení dveří ramenem

164. Vykopnutí dveří

163 | 164

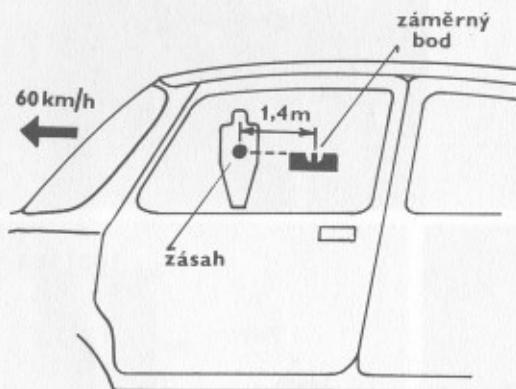

165. Střelba na jedoucí vozidlo

VARIANTA V: Nácvik bojové střelby z jedoucího motorového vozidla na pevný cíl

Tento způsob střelby je obdobný jako způsob předešlý. Střelbu praktujeme opět s ohledem na rychlosť jedoucího motorového vozidla, ze kterého vedeme palbu, na vzdálenost cíle a současně na rychlosť střelby. Záměrný bod není posouvan jako v předešlém případě, ale je přenesen „za“ cíl. Způsob provedení znázorňuje opět schematická kresba (obr. 166). Výsledky této střelby jsou ovlivněny nerovnostmi terénu, po nichž se vozidlo pohybuje. Provedené zkoušky uká-

zaly, že pravděpodobnost zásahu je minimální. Bojovou střelbu z jedoucího vozidla lze doporučit především při nutnosti vlastního krytí, nebo při pronásledování ujíždějícího motorového vozidla, a to za dokonale souhry řidič - střelec. Zejména jde o udržování stálé rychlosti. Je nežádoucí rychlé brzdění, rychlé vyjíždění zatáček, najíždění do výmolů a děr ve vozovce apod.

166. Střelba z jedoucího vozidla

VARIANTA VI: Nácvik bojové střelby v noci

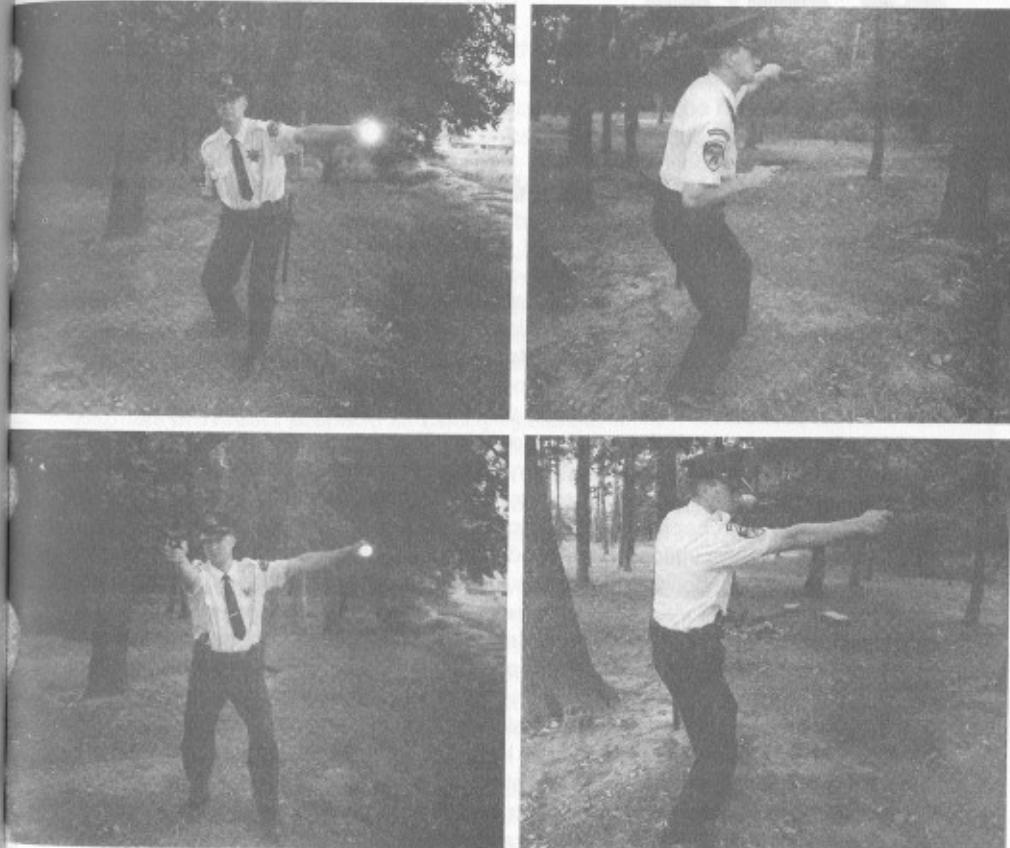
Přítmí a tma značně ztěžují zrakovou kontrolu a znemožňují při bojové střelbě využívat mříďidel, kromě zbraní vybavených speciálními mříďidly pro střelbu za tmy. Proto je třeba využít znaku, že zvuk se šíří za šera a především za tmy (hlavně v noci, kdy utichá okolní hluk) zdánlivě znatelněji a rychleji. Bojovou střelbu je tedy třeba vést okamžitě a instinctivně ve směru zjištěného hluku nebo záblesku světla (např. zakašlání, ozva rychlého dechu, praskání větvíček apod.). Poloha útočníka je zjistitelná i podle tvaru záblesků po jeho výstřelu. Okrouhlý tvar výstřelu svědčí o střelbě proti (čelně) obránci, podlouhlý tvar výstřelu naopak o střelbě vedené *mimo čelný směr*.

Rychlé a krátkodobé využití světla (např. baterky, nejlépe za použití tlačítka, je nezbytné (obr. 167–170). Rovněž tak rychlé a bezhlubné měnění vlastního stanoviště za použití světla ztěžuje útočníkovi správné zamíření a snižuje riziko střetu.

Nebezpečím prozrazení jsou jakákoliv světlá, případně lesklá místa na těle. Nežádoucí je např. lesk zbraně, kovových knoflíků na oděvu (uniformě), nevhodný (světlý) oděv, rukavice, světlost obličeje (nutno zamazat blátem, začernit prachem apod., dle možnosti). S ohledem na taktiku vedení boje je výhodné donutit útočníka, aby se musel pohybovat terénem v osvětleném prostoru, po

horizontu terénní vlny apod. Tento taktický postup značně ovlivní a zlepší jeho viditelnost a usnadní tak jistější zásah.

Závěrem této kapitoly je třeba uvést, že s ohledem na požadavky policejní praxe by měl být do střeleckého výcviku zařazován výcvik v bojové střelbě, a to zvláště u součástí a útvarů ozbrojených sil a sborů, které řeší úzce specifickou bojovou služební problematiku (např. při ochraně osob, objektů zvláštní důležitosti, ochraně vzdušných dopravních prostředků a civilních plavidel, pro speciální útvary určené pro boj proti terorismu a teroristickým skupinám apod.).

167. Způsob osvitu terénu – čelní pohled (zbraň ve výši pasu)

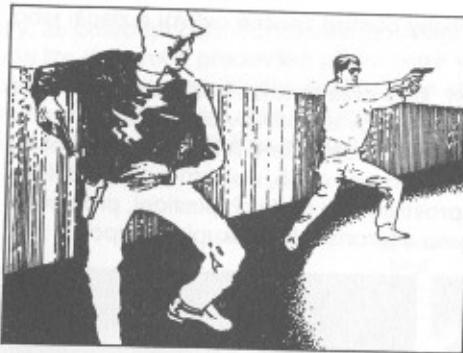
168. Způsob osvitu terénu – pohled z boku (zbraň ve výši pasu)

169. Způsob osvitu terénu – čelní pohled (zbraň ve výši očí)

170. Způsob osvitu terénu – pohled z boku (zbraň ve výši očí)

167 | 168

169 | 170

POLNÍ BOJOVÉ TECHNIKY A VYUŽÍVANÉ OBECNÉ POSTUPY

Polní bojové techniky jsou speciální útočné nebo obranné technické prostředky nebo úkony používané v bojových (tedy i nemírových) podmínkách s použitím nebo bez použití zbraní či příležitostních předmětů jako zbraní, a to s minimálně nutným ohledem na jejich zákonné opodstatnění. Jsou to tedy techniky, které slouží jednotlivci k přežití. Jsou užívány především při nenadálých střetech, přepadech ze zálohy, při likvidaci skupinových napadení, v boji na život a na smrt při vedení boje v nestandardních prostředích a terénech, na střechách domů, ve vzdušných, vodních a suchozemských dopravních prostředcích, leších, bažinatých terénech, ve vodě apod.

Aby bylo dosaženo vítězství nad útočníkem a aby akce směřující k tomuto cíli byla vedena s minimálním rizikem, je nutno dodržovat určité, obecně platné zásady a postupy, které vycházejí především ze správného výběru taktiky a na ní bezprostředně navazující i pohybové techniky. Obecně lze říci, že první kontakt se soupeřem za účelem likvidace jeho pohybové aktivity (tedy jeho zneškodnění přivedením jej do stavu bezmocnosti) je závislý na jeho prvním zablokování.

Technika provedení této pohybové aktivity je rozdělena do tří základních fází:

1. Krácení vzdálenosti, tj. přiblížení se k protivníkovi skrytě, poloskrytě, nekrytě, přímo, z boku, ze zadu, zepředu, skokem (např. z okna, ze stromu, ze zdi apod.), zpoza krytu (např. za rohem budovy, za zaparkovaným vozidlem, za stromem, ve dveřích anebo těsně za nimi apod.). V každém případě se jedná o přepad, a to buď ze zálohy (skrytou formou), nebo přepad situační (ne-skrytě).
2. Nasazení vhodné techniky, tzn. ve většině případů půjde o nasazování chvatu s blokujícím účinkem.

3. Vedení vlastního útoku. Zde půjde především o účinné uplatnění předchozího chvatu takovou formou, aby protivníkovi způsobila:
  - a) maximálně možnou bolest bez utrpění vážnější újmy na zdraví;
  - b) dokonalou nehybnost;
  - c) v případě plnění mimořádného služebního úkolu, např. v nemírových podmínkách – fyzickou likvidaci.

1. Přepad

Přepad je jednou z forem zahájení boje. Je to stav, kdy jeden z účastníků nehodnotí situaci jako bojovou. Účastník tedy nepředpokládá ani nečeká, že by mohl být fyzicky napaden. Přepad dělíme na přepad ze zálohy (napadený subjekt o útočníkově přítomnosti neví) a přepad situační (oba účastníci o své přítomnosti vědě, ale jeden z nich dosud situaci jako bojovou nehodnotí a nečeká, že by mohl být fyzicky napaden).

S ohledem na problematiku řešenou touto publikací bude proveden hlubší rozbor pouze přepadu ze zálohy. Přepad situační byl pro účely vedení střetného boje podrobněji prezentován v publikaci „Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB“, Naše vojsko, Praha 1984.

Má-li přepad ze zálohy dokonale sloužit svému účelu, pak jako jeden z tak-tických prostředků nesmí v žádném případě přerušt ve střetný boj. Z toho vyplývá, že základní zásadou přípravy přepadu ze zálohy musí být absolutní neinformovanost protivníka o jeho přípravě.

Dokonalé provedení přepadu ze zálohy vyžaduje:

1. Správnou volbu prostředí (terénu) a času (denní či noční doby) dle důležitosti a závažnosti s ohledem na požadavek rychlosti splnění úkolu.
2. Správnou volbu dráhy, po které bude krácena vzdálenost k napadenému subjektu, tj. pohyb v prostředí s dostatečným prostorem a s maximálně možnou kontrolou tohoto prostoru.
3. Technicky správně provedený postup přiblížení se k napadenému subjektu, tzn. pokud možno nepozorovaný, skrytý, bezhlavný s ohledem na denní či noční dobu (v noci se zvuk šíří zdánlivě rychleji než ve dne), s ohledem na možnost osvětlení vlastní osoby, např. pouliční lampou, reflektory projíždějícího vozidla apod., skokem z vyšší překážky, která je mimo zorný úhel napadené osoby. Vhodné je zahájení přepadu např. v situaci, kdy napadená osoba vstupuje ze světla do tmy.
4. Správný výběr technických prostředků pro vedení přepadu, a to buď bez použití zbraní, nebo s použitím zbraní, příp. s použitím pomocných prostředků jako zbraní (příležitostních předmětů).
5. Správné zaujetí vhodné vzdálenosti ve vzájemném postavení. Tento požadavek bývá v praxi jedním z nejtěžších. Mnohdy je nutno zaujmout takové postavení, ve kterém je třeba setrvat nepohnutě i celé hodiny, a to v nejrůznějších prostředových a klimatických podmínkách a čekat tak na příležitost realizace přepadu.

Pohyb zájmového subjektu terénem je však nevýzpytatelný a nelze tedy bez zbytku předpokládat, jakým směrem, odkud kam a v jakém rytmu se bude pohybovat, zda se bude pohybovat sám či s doprovodem jiné osoby nebo skupiny osob apod. a zda jeho postup bude veden takovým způsobem, jaký pro provedení přepadu ze zálohy vyžadujeme. Toto je jedna z největších nevýhod „čekací“ metody. Cílem přepadu ze zálohy je především získání rukojmího, či odstranění strážného, nebo v krajním případě (např. v nemírových podmínkách, při plnění vojenských průzkumných úkolů apod.) fyzická likvidace. Tento krajní případ však není součástí problematiky řešené touto publikací, a proto je zde pouze obecně uvedeno: Fyzické likvidace protivníka lze dosáhnout bezhlavným způsobem (tj. bez použití např. střelných zbraní) vhodným úderem (sekem) nebo pákou. Při provádění přepadu ze zálohy ze zadu, případně z boku, jsou účinné údery (seky malíkovou či palcovou hranou) do oblasti krku (krčních obratlů nebo chrupavky štítné), do oblasti ledvin a rukou uzavřenou dlaní v „misku“ do krajiny srdeční (obr. 171–174). Tento úder může vyvolat ochromení srdeční činnosti až zástavu srdce. Nebezpečné jsou stisky a tlaky na některá vitální místa lidského těla, které způsobují okamžitou smrt.

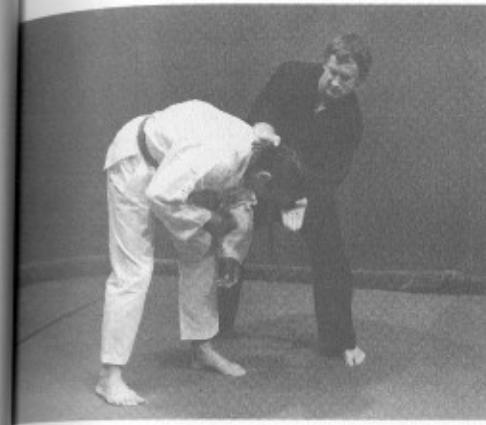
Páka je používána jako malá (krátká) páka na šíji ze zadu. Při prudkém pohybu (trhnutí) nad mez přrozeného postavení krčních obratlů se současným odlehčením (nadzvednutím) protivníka může však dojít ke zlomení vazu (obr. 175–178).

Stejného efektu může být dosaženo i za použití nejrůznějších zbraní, jako jsou např. bodné zbraně, které jsou použity proti životně důležitým orgánům lidského těla (např. ledvinám, krčním tepnám, krajině srdeční apod.), škrťci struny a obdobná škrtidla, jimiž je atakována oblast krku, střelné zbraně (především s tlumičem hluku výstřelu), zákeřné ruční zbraně s použitím i bez použití jejich infikace různými jedy apod.

2. Přepad ze zálohy směřující k získání rukojmího

Cílem tohoto přepadu je uchovat život napadené osoby, získat důležité informace, případně tuto osobu zajmout jako rukojmího (s ohledem na její důležitost a postavení na protivníkově straně). Nejlépe k tomuto účelu slouží porazové techniky a rdoušení, případně škrcení za použití nejrůznějších škrtidel (např. kravaty, padákové šňůry, tkaničky od boty apod.). Porazové techniky jsou používány především k narušení stability protivníka, tedy k povolení na zem (přivedení jej do mimopostojové polohy), a tím ke snížení jeho účinné obrannoschopnosti (pohyblivosti). Zásady pro vedení mimopostojového boje budou uvedeny v samostatné části.

Rdoušení (atakování krční oblasti bez použití škrtidel – tedy pouze pažemi nebo rukama), nebo škrcení (atakování krční oblasti za použití nejrůznějších škrtidel) lze z technického hlediska nejlépe provádět předloktím nebo hranou (malíkovou či palcovou) ruky, případně prsty úchopem a stiskem oblasti krčních tepen. Tento typ

171. Současné atakování šíje a kosti čelní úderem

171 | 172

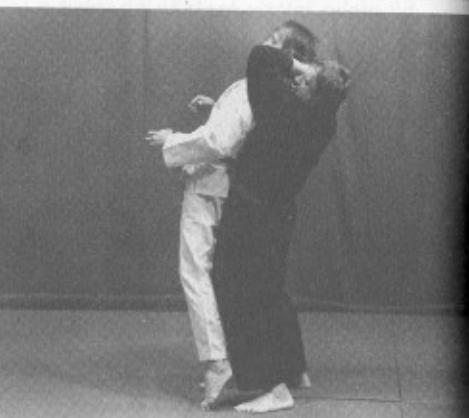
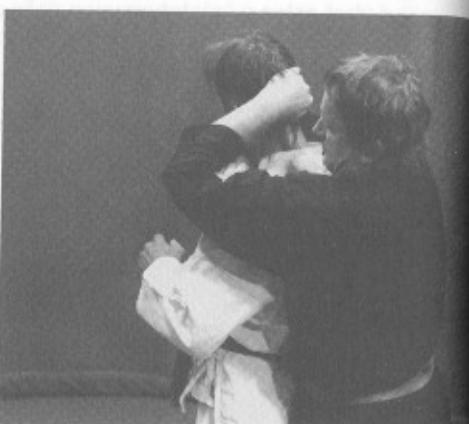
172. Atakování krku úderem plochou mezi palcem a ukazovákem

173 | 174

173. Atakování ledvin úderem nukite

174. Atakování krajiny srdeční úderem miskou dlaně

rdoušení způsobuje ve velmi krátkém čase několika sekund nedokrvnost mozku, jež způsobuje bezvědomí. Některé typy rdoušení a škrcení znázorňuje fotodokumentace (obr. 179–183). Účinné škrcení lze provést pomocí obušku nebo krátké tyče (klacku), případně kravatou, padákovou šňúrou, nunchaku a jinými vhodnými zákeřnými ručními zbraněmi apod. (obr. 184–189). Při nasazování těchto technik je nutno chránit si vlastní obličeje a znemožnit protivníkovi reflexní snahu o obranný efekt zachycením útočících paží. Při kontaktu s protivníkovým krkem může z jeho

175. Nasazení páky na šíji

176. Dokončení nasazení páky na šíji

177. Nasazení páky na šíji – čelní pohled

178. Vychýlení soupeře v páce na šíji

175 | 176
177 | 178

strany dojít ke včasnému zpevnění šíjového svalstva nebo k přitažení brady na prsa, a tím ke snížení konečného úspěšného efektu celé akce. Pokud je však škrcení či rdoušení provedeno dynamicky (nikoli tahem, ale trhem), vyvolává stejný efekt jako navolňovací úder nebo sek a je to překonat i fyzicky velmi silného a zdatného jedince. Tato technika je však velice nebezpečná, při níž může dojít ve velmi krátkém čase k vyvolání bezvědomého stavu až smrti (několikasekundové limity).

**179. Rdoušení
předloktím
kombinovaně
s tlakem na nos dlaní**

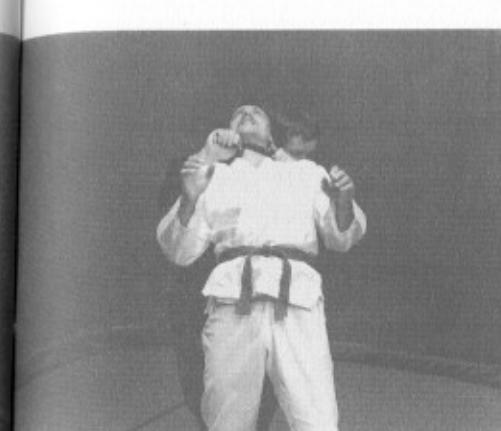
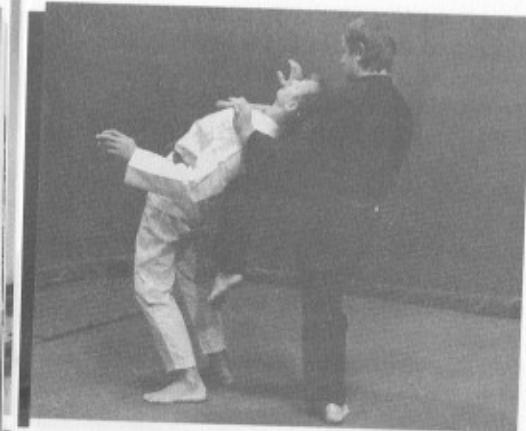
**180. Rdoušení malíkovou
hranou**

**181. Rdoušení palcovou
hranou**

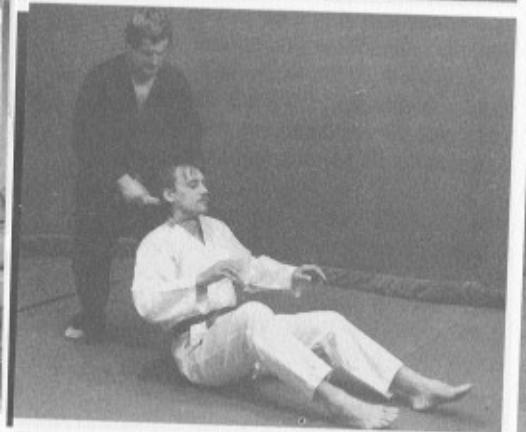
**182. Atakování krčních tepen
stiskem**

**183. Rdoušení bicepsovým
shybem**

179 | 180
181 | 182
183

189. Rdoušení ze zadu ve stoje za použití nože

184. Rdoušení ze zadu za použití tyče
185. Rdoušení zepředu za použití tyče
186. Rdoušení ze zadu za použití nunchaku
187. Rdoušení ze zadu v sedě za použití kravaty
188. Rdoušení ze zadu vsedě za použití padákové šnůry

184 | 185
186 | 187
188

3. Použití porazu

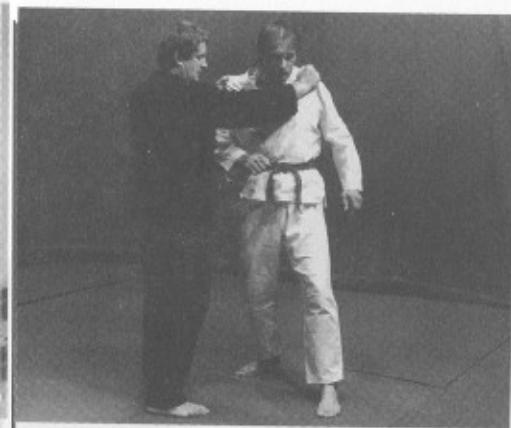
Na rozdíl od sportovního fair play pojedí porazů, např. při sportovním zápolení (judu, zápase apod.), je v reálně nebezpečných bojových podmínkách silou působení pro poraz tvrdý nebo zmékčený úder, vedený nejlépe do citlivé části lidského těla. Tvrzý úder může vyvolat u protivníka i šok. Síla úderu, která způsobuje protivníkův pád na zem, má pro vedení střetného boje význam v překvapivosti, což zvyšuje úspěšnost bojové akce. Údery je možno vést jako seký, např. malíkovou hranou do spodní čelisti protivníka, spodní částí dlaně do brady, předloktím do obličeje apod., bud' z vlastního postavení za soupeřem, nebo i z postavení po jeho pravé (praváci) nebo levé (leváci) straně. Další možnosti je úder předloktím do šíje z postavení zepředu s následným zablokováním protivníka a jeho hozením přes vlastní bok či bedru.

4. Některé techniky pro první zablokování protivníka

Každá prováděná technika pro první zablokování protivníka je závislá především na vzájemném postavení. V podstatě existují pouze tři základní směry, od kud je možno dosáhnout tohoto prvního kontaktu se soupeřem:

1. Z postavení zepředu.
2. Z postavení ze strany.
3. Z postavení ze zadu.

První zablokování soupeře z postavení zepředu je ve většině případů užíváno při přepadech situačních. Druhý způsob prvního zablokování, tj. z postavení ze zadu, je užíván především při přepadech ze zálohy. Zablokování protivníka z postavení ze strany lze úspěšně použít v obou typech přepadů (obr. 190–195).

190 | 191
192

**190. Výchozí pozice
(první kontakt)**

**191. Vychýlení
a nasazení bicepsového
shybu – čelní pohled**

**192. Rdoušení ze zadu
bicepsovým shybem**

193 | 194
195

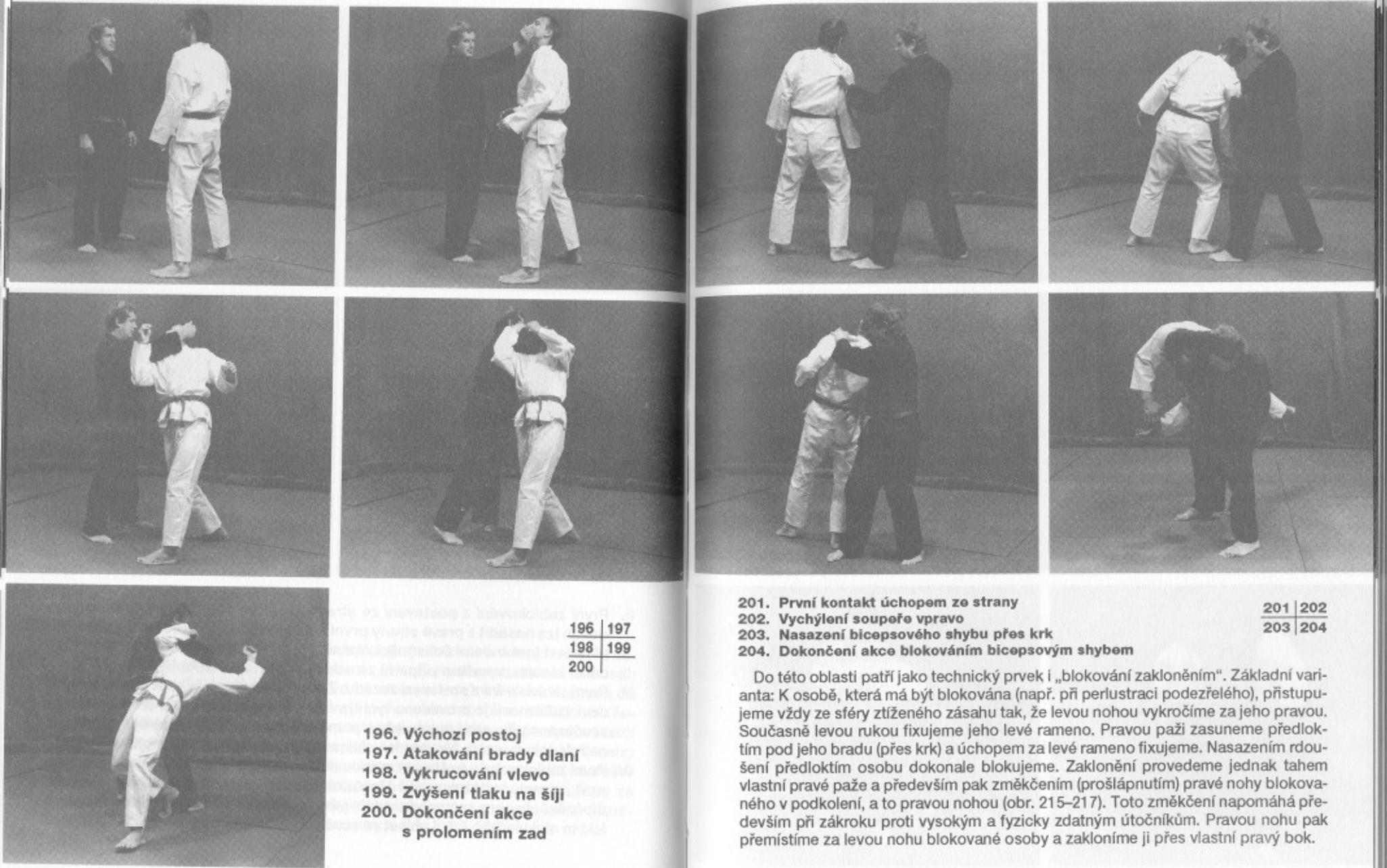
**193. Rdoušení ze zadu
bicepsovým shybem
s prolomením**

**194. Vychýlení a nasazení
bicepsového shybu
– pohled ze zadu**

**195. Dokončení rdoušení
s prolomením**

- I. První kontakt s protivníkem s jeho následným zablokováním z postavení *ze předu* se nejlépe provádí takto: Protivník ze vzájemného postavení na dosah vede úder spodní částí dlaně pravé ruky směrem vzhůru a zleva doprava do brady soupeře. Tento úder vyvolá soupeřovu destabilitu a nežádoucí úlevkovou instinctivní reakci s možným pocitem bolesti. Dále při této bojové akci dochází k samovolnému otáčení soupeřovy hlavy vlevo (za předpokladu jeho nezpevněného šíjového svalstva). Pravá útočící paže pak postupuje ve směru vedení úderu; útočník vykročí levou nohou šikmo vpřed se současnou přípravou pravé paže k prvnímu kontaktu. Zablokování je zachyceno na fotodokumentaci. Uveden je i další možný způsob provedení (obr. 196–200).

- II. První zablokování z postavení ze strany: Opět ve vzájemném postavení na dosah lze nasadit z pravé strany první zablokování, a to předloktím přes krční oblast (nebo dolní čelist). Současně se útočník přemísťuje do sféry ztíženého zásahu, v našem případě za soupeře (obr. 201–204).
- III. První zablokování z postavení ze zadu: Základní postavení je opět na dosah. Krácení vzdálenosti je provedeno rychlým výpadem pravou nohou šikmo vpřed se současnou přípravou pravé paže k prvnímu kontaktu. Zablokování je zachyceno na fotodokumentaci. Uveden je i další možný způsob provedení (obr. 205–210).
- IV. První zablokování z postavení ze zadu na osobu v pohybu: Z postavení na dosah a při „srovnaném“ kroku obou účastníků a po dostoupení soupeře na levou nohu, útočník úchopem za ramena vytáčí jeho trup poněkud vpravo a pravým předloktím atakuje jeho krční oblast se současným záklonem vzad (obr. 211–214).

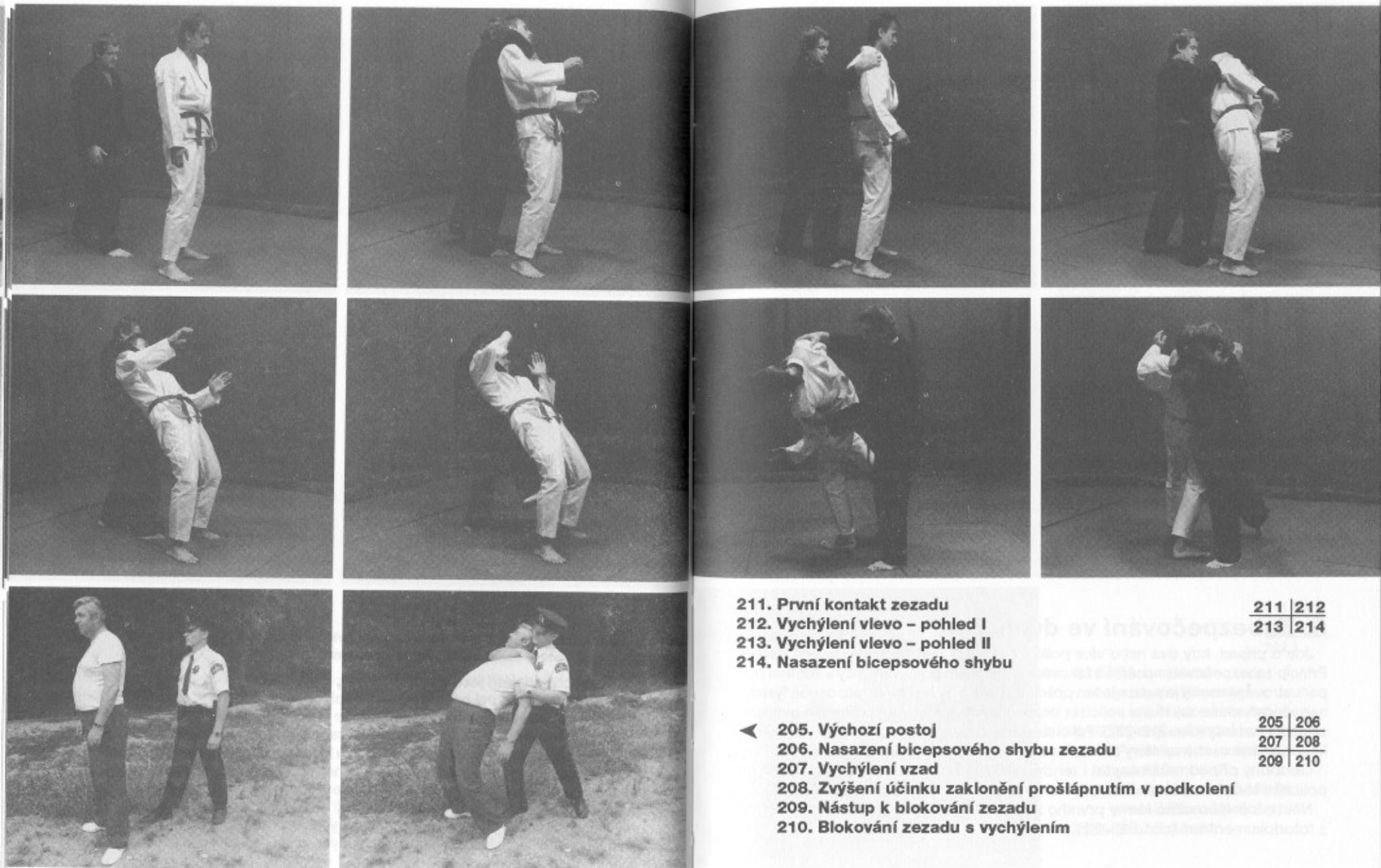
196. Výchozí postoj
 197. Atakování brady dlaní
 198. Vykrucování vlevo
 199. Zvýšení tlaku na šíji
 200. Dokončení akce s prolomením zad

196	197
198	199
200	

201. První kontakt úchopem ze strany
 202. Vychýlení soupeře vpravo
 203. Nasazení bicepsového shybu přes krk
 204. Dokončení akce blokováním bicepsovým shybem

Do této oblasti patří jako technický prvek i „blokování zakloněním“. Základní varianta: K osobě, která má být blokována (např. při perlustraci podezřelého), přistupujeme vždy ze sféry ztlačeného zásahu tak, že levou nohou vykročíme za jeho pravou. Současně levou rukou fixujeme jeho levé rameno. Pravou paží zasuneme předloktí pod jeho bradu (přes krk) a úchopem za levé rameno fixujeme. Nasazením rdušení předloktí osobu dokonale blokujeme. Zaklonění provedeme jednak tahem vlastní pravé paže a především pak zmékčením (prošlápnutím) pravé nohy blokovaného v podkoleni, a to pravou nohou (obr. 215–217). Toto zmékčení napomáhá především při zátkroku proti vysokým a fyzicky zdatným útočníkům. Pravou nohu pak přemístíme za levou nohu blokované osoby a zakloníme ji přes vlastní pravý bok.

201	202
203	204

211. První kontakt ze zadu

212. Vychýlení vlevo – pohled I

213. Vychýlení vlevo – pohled II

214. Nasazení bicepsového shybu

211 | 212
213 | 214

◀ 205. Výchozí postoj

206. Nasazení bicepsového shybu ze zadu

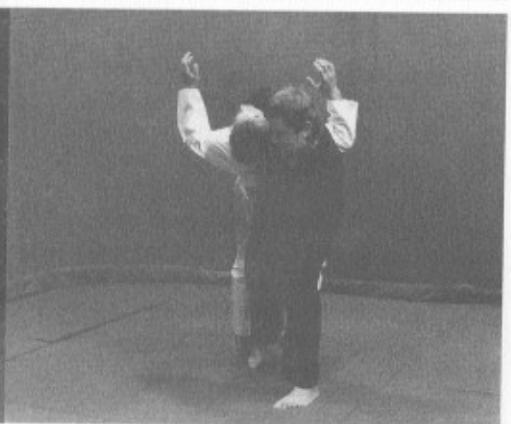
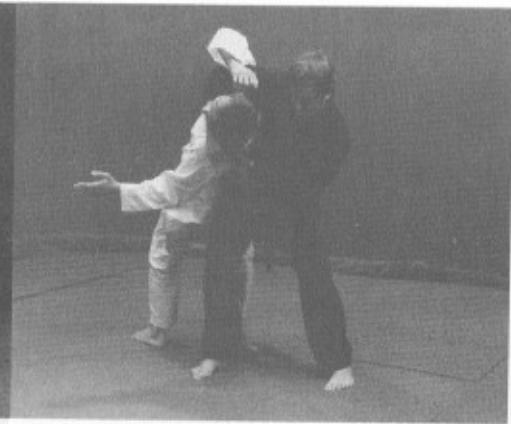
207. Vychýlení vzad

208. Zvýšení účinku zaklonění prošlápnutím v podkolení

209. Nástup k blokování ze zadu

210. Blokování ze zadu s vychýlením

205 | 206
207 | 208
209 | 210

- 215 | 216
217
- 215. Dotažení bicepsového shybu levou rukou
  - 216. Prošlápnutí podkolení soupeře
  - 217. Stabilizace polohy – dokončení blokování

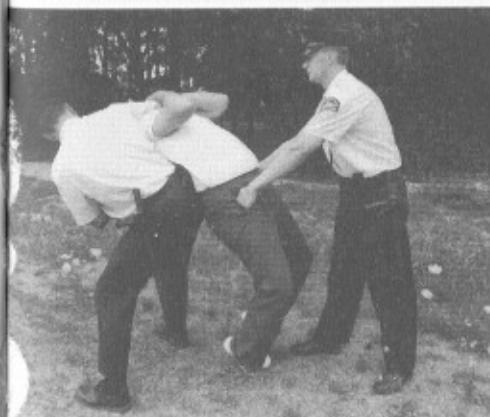

5. Zabezpečování ve dvojici

Jde o případ, kdy dva nebo více policistů provádí perlustraci podezřelé osoby. Princip zabezpečování spočívá v takovém vzájemném postavení, kdy v zorném poli perlustrované osoby je pouze jeden policista. Pokud by ho chtěla tato osoba fyzicky napadnout, může zajišťující policista bezpečně nasadit chvat podle výše uvedené základní varianty (obr. 218–222). Policista, který zabezpečuje, přistupuje obvykle ke kontrolované osobě ze sféry ztíženého zásahu (tedy z její pravé či levé strany).

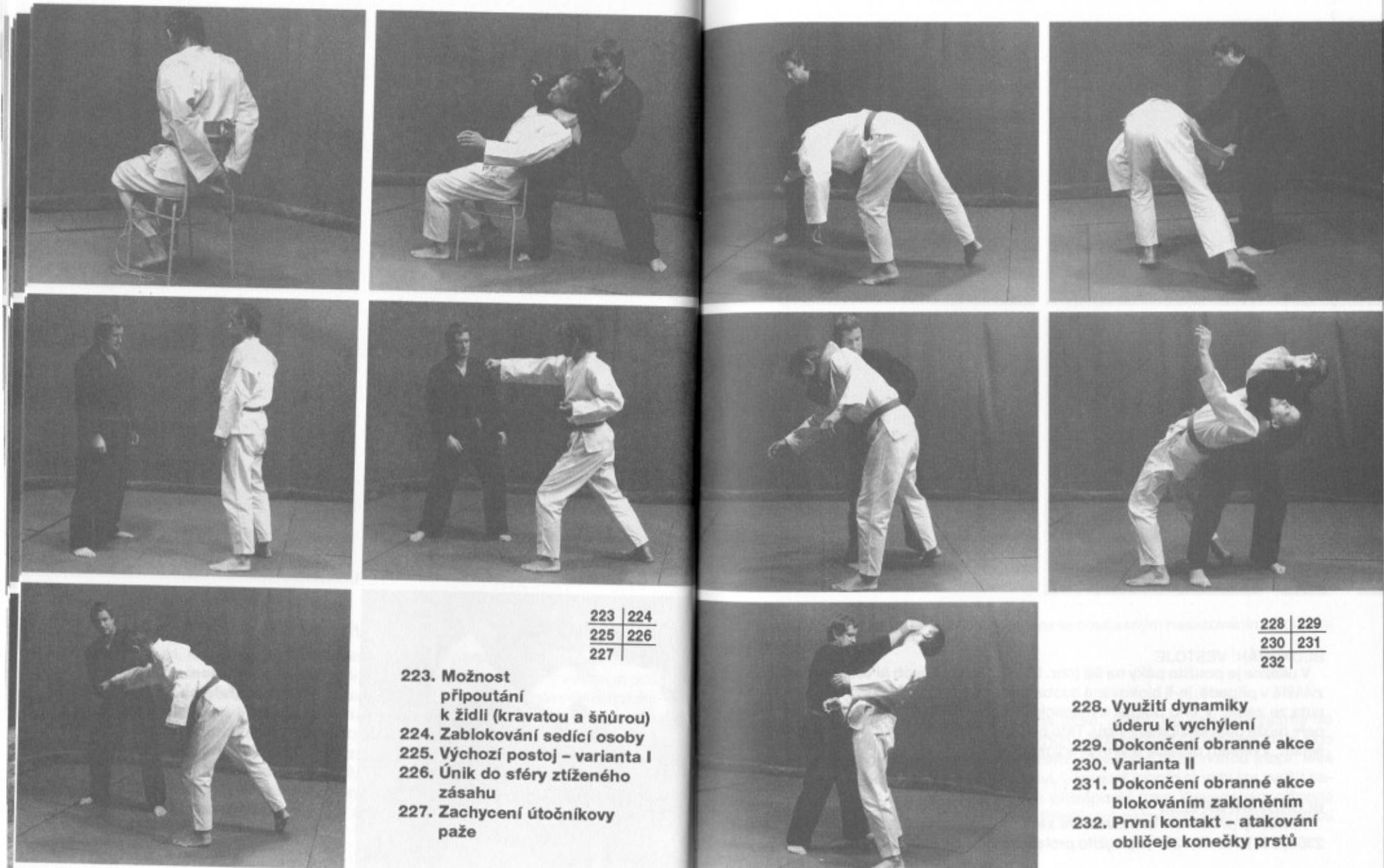
Obdobný případ může nastat i tehdy, jestliže je nutno osobě předvedené na policejní služebnu zabránit, aby fyzicky napadala policisty a ničila zařízení.

Některé další možné formy prvního zablokování a jejich aplikace jsou patrný z fotodokumentace (obr. 223–235).

218 | 219
220 | 221
222

- 218. Perlustrace podezřelé osoby – správné postavení
- 219. Vychýlení vzad
- 220. Prošlápnutí pravého podkolení
- 221. Blokování zakloněním – stabilizace polohy
- 222. Prohledání

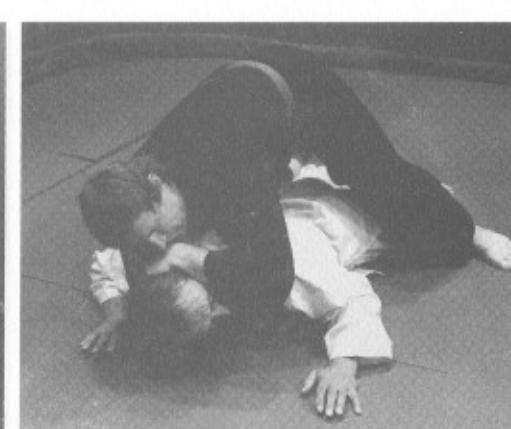
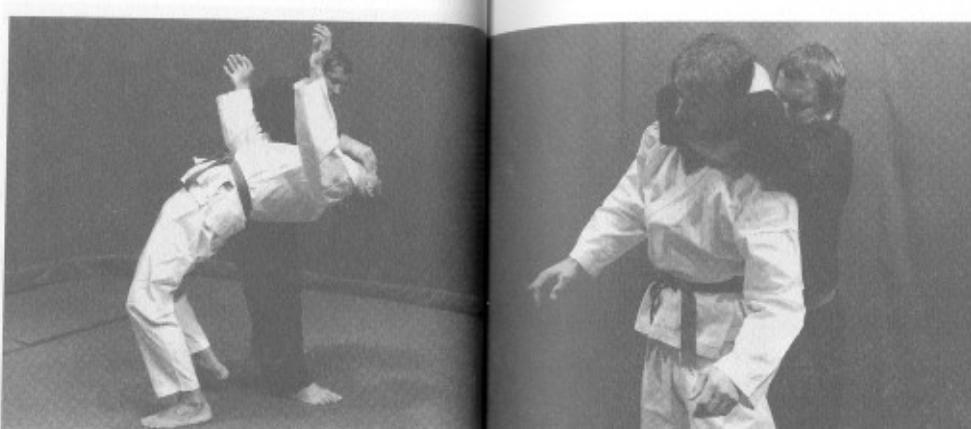
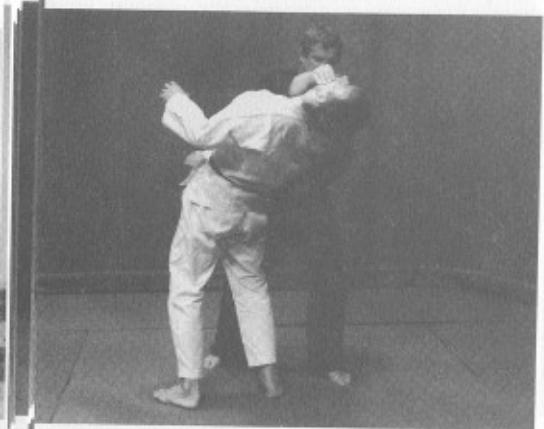

223	224
225	226
227	

223. Možnost
připoutání
k židli (kravatou a šňůrou)
224. Zablokování sedící osoby
225. Výchozí postoj – varianta I
226. Únik do sféry ztíženého
zásahu
227. Zachycení útočníkovy
paže

228	229
230	231
232	

228. Využití dynamiky
úderu k vychýlení
229. Dokončení obranné akce
230. Varianta II
231. Dokončení obranné akce
blokováním zakloněním
232. První kontakt – atakování
obličeje konečky prstů

233 | 234
235

233. Vychýlení vzad
234. Narušení stability soupeře
235. Detail úderu

236a | 236b
237

- 236a Blokování soupeře pákou na šíji ve stoje
236b Blokování soupeře pákou na šíji na zemi – varianta I
237. Blokování soupeře na zemi kombinací pák (šíje, rameno – varianta II)

BLOKOVÁNÍ VESTOJE

V ukázce je použito páky na šíji (obr. 236a). Tento způsob je velmi nebezpečný zvláště v případě, že-li blokovaná osoba záklonem blokujícího vychýlena a zvednutá ze země. V této poloze dynamickým tlakem vpřed ruky opřené o týl soupeře může dojít ke zlomení vazu. Tato páka je kombinována se současným rdoušením, v našem případě levým předloktí.

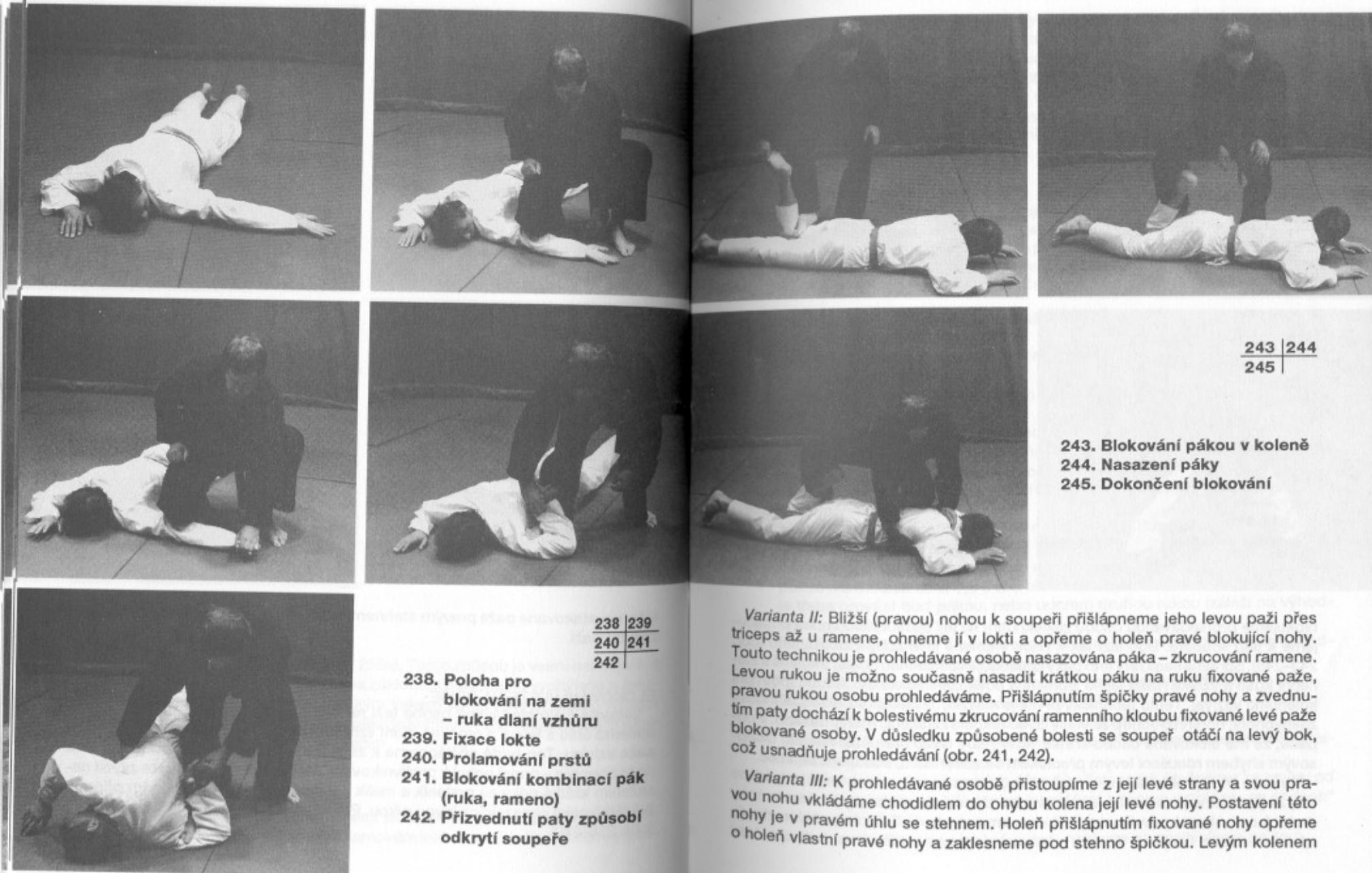
BLOKOVÁNÍ NA ZEMI

Techniky provedení blokování na zemi jsou zjevné z fotodokumentace (obr. 236b, 237). Na obr. 237 je použito prolamování lokte osoby ležící na zemi s pod-

ložením atakované paže pravým stehnem se současným nasazováním rdoušení pravou paží.

BLOKOVÁNÍ VLEŽE NA BŘIŠE

Varianta I: Prohledávaná osoba leží na bříše. Jednu její paži přemístíme do pravého úhlu s tělem a otočíme dlaní vzhůru. Tak dochází i k otočení lokte této paže vzhůru. Ten tvrdě přislápneme k zemi a fixujeme bližší nohou (např. levá paže soupeře – pravá noha) k protivníkovi. Účinnost tohoto chvatu lze zvýšit nasazením krátké páky na prsteník a malík přislápnuté ruky. V uvedeném případě je krátká páka nasazována levou rukou. Pravou rukou lze provádět prohledávání (obr. 238–240).

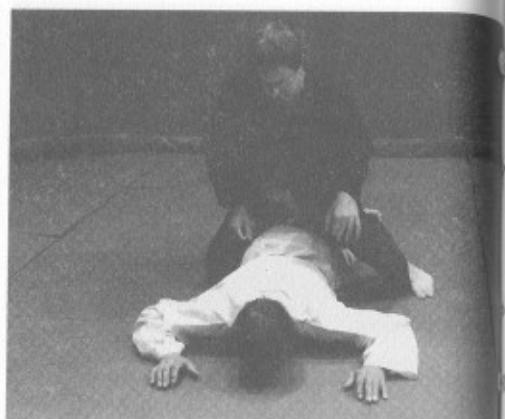
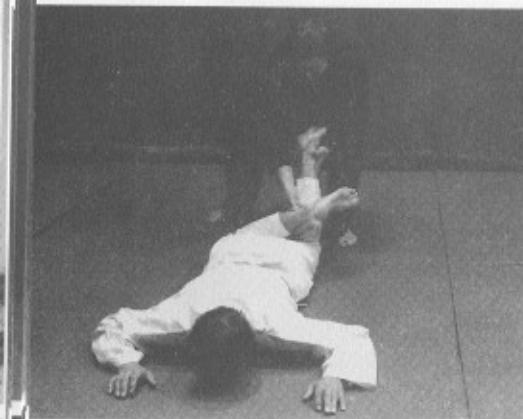
238 | 239
240 | 241
242 |

- 238. Poloha pro blokování na zemi – ruka dlaní vzhůru**
- 239. Fixace lokte**
- 240. Prolamování prstů**
- 241. Blokování kombinací pák (ruka, rameno)**
- 242. Přizvednutí paty způsobí odkrytí soupeře**

Varianta II: Bližší (pravou) nohou k soupeři přišlápneme jeho levou paži přes triceps až u ramene, ohneme jí v lokti a opřeme o holeň pravé blokující nohy. Touto technikou je prohledávané osobě nasazována páka – zkrucování ramene. Levou rukou je možno současně nasadit krátkou páku na ruku fixované paže, pravou rukou osobu prohledáváme. Přišlápnutím špičky pravé nohy a zvednutím paty dochází k bolestivému zkrucování ramenního kloubu fixované levé paže blokované osoby. V důsledku způsobené bolesti se soupeř otáčí na levý bok, což usnadňuje prohledávání (obr. 241, 242).

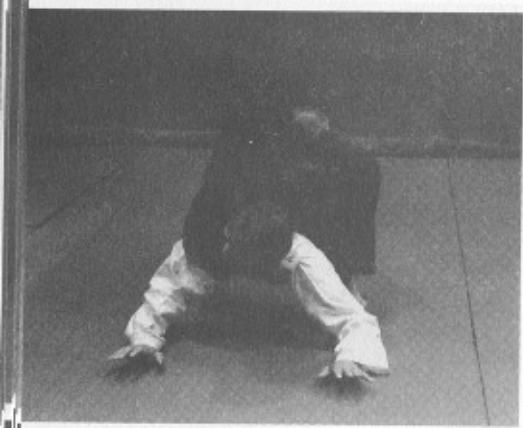
Varianta III: K prohledávané osobě přistoupíme z její levé strany a svou pravou nohu vkládáme chodidlem do ohybu kolena její levé nohy. Postavení této nohy je v pravém úhlu se stehnem. Holeň přišlápnutím fixované nohy opřeme o holeň vlastní pravé nohy a zaklesneme pod stehno špičkou. Levým kolenem

- 243. Blokování pákou v koleně**
- 244. Nasazení páky**
- 245. Dokončení blokování**

246 | 247
248

- 246. Blokování na zemi přeložením nohou**
247. Stabilizace polohy
248. Blokování s prohledáváním

blokujeme prohledávanou osobu zakleknutím na její záda. Pravou nohu přitlačujeme k tělu soupeře. Dochází tak k páce v koleně levé nohy blokovaného (obr. 243–245). Správné nasazení této páky způsobuje velmi silnou bolest v koleně a stehenní kosti a vzniká riziko jejího zlomení a poškození kolenního kloubu (potrhání kolenního vaziva). Tento technický prvek je možno, z hlediska zvýšení účinnosti znehybnění, doplnit o úchop za vlasy levou rukou a zvrácením hlavy dozadu. V případě, že má blokovaná osoba krátké vlasy nebo lysou hlavu, lze nasadit bicepsovým shybem rdoušení levým předloktím se zpevněním, úchopem za límeč.

Varianta IV: K prohledávané osobě přistupujeme ze zadu a blokování provádíme tak, že jí ohneme jednu nohu v koleně a založíme ji do ohybu pod kolenem nohy druhé (např. ohnutá pravá noha pod kolenem nohy levé). Tuto nohu pak rozkročným zasednutím fixujeme. Jednou rukou uchopíme prohledávanou osobu za vlasy

a táhneme vzad. V případě, že nemá vlasy nebo je má krátké, uplatníme opět rdoušení jako v předešlém případě, tj. předloktím přes chrupavku štítnou (obr. 246–248).

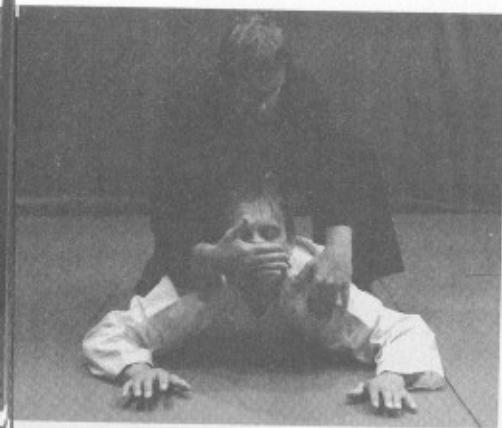
Blokování je třeba provádět tak, aby jedna ruka stále zůstávala volná k prohledávání a obě ruce se mohly v této činnosti střídat bez jakékoliv možnosti ohrožení prohledávanou osobou. Chybou je, když ve snaze blokovaného co nejlépe fixovat je k tomuto účelu použito obou rukou a nezůstává pak volná ruka k prohledávání. Další možností blokování v lehu na zemi uvádí fotodokumentace (obr. 249–253).

6. Mimopostojový boj

Mimopostojovým bojem je myšlena taková situace, kdy jeden nebo oba protivníci nestojí na nohou, ale dotýkají se země i rukama, popř. leží, klečí, sedí apod. Vedení mimopostojového boje se pohybuje na hranici sportovního výcviku v zápasu, judu, samba apod. Souvisí však i s potřebou následného blokování na zemi, které bylo uvedeno v předchozí části.

TAKTICKÉ ZÁSADY PRO VEDENÍ MIMOPOSTOJOVÉHO BOJE

- Obránce leží na zemi a útočník stojí:**
  - poloha téměř na boku, nohy pokrčeny, kolena u sebe, chodidla vodorovně se zemí směrem k útočníkovi;
  - jakmile se útočník přiblíží na dosah kopu, trčíme hranou boty proti jeho kolenu nebo holeni;
  - vstávat je možno pouze po kopu nebo je-li útočník dostatečně vzdálen. Rovněž lze vstávat „útkem od protivníka“ (jako při běžeckém startu), získáme tak čas a vzdálenost. Tuto akci lze spojit s taktickým prvkem „blokování zrakových vjemů“ (např. hozením hrsti písku do obličeje apod.).
- Oba soupeři na zemi:**
  - zásadně zasahujeme nejcitlivější místa (krátké údery, kopy, příp. tlaky – chybí prostor k náprahu);
  - okamžitě útočíme tvrdým úderem nebo tlakem;
  - pokud má útočník zbraň, je třeba blokovat nejprve ruku se zbraní; odebrání je třeba provést buď pákou, nebo úderem druhou rukou (záleží na výhodnosti zaujaté polohy);
  - jestliže se dostaneme útočníkovi na záda, můžeme nasadit rdoušení předloktím, případně malou pákou na šíji.
- Útočník leží, obránce stojí (jde o výjimečný sebeobranný případ):**
  - nikdy se nepřibližujeme k útočníkovi od nohou;
  - výhodnější je použít k úderu zbraně (příležitostného předmětu);
  - bez zbraně použijeme kop bez ohledu na kryt protivníka pouze v nejkrajnějším případě (z etických důvodů);
  - jestliže je nutno z prostorových důvodů přistoupit k útočníkovi ze směru od nohou, pak je výhodnější nechat jej vstávat a teprve v poloze „na čtyřech“ vést kop dopředu;
  - pokud to není bezpodmínečně nutné, nejdeme za protivníkem na zem.

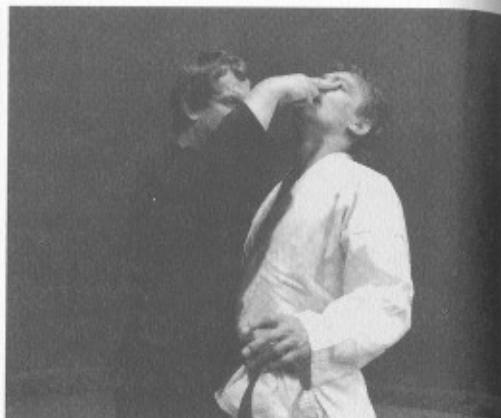
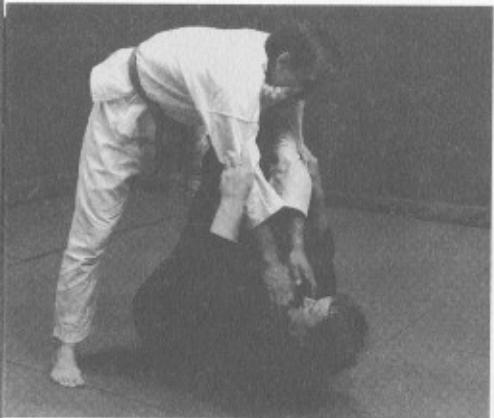
249. Varianta blokování
250. Blokování na zemi
pákou na šíji
251. Blokování na zádech
tlakem předloktí
252. Blokování rdoušením
253. Blokování prohnutím
vzad úchopem za trichion

249 | 250
251 | 252
253 |

254. Boj na zemi – držení
distance nohou
255. Odražení útoku
256. Vychýlení útočníka
257. Dokončení obranné akce
258. Kop do krajiny bříšní
– zabránění těsnému
kontaktu

254 | 255
256 | 257
258 |

259 | 260
261

- 259. Úder noham do obličeje – zabránění těsnému kontaktu**
- 260. Vedení úderu konečky prstů do očí**
- 261. Uvolnění točnou pákou na šíji**

Další obecná pravidla pro vedení boje na zemi jsou:

- v momentě útoku protivníka nelze vstávat a obracet se k němu zády. Je třeba jej mít neustále v zorném úhlu a neztrájet ani na okamžik zrakový přehled o situaci;
- při obraně proti útoku v mimopostojové poloze se osvědčuje používat především *nohou*; použití paží ke krytům proti prvnímu kontaktu je vysoce rizikové;
- je-li zahájen první kontakt atakováním oblasti krku napadeného, je nutné zpevnění šíjového svalstva (přitažením brady na prsa a zatažením hlavy mezi ramena); pak je možno praktikovat vlastní aktivní obranu tak, jak bylo uvedeno výše;

- nejvýhodnější zaujatá obranná poloha je v lehu na *boku* či na *zádech*. V poloze na bříše je úspěšná aktivní obrana takřka nemožná.

NĚKTERÉ MOŽNOSTI OBRANY V LEHU NA ZEMI

Varianta I: Po pádu na zem je třeba okamžitě zaujmout polohu (pokud se nepodaří hned vstát) na zádech či na boku s přitaženýma nohami a lokty k tělu s koleny u sebe. Z této polohy je možno zasadit kopy do kolen a holeně útočníka (obr. 254, 255).

Varianta II: Přiblíží-li se útočník z boku, je možno se pokusit uchopit jeho předsunutou (nakročenou) nohu rukou a současně jej do této nohy co nejvíce tvrdě kopnout (nejlépe zasáhnout koleno). Tento zásah může způsobit jeho pád na znak. Jeho atakovaná noha však musí být neustále blokována (obr. 256, 257).

Varianta III: Při útočníkově proniknutí k tělu obránce je třeba se snažit o to, aby vždy alespoň jedna noha byla vsunuta mezi ním a sebou. Touto nohou je pak možno útočníka odtlačit. Nelze-li tuto obranu praktikovat, pak je možno zahájit obrannou činnost rukama, vražením prstů do očí útočníka, nasazením točné páky na šíji úchopem jednou rukou za vlasy (celo) a druhou za bradu, případně vedením tvrdého úderu rukou do obličeje (pod nos) útočníka. Tato obrana však předpokládá volnost paží (rukou) obránce (obr. 258–261).

NĚKTERÉ MOŽNOSTI OBRANY PROTI KLEČÍCÍMU ÚTOČNÍKOVÍ

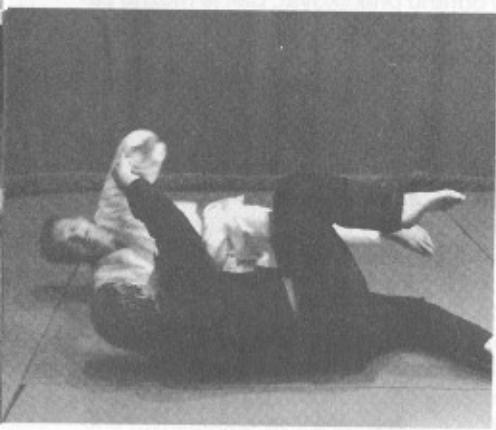
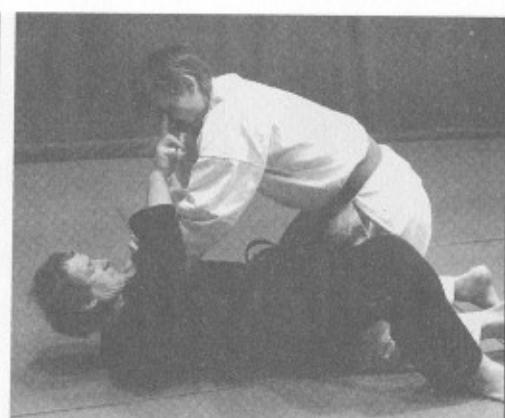
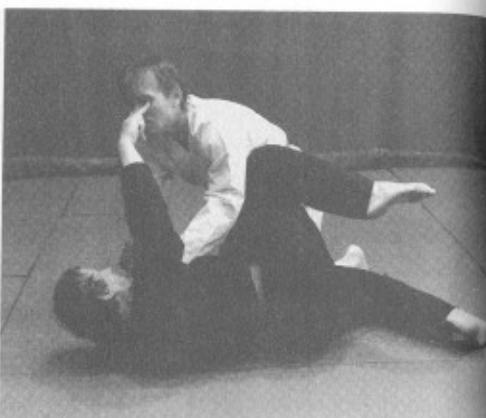
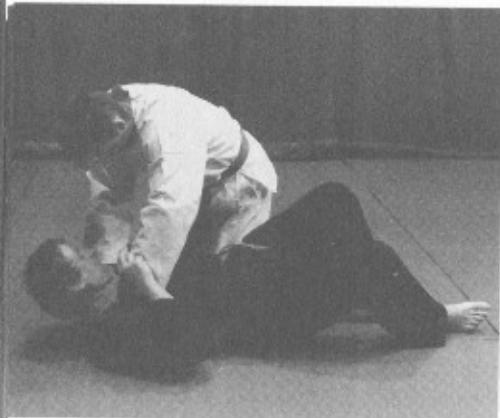
Varianta I: Poloha zaujatá útočníkem k vedení útoku je na boku ležícího obránce. Útok je veden rdoušením. Obránce se může bránit vedením úderu konečky prstů do oka (očí) a současným vedením kopu kolenem do krátkých žebířek. Celá obranná akce je zakončena shozem útočníka na zem a sekem malíkovou hranou do krční oblasti (obr. 262–264).

Varianta II: Poloha zaujatá útočníkem k vedení útoku rdoušením je v kleku mezi nohami ležícího obránce. Obránce se může opět bránit úderem konečky prstů do očí, úderem (sekem) malíkovou hranou do chrupavky štítné („ohryzku“), nebo jejím úchopem palci a následně točnou pákou na šíji se současným shozem útočníka na zem (obr. 265–269).

Varianta III: Poloha zaujatá útočníkem k vedení útoku rdoušením je ve stabilním, pevném sedu na ležícím obránci. Obrana je možná prolamováním lokte dlaní s následným vedením úderu do podbřišku a shozem útočníka na zem (obr. 270, 271).

Varianta IV: Poloha zaujatá útočníkem k vedení útoku sevřením hlavy ležícího obránce je v pravém, stabilním sedu na napadeném. Obrana je praktikována úderem malíkové hrany nebo spodní částí dlaně pod nos útočníka, případně špičkou palce do jeho oka nebo pod dolní čelist. Způsobená bolest vede k uvolnění a možnosti shození útočníka na zem (obr. 272–275).

Varianta V: Poloha zaujatá útočníkem k vedení útoku rdoušením bicepsovým shybem je na zádech obránce ležícího na bříše. Obrana je praktikována přitažením pravého lokte a jeho podsunutím pod pravé koleno klečícího útočníka.

...výhodu využití. Nejdříve se vysune do pozice mimo tělo napadeného a pak vloží do ucho ústí boku a zároveň zvedne ruku s opěrátkem.

**262 | 263
264**

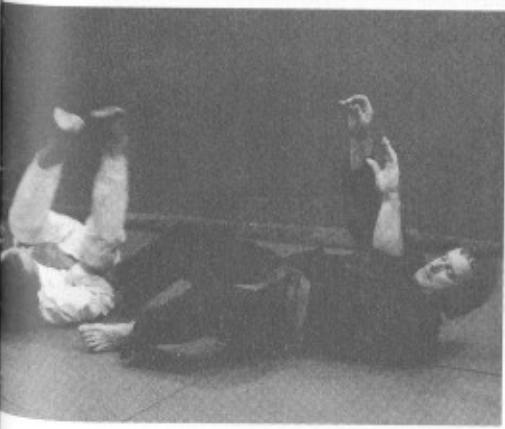
- 262. Rdoušení na zemi z pozice mimo tělo napadeného**
263. Úder konečky prstů do obličeje
264. Dokončení obranné akce

Současně s tím je přitahováno pravé koleno k tělu obránce a shzení útočníka doprava s okamžitým vedením úderu pravým loktem do jeho genitálů (obr. 276–279).

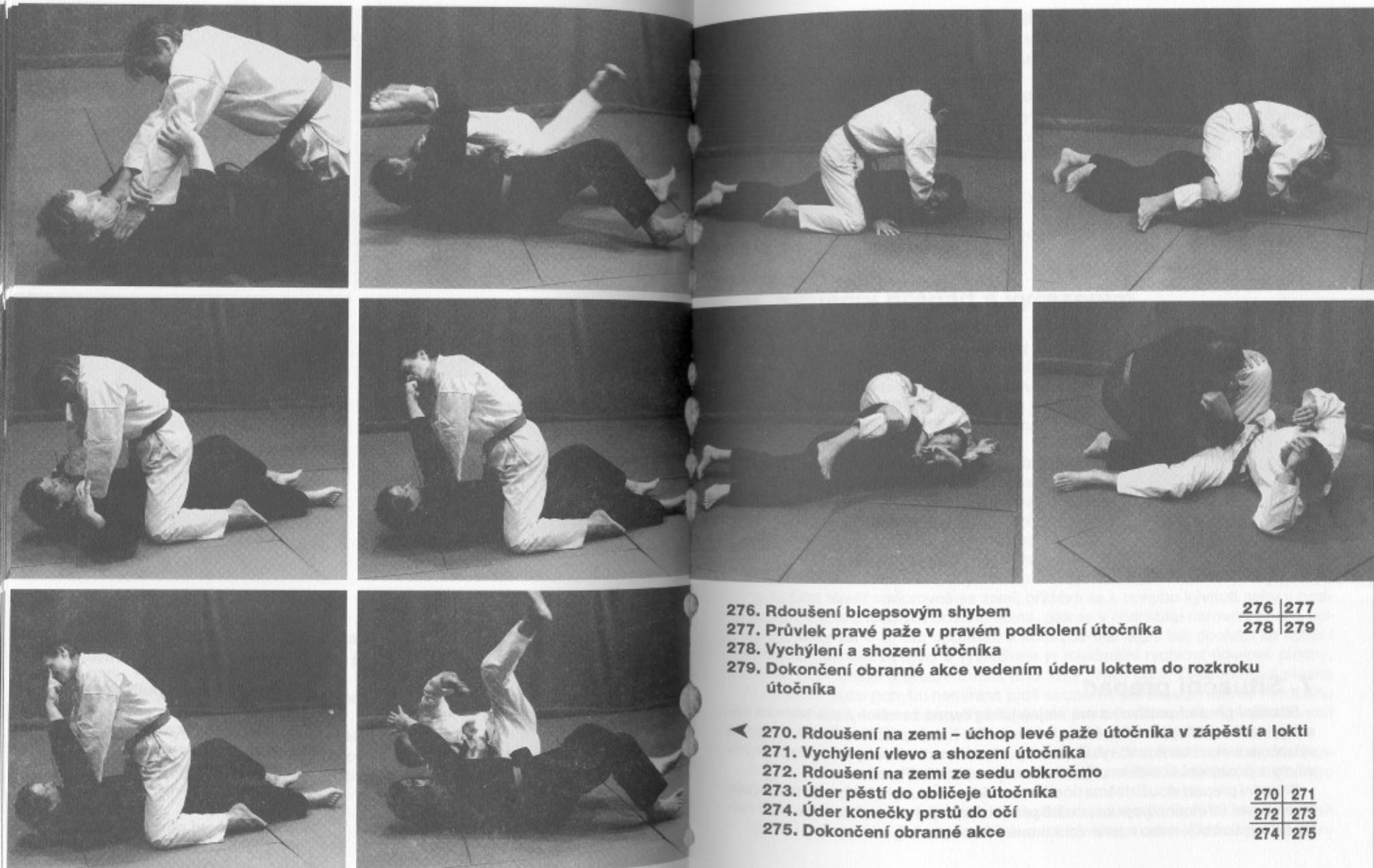
Další možný způsob obrany v lehu na zemi je uveden na obr. 280–282 foto-dokumentace.

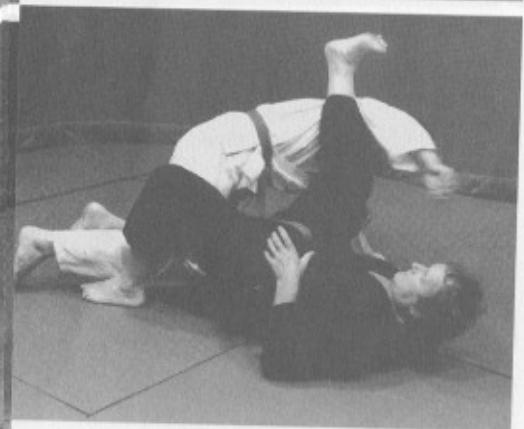
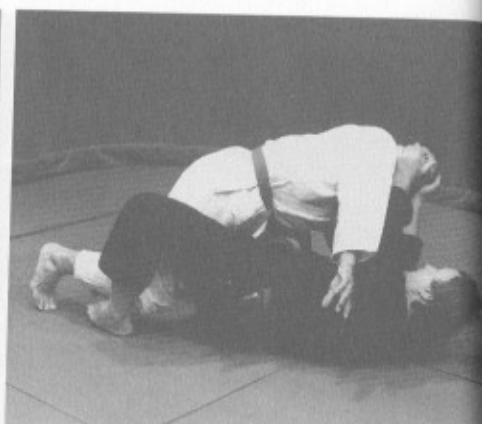
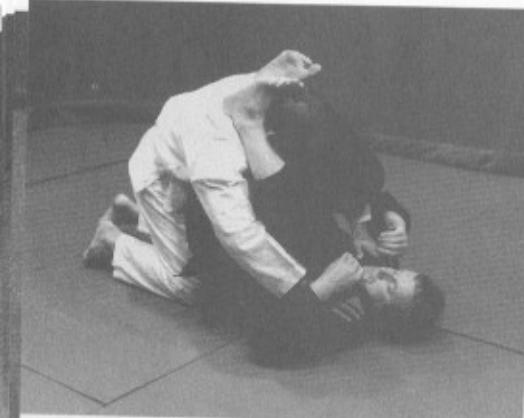
Poznámka: Po každém úspěšném zásahu a odražení útoku je nutno okamžitě útočníka zablokovat tak, aby byla omezena nebo zcela zrušena jeho jakákoliv pohybová aktivita a on nemohl dále pokračovat v útoku.

**265 | 266
267 | 268
269**

- 265. Rdoušení na zemi z pozice mezi nohami napadeného**
266. Úder konečky prstů do očí
267. Vychýlení soupeře vlevo tlakem na jeho rameno
268. Varianta úderu dlaní do brady
269. Dokončení obranné akce

280 | 281
282

280. Sevření hlavy útočníka noham
281. Shození útočníka točnou pákou na šíji
282. Shození útočníka švíhem pravou nohou vpravo

7. Situační přepad

Situační přepad protivníka má stejně jako přepad ze zálohy své taktické zásady, které ovlivňují jeho úspěšnost. Obecně lze říci, že přepad jako takový zcela vybočuje z mezí okolnosti vylučujících protiprávnost a je tedy motivován jinými zájmy a posláním. V těchto případech tedy nejde *nikdy o obranu*.

Situační přepad slouží dvěma účelům; buď k trvalému vyřazení protivníka z boje (pro vedení střetného boje za použití polních bojových technik je to jeden z nejlepších způsobů), nebo k jeho zablokování (znehybňení).

TAKTICKÉ ZÁSADY PRO PROVEDENÍ SITUAČNÍHO PŘEPADU

1. Zdržet se veškerého jednání a gest, která naznačují zahájení útočné akce. Pokud trvá vhodná činnost a diskuse, tak v ní pokračovat a ve vhodný okamžik zaútočit.
2. Přepad zahajujeme z výpadové nebo i kratší vzdálenosti. Jako výchozí postavení k vlastní akci je možno využít nějaký běžný úkon, např. požadání o oheň, o čas apod. Nevhodné postavení protivníka bývá často příležitostí k zahájení přepadu (reagujeme na situaci, kdy nás protivník nemůže ohrozit).
3. Podle možnosti lze použít taktických prvků „blokování zrakových vjemů“ a „odvedení pozornosti“.
4. K vyřazení protivníka volíme rychlé a účinné techniky, které vyžadují minimální náprah a přípravu.

8. Situační přepad s vyřazením protivníka z boje

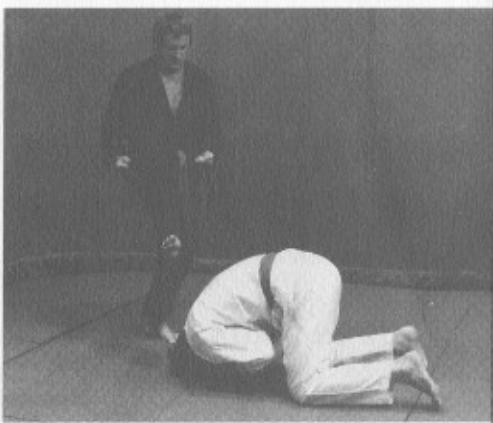
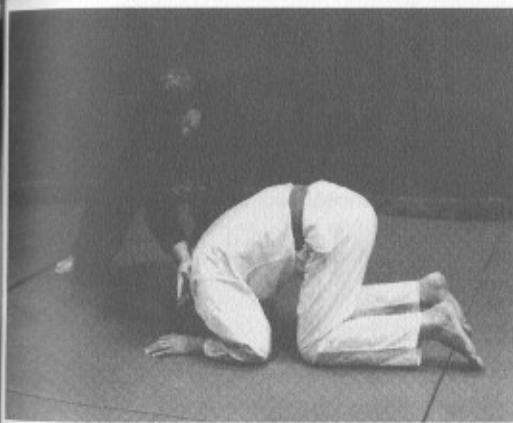
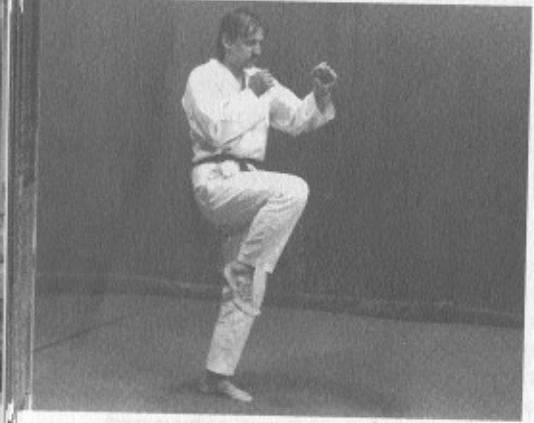
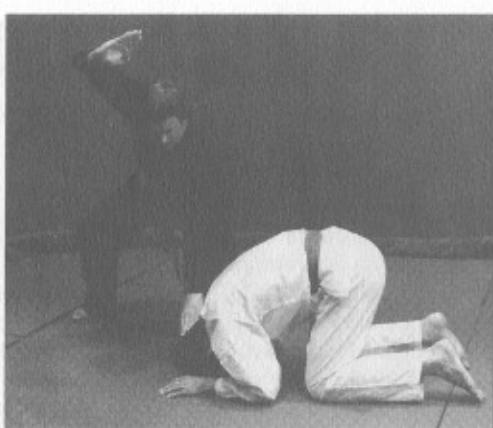
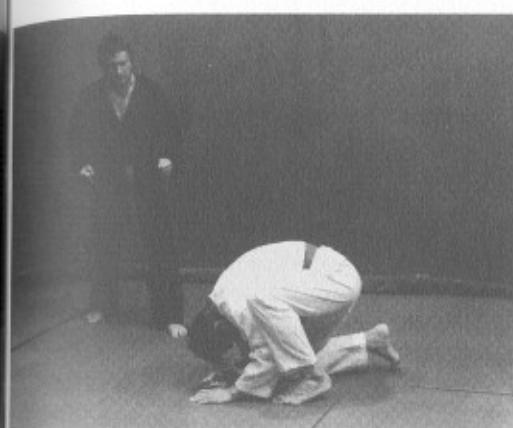
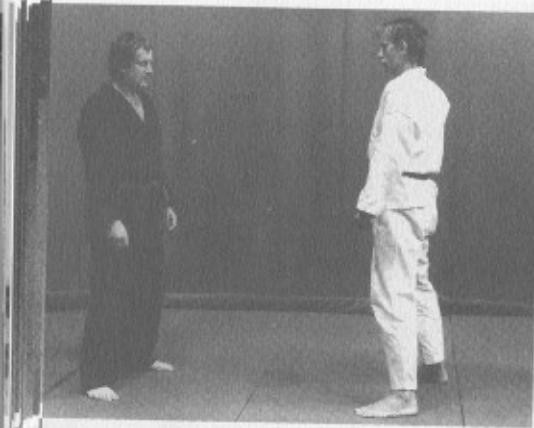
Vyřazení protivníka kopem – varianta I

Vycházíme-li z předpokladu, že není k dispozici žádný pomocný prostředek pro blokování zrakových vjemů, spočívá vlastní útok v přesné realizaci základní techniky kopu dopředu. Tento kop je nejvhodnějším technickým prvkem pro obranu i útok, pokud bojujeme beze zbraní nebo příležitostních předmětů dlouhého dosahu.

Ze základního postoje, kdy chodidla jsou téměř u sebe, předsuneme levou nohu a přeneseme na ni těžiště. Současně trčíme levou ruku (otevřenou dlaní – co největší plochou) proti obličeji protivníka (fingovaná akce). Tento způsob provedení upoutává pozornost protivníka a prodlužuje jeho reakční dobu. Vlastní kop zahajujeme tak, že nejprve přisuneme pravou nohu k levé. Pohyb začíná koleno. Úderová plocha, tj. chodidlo, navazuje s nepatrným zpožděním. Noha musí být pokrčena v kolenu tak, aby stehno a holeň svíraly úhel asi 60°. Když je stehenní část téměř vodorovně se zemí, přidává se k pohybu kývnutí nohy v podkolení. Je-li to z hlediska dosahu nutné, pak se v okamžiku narovnání nohy posunou boky asi o 20 cm dopředu. V konečné fázi kopu tak dochází ke sčítání rychlostí několika pohybů a výsledkem je maximální rychlosť úderové plochy, kterou tvoří špička a přední třetina podrážky pravé boty. Tato úderová plocha je po celou dobu pohybu namířena proti soupeři. Předsunutá ruka se v průběhu kopu stahuje k levému boku. Stabilizuje tak postoj a částečně zvyšuje účinnost kopu (obr. 283–288).

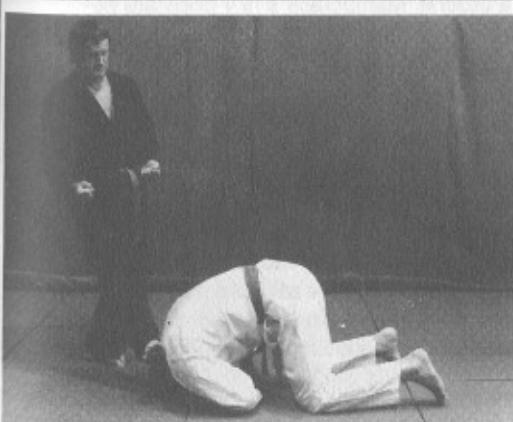
Po dokončení kopu se noha vrací po stejně dráze zpět do výchozího postavení. Levá noha se přisunuje a napomáhá tak rovněž ke stabilizaci postoje po provedené akci.

Nebyl-li kop z jakéhokoliv důvodu dostatečně účinný (např. při uklouznutí při výpadu, nečekaném pohybu útočníka apod.), je třeba útok jakýmkoli dalším účin-

283 | 284
285 | 286
287

283. Výchozí postoj
284. Blokování zrakových
vjemů levou rukou,
pravá stabilizuje postoj
285. Zahájení přímého kopu
286. Dokončení přímého kopu
287. Kop přímý ze vzdálenosti
pod mezi zásahu

288 | 289
290 | 291
292

288. Dokončení obranné^(útočné) akce
289. Nápřah k sekut malíkovou
hranou
290. Vedení sekut
291. Nápřah k vedení kopu
292. Vedení kopu

ným způsobem dokončit, ať již použijeme dalšího kopu nebo úderu (obr. 289–292). Tento způsob vedení boje vybočuje z okolností mezi nutné obrany.

Vyřazení protivníka kopem – varianta II

Způsob je znázorněn na fotodokumentaci (obr. 293–297).

Přímý úder dlaní (pěstí)

Ze střední vzdálenosti, kdy nelze účinně využít kopu, je výhodné vyřadit protivníka úderem (obr. 298–301). Nejrychlejší je úder přímý (nejkratší cestou proti zasahované sféře). Upoutání pozornosti na předsunutou ruku není bezpodmínečně nutné. Rychlosť útočné akce bez provedení výpadu je asi 0,25 s a proti takovému útoku, kdy protivník tento útok neočekává, není obrana reálná. Úder dlaní do brady vykazuje hodnotu okolo 130 kg. Při použití tohoto úderu by mohlo dojít i ke smrtelnému zranění protivníka.

9. Situační přepad s blokováním protivníka

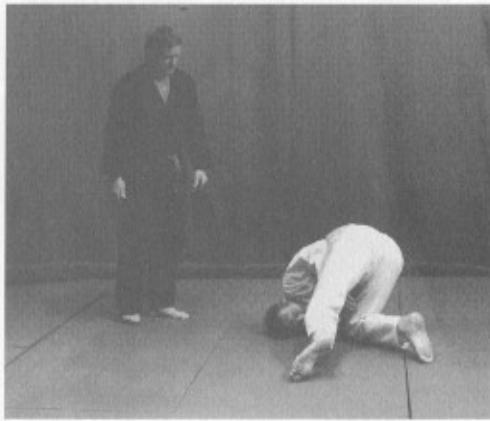
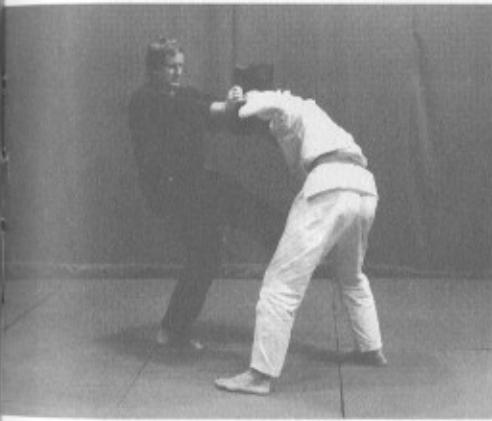
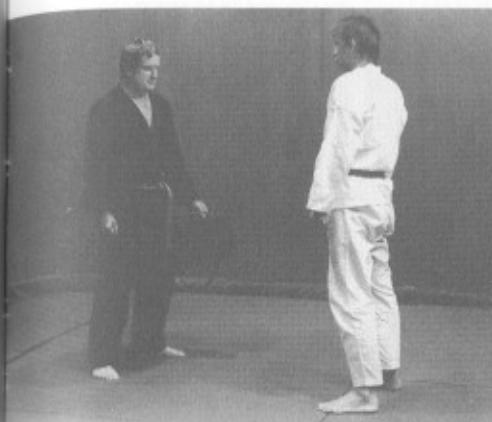
Pokud je tento způsob situačního přepadu veden s citem, obvykle nezanechává vážné následky na zdraví protivníka. Úspěšnost tohoto útoku, v porovnání s předchozími technikami, však není tak stoprocentní. Fotodokumentace (obr. 302–307) ukazuje jednu z technik, nasazovanou z čelního postavení, jejímž základem je rdoušení předloktí. V případě malé účinnosti této techniky (dojde např. k přetahování na zemi se zachycením pravé ruky) je třeba levou paži uvolnit a protivníkovu akci zrušit, např. tlakem palce a ukazováku na oční bulbus.

10. Technika použití distanční tyče

Distanční tyč (obušek), příp. hůl je při správném používání jedním z nejefektivnějších prostředků ve výběru ručních zbraní. Je vhodná jak pro zásahy donucovacího charakteru, tak i pro zásahy sebeobranné a útočné. Manipulace s ní v podstatě nevyžaduje žádné zvláštní znalosti a dovednosti. Lze jí vést jako bodnutí nebo jako seky.

Výhody distanční tyče jsou tyto: Oproti úderu např. pěstí nebo dlaní je její úder razantnější. Prodlužuje dosah úderu přibližně o 20 cm, což je např. proti ozbrojenému útočníkovi výhodné. Úspěšně jí lze použít jako obranného prostředku proti skupině osob. Morálně působí tím, že zvyšuje policistovo sebevědomí a naopak u útočníka může vyvolat útlum jeho agresivity.

Nevýhodami distanční tyče jsou: Malý sortiment možných úderů, který je dán její konstrukcí (tuhostí). Její uchopení do ruky dává signál, jakým způsobem bude zákrok veden, což i když s minimálním, ale přesto nutným náprahem, může útočníkovi dát možnost účinně se bránit. Další nevýhodou je skutečnost, že v základní poloze je distanční tyč zavěšena na opasku. Její uchopení a příprava do pohotovostní polohy trvá 3–5 sekund, a proto jí při rychlém a nenadálém útoku není možno v první fázi boje použít.

293 | 294

295 | 296

297

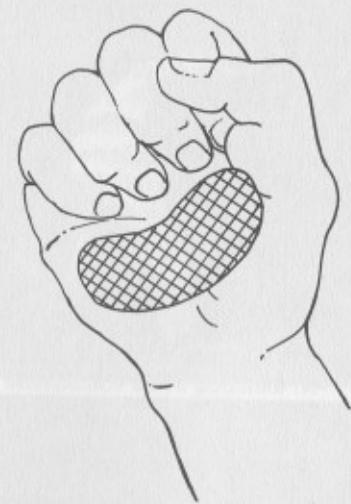
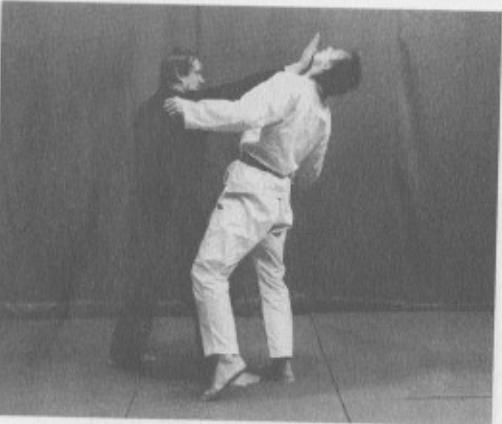
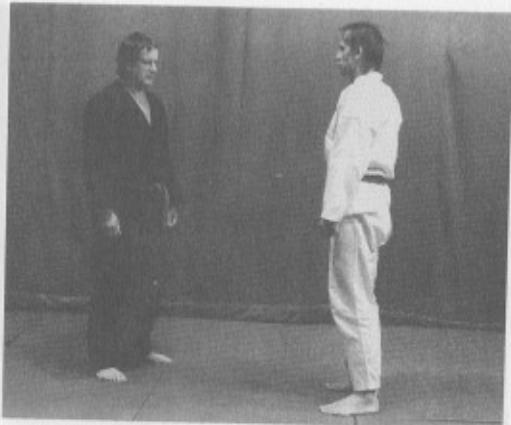
293. Výchozí postoj

294. Blokování zrakových
vjemů příležitostným
předmětem

295. Vedení kopu do rozkroku

296. Dokončení obranné akce

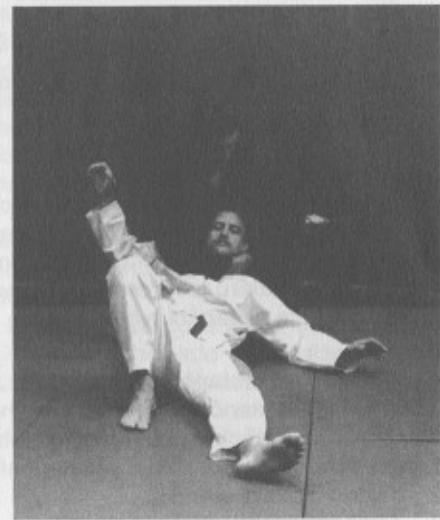
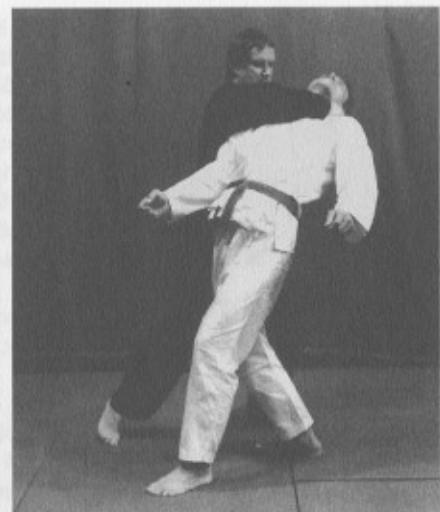
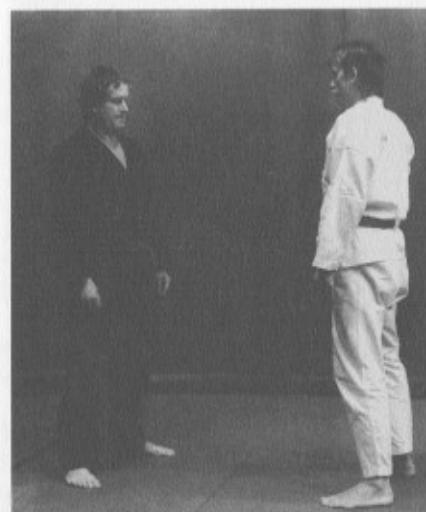
297. Vedení kopu – tvrdší
zakončení obranné akce

298 | 299   298. Výchozí postoj
300 | 301   299. Odvedení pozornosti
                  levou paží
300. Úder dlaní pravou rukou
301. Úderová plocha dlaně

Faktem však zůstává, že distanční tyč je tradičně nejnepopulárnějším předmětem v rukou policisty a její používání by mělo být uvážlivé a pokud možno eticky neodpuzující. Lepší by bylo nahradit distanční tyč ve výzbroji policisty např. tonfou, s níž jsou velmi dobré zkušenosti v zahraniční policejní praxi i u některých civilních bezpečnostních služeb (např. Fenix International spol. s r. o.).

Poznámka: Tonfa je někdy označována jako „obušek s přičnou rukojetí“.

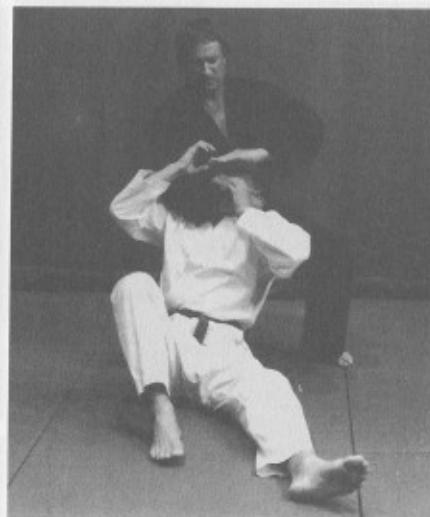
302 | 303
304 | 305

302. Výchozí postoj
303. Nástup k nasazení bicepsového shybu
304. Vychýlení soupeře prošlápnutím v podkolení
305. Strh na zem

306. Blokování na zemi rdoušením

307. Blokování na zemi tlakem na nos

306 | 307

Úderová plocha distanční tyče

Teoreticky je při úderu největší kinetická energie soustředěna na jejím konci. Vzhledem k její ohebnosti však není úder koncem pro praxi příliš výhodný, protože většinou dochází ke sklouznutí, čímž není všechna energie využita. Maximální tvrdostí úderu lze dosáhnout tehdy, je-li střed úderové plochy mezi 1/4 a 1/3 od konce distanční tyče.

Technika úderu distanční tyče

Pro využití distanční tyče jako polního bojového prostředku se ukázal jako efektivní nácvík těchto polních bojových technik:

1. Základní volné postavení s distanční tyčí (výchozí poloha).
2. Základní bloky.
3. Základní údery.
4. Navolnění distanční tyče (změkčující údery).
5. Základní úderové kombinace (volně navazující různé druhy základních úderů z různých směrů).
6. Navolnění distanční tyče zachyceného a pevně sevřeného protivníkem.
7. Údery, držení, sražení na zem a blokování protivníka distanční tyčí.
8. Škrcení distanční tyče.

Nejdůležitějším aspektem pro efektivní použití distanční tyče je tzv. *úderová vzdálenost* (viz dříve interval). Je to vzdálenost, na kterou je možno protivníka účinně zasáhnout. Nepoužitelnost distanční tyče v boji je přímo úměrná krácení vzájemné vzdálenosti. Čím je protivník blíž, tím se použitelnost distanční tyče omezuje. Z tohoto důvodu je nutná neustálá kontrola protivníka a především jeho pohybů. Vedení úderů musí být rychlé a bez váhání, a to na pevné body a nervová centra protivníka. Během boje hodnotíme v zásadě dvojí cíle, tzv. cíle primární (místa smrtelně zranitelná) a cíle sekundární, které slouží především k blokování protivníka. V boji na život a na smrt jsou tyto cíle hodnoceny ve výčtu jako poslední.

Při proniknutí protivníka do sféry obrany obránce je možno uplatnit údery do zápěstí, paží, kolena, běrců a kotníků. Jsou-li tyto údery vedeny okamžitě, mají blokující účinek.

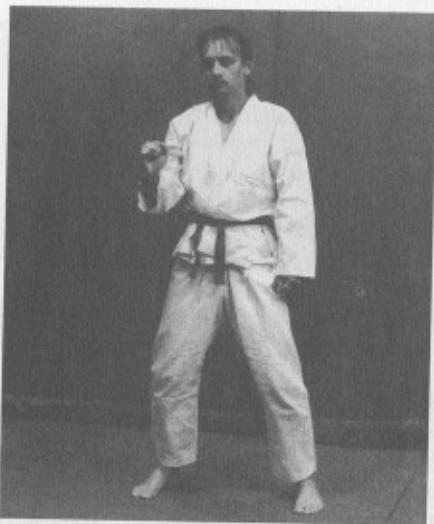
Při výběru doporučované techniky se vychází z klasické sebeobrany proti úderu holí, kdy je velký náprah využíván jako chyba umožňující úspěšnou obranu. Z tohoto důvodu provádíme náprah velmi krátký. Proti takovému úderu distanční tyčí je pak obrana ztížena. Mimo to, omezení náprahu umožnuje údery podstatně zrychlit. Při prováděných zkouškách byly naměřeny tyto časové hodnoty:

- laický úder s velkým náprahem činil 0,45–0,55 s,
- údery s omezeným náprahem činily 0,33–0,35 s.

Jde o celkové časy měřené od základního postoje, přes výpad až po zásah cíle. Redukovaný úder, tj. vlastní šířku distanční tyče, činil asi 0,15 s. Účinek úderu distanční tyče byl měřen na pružinovém měříci. Průměrný výsledek působení po dopadu na desku měříče činil 40 kg bez ohledu na způsob náprahu.

Po důkladném výběru a ověřování lze doporučit čtyři základní varianty úderů, z nichž dvě jsou výhodné jako útočné při technikách donucovacích. Jejich vzájemnou kombinaci můžeme uplatnit v sebeobraně proti několika útočníkům (proti menší skupině osob). Další dvě varianty použití distanční tyče jsou výhradně sebeobranné a slouží k likvidaci jednotlivého útočníka.

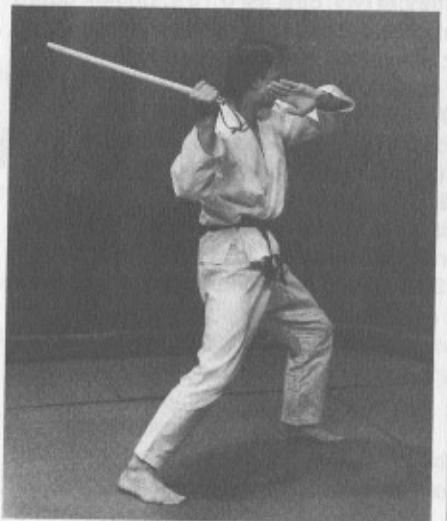
Poznámka: Při úderech distanční tyče lze doporučit použít jednotného, základního levého středu, který je výhodný pro každého, kdo drží distanční tyč v pravé ruce. Na fotodokumentaci (obr. 308–404) je místo distanční tyče použito hole. Způsoby použití jsou však stejně.

308. Volná forma cvičení švihů holí

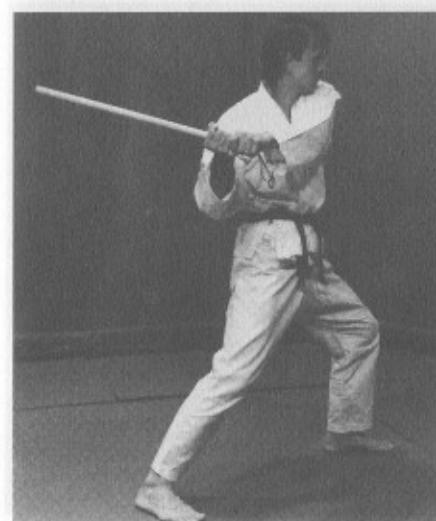
309. Volná forma cvičení švihů holí

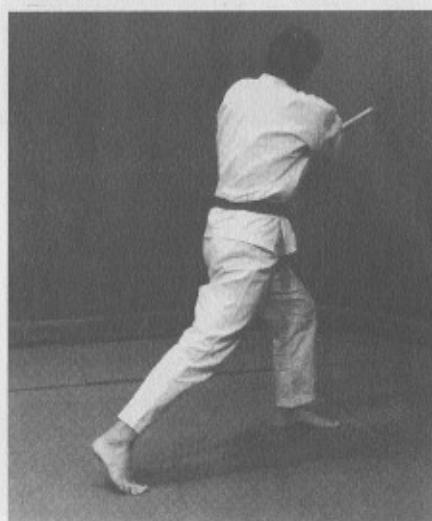
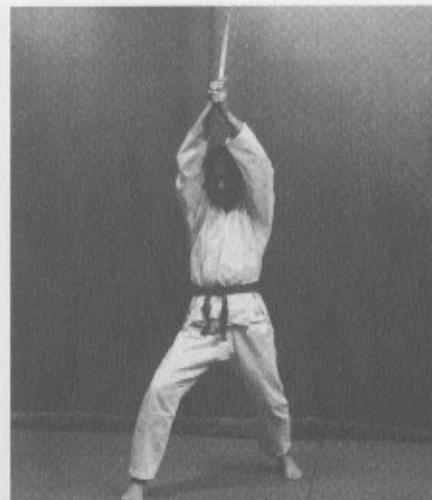
310. Volná forma cvičení dvojího úderu holí

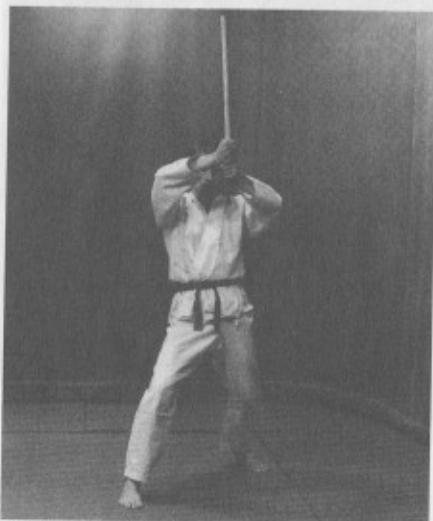
311. Volná forma cvičení dvojího úderu holí

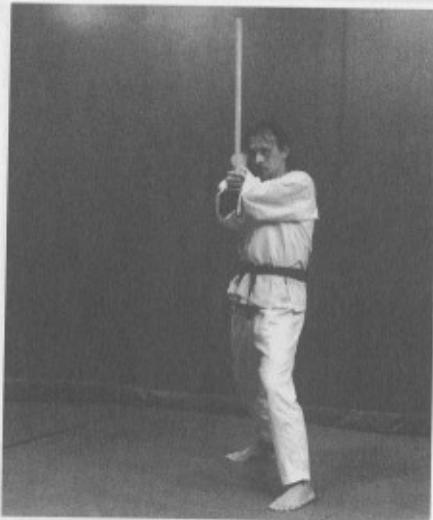
312. Volná forma cvičení úderů holí držením obouruč
313. Volná forma cvičení úderů holí držením obouruč
314. Volná forma cvičení úderů holí držením obouruč
315. Volná forma cvičení úderů holí držením obouruč

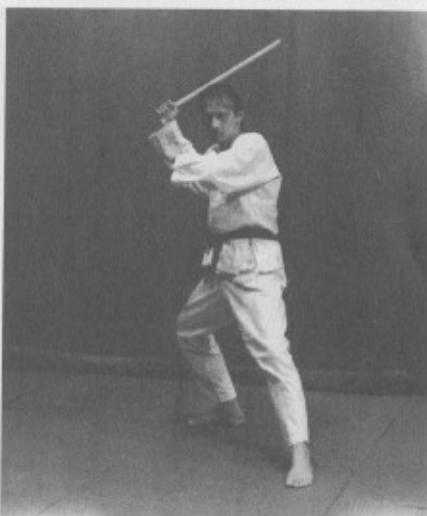
312 | 313
314 | 315

316. Volná forma cvičení úderů
holí držením obouruč

317 | 318 | 319
320 | 321 | 322

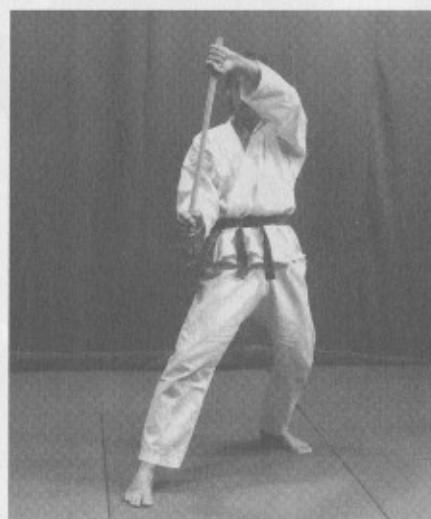
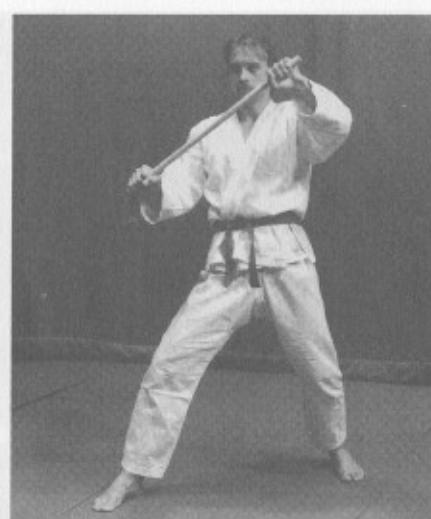

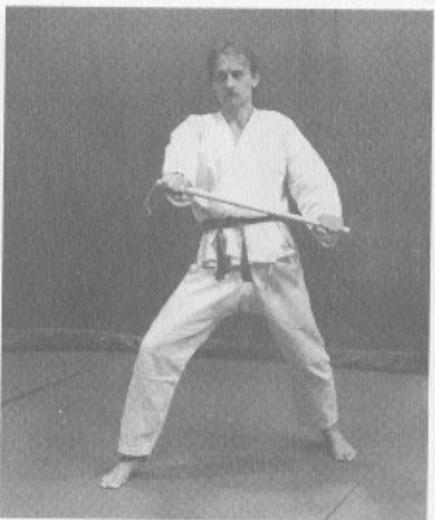
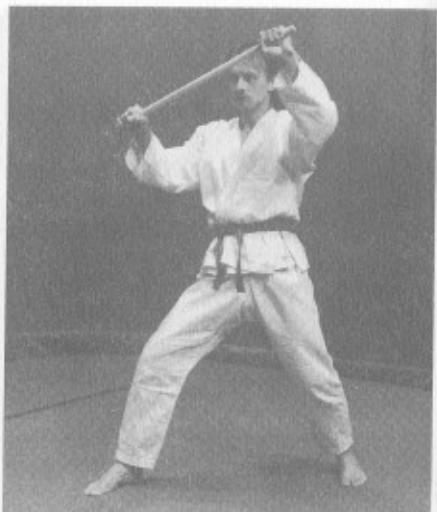
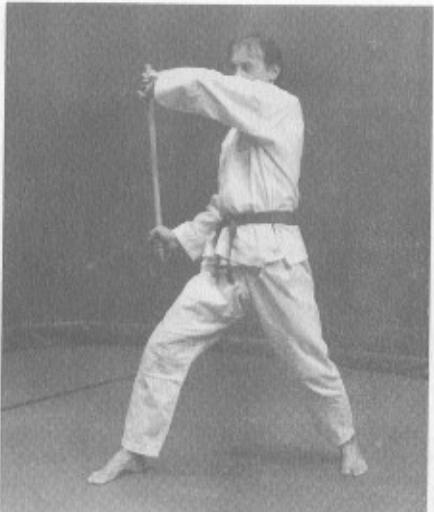
317. – 322. Nácvik blokování držením hole jednoruč

316. Volná forma cvičení úderů
holí držením obouruč

**323.- 329. Nácvík blokování
držením hole
obouruč**

	323	326	327
324	325	328	329

330 | 331
332

330. Nácvik blokování držením
hole obouruč
331. Nácvik blokování držením
hole obouruč
332. Nácvik blokování držením
hole obouruč

333 | 334
335 | 336
337

333. Výchozí postoj
334. Příprava hole k útoku
335. Zahájení výpadu vpřed
336. Výpad vpřed s náprahem
hole
337. Zasažení solaru plexu

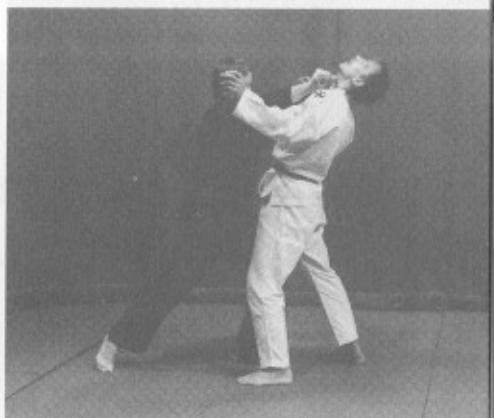

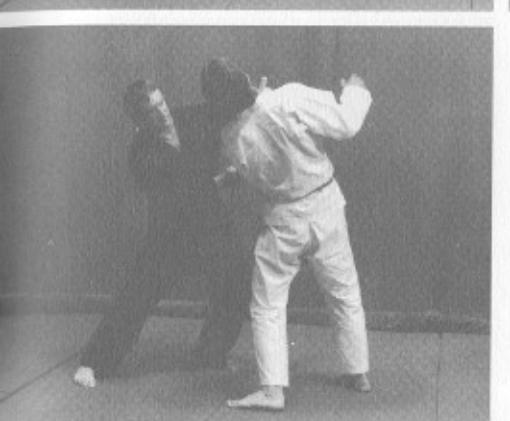
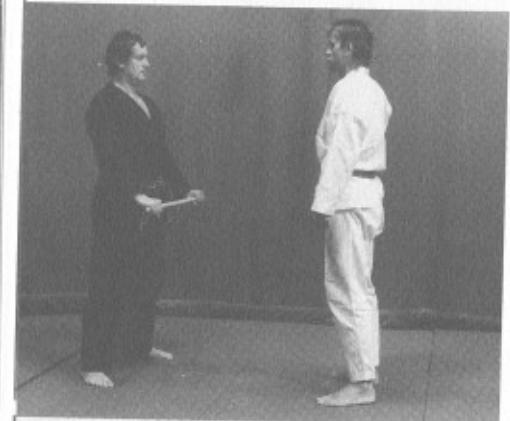
338. Výchozí postoj
339. Příprava hole k útoku
340. Zahájení výpadu vpřed
341. Výpad vpřed s náprahem hole
342. Směrování hole doblasti krku
343. Zasažení krku (meziklíčkové jamky)

338	339
340	341
342	343

344. Výchozí postoj
345. Zahájení výpadu vpřed
346. Výpad vpřed s trčením hole
347. Zasažení oblasti krku

344	345
346	347

353	354
355	
356	357

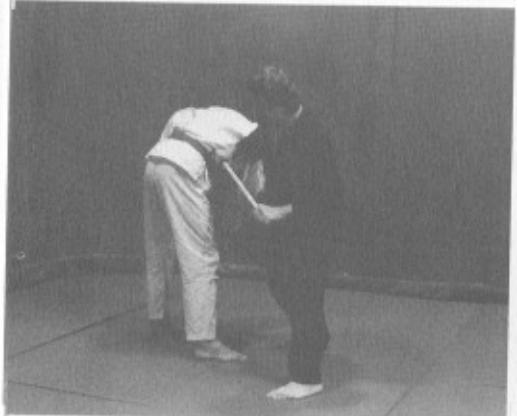
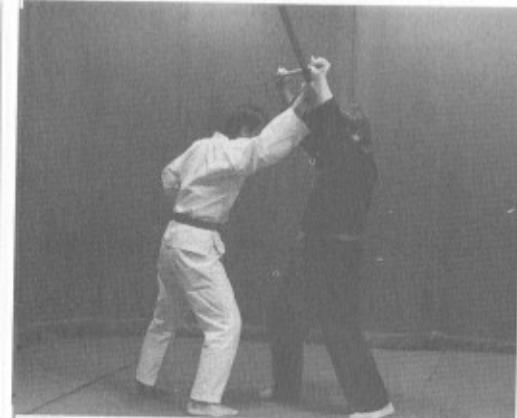
353. Náprah
k vedení úderu zleva
354. Vedení obloukového
úderu levým koncem hole
do krku soupeře
355. Dokončení úderu
356. Výchozí postoj
357. Příprava hole k blokování
úderu

348	349
350	351
352	

348. Výchozí postoj
349. Zahájení výpadu vpřed
350. Zasažení solaru plexu
351. Příprava k následnému
úderu holí
352. Obloukový úder koncem
hole do krku soupeře

358. Blokování úderu

359. Příprava úderu holí ze sféry ztíženého zásahu
360. Vedení bodu holí do žeber soupeře
361. Vedení bodu holí do břicha soupeře
362. Nástup k poražení soupeře plochou hole
363. Sražení soupeře plochou hole

358 | 359

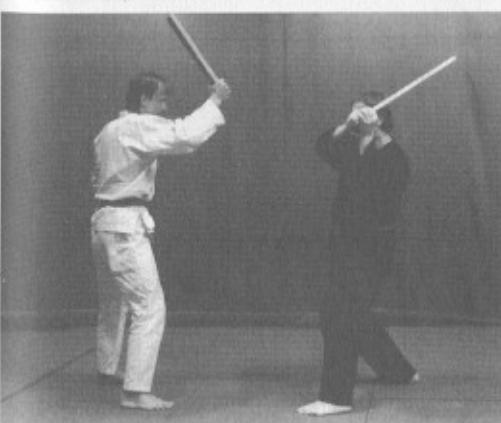
360 | 361
362 | 363

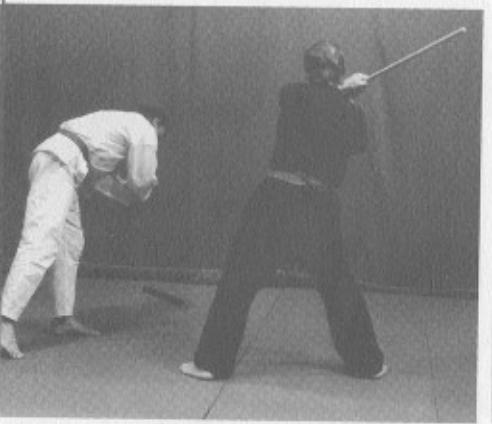
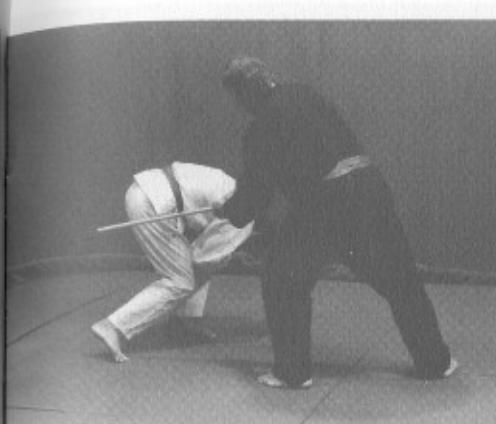
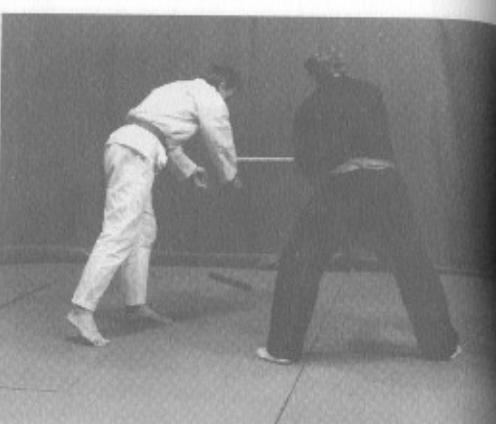
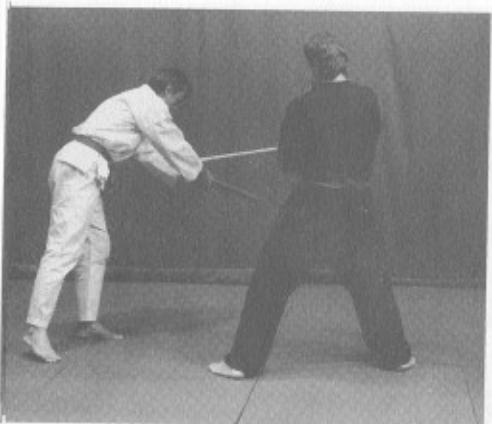
364. Výchozí postoj

365. Příprava k blokování úderu
366. Držení hole obouruč – zahájení blokování úderu
367. Odražení úderu

364 | 365

366 | 367

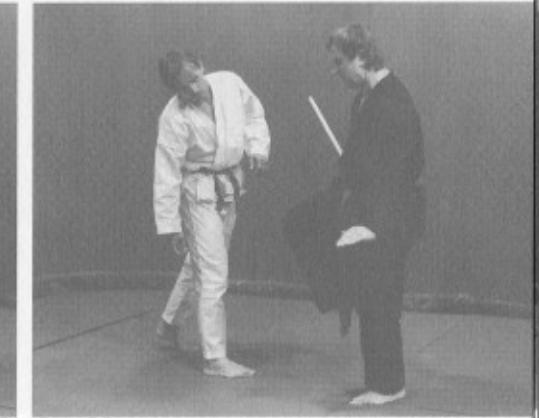
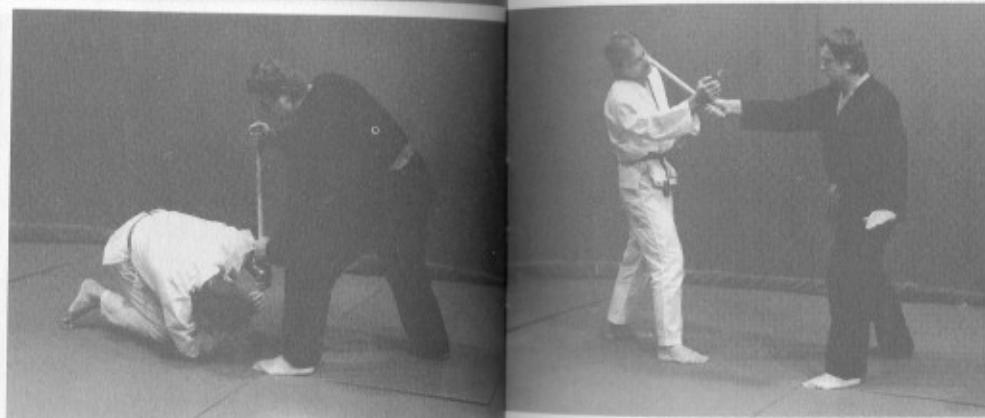
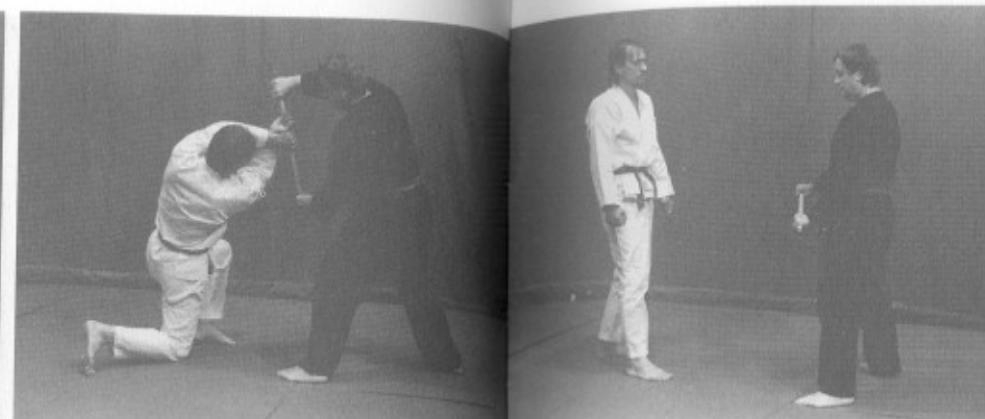
368	369
370	371
372	

- 368. Dokončení odražení úderu
- 369. Vyražení hole z ruky útočníka
- 370. Zahájení útoku vnějším úderem
- 371. Úder do hlavy útočníka
- 372. Náprah k vnitřnímu úderu

373	374
375	376
377	

- 373. Vedení vnitřního úderu do hýzdí
- 374. Sražení útočníka na zem
- 375. Zahájení přímého úderu
- 376. Zachycení hole útočníkem
- 377. Přetahování

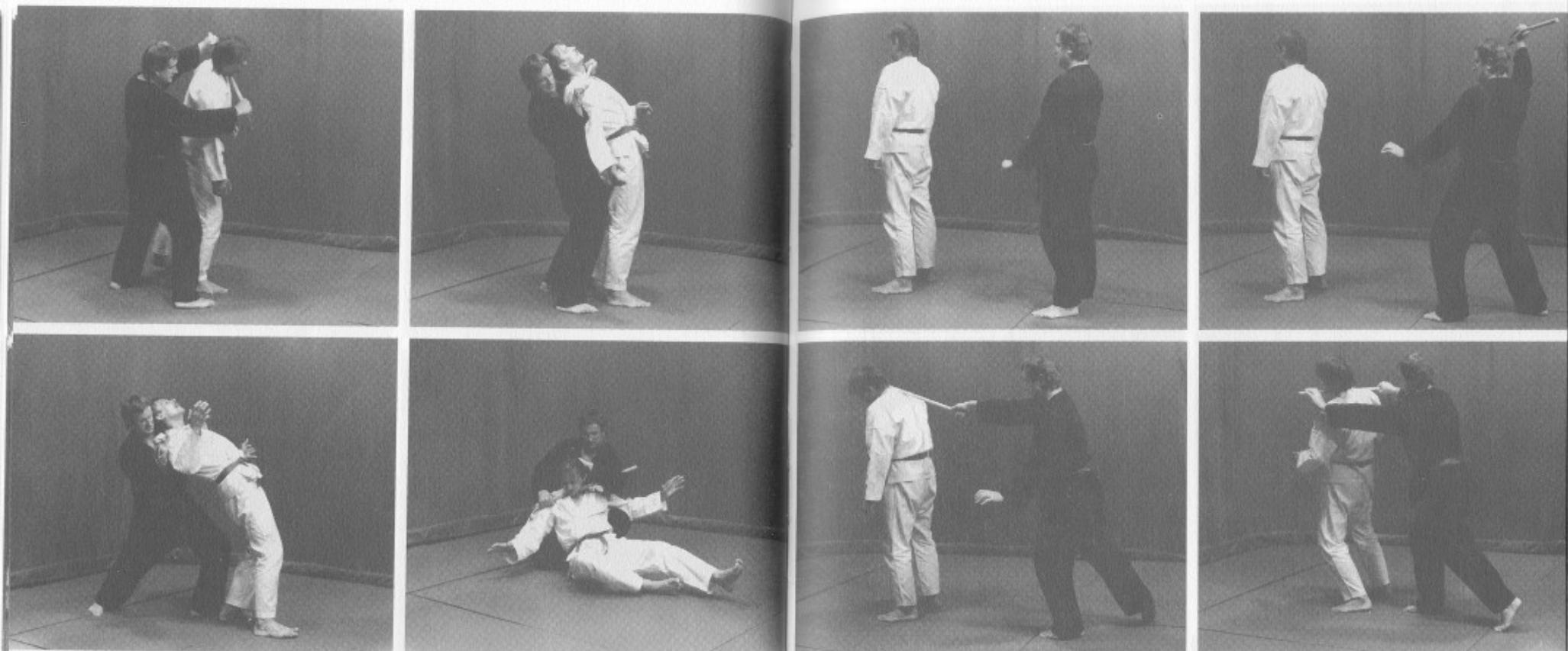

378. Zahájení kontra výkrutu
379. Vykrucování hole z rukou útočníka
380. Vedení bodu do hlavy
381. Sražení útočníka na zem

378 | 379
380 | 381

- 382 | 383
384 | 385
386 | 387
382. Výchozí postoj
383. Náprah k úderu držením
hole jednoruč
384. Vedení úderu do krku
385. Zahájení úniku do sféry
ztíženého zásahu
386. Příprava hole k blokování

387. Blokování soupeře

388. Zvýšení tlaku hole přes krk

389. Vychýlení soupeře

390. Strh na zem a nasazení páky na šíji pomocí hole

minimálně jednoho rukou v ruce
druhého rukou
stopy oči zvednout vysoko
hlavu oči zvednout vysoko
vlnit se vlnit se

387 | 388

389 | 390

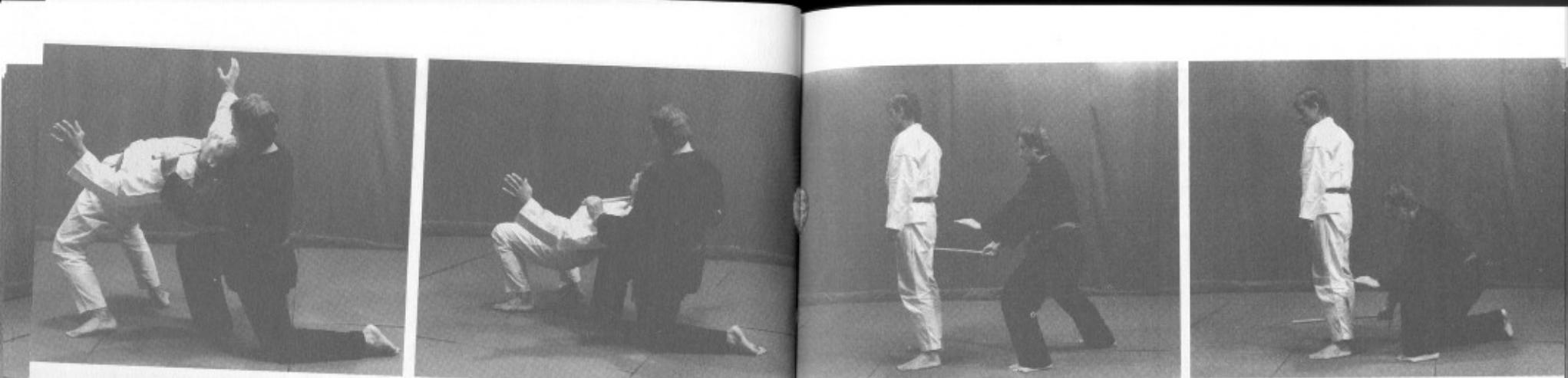
391. Výchozí postoj

392. Útok holí ze zadu

393. Úder do ramena

**394. Zablokování holí přes
krk soupeře**

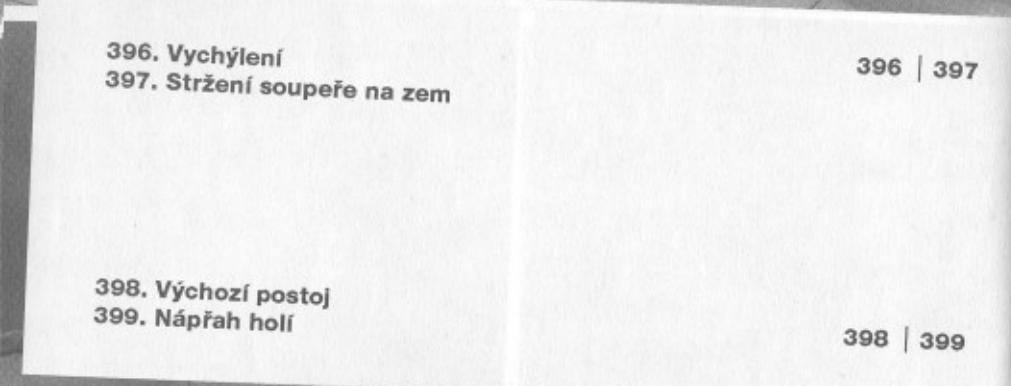
395. Zaklonění soupeře

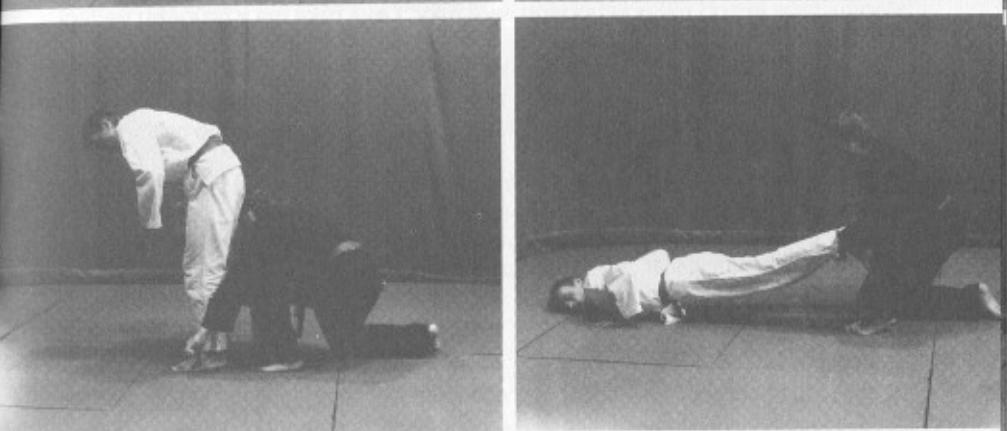
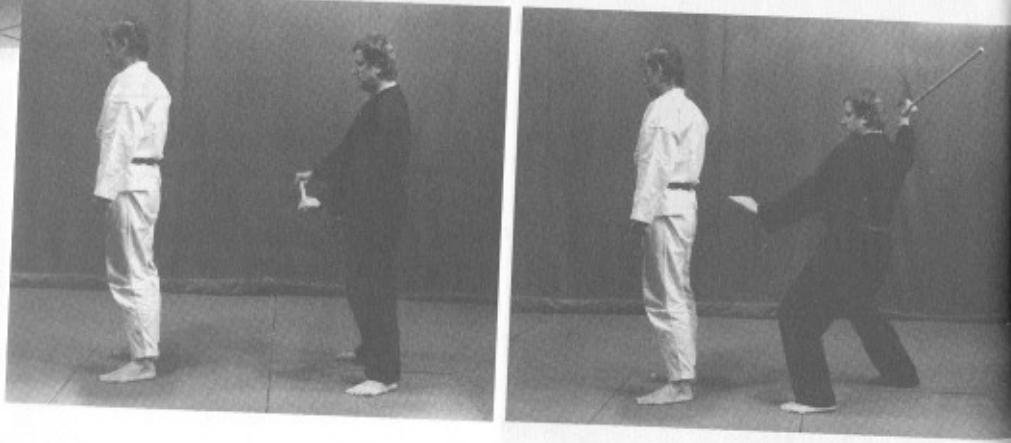
396. Vychýlení

397. Stržení soupeře na zem

396 | 397

398 | 399

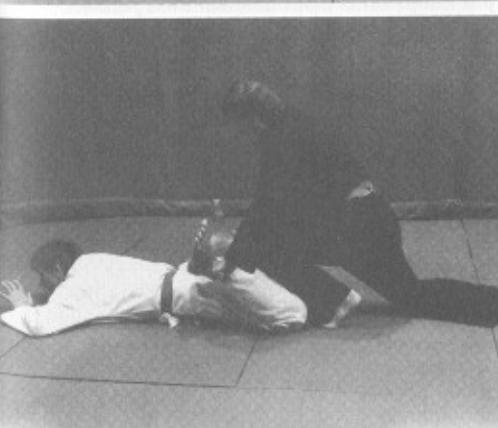

400. Vnější úder zprava
401. Snížení těžiště
402. Blokování nohou soupeře
403. Podržení nohou soupeře pomocí hole
404. Blokování na zemi

400 | 401

402 | 403

404

ÚDER VNITŘNÍ (ZÁKLADNÍ VARIANTA)

Distanční tyč uchopíme do pravé ruky a zaujmeme základní, levý střehový postoj. Pravou nohou provedeme výpad, chodidla jsou asi 60 cm od sebe a ruku s distanční tyčí přemístíme dlaňovou stranou před levý kyčel zepředu. Distanční tyč držíme v poloze rovnoběžně se zemí. Současně s tím trčíme levou ruku před obličej atakované osoby. Úder zahajujeme pohybem lokte dopředu. Navazuje narovnání paže v lokti a v poslední fázi švih zápěstím spojeným s vytocením trupu vpravo (obr. 405–409). Během úderu se ruka držící tyč vytáčí tak, že je v konečné fázi dlaní vzhůru, distanční tyč vodorovně ve výši ramen a jeho konec směruje k pravé straně vlastního těla. Váhu těla přenášíme na pravou, předsunutou nohu s mírným pokrčením v kolenně a levá noha je zcela napjatá. Tento postoj musí být v závěrečné fázi úderu zcela pevný, protože jeho stabilita podstatně podmiňuje jeho razanci. Současně s pohybem pravé ruky se stahuje ruka levá k levému boku. Je sevřena v pěst a vytocena dlaní vzhůru. Rovina pohybu distanční tyče je pod rovinou pohybu levé ruky. Levá ruka má v průběhu vedení úderu celkem tři funkce:

1. Při náprahu váže pozornost protivníka a znemožňuje mu včasnu obranu.
2. Ve chvíli přitázení k boku zpevňuje záda a tím zabezpečuje i účinnost úderu.
3. V případě rychlého postupu útočníka vpřed udržuje odstup jeho odtlačením.

Může nastat situace, kdy útočník velmi rychle krátki vzdálenost a tím znemožní provedení běžného úderu. V tomto případě jej levá předpažená ruka stále udržuje v minimální nutné vzdálenosti. Úder zahajujeme opět pohybem lokte, který je nutno přitáhnout k pravému boku. Další postup je stejný jako v předešlém případě. I tento úder je účinný, neboť nejlépe zasahuje spodní okraj žeber útočníka, případně při těsném postavení jej lze vést nad pásy (ne však přes oblast ledvin).

ÚDER VNĚJŠÍ (ZÁKLADNÍ VARIANTA)

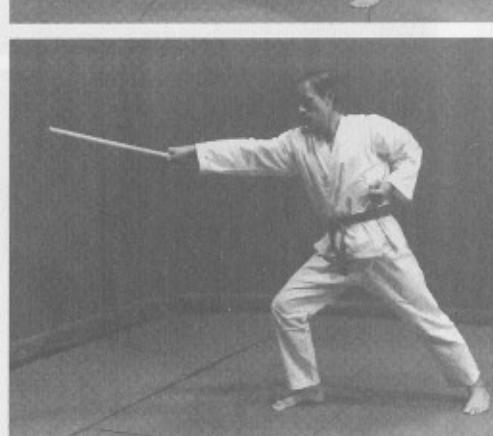
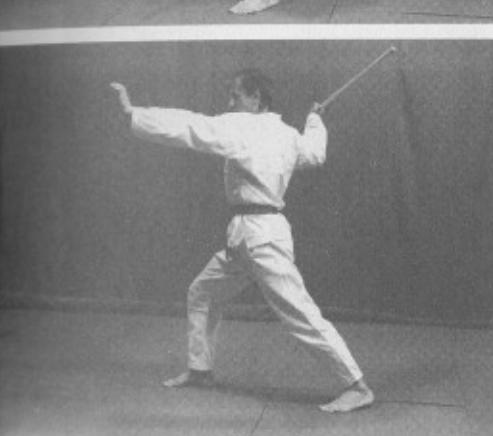
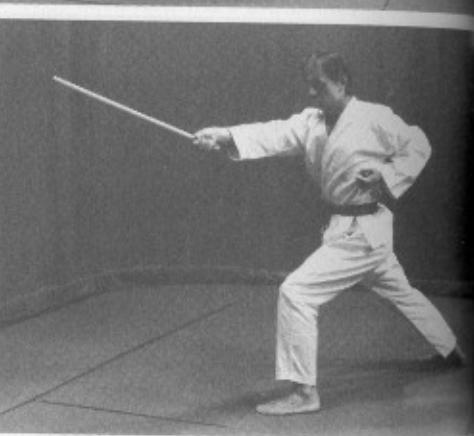
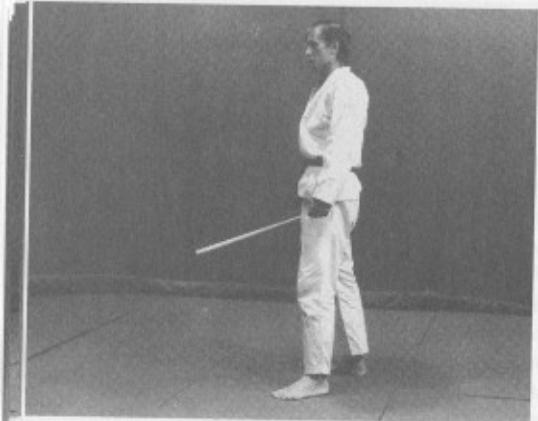
Distanční tyč uchopíme do pravé ruky a zaujmeme opět základní levý střeh. Levou nohou provedeme výpad (předsuneme ji asi o délku chodidla dopředu). Ruku s distanční tyčí vytáčíme dlaní vpřed, její špička směruje do pravé strany. Současně s tím se vysunuje levá ruka před obličej protivníka. Vlastní úder zahajujeme pohybem pěsti držící distanční tyč obloukem šikmo vzhůru a zakončujeme prudkým švihem zápěstí (obr. 410–413). Během úderu vytáčíme celý trup vlevo a přenášíme váhu těla na předsunutou levou nohu mírným pokrčením v kolenně. Pravá noha se zcela napne. Obě chodidla zůstávají celou plochou na zemi. Předsunutá levá ruka se stahuje k levému boku.

Pokud je třeba zvýšit dosah úderu (asi o 50 % u běžného policejního obušku), můžeme současně se švihem ruky vykročit dopředu i pravou nohou (stejnostranný úder) (obr. 414–417). Tímto manévre se však částečně snižuje účinnost úderu a podstatně se zhorší možnost vazby s vnitřním úderem (např. v boji se skupinou osob).

405	406
407	408
409	

405. Výchozí postoj
406. Zahájení vnitřního úderu – levá ruka poutá pozornost
407. Pokračování úderu – levá ruka se stahuje k boku
408. Dokončení vnitřního úderu
409. Stabilizační postoj – levá ruka sevřená v pěst u boku

410. Výchozí postoj

411. Zahájení vnějšího úderu

412. Pokračování úderu – levá ruka se stahuje k boku

413. Dokončení vnějšího úderu různostranného

410 | 411
412 | 413

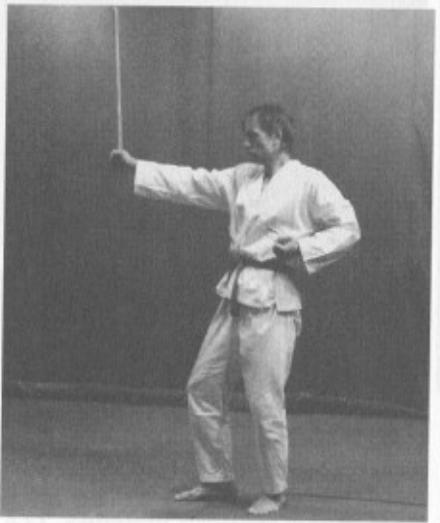
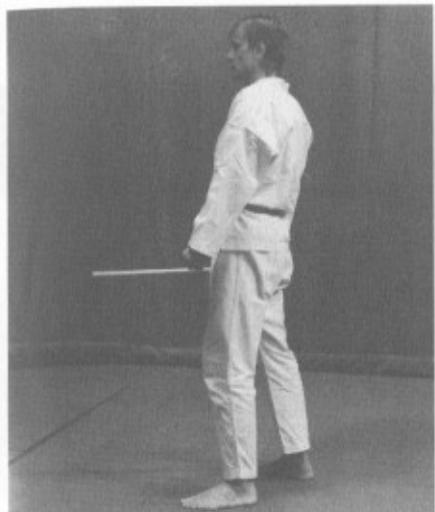
414 | 415
416 | 417

414. Výchozí postoj

415. Zahájení vnějšího úderu stejnostranného

416. Náprah – levá paže poutá pozornost

417. Delší dosah stejnostranného úderu – dokončení

418. Výchozí postoj

420. Průběh vedení švíhu spodního
- levá paže stabilizuje postoj

419. Zahájení švíhu spodního
před tělem

421. Dokončení švíhu spodního

ŠVÍH SPODNÍ (ZÁKLADNÍ VARIANTA)

Distanční tyč lze výhodně použít i k vykrytí prostoru před tělem a tím likvidovat pokusy o úchop, úder nebo bodnutí. Pro nácvik základní varianty vycházíme opět z levého středu s distanční tyčí uchopenou v pravé ruce a zahajujeme dostatečně dlouhým zakročením levé nohy a přesunem pravé nohy. Současně s tím vedeme švih distanční tyče zdola nahoru. Na fotodokumentaci (obr. 418–421) je zachycena obrana např. proti úderu pěstí nebo za použití krátkých zbraní (prstenů, boxerů apod.).

422. Výchozí postoj

424. Švih vrchní s odsunem vzad

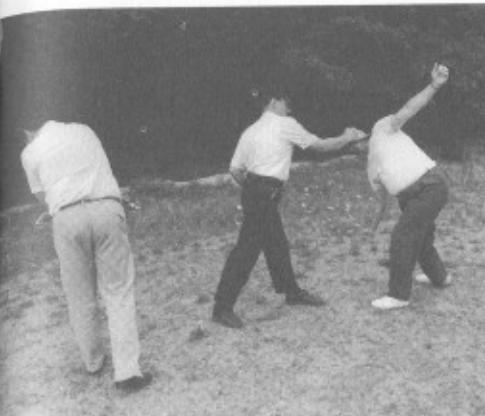
ŠVÍH HORNÍ (ZÁKLADNÍ VARIANTA)

K obraně proti útokům vedeným v pásmu od pasu níže lze využít švih distanční tyče shora dolů. Postup je obdobný jako u švíhu spodního. Rozdíl je pouze v tom, že distanční tyč je vedena obloukem před tělem v první fázi úderu vzhůru a ve druhé (konečné fázi úderu) dolů. Fotodokumentace (obr. 422–425) zachycuje obranu tohoto typu, např. proti kopu, přímému bodnutí použitou krátkou bodnou zbraní apod.

POUŽITÍ DISTANČNÍ TYČE V BOJI PROTI SKUPINĚ OSOB

Zákok proti skupině útočníků provedený distanční tyčí vyžaduje dokonalou znalost všech výše popsaných úderů a švihů, protože jen tak je lze vzájemně výhodně kombinovat. Likvidace dvou až tříčlenných skupin je zřejmá ze schématu a fotodokumentace (obr. 426–438).

Je třeba mít na zřeteli, že distanční tyčí (obušek), přestože je ve výzbroji policisty tzv. donucovacím prostředkem, je také zbraní, a proto je třeba si uvědomit smrtelnost některých úderů a možnost způsobit vážná zranění.

426. Výchozí postoj

427. Zahájení vnitřního úderu na pravého útočníka

428. Zasažení pravého útočníka

429. Vedení švihu na levého útočníka

426 | 427
428 | 429

430. Zasažení levého útočníka

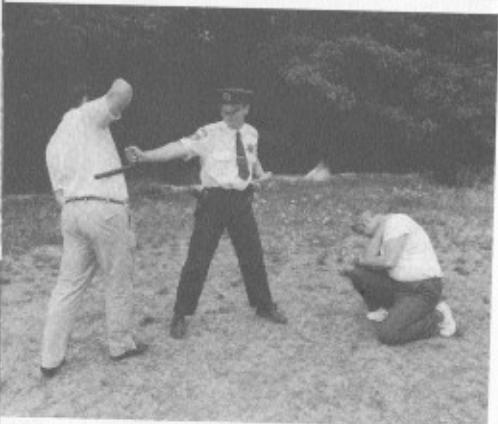
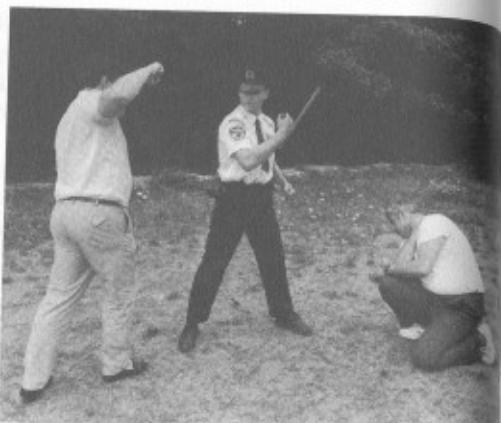
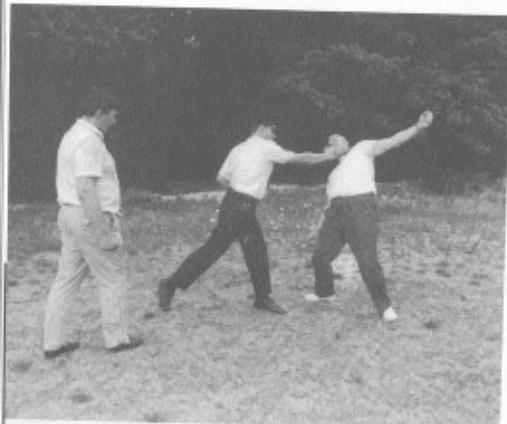
431. Schéma vedení úhozů

432. Výchozí postoj

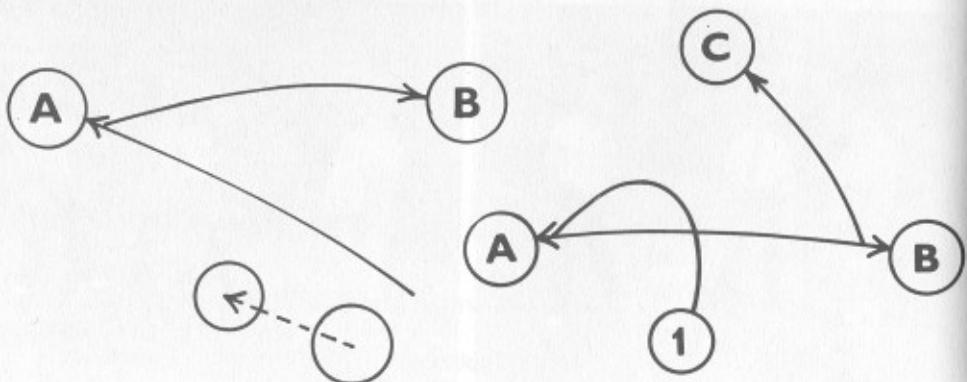
433. Útok na levého útočníka

430 |
431 |
432 | 433

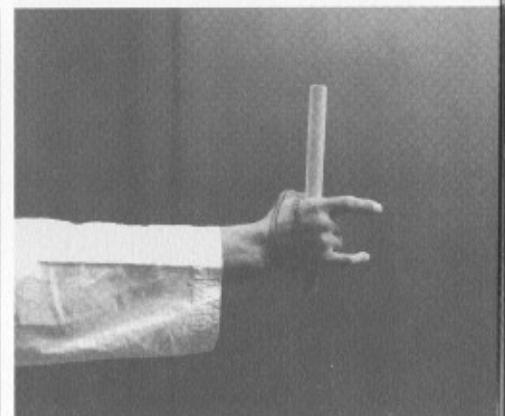
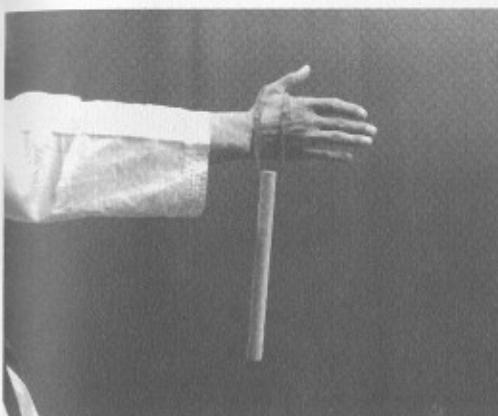

434	435
436	
437	438
- 434.** Vnější úder proti levému útočníkovi
435. Zahájení vnitřního úderu na pravého útočníka
436. Vnitřní úder proti pravému útočníkovi
437. Schéma vedení úderů
438. Schéma vedení úderů

11. Krátká hůl

Jedná se o krátkou hůlku, asi 28 cm dlouhou a o průměru asi 2,5 cm, vyrobenou nejlépe z tvrdého (dubového nebo bukového) dřeva (obr. 439–441). Používá se ke krátkým, překvapivým úderům (obdobně jako „yawara“) na výstupky kostí a pro paralyzování nervových center protivníka (proto je také někdy tato zbraň označována jako „lamač kostí“). Při zásahu kosti touto zbraní dochází ve většině případů k jejímu rozdrcení podobně jako při nárazu kamene na sklo automobilu, který má tříšlivý destrukční efekt. Délka a šířka této zbraně vytvářejí nástroj srovnatelný s ladičkou. Při dotyku s jiným předmětem dochází k vibracím, které se přenášejí např. na kost a způsobují tak její destrukci. Zbraň však musí být vyrobena z tvrdého dřeva. Řemínek (provázeck), který je připevněn k rukojeti (držadlu zbraně), vytváří uvolňovací, zpětnou úchopovou variantu. Tuto krátkou hůlku je tedy možno rychle vymrštit a zatáhnout zpět pomocí řemínku do výchozí útočné polohy.

439	440
441	

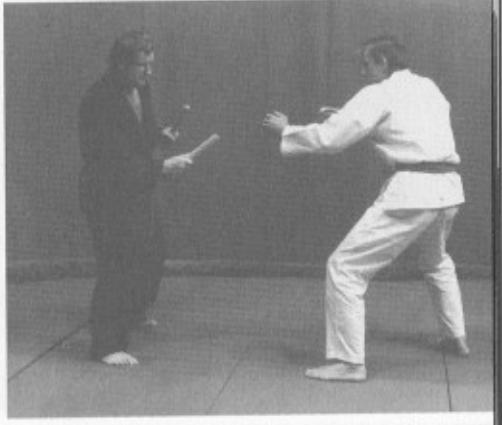
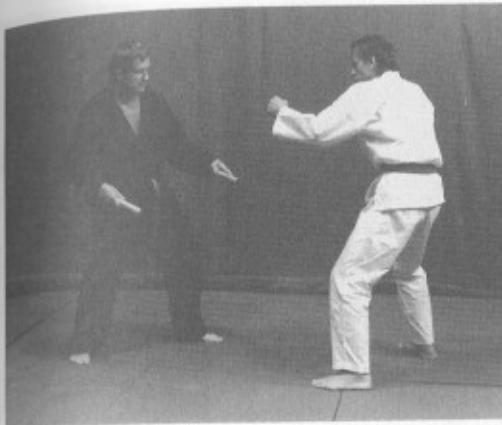
- 439.** Lamač kostí s poutkem
440. Způsob úchopu – I
441. Způsob úchopu – II

Rozdělení pohybových technik s použitím krátké hole

1. Uchopení hole (výchozí poloha).
2. Blokování.
3. Údery.
4. Kombinace blokování a úderů se sražením protivníka na zem.
5. Blokování a škrcení (resp. blokování škrcením).

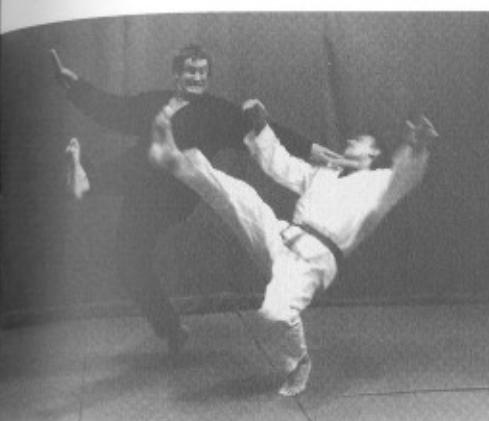
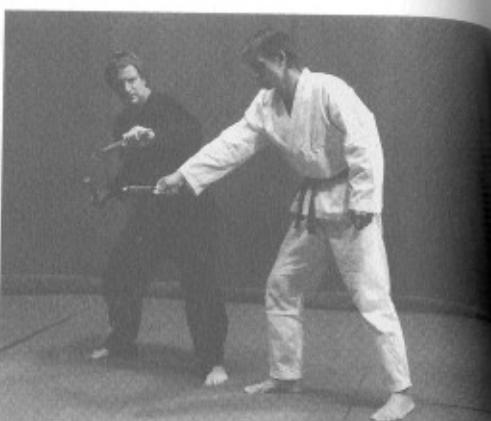
Použití této zbraně je nejefektivnější zejména tam, kde je mnoho lidí nebo málo místa a kde je použití distanční tyče z časového hlediska (jejího připevnění k opasku) problematické.

Všechny bojové techniky prováděné za použití krátké hole jsou kombinovány s údery, kopy, blokováním pevným sevřením kloubů (resp. páčením), porazovou technikou nebo nasazením škrcení či rdoušení. Různé způsoby použití krátké hole (lamače kostí) jsou znázorněny na dokumentaci (obr. 442–508).

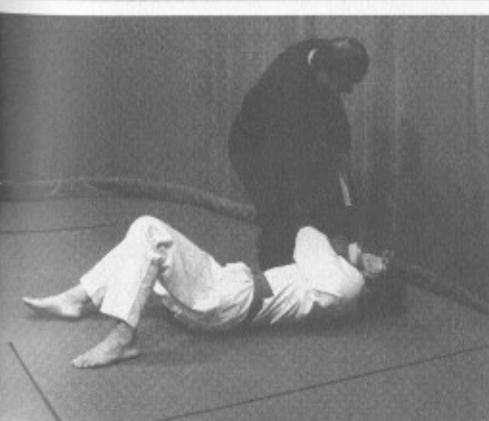

442	443
444	445
446	

442. Výchozí postoj
443. Ohrožování nožem
444. Výpad útočníka vpřed
445. Blokování útočníkovy ruky se současným únikem do sfóry ztiženého zásahu
446. Zahájení úderu lamačem kostí

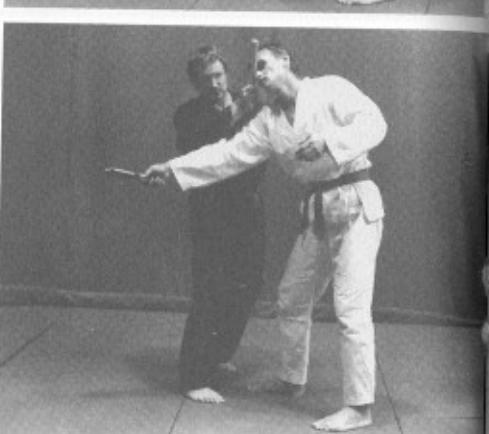
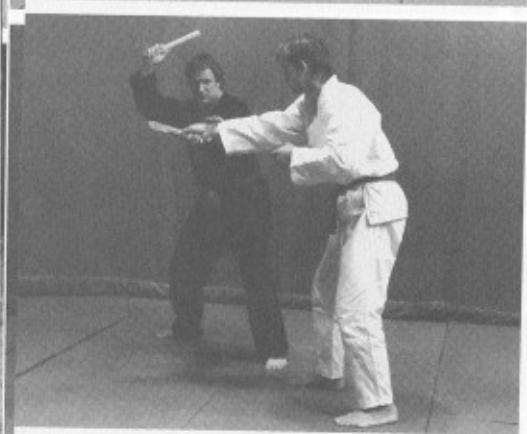
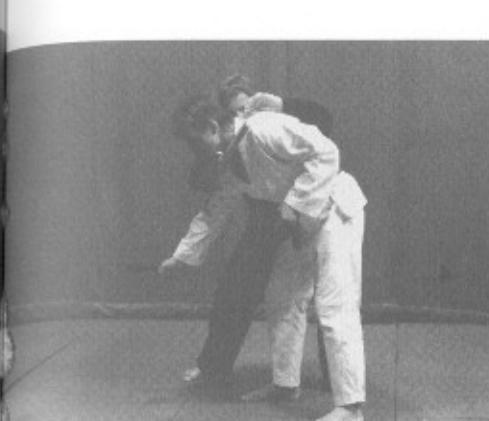
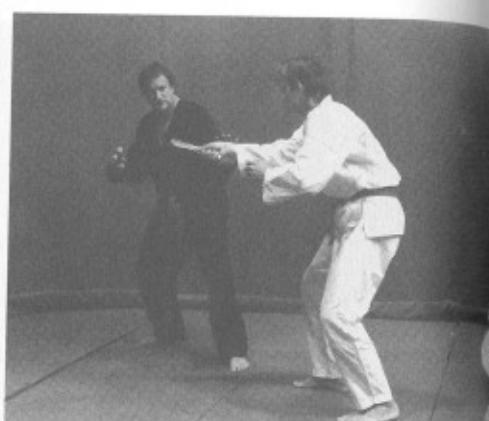

447	448
449	450
451	
447. Úder lamačem do očního bulbu
448. Náprah k druhému úderu
449. Úder druhým lamačem do brady
450. Varianta úderu do krku
451. Vychýlení útočníka úderem do krku

452	453
454	455
456	

452. Současné podmetení jeho pravé nohy
453. Dokončení podmetu
454. Závěr obranné akce
455. Varianta ukončení obranné akce – náprah lamačem
456. Atakování krční oblasti

457	458
459	460
461	

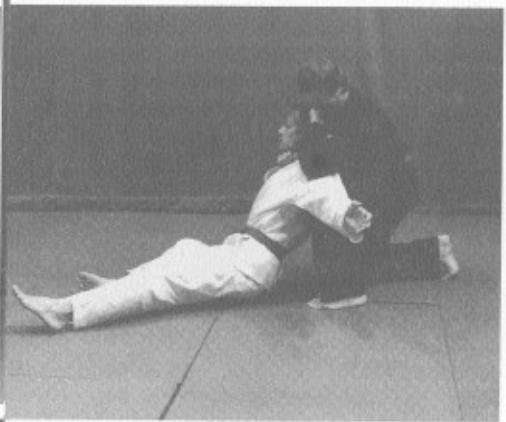
457. Výchozí postoj
458. Blokování přímého
bodnutí s únikem do sféry
ztiženého zásahu
459. Náprah lamačem
460. Úder do kořene nosu
461. Úder do chrupavky štítné

462	463
464	465
466	

462. Blokování krku
463. Dotažení blokování krku
464. Páka na šíji s použitím
lamače
465. Dotažení páky na šíji
466. Vychýlení soupeře

467. Stržení vzad v páce na šíji

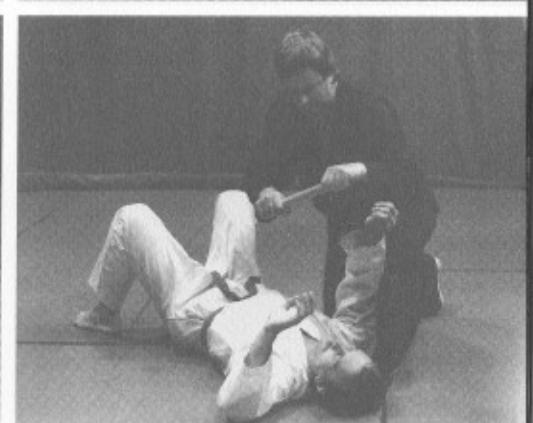
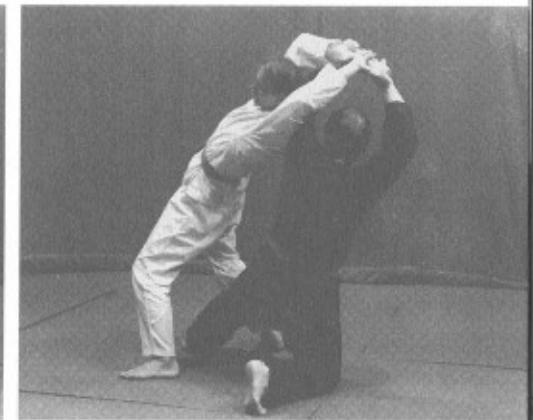
468 | 469
470 | 471

468. Výchozí postoj

469. Uchopení za lamač

470. Přetahování

**471. Vykrucování lamače
vpravo**

472 | 473
474 | 475
476

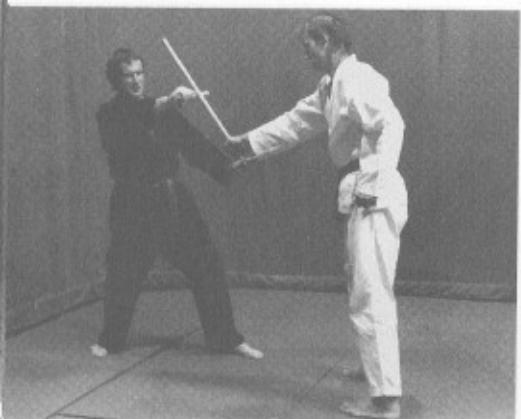
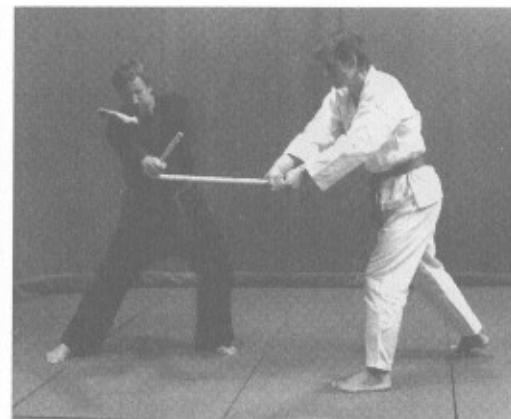
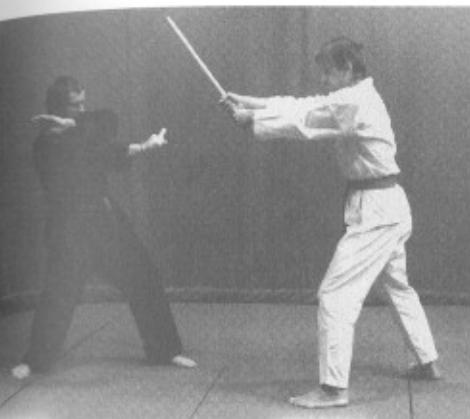
472. Fáze vykrucování

**473. Snížení těžiště
s podmetením soupeře**

474. Podmetení soupeře

**475. Zahájení útoku plochou
lamače držením obou ruk**

476. Atakování krku

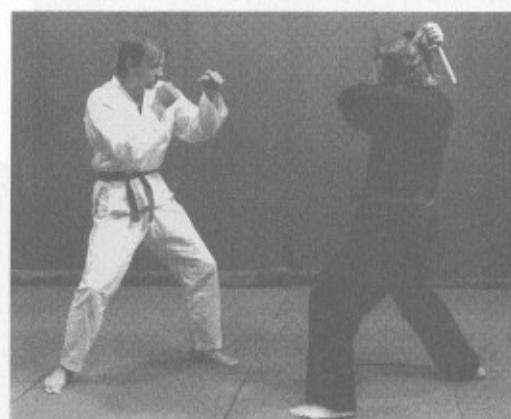

477 | 478
479

477. Výchozí postoj
478. Útok holí kontra dva lamače
479. Blokování

480. Výchozí postoj
481. Zahájení útoku holí

480 | 481

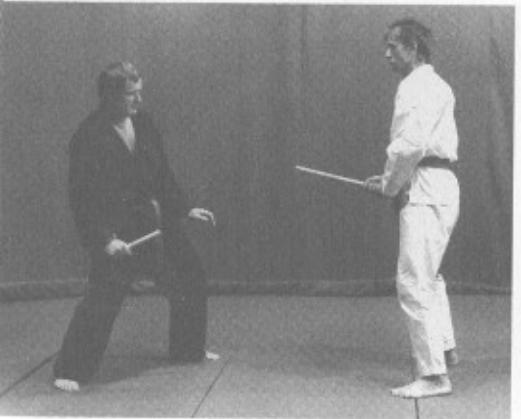

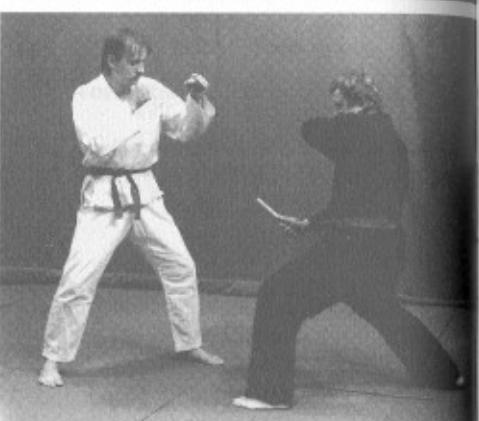
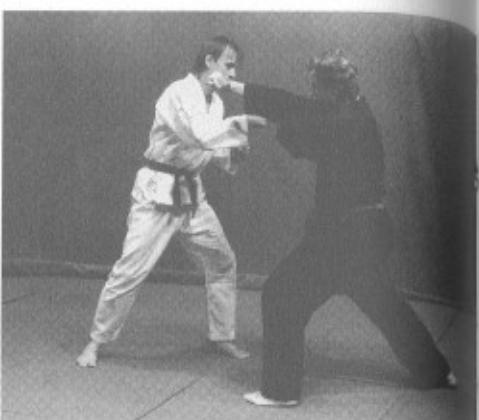
482 | 483

482. Kryt s využitím jednoho lamače
483. Únik do sféry ztíženého zásahu se současným blokováním hole

484. Zahájení útoku úderem pěstí
485. Kryt s použitím lamače
486. Úder lamačem

484 | 485
486

487 | 488
489 | 490
491 | 492

487. Varianta krytu
488. Bod lamačem do krku
489. Dokončení bodnutí s odchýlením úderu soupeře
490. Kryt s použitím lamače
491. Zahájení vlastního útoku
492. Bod lamačem do meziklíčkové jamky

493. Kryt s použitím lamače
494. Vedení bodnutí
495. Bodnutí do kosti spánkové

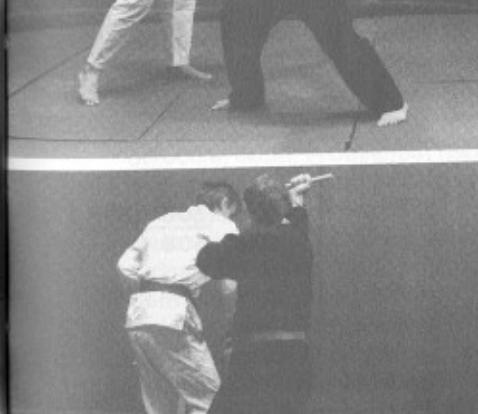
493
494 | 495

500	
501	502
503	504

496 | 497

496. Úder plochou lamače do kořene nosu
497. Vedení bodu do klíčku

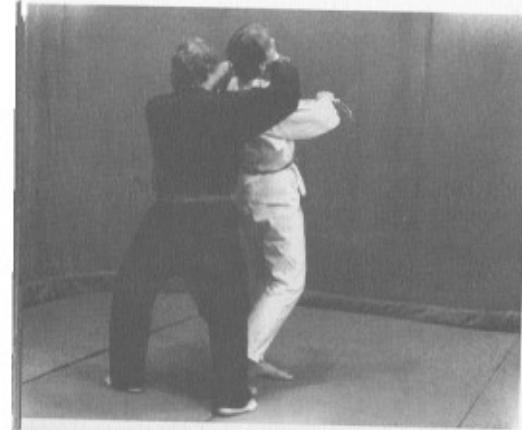

498 | 499

498. Výchozí postoj
499. Zahájení útoku holí

185

505. Zahájení škrcení lamačem

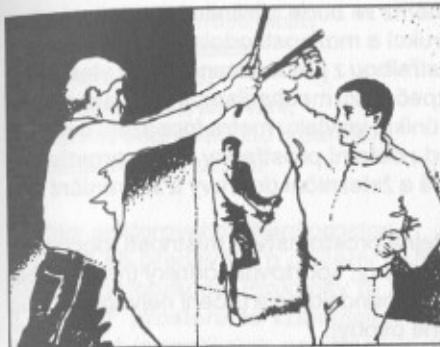

506 | 507
508

506. Záklonění útočníka tlakem přes krk

507. Přitažení lamače

508. Stržení útočníka vzad

ZÁSADY VÝKONU OSOBNÍ OCHRANY (OCHRANY OSOB)

Služební výkon osobní ochrany (ochrana osob) je vysoce psychologickotaktickou a návazně technickou záležitostí (činností). Výkon osobní ochrany znamená buď úzkou spolupráci a vzájemnou interakci zúčastněných osob, tj. osob (osoby) chráněných a speciálně vycvičených osob (osoby) ochranu zabezpečujících, nebo bez této spolupráce.

Ochrannou lze v podstatě provádět:

1. S předchozí přípravou (předkrokově).
2. Bez předchozí přípravy (situačně reálně).

Pro výkon osobní ochrany s předchozí přípravou je třeba zohledňovat:

- osobnost chráněné osoby komplexně, tj. výšku, váhu, pohyblivost, ostrost zraku, ostrost sluchu, možno i psych. typ, zvyklosti vázané na zájem o okolí, oblečení, obutí, vybavenost např. osobní zbraní, příp. ortopedickou pomůckou, ochotu či neochotu spolupracovat, příp. zjistit minulé zkušenosti z psychicky záťážových prožitků;
- trasu pohybu a časový rozpočet pohybu chráněné osoby (program dne, týdne, příp. celé doby požadovaného výkonu ochrany), tzn. trasu pohybu předem připravit, rekognoskovat nebezpečná místa (rizikové prostory s větší frekvencí osob, zaparkovaných motorových vozidel, odpadkových kontejnerů, vchodů a oken do budov, zákoutí a rohů budov, střech, komínů a strojoven výtahů na budovách, přistaveb, výtahů v domech apod.);
- operativní zjištění veřejného mínění či osobních vztahů, např. při státních návštěvách či návštěvách jiných významných osob z oblasti církevní, kulturní, ekonomiky, sportu apod., eliminovat nebezpečí útoku skupin (Romů, skinů, náboženských fanaticů, fotbalových fanoušků apod., příp. menšího davu osob);

- dopravní prostředek (prostředky), v němž se bude chráněná osoba pohybovat, tj. u osobního automobilu konstrukci a možnosti odolat útoku převržení např. skupinou osob či odolat útoku střelbou z palné zbraně, jízdní vlastnosti (rychlosť a manévrovatelnosť); zabezpečovací mechanismus s návazností na možnost rychlého otevření vozidla a úniku; ve vlaku metra (posazení u dveří), správné zaujetí poloh ochránců apod.; ostatní prostředky MHD, prostředky státní i soukromé letecké, autobusové a železniční dopravy a zahraniční dopravní prostředky;
- místo jednání chráněné osoby, tj. veřejná prostranství a místnosti, obchodní síť, úřady, kulturní podniky, církevní budovy, sportovní podniky (restaurace, bary, noční kluby apod.) – provedení rekognoskace a určení nevhodnějšího konkrétního místa (pro účast chráněné osoby).

Pro osobní ochranu bez předchozí přípravy:

- získat informace o ochraňované osobě;
- zjistit rámcový program návštěvy (délku, denní program v čase požadované ochrany apod.);
- zjistit informace k případnému vzniku nebezpečí pro ochraňovanou osobu;
- zjistit rámcový účel návštěvy.

Psychologickotaktické zásady výkonu osobní ochrany jednotlivce (ochraňovaných osob)

Oschránce je povinen:

- minimálně 24 hod. před výkonem služby odpočívat, nepožívat alkoholické nápoje (včetně piva), nepožívat léky;
- přestat praktikovat své zvyklosti osobního života, které by mohly vést k nařušení výkonu osobní ochrany (např. navštěvovat noční podniky, zakouřené místnosti apod.);
- nepřejídat se a nekouřit;
- neprovádět namáhavou práci (fyzickou ani duševní);
- být pro výkon osobní ochrany ráděně připraven (pohodlné oblečení a obutí, vybroujen osobní střelnou zbraní, pouty a slzotvorným prostředkem, příp. jinou ruční zbraní, kterou dokonale ovládá) a být dokonale upraven;
- při výkonu osobní ochrany se nerozptylovat a zachovávat špičkovou pozornost a soustředěnost;
- provést několikeré cvičení vytažení zbraně, pout a slzotvorného prostředku z různých poloh (ze stojí, sedu, lehu na bříše i na zádech, kleku apod.).

Taktika činnosti

Do taktiky činnosti výkonu ochrany osob patří:

- taktika sektorového dělení prostoru,
- taktika pásmové ochrany,
- taktika pozorování a vnímání,
- taktika naslouchání,

- anticipace činnosti okolí,
- umění improvizace,
- taktika pohybu,
- taktika krytí a skrývání,
- taktika souhry úkonů s partnery,
- taktika čelení útoku.

Taktika sektorového dělení prostoru

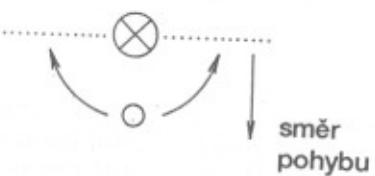
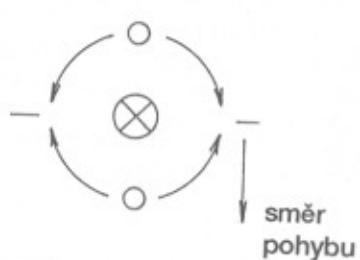
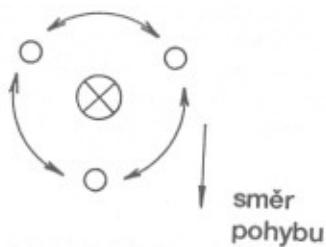
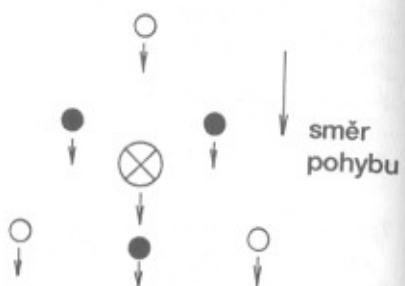
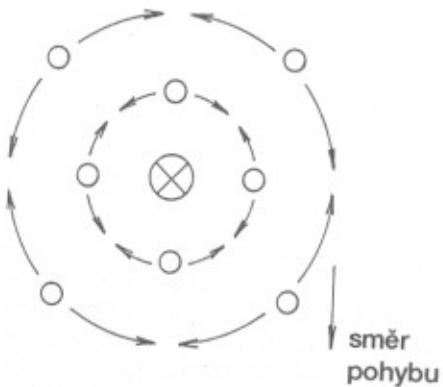
Jedná se především o případy kruhové ochrany v součinnosti dvou a více osobních ochránců. Prakticky to znamená rozdělit okolí na sektory v kruhu, tj. ve 360° prostoru se vzájemným okrajovým prolínáním periferního vidění. Pozornost jednotlivých ochránců je soustředěna na předem určené úseky tak, aby byl pokryt celý okolní prostor pohybu chráněné osoby. Výhodou taktiky sektorového dělení prostoru je, že nebezpečí útoku je rychleji postřehnutelné (registrováno) a tedy umožňuje operativnější zásah a reakci ochránce za tento prostor odpovědného. Nevýhodou je určitá „izolovanost“ od ostatního okolí s nebezpečím selhání partnera v reakcích na hrozící nebezpečí. V praxi tato činnost znamená, že jednotliví ochránci jsou zodpovědní za předem určené sektory okolního prostoru. Tato taktika je vhodná pro situace s velkou frekvencí osob (davem) a v případech, kdy není ochraňovaná osoba v pohybu (dále se zdržuje na jednom místě). Selhání či vyřazení kteréhokoliv ochránce z činnosti vyžaduje, aby byla předem domluvena zastupitelnost v pokračování činnosti každého z nich. Musí být tedy stanovena forma ochrany a způsob praxe.

Taktika pásmové ochrany

Její použití lze doporučit v případě pohybu chráněné osoby větším shlukem osob (davem), skupinou, nebezpečným terénem, kde očekáváme vznik reálně nebezpečné situace apod. V podstatě se jedná o organizovanou týmovou ochranu s větším počtem ochránců ve dvou až třech pásmech (těsná ochrana, střední ochrana do vzdálenosti 2 m, ochrana z dlouhé vzdálenosti nad 2 m s přípravou trasy pohybu) se vzájemným mozaikovým vykrýváním přístupových míst k chráněné osobě (obr. 509–513).

Taktika pozorování a vnímání

Je základní a podstatnou součástí bezprostřední činnosti výkonu ochrany osob. S tím souvisí i správný výběr místa postavení ochránce tak, aby si neustále udržoval zrakovou kontrolu nad situací. Nelze připustit např. odtržení davem či skupinou osob od chráněné osoby, její odkrytí, nemožnost s ní komunikovat či se jinak dorozumívat se současnou nemožnost zrakové kontroly okolí. Podstatné je okolí. Chráněnou osobu pouze občas periferně sledovat kvůli časování (kontrole vzdálenosti).

509	510
511	512
513	

- 509. Schéma pohybu osmi ochránců
- 510. Schéma pohybu šesti ochránců
- 511. Schéma pohybu tří ochránců
- 512. Schéma pohybu dvou ochránců
- 513. Schéma pohybu jednoho ochránce

Pozorovat a vnímat je třeba především:

- ruce osob, jejich činnost, manipulaci s předměty i běžné potřeby (příruční zavazadla, aktovky, deštníky, tužky, podezřelé balíčky, možné jsou i explozivní dopisy a láhve, součásti oděvu přehozené přes ruku, pokrývky hlavy, ručníky, utěrky či šnůrků v restauracích apod.);
- ukrytí zbraní hromadné účinnosti či zbraní střelných a ostatních je možné i v rukou (vnímat zvyklosti např. obsluhujícího personálu, doporučit objednávku takových jídel a pití, která vyžaduje úpravu pod kontrolou (flambovaní, láhve otevírat u stolu atd.);
- PAMATOVAT SI: RUCE JSOU NEJNEBEZPEČNĚJŠÍ A ZABÍJEJÍ!!! I když bude stát osoba zády k nám, je možno sledovat činnost jejich rukou (sahání do kapsy, za oděv, do kabelek či příručních zavazadel, k nohám do oblasti nad kotníky apod.). Vnímat stejně tváře osob, zapamatovat si je, jejich oblečení, obutí, doplňky, charakteristické rysy zjevu (zvláštní známení – tetování, bradavice, barvu vlasů či lysost, poruchu bipedální lokomoce atd.);
- gestiku a ideomotorické pohyby podezřelých osob. Jde především o výmluvné dorozumívání např. očima, hlavou, gesty rukama, tělem apod. Při zachycení těchto projevů se snažit zjistit místo určení (potenciální spolupachatel přípravy útoku);
- vnímat pachy, zvláště úniky plynu a kouře (dýmu). Snažit se lokalizovat co nejrychleji zdroj a uniknout z dosahu;
- vnímat změny hladiny světla v prostoru. Jde zejména o světelné zdroje lokálního charakteru (možnost signalizace), intenzitu a rychlosť blížících se světel např. automobilů (oslnění), dávat pozor na přechody ze světla do tmy a opačně (nutná časová adaptace a orientace v prostoru např. po oslnění)

Taktika naslouchání

Je třeba vnímat zvuky, zvláště ty, které se vymykají přirozenému hluku toho kterého prostředí, v němž se nacházíme. Zvláště se soustředit na tvrdá cvaknutí (závěry zbraní), údery, magnetofony apod. Tuto činnost vždy spojovat s podezřelým chováním osob v nejbližším okolí. Současně je však třeba tuto činnost považovat za jednu z možností, jak odvést pozornost od skutečné přípravy provedení útoku z jiného místa!!! Reagovat na příjezdy vozidel, skřípění brzd, bouchnání dveří, kvílení pneumatik apod., tedy všechny neobvyklé zvuky při použití motorových vozidel, které mohou opět znamenat zahájení útoku.

Anticipace činnosti okolí

Anticipace činnosti okolí znamená předvídat útok na základě vnějších znaků okolí a jejich vyhodnocení jako nebezpečných. Anticipovat je třeba:

- terén, jímž se pohybujeme, tj. frekventovanost ulice, budovy (okna, dveře, střechy, komínky), kolem jedoucí vozidla (zvláště zpomalující na naší úrovni), přírodní tvary a předměty (sloupy, silné stromy, kroviska, odpadkové kon-

- tejnery, parkoviště s množstvím zaparkovaných vozidel, chodby, průjezdy, výtahy, rohy budov, neosvětlená prostranství atd.);
- b) činnost osob, tj. veškeré znaky, jež se vymykají běžné činnosti, pokusy o ukrytí nebo skrytí, manipulování s předměty, pokusy o skryté sledování chráněné osoby, přenášení rozumných předmětů apod.

Umění improvizace

Umění improvizace znamená schopnost, při nenadále vzniklé reálně nebezpečné situaci a nemožnosti dodržet stanovený taktický plán a pohybovou mechaniku ochrany, přejít okamžitě na účinnou variantu ochrany osoby (nouzové řešení) s ohledem na konkrétně dané podmínky. Každý taktický plán výkonu ochrany osoby by měl být variabilní a umožňovat účinnou improvizaci (třeba jen s použitím předem stanovených dílčích úkonů původního plánu). Improvizace v těchto případech představuje vysoké nároky na činnostní myšlení ochránce (ochránců) v souvislosti s udržením psychické stability. Improvizací reakce musí proběhnout ve velmi krátkém (mnohdy setinosekundovém) časovém úseku a musí být za dané situace co nejvíce účinná. Např. nelze-li ochranu praktikovat vesteje s využitím daných bojových prostředků, je nutno přejít zcela reflexivně na výkon ochrany v mimopostojové poloze s využitím příležitostních předmětů apod. Každá taktika musí zahrnovat přípravu i nouzové varianty výkonu ochrany osob.

Taktika pohybu

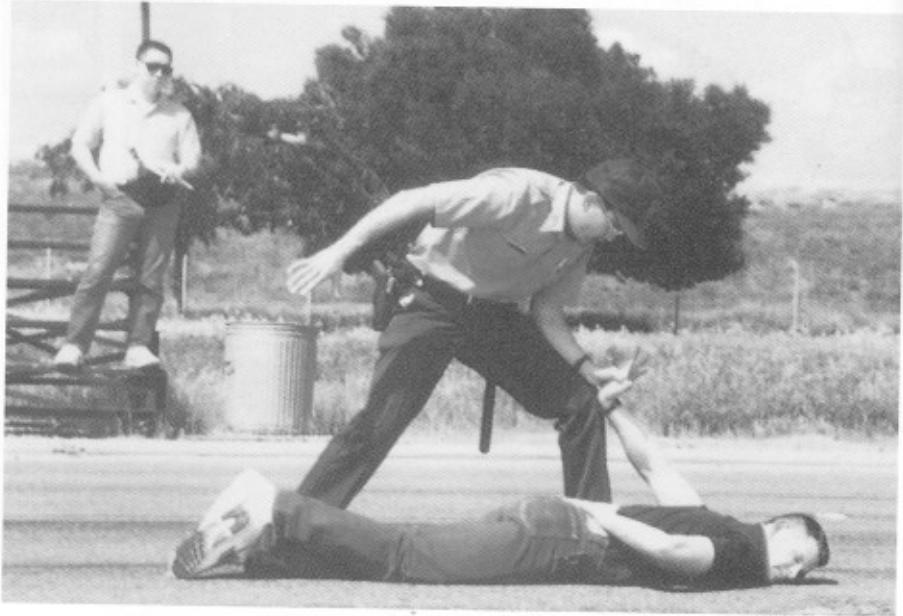
Taktika pohybu je základní motorickou činností výkonu ochrany osoby. Důležitá je rychlosť, rytmus a směr pohybu. Pohyb ochránce musí být vždy takový, aby zaručoval bezprostřední kontakt s ochraňovanou osobou a její krytí ze všech stran a směrů. Je nutno účelně doplňovat pohyb chráněné osoby a zabezpečovat jí ochranný „stín“. Současně by měl prolínat pohyb ostatních ochránců. Je třeba si uvědomit, že neustálý pohyb znemožňuje např. klidné zamíření a střelbu, zasažení hozeným předmětem apod. Prvky pohybu jsou základní – vpřed, vzad a stranou, vždy se současným krytím chráněné osoby alespoň jedním (předem určeným) ochráncem. Pohybové akce musejí být předem stanoveny (bezprostřední zóna či presing = obdoba osobní ochrany v basketbalu), aby každý z ochránců věděl, co v případě nebezpečí provést. Např. jeden až dva ochránci bezprostředně kryjí svými těly chráněnou osobu (presing) – srazí ji k zemi, odstraní z místa útoku apod., ostatní ochránci provedou odvetná opatření proti útoku. Veškerá pohybová činnost musí být dokonale secvičena před výkonem ochrany osoby.

Taktika krytí a skrývání

Taktika krytí a skrývání jsou úkony, které podstatně napomáhají výkonu ochrany osoby zvláště ve vzniklých reálně nebezpečných situacích. Hledání ochranných krytů patří k provořadým úkonům. Tyto kryty by měly být (pokud to

ovšem lze) stanoveny předem a nevyhledávat je teprve po vzniku útoku. Kryt by měl zabraňovat průniku a zásahu střel či jiných obdobných zbraní.

Skrývání je taktický pohyb, který sice nezabráňuje střelám v zásahu, ale zabraňuje vizuálně vnímat osobu. Je třeba si uvědomit, že použití krytu z hlediska psychologického uklidňuje a umožnuje získat více času k identifikaci útočníka.

Taktika souhry úkonů s partnery a taktika čelení útoku

Taktika souhry úkonů s partnery a taktika čelení útoku úzce souvisí s pohybem v reálně nebezpečných situacích. Souhrou úkonů se rozumí vzájemná podpora a sladěnost činnosti ochránčů při odrážení útoků proti nim samým a chráněné osobě. Musí být tedy přesně stanoveno, kdo z nich bude bezprostředně kryt chráněnou osobou a jakým způsobem s ní bude manipulovat, kdo z nich bude záložním bezprostředním ochráncem chráněné osoby v případě, že určený ochránce nebude moci osobu chránit, kdo a jak bude čelit útoku útočníka, kdo a jak v případě úspěšné obrany útočníka zadrží a jak s ním naloží, kdo bude v momentě útoku i nadále sledovat okolí atd. Rovněž musí být stanoven vedoucí skupiny ochránčů, jehož příkazy při výkonu ochrany osoby jsou pro další závazné a který nese za tento výkon odpovědnost. Efektivní čelení útoku je podmíněno anticipací vztahu mezi sebou samým, krytem, vlastním pohybem, použitými zbraněmi, pohybem útočníka a jeho postavením.

VSTUPNÍ PŘEZKOUŠENÍ

Poslušnost

- chování psa ve frekvenci (pes na vodítku u psovoda),
- chování psa v tmavých místnostech (pes na vodítku u psovoda),
- ovladatelnost psa na vodítku,
- cviky sedni, lehni, vstaň (pes na vodítku u nohy psovoda),
- odložení psa (v libovolné poloze) za chůze psovoda,
- překonávání překážek (1 m vysoká překážka – bariéra, 1 m vysoká kladina s náběhovými prkny),
- aport volný,
- odložení psa vleže (psovod ve vzdálenosti 25 m),
- reakce psa na střelbu,
- štěkání (pes na vodítku sedí u nohy psovoda).

Obrana

- průzkum terénu, příp. objektu (40 x 60 m),
- označení nalezené osoby,
- prohlídka + výslech osoby,
- doprovod osoby (pokus o útěk, příp. přepad psovoda),
- zadržení osoby na vzdálenost 50 m,
- odolnost psa (protiútok ze vzdálenosti 15 m),
- přepadení psovoda při setkání,
- přepadení psovoda z úkrytu,
- samostatná činnost uvázaného psa (psovod ve vzdálenosti 15 m),
- zadržení (blokování) prchající osoby bez rukávu na vzdálenost 20–30 m, pes bez náhubku.

Tato varianta přezkoušení je zaměřena na upotřebitelnost psa pro praktický výkon služby.

ZKOUŠKA PRAKTICKÉ UPOTŘEBITELNOSTI PSA

Poslušnost

- chování psa ve frekvenci (pes bez vodítka u nohy psovoda),
- chování psa v místnostech (pes bez vodítka),
- ovladatelnost psa bez vodítka,
- sedni, lehni, vstaň (pes bez vodítka u nohy psovoda),
- odložení psa (v libovolné poloze) za běhu psovoda,
- štěkání psa na tichý signál psovoda,
- překonávání praktických překážek (okno, plot, příkop atd.),
- přinesení viditelného cizího předmětu,
- odložení psa ve frekvenci (psovod v úkrytu),
- reakce psa na střelbu psovoda.

PES A JEHO VYUŽITÍ PRO SLUŽEBNÍ ÚČELY

Služební pes je za jistých podmínek jedním z nejúčinnějších prostředků používaných v policejní praxi. Jeho oprávněné použití je dáné § 38 písm. e) zák. č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky.

Použít služebního psa je policista oprávněn:

- a) aby zajistil bezpečnost vlastní nebo jiné osoby, není-li po marné výzvě upuštěno od útoku, útok bezprostředně hrozí, trvá nebo podle všech známek bude pokračovat;
- b) aby zabránil výtržnosti, rvačce, fyzickému napadání osob nebo úmyslnému poškozování majetku;
- c) aby zabránil násilnému vstupu nepovolaných osob do chráněných nebo střežených objektů nebo místa, kam je vstup zakázán;
- d) k pronásledování osoby, která se v blízkosti státních hranic po marné výzvě nezastaví, snaží se uniknout a nemůže být jiným způsobem zadržena;
- e) k pronásledování osoby, která má být zajištěna, zadržena, zatčena nebo dodána do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby;
- f) aby donutil ukrývající se osobu, která má být zajištěna, zadržena, zatčena nebo dodána do výkonu trestu odnětí svobody nebo do vazby, k opuštění úkrytu.

Policista používá služebního psa s náhubkem. Jestliže to povaha a intenzita útoku, popřípadě překonání odporu osoby vyžaduje, použije služebního psa bez náhubku.

Jak zkušenosti a praxe ukázaly, využívání služebního psa zvláště v případech zásahu proti nebezpečným pachatelům násilné trestné činnosti, ozbrojeným útočníkům a skupinám osob přeneslo pozitivní výsledky. Pes dokázal v těchto případech působit především psychologicky a tlumit tak agresivitu útočníků. Ne však každý pes je pro službu vhodný. Proto je uvedena jedna z mnoha variant, jak obecně zjistit jeho kvality při vstupním přezkoušení a po určité době specializovaného výcviku.

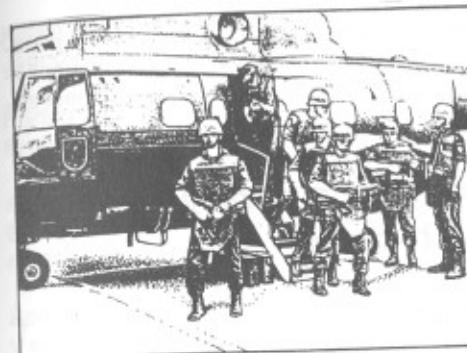
Obrana

- průzkum terénu (60 x 100 m),
- označení nalezené osoby,
- průzkum objektu,
- prohlídka, výslech + doprovod osoby,
- hlídání osoby (psovod v úkrytu),
- zadržení na vzdálenost 50 m s odhozením předmětu,
- odolnost psa (protiútok na vzdálenost 20 m),
- přepadení psovoda z úkrytu,
- samostatná činnost uvázaného psa (psovod v úkrytu).

Speciální cvičení

- vyhledávání předmětů v terénu 40 x 60 m (3 předměty, např. klíče, peněženka a součást oděvu),
- avizace na pevném stanovišti,
- avizace při obchůzce,
- zadržení v místnosti,
- likvidace výtržnosti s náhubkem (např. 2 figuranti, jeden přepadne psovoda a druhý se pokusí o útěk).

Toto přezkoušení je zaměřeno na praktické využití psů, je prováděno v denní i noční době. Figuranti nebudou opatřeni rukávem, ale ochrannými manžetami.

EVROPSKÉ PROTITERORISTICKÉ JEDNOTKY A ÚTVARY

Jednotky tohoto druhu, vojenské, policejní nebo kombinované, stálé či doplnované nebo vytvářené podle situace představují zvláště vybrané jednotlivce, nejlepší z nejlepších. Kromě neustálé udržované fyzické zdatnosti se od nich vyžaduje zejména velká psychická stabilita, vysoký stupeň intuice, pohotovost, přizpůsobivost, samostatnost, schopnost improvizace, rychlá orientace ve složitých podmínkách, technická vyspělost, motivace, inteligence. Všeobecně, ale i podle druhu jsou tyto jednotky určeny k boji proti terorismu a diverzi, některé též k diverzní činnosti na území protivníka, případně i k plnění normálních bojových úkolů v náročných podmínkách. Většinou je jejich působení v době míru orientováno na boj proti zvlášť brutální kriminalitě či podvratné činnosti, nebo proti snahám ohrožujícím představitele anebo jiné politické autority země, na osvobození rukojmích apod.

S podvratnou činností a bojem proti ní se setkáváme již v historických dobách. Ještě donedávna byla celá tato problematika do jisté míry záležitostí tajných služeb. Nicméně vzhledem ke vzrůstajícímu významu a celkové nebezpečnosti této jevy, rozvoji jejich forem, metod a prostředků akcí se oblast podvratné činnosti zaměřená proti jiným zemím a označovaná jako podvratná válka ocítá začátkem 70. let v okruhu zájmu vojenské aliance NATO. Zde se studují a rozpracovávají možnosti této války, které do té doby byly v podstatě zúženy na případné použití speciálních jednotek na začátku či během válečných konfliktů. Jelikož organizace, výzbroj, příprava a činnost není jednotná a řídí se předpokládaným použitím.

Význam policejních speciálních jednotek roste úměrně s terorismem a jeho stále mnohostrannějšími prostředky užívanými v akcích. Není bez zajímavosti, že se připravuje též speciální mezinárodní protiteroristická policejní jednotka (TREVI pod patronací EHS). Většina těchto oddílů podléhá značnému až nejvyššímu utajení.

V této kapitole jsou uvedeny některé dostupné poznatky o speciálních protiteroristických jednotkách a jejich výcviku a průběh nejznámějších a nejúspěšnějších zásahů proti terorismu. Jsou uvedeny autenticky tak, jak je přinesl zahraniční tisk.

1. Protiteroristické jednotky a útvary některých evropských zemí

Belgie:

Proti teroristům je nasazována jednotka ESI

Československo:

Začátkem osmdesátých let XIV. správa FMV ČSSR (jejíž součástí byl tzv. OZU – Odbor zvláštního určení). Po listopadové revoluci r. 1989 (začátkem roku 1990) vznikl tzv. Útvar rychlého nasazení (ÚRN) jako federální policejní organizace, po zániku federace jako česká policejní organizace – Služba rychlého nasazení MV ČR.

Francie:

Četnická intervenční skupina GIGN (Groupe d' Intervention Gendarmerie Nationale) o 80 mužích, která může být posílena až 200 výsadkáři. Zajišťuje hlavně ochranu prezidenta a letišť. Mezinárodní a značné hmotné uznání si vysloužila např. skvělým zásahem v Mekce.

Itálie:

Proti teroristům byla z římské policie vytvořena centrální bezpečnostní operativní jednotka NOCS (Nucleo Operativo Centrale di Sicurezza) o 40 mužích, která např. osvobodila amerického gen. Jamese Lee Doziera. Dále je to speciální intervenční skupina GIS (Gruppo Intervenzionale Speciale) složená ze 46 vybraných karabiniérů (četníků).

Maďarsko:

Krycí název jednotky je KOMODOR.

Nizozemí:

Policie vytvořila rámcovou jednotku pro bezpečnostní úkoly BSB (Brigade Spéciale Beveiligingsopdrachten) o 40–50 mužích, kterou lze dle potřeby aktivovat. Její příslušníci pracují ve skupinách po pěti.

SRN:

Do jednotek tohoto typu patří v prvé řadě 9. skupina ostrahy hranic (Grenzschutzgruppe 9, GSG 9), složená mimo jiné ze 4 operačních jednotek. Má asi 300 mužů. Uvažuje se o vytvoření dalších dvou podobných skupin.

Polsko:
Jednotka nese zkratku SEVR.

Portugalsko:
Proti teroristům zasahuje portugalská policie PIDE.

Rakousko:
Elitní protiteroristickou jednotku tvoří oddíl GEK (Gendarmerie Einsatz Kommando), též zvaný Kobra.

Španělsko:
V souvislosti s růstem terorismu byly zřízeny 3 speciální policejní jednotky: GEO (Grupo Especial de Operaciones) se širokou možností použití, UEI (Unidad Especial de Intervencion) a GAR (Grupo Antiterorista Rural) určená hlavně proti baskickým teroristům.

Švýcarsko:
Zasahují jednotky KAPO.

Turecko:
Proti teroristům jsou nasazovány vojenské jednotky commandos.

Velká Británie:
Speciální policejní jednotky nejsou známy. Řada vojenských commandos je použitelná pro nasazení proti teroristům.

2. Spolková republika Německo

9. skupina ostrahy hranic – GSG 9

9. skupina ostrahy hranic (Grenzschutzgruppe 9) byla vytvořena v roce 1972 na základě požadavků mnohých politiků tehdejší západní části SRN. Popud k tomu byl dán teroristickou akcí nacionalistů proti izraelskému olympijskému družstvu. K zamezení podobných případů měla být zřízena speciální jednotka, jaké byly v té době již postaveny v Izraeli, v USA i jinde.

Na základě rozhodnutí Spolkového sněmu v říjnu 1972 byla zahájena výstavba jednotky v rámci stávající Spolkové ostrahy hranic (Bundesgrenzschutz – BGS), i když ve skutečnosti nemá s ostrahou hranic nic společného (BGS v té době střežila východní hranice proti tehdejší Německé demokratické republice a Československu). Začlenění v BGS však mělo svoje výhody. Jednak BGS je podřízena Spolkovému ministerstvu vnitra, které o zásahu proti teroristům rozhoduje, jednak má BGS v podstatě vojenskou organizaci, což pro GSG 9 vytváří výhodné podmínky jak z hlediska vyzbrojení, tak i výcviku.

Výstavba speciální jednotky GSG 9 měla od počátku plnou podporu nejvyšších vládních míst a brzy se ukázala její opodstatněnost. Již v roce 1977 se proslavila rozhodným zákrokem proti teroristům na letišti v Mogadišu v Somálsku (průběh zásahu je popsán v samostatné statí). Postupně GSG 9 získala věhlas, který vedl k tomu, že jejich zkušenosti a metod, ať už formou poradců nebo výcviku, využívá policie šedesáti zemí. Je jí proto věnována větší pozornost i v této publikaci.

VÝZBROJ GSG 9

GSG 9 používá převážně speciální zbraně firmy Heckler-Koch. Standardní zbraní je pistole P7 ráže 9 mm a 9 mm samopal MP5 s pevnou hlavní, který zaručuje při jednotlivé palbě téměř jistý zásah do vzdálenosti 100 metrů. Od něho se odvíjí více verzí, mimo jiné typ MP5-SD s tlumičem hlučnosti a krátkou hlavní MP5k. K dalším speciálním zbraním firmy Heckler-Koch patří brokovnice HK 512 (12x70), poloautomatická brokovnice a granátová pistole HK 69A1 ráže 40 mm. Z této pistole lze odpalovat granáty se slzným plynem a trhavé náboje s vysokou pravděpodobností zásahu. Svými 2,6 kg má tato zbraň relativně malou hmotnost a velice slabý zpětný ráz. Jednotky mají k dispozici též speciální verzi automatické odstřelovací pušky G3 SG1 (7,62 mm), automatické pušky Mauser SP66 (7,62 mm) a další zbraně. Důraz je kláden též na vybavení zbraní optickými zaměrovači a přístroji pro střelbu v noci.

VÝCVIK GSG 9

Ke GSG 9 jsou přijímáni jen muži fyzicky zdatní a psychicky odolní podle prosazované zásady: „K provádění tvrdých, nekompromisních akcí musí být k dispozici tvrdí, nekompromisní muži“. Základním předpokladem je nejméně dvoupůlletá služba ve Spolkové ostraze hranic (BGS). Uchazeči se zúčastňují třídeního výběrového řízení se speciální zkouškou způsobilosti. Přijato jich bývá kolem 50 %. Po přijetí následuje tzv. základní a speciální výcvik, po němž opět na 15 % účastníků odpadá.

Výcvik je velmi intenzívní a náročný. Vzorem je výcvik v amerických speciálních silách (US Special Forces). Cílem je dosáhnout takového stavu připravnosti, aby příslušník GSG 9 „... dokázal se svou zbraní instinctivně reagovat na rychle se měnící cíle, bez zaváhání si poradit s nenadálými situacemi, zahájit palbu a zasáhnout cíl“.

Základní zásadou výcviku je přiblížit jej co nejtěsněji k praxi. Na nauku o zbraních (tuzemských i zahraničních) a na střelecký výcvik je věnováno asi 210 hodin, což je přibližně 40 % celkového času základního výcviku. Každodenním cvičením se výsledky střelby stabilizují a zdokonalují.

Střelecký výcvik je prováděn bez omezení spotřeby munice s automatickými a poloautomatickými ručními palnými zbraněmi různých výrobců a ráží (včetně bývalých sovětských útočných zbraní). Střelba se cvičí ze všech pozic a poloh při různých povětrnostních podmínkách a při různé viditelnosti, v mírových i bo-

jových podmínkách. Pro tento účel zvlášť zřízená střelnice je neustále udržována na vysoké mezinárodní úrovni.

Expert boje proti terorismu Christoph Lippay shrnul v německém tisku své zkušenosti takto: „Stálým obsahem tréninku je tak zvané vystřlet rukojmí z moci teroristy až do maximální vzdálenosti 150 m. V těchto případech musí odstřelovač zasáhnout cíl o průměru 6 cm. Jelikož je nutné předpokládat, že se terorista bude pohybovat rychle, ať už pěšky nebo v autě, cvičí se proto ve střelbě na hyblivé cíle. Při takovém nasazení musí být nedílnou součástí teoretického výcviku též obsáhlá psychologická příprava. Precizní střelec (odstřelovač) musí pachatele usmrtit prvním výstřelem!“

Západoberlínské noviny Berliner Zeitung uveřejnily v říjnu 1977 v souvislosti s prvním větším zásahem jednotek GSG 9 na letišti v Mogadišu, mimo jiné, tuto zprávu: „Muži GSG 9 se učili po 100 m sprintu v plné výzbroji zastavit a během čtyř sekund vystřlet či střlet tak, aby byl soupeř vyřazen z boje. Rychlé vytázení zbraně umožňuje pouzdro, které je připevněno řemínkem ke stehnu.“

Výcvik ve střelbě probíhá na variabilních bojových dráhách tak, aby se co nejvíce přibližoval praxi. Běh na sto metrů je běžnou vzdáleností. Mezi stabilními nebo hyblivými terči různých velikostí a v různých vzdálenostech se ale vždycky zjevují i tzv. „prátelské terče“, které se ostřelovat nesmí. Důraz se klade na změnu poloh a vzdáleností, na střelbu před dobíjením zásobníku a po něm ve všech polohách, právě tak jako na změnu střílející ruky při přendavání zbraně z jedné ruky do druhé. Cvičí se střelba vestoje, vleže (také v poloze na zádech před sebe i dozadu), vkleče, stranou za chůze, mezi nohami, z hřebenu střechy, skrze zavřené dveře a okna, z rour a z otvorů kanálů, přes barikády a na nich, skrz dveře letadel a také skrz ocelové pláty.

Pro nácvik násilného dobytí uloupeného letadla jsou k dispozici makety vhodných segmentů pro vniknutí do letadel všech mezinárodně používaných typů a roků výroby. Rovněž se cvičí střelba z motocyklů při vysokých rychlostech v ulicích i v terénu, popřípadě během rychlé jízdy ze sledovacích vozů (mimo jiné při projíždění zataček rychlostí až 200 km v hod.).

Takový trénink střelby při vysokých rychlostech vozů stojí týdně dle tehdejšího západoberlínského Tagesspiegel (v říjnu 1977) 80 000 DM. Cvičná střelba se provádí také při poslední fázi spouštění se z vrtulníku, nebo se střílí z padáku ještě před přistáním (na jaře 1988 slavila GSG 9 o sile 300 mužů desetitisíci seskok padákiem od roku 1972). Kvóta zásahů shora případně do strany během útoku z vrtulníku je v průměru 85 %.

Kromě střelby je značná pozornost věnována i výcviku boje bez zbraně nebo nehlubinnými prostředky (nožem, škrticí šňůrou apod.). Důležitost tohoto způsobu boje je zdůrazněna mimo jiné i intenzivním výcvikem karate, kterému je věnováno 6 hodin týdně. Jeho význam zdůvodňuje velení jednoznačně: „Cíl je zcela jasný, účel světí prostředky, někdy postačí tvrdá hrana stolu mrštěná mistrně na žaludek protivníka. Jenom nejvyšší bojová morálka a vysoká tělesná zdatnost slaví úspěch“.

Předpokládanému použití je přizpůsobena i organizační struktura GSG 9, v níž je nejmenší taktickou jednotkou tzv. speciální oddíl pro nasazení o 5 mužích. Taktika vychází z teorie „mistra“ partyzánské války vedené ve městech, Brazilce Carlose Marighelly, který ve své „minipříručce vedení partyzánské války“ uvádí výhody vytvoření menší, nezávislé útočné jednotky, která nemá více než 4 či 5 osob. Taková jednotka se může nenápadně „ztratit“ ve velkém městě . . . , přičemž její případné zničení nemá podstatný vliv na činnost dalších jednotek. Tento způsob boje (podvratné činnosti) je pravidelně ověřován na cvičeních americké armády i armád NATO, např. na cvičeních „AUTUMN FORGE“ (Podzimní série).

Přes vysokou společenskou nebezpečnost terorismu jsou metody výcviku a použití speciálních jednotek i předmětem kritiky. Po jednoznačně nezbytném a úspěšném zásahu na letišti v Mogadišu si noviny Frankfurter Allgemeine Zeitung v říjnu 1977 kladly otázku, zda střelecké metody specifické pro GSG 9, tj. střelba od boku nebo mezi nohami dozadu, či proměna ataše-kufříku jedním pohybem na strojný pušku, se dají právně vůbec omluvit, anebo zda je lze z hlediska policejní etiky vůbec použít.

Také v rozhovoru pro noviny Kölner Stadtanzeiger v březnu 1979 jeden z oficiálních účastníků ukázky (již omezené) činnosti GSG 9 kriticky prohlásil: „To, co tito muži předvádějí ze svého střeleckého umění, neodpovídá v žádném případě příslušným nařízením!“

Při střeleckých cvičeních jsou příslušníci GSG 9 neustále pod velkým psychickým tlakem. V časté časové tísně se musí střelec opakově vyrovnávat s prachem, umělou mlhou, pachem střelného prachu a jinými podmínkami, které ztěžují viditelnost apod. Navíc je střelba ztěžována stísněnými prostorami, nečekanými výkryky raněných (uměle simulovanými z reproduktorů) a ohlušujícím hlukem, aniž by to smělo ovlivnit výsledky střelby.

Statečnost a mnohdy až hazardní smělost vyžadovaná velitelů GSG 9, rychlosť a nemilosrdná tvrdost a mnohá noční cvičení s ostrou střelbou si vyžádaly oběti i ve vlastních řadách. S přihlídkou k významu, obtížnosti a nebezpečnosti služby nebyli viníci neštěstí trestáni nebo obdrželi jen mírné tresty.

Tak např. 6. 1. 1976 byl při simulovaném nočním cvičení – útoku na belgické cvičné střelnici v Troisdorf Spich – zasažen do hlavy výstřelem ze samopalu policejní nadstrážmistr Wolfgang Wiechert jiným střelcem, který stál za ním. Po operaci mozku, která následovala, byla tato oběť uznána za neschopnou výkonu služby. Trestní oznámení nebylo podáno.

V listopadu 1978 usmrtili vrchní strážmistr GSG 9 Gerhard Hemmer výstřelem z revolveru do srdce příslušníka GSG 9 Otto Wachendorfa na terase vily ministra zahraničních věcí v Bad Godesbergu při rutinném cvičení střelby na cíl. Hemmer byl odsouzen Bonnským soudem konšelů pro mladistvé k osmi měsícům odňtí svobody podmíněně na dva roky a přeložen k jiné služebně na ochranu hranic.

3. Francie

Skupina pro zabezpečení ochrany prezidentského paláce a prezidenta – GIGN

Koncem září 1982 byla ve Francii po přísném výběru vytvořena skupina pro zabezpečení ochrany prezidentského paláce, která zároveň převzala ochranu osoby prezidenta. Tuto skupinu tvoří specialisté ministerstva obrany a policejní úředníci ministerstva vnitra. Jejich počet dosáhl sta osob a předpokládá se další zvýšení.

Kdykoliv se prezident ukáže na televizní obrazovce nebo na filmovém plátnu, vždy je možno v jeho bezprostřední blízkosti zahlednout několik mužů osobní stráže. Jeden z nich, pohybující se nejbližše prezidenta, je vybaven „diplomatou“, která je ve skutečnosti neprůstřelným štítem nedovolujícím proniknout žádné střele z ruční palné zbraně. Je to z toho důvodu, že zatím ani jeden francouzský prezident nepřistoupil na návrh, aby nosil na veřejnosti neprůstřelnou vestu.

Členové osobní stráže hlavy státu nosí po setmění speciální brýle o hmotnosti 300 gramů. Tyto brýle pracují na principu využití infračerveného záření a agenti s nimi vidí v noci do dálky 500 metrů.

Další agenty tajné policie s odstřelovacími puškami lze často spatřit v oknech nejvyšších pater Elysejského paláce. Vlastní ochranu paláce i jiná místa pobytu prezidenta zabezpečuje republikánská garda. Dvakrát týdně, když není prezident přítomen ve svém paláci, zazní poplachové sirény. Gardisté zaujmají v běhu předem určená místa a nabíjejí automatické zbraně, aby je vzápětí namířili na všechny vchody, schodiště a do přilehlého parku. Všechny dveře se zajišťují proti vniknutí. Tímto způsobem se pravidelně nacvičuje obrana paláce, jejíž plán se v rámci utajení mění každých šest měsíců.

STŘELECKÝ VÝCVIK FRANCOUZSKÝCH SPECIÁLNÍCH JEDNOTEK

Střelecký výcvik patří i ve francouzských protiteroristických jednotkách k nejdůležitější součásti přípravy. Jeho průběh a atmosféru přibližují vybrané statí z francouzského tisku.

S rukama volně spuštěnýma podél těla stojí pět mužů v řadě prostoře čelem proti jasně osvětlené zdi, na níž je pět obrysů lidských postav. Pět mužů postupně hlásí připravenost ke střelbě. Po hvizdu píšťalky muži malinko poklesnou v kolenu a jejich revolvery třeskou a bleskově vypadají prvních pět ran. Střelci nabíjejí znova a opět pálí dalších pět ran. To vše za necelých dvacet sekund. Pak každý vsune revolver do pouzdra a zaujme opět základní postoj.

„Všimněte si,“ říká instruktor, „že profesionálové vždycky zachovávají pravida bezpečnosti.“

Toto jsou policisté z povolání. Tito muži jsou příslušníky ústřední brigády pro dokumentaci a vyhledávání zločinů, stručně řečeno protiteroristické brigády. Nyní procházejí výcvikem v Macdo, jak říkají. Je to zkratka pro dům č. 1 na MacDonaldově boulevardu v Paříži, kde je jedno ze čtyř doškolovacích středisek pro zdokonalování policistů ve střelbě.

Střelnice je zvukotěsná síň 30 metrů dlouhá a 10 metrů široká. Ještě před několika lety se francouzští policisté cvičili ve střelbě ve stojí rozkročném s napjatou paží a poklidně mřížili na terč jako na pouti. Ale tak příznivé podmínky pro střelbu by přece v praxi nikdy neměli. Terorista, kterého je třeba zadržet, zpravidla nečeká, až si ho v klidu někdo vezme na mušku. Spotřeba munice při cvičení ve střelbě byla 30 nábojů ročně. Jejich kolegové z americké FBI jich vystříleli 1 500 až 2 000 za den!

Policie má nyní k dispozici tři střelnice. Dvě přímo v Paříži a třetí pod širým nebem v Melunu, kde se střílí i ze samopalů. Střelnice na MacDonaldově třídě patří mezi nejlepší. Cvičili se zde kromě stráže doprovázející zásilky Státní banky apod. i instruktoři pro íránského šacha, pro jordánského krále Husajna, pro Belgii, Švýcarsko, Itálii, Řecko, Kampučii a mnoha afrických zemí.

Frekventanti zde pobudou dva, tři nebo pět týdnů a denně vystřílejí alespoň 20 nábojů. Začíná se výkladem teorie – zbraň, ballistika, postavení střelce a bezpečnostní předpisy. Pak se přistupuje k intenzívnímu praktickému výcviku.

Začíná se cvičením v rychlopalbě. Později se střílí z libovolného postavení. Na začátku se učí nastrkat do kapsy 50 nábojů a nesmějí posbírat ty, které jim upadnou. Musí umět střílet vleže, aby svému protivníkovi poskytovali co nejmenší cíl, když se nemají za čím skrýt. Pak vkleče, když se mohou skrýt za přední nebo zadní části automobilu. Vstoje musí umět střílet pravou i levou rukou pro případ, že by museli být přitisknuti ke zdi. V každé z těchto poloh vystřílí dvakrát po pěti nábojích, což předpokládá, že se současně učí nabít revolver v poloze nepohodlné nebo dokonce obtížné. A na konec střílejí na přesnost. Postupují až na vzdálenost 10 metrů před cíl a vstoje mříží na černé kroužky o průměru 10 centimetrů nahore a na levé straně cílové figurky, tj. v místech hlavy a srdce.

Na závěr kursu je každý hodnocen podle toho, kolik času spotřeboval na vystřílení svých 50 nábojů a jak přesné měl zásahy. Výteční střelci potřebují ke změně polohy, k přiblížení k cíli na různé vzdálenosti a k vypálení 50 ran jen o něco málo více než 5 minut. Maximální počet dosažitelných bodů je 250. Když jich frekventant získá 200, je hodnocen jako dobrý střelec. Nad 230 bodů je „eso“. Při cvičení rychlopalby se ani nemíří v pravém slova smyslu. Není čas. Vše záleží na pohybu těla a paže tak, aby zbraň byla automaticky zamířena co nejpřesněji na protivníka. Jde o to, aby ho policista dokázal zasáhnout pudově letmou ranou, ale přitom také neohrozil chodce, kteří by se náhodou pohybali kolem. Tento pohyb se cvičí dlouho a jeho podstatou je ukázat vlastně na teroristu zbraní jako prstem a v té samé chvíli také vystřelit.

Odborníci však došli k závěru, že papírové terče s figurkami jsou příliš neagresivní a nehybné. Aby se výcvik co nejvíce přiblížil skutečným podmínkám,

vypracovali projekt střelnice, kde byly terče nahrazeny parafinovými figurinami. V prostorném domě plném nejrůznějších překážek budou moci policisté střílet po trojrozměrných terčích. Nedaleko odtud mají být vybudovány další dva tunely, kde se bude cvičit střelba z auta nebo motocyklu jedoucího rychlosť až 120 km/h. V též areálu bude zřízen pavilon s tradičními pohyblivými terči. Celá soustava terčů je uspořádána tak, aby se tu v oknech, ve dveřích, na stěnách apod. objevovaly a zase mizely fotografie lidí ve skutečné velikosti. Před cvičením dostává střelec fotografií stříhaného s úkolem, aby z určité vzdálenosti rozpoznal svého muže, přesně zamířil, rychle vypálil a neomylně zasáhl.

4. Československo (Česká republika)

SLUŽBA RYCHLÉHO NASAZENÍ

Počátkem osmdesátých let byla ve Federálním ministerstvu vnitra tehdejší ČSSR vytvořena tzv. XIV. správa FMV, jejíž organickou částí se stal OZU (Odbor zvláštního určení). Příslušníci tohoto výkonného útvaru byli cvičeni pro nasazení do zvlášť nebezpečných situací, zejména v boji proti terorismu a drogám na celém území republiky. Již v těchto letech se případy páchaní této nebezpečné trestné činnosti začaly objevovat.

Příslušníci Odboru zvláštního určení byli vybíráni především z fyzicky zdatných mladých mužů i s armádními zkušenostmi od výsadkových vojsk (proto „červené barety“) a mužů specialistů, jejichž specializaci bylo možno pro plnění úkolů bezprostředně využít. Procházeli a i nadále procházejí náročnými psychotesty a testy fyzické zdatnosti.

Po změně politických poměrů v listopadu 1989 byl OZU zrušen a po provedených personálních změnách a reorganizaci byl vybudován Útvar rychlého nasazení FMV (ÚRN FMV), později Služba rychlého nasazení FMV a po zániku federace Služba rychlého nasazení MV ČR.

Základním požadavkem na příslušníka Služby rychlého nasazení je vysoká oborová profesionalita, která je jedinou zárukou minimalizace rizik a možných chyb při plnění nebezpečných úkolů. Ve Službě rychlého nasazení je řada specialistů, z nichž k nejdůležitějším patří: Velitel, střelec, odstřelovač, pyrotechnik, psycholog-parlamentář, potápěč, odborník pro práce ve výškách a horolezec, řidič, instruktor pro výcvik v sebeobraně a ve vedení boje zblízka, spojař, psovod atd.

Velitel musí být člověk s vědomostmi a uměním získat si podřízené, strhnout je pro práci, řešit složitosti s nadhledem, rychle se rozhodovat, jednat, nést riziko a především být příkladem pro ostatní (znak přirozené, nevynucené autority).

Střelec vstupuje bezprostředně do kontaktu s nebezpečným pachatelem. Musí být rychlý, výbušný, ale disciplinovaný. Musí mít smysl pro týmovou práci. Člověk s postřehem a vysokým stupněm vnímavosti, což je velmi důležité např. pro vnikání do objektů, místností, pro pohyb chodbami a vykrývání všech prostorů,

odkud by mohl pachatel zaútočit. Důležitý je i úsudek a anticipační forma myšlení s racionálním zvažováním rizika. Musí mít na paměti, že osvobození rukojmích se uskutečňuje v nejrůznějších prostředích (automobily, autobusy, podzemní dráhy, vlaky, různé terény, objekty atd.).

Odstřelovač musí být chladnokrevný, vnímavý, psychicky vyrovnaný se smyslem pro spolupráci s partnerem (jeden pozoruje a druhý střílí). Jednou z metod prověřování jeho vlastností jsou modelové situace, kdy odstřelovač je nucen zasáhnout terč „pachatele“ první ráhou třebajen v deseticentimetrovém odstupu od terče „rukojmího“ za akustických či vizuálních efektů přiblžujících reálnou situaci.

Pyrotechnik a potápěč musí být velmi vyrovnaný, klidný, uvážlivý, schopný za všech okolností absolutní koncentrace, vědom si toho, že plní úkoly neustále na hranici ohrožení života.

Psycholog-parlamentář je prvním mužem, který vchází do verbálního kontaktu s pachatelem. Musí se umět vmyslet do psychiky pachatele. Musí umět mluvit, konstruovat vyjednávání na základě získaných, byť i sporých informací o pachateli. Musí být psychicky vyrovnaný a umět především naslouchat pachateli. Dobrý parlamentář méně mluví a více naslouchá. Ze získaných informací musí umět najít tu správnou cestu k protistraně. Důležitou vlastností je trpělivost a umění odhadnout osobnost pachatele. *Psycholog-parlamentář* vlastně jako první podstatně ovlivňuje zárok a současně rozhoduje o jeho průběhu.

Pro dokreslení důležitosti role psychologa-parlamentáře lze uvést dva skutečné příklady z praxe našich protiteroristických jednotek. Pokus o únos ministerské šestsetčlenné skupiny přes hranici u Bratislavě vyřešilo vyjednávání. Stejně tak případ tří odsouzených v Příbrami, kteří drželi jako rukojmí tři ženy. Tehdy parlamentář doslova nasadil krk, aby se k nim dostal. Případ dopadl pro všechny zúčastněné dobře.

Vysoké nároky jsou kladený i na ostatní příslušníky Služby rychlého nasazení. Za samozřejmé požadavky pro tuto práci se považují odvaha, samostatnost v rozhodování, fyzická zdatnost, kolegialita a profesionální vázanost a závislost v pracovním týmu (skupině). Z těchto vlastností jednoznačně vyplývá i určitý žádoucí stupeň univerzálnosti pro plnění úkolů v konkrétních reálně nebezpečných situacích. Je to např. umění seskočit nebo slanit z vrtulníku, praktikovat combatovou střelu, šplhat či spouštět se, potápět se a vyhledávat předměty, fotografovat (i pod vodou), dislokovat místa uložených náloží a výbušnin, ukládat nálože a výbušnin tak, aby bylo možno vylomit dveře nebo okno, aniž by byl vážně ohrožen život či zdraví přítomných uvnitř místnosti či venku (viz Leopoldov jaro 1990 – vzpoura vězňů, kdy nedošlo při těchto praktikách k téměř žádnému vážnému ohrožení na životě či zdraví), praktikovat boj zblízka a čelit útokům vedeným např. zákeřními ručními zbraněmi. Navíc by měl každý z příslušníků tohoto speciálního oddílu umět nést riziko zásahu a míru své odpovědnosti. Tento požadavek se ukazuje, zvláště s ohledem na současnou právní úpravu, jako požadavek zřejmě nejtěžší. Lze to uvést na případu jedné skutečné akce z minulosti ve výpovědi jednoho z odstřelovačů:

„Byli jsme nasazeni k zneškodnění propuštěného vězně – recidivisty, který po ukončení výkonu trestu odnětí svobody zjistil, že je jeho žena v jiném stavu. Rozhodl se proto, že si to s ní vyřídí. Vyloupil myslivnu, kde získal zbraně a přepadl chatu, v níž si vzal jako rukojmí milenecký párek, který se tam právě nacházel. Vyjednáváním jsme dosáhli toho, že propustili dívku, ale dále jsme se nedostali. Poslali jsme tedy do chaty služebního psa – zastřelil ho. Pak náhle pachatel vyhlédl z půdního okénka a já ho dostal na mušku. Při stávajících regulích jsem byl nucen odložit zbraň, vzít vysílačku a vyžádat si souhlas velitele ke střelbě. Tehdejší velitel souhlasil. Když jsem vzl znovu pušku, pachatel už v okénku nebyl. Přešel půdu k protějšímu okénku a já viděl pouze siluetu jeho postavy. Přesto jsem se rozhodl střelit. Mířil jsem na hlavu, ale nakonec jsem zbraň sklonil na záda. Dole byli ostatní účastníci připraveni vtrhnout dovnitř. Nechtěl jsem pachatele zabít, jen ho zranit a paralyzovat tak jeho jakoukoli pohybovou aktivitu, než se k němu ostatní dostanou. Zasáhl jsem ho první ranou. Když ho vynášeli na nosítkách, byl zelený a mně bylo řečeno, že nevydrží ani dvě hodiny, a jestli ano, že bude nadosmrti mrzák. Pocit odpovědnosti mě velmi svazoval. Ani ne snad výčitky svědomí, jako spíš jestli to dokážu – vystřelit na člověka. Uvědomoval jsem si, že když nestřelím, může to stát život rukojmího nebo někoho z mých kolegů. Pocity? Zvláštní stav – po prvním zmáčknutí spouště jsem střílel pořád, dokonce i naprázdno po vystřelení všech nábojů. Nakonec jsem z toho měl nepříjemnosti. V momentě výstřelu se pachatel sehnul, projektil mu sjel po zádech a otevřel páteř. Později jsme se sešli u soudu. Já jako svědek a on jako obžalovaný. A tady mi řekl: „To je dobré, že jsem tě poznal. Alespoň si tě pak budu moct najít. Kdybys líp mířil, nemuseli jsme tu dneska bejt.“

Je to špatné. V západních zemích se s takovými případy a s těmito jednotkami v zákoně počítá. Lze v těchto případech vypovídat anonymně, v masce, bez udání jména a adresy. V Ústavě SRN existuje přímo pojmenování „výstrel na záchrannu života“. Pak odpadá jakákoli diskuse, co bylo a co nebylo přiměřené. „Teď mohu počítat s tím, že až se vrátí z kriminálu, může se mi pomstít. Nebojím se kvůli sobě, ale kvůli manželce a dětem.“

V krátké historii československých protiteroristických jednotek však byly i neúspěšné akce. Jejich neúspěšnost byla zaviněna mnohdy nekompetentností a neschopností některých místních velitelů, kteří rozhodovali o způsobu jejich zákonku. Takový byl např. případ jistého střelmistra, který se nechtěl rozvést a jako způsob nátlaku na manželku použil svého syna. Vyhrožoval, že se spolu s ním vyhodí do vzduchu. Bylo vyčleněno deset příslušníků protiteroristického oddílu, kteří na maketu modelově cvičili rychlý přepad domu, kde se střelmistr se synem zabarikádoval. Byl připraven i odstřelovač a akce byla velmi pečlivě detailně připravena tak, že ji bylo možno úspěšně uskutečnit. Avšak kdosi s vyšší pravomocí usoudil, že to střelmistr stejně neudělá – čin pouze předstírá. Dal povel vyrazit dveře krumpáčem. Střelmistr to udělal. Dva životy přišly nazmar. Toto nekompetentní rozhodnutí bylo provedeno přesto, že psycholog varoval, že to takhle může dopadnout.

Opodstatnění jednotek rychlého nasazení pro zvláště nebezpečnou kriminální trestnou činnost je nasnadě. Stejně tak, jako se čím dálé tím více profesionalizuje zločin, je nutná neustále se zvyšující profesionalizace našich protiteroristických a dalších specializovaných (protidrogových) jednotek. Již dnes lze zcela bez pochyby tvrdit, že tyto jednotky mají své nezastupitelné místo ve struktuře ministerstva vnitra (příp. ministerstva obrany) a měřitelnost jejich výkonů je srovnatelná s ostatními zahraničními protiteroristickými oddíly. Vzájemné pracovní kontakty to zcela jasně ukázaly.

5. Příklady použití protiteroristických jednotek

SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO – OPERACE MOGADIŠO

Byla pondělí 17. října 1977, 14.30 hodin středoevropského času – do ohlášeného vyhození letadla do povětří na letišti v Mogadišu zbývalo 30 minut. Téměř sto hodin už uplynulo od jeho startu z Palmy de Mallorca. Na palubě dopravního letadla LUFTHANSY LANDSHUT, typu BOEING 737, se připravovalo na smrt 90 lidí – 86 rukojmích a čtyři teroristé.

Zatím však letušky roznašely malé občerstvení – obložené chlebíčky, pečivo, máslo, vlašský salát, k tomu kávu nebo čaj. Vlevo vzadu seděli čtyři černovlasí mladí lidé, dva muži a dvě dívky. Objednali si anglicky minerálku a obsloužila je Gaby Dillmannová. Jednoho z mužů si letuška okamžitě povídala: „Zajímavý typ v pastelově zeleném obleku, opravdu elegán,“ řekla kolegyním Hannelore Pieglarové a Anne Marii Staringerové. V pilotní kabíně naváděli Jürgen Schumann a Jürgen Vietor letadlo směrem k francouzskému pobřeží. Stroj řídil druhý pilot Vietor. Předtím při letu na Mallorku to byl kapitán Schumann. Boeing 737 právě přeletěl Marseille, když se prudce rozevřely dveře pilotní kabiny. Druhý pilot uvádí: „Spatřil jsem ruku s pistolí namířenou na Schumanna. Uskočil jsem o krok stranou. V pilotní kabíně stáli dva muži. Jeden z nich na mě křičel: „Vypadni! Jdi ven!“ Druhý držel Schumanna v šachu.“

Zároveň se rozlehly výkřiky i v kabině pro cestující. V uličce mezi sedadly stály dvě dívky s ručními granáty v rukou. Ta vysíří oznamila anglicky a německy: „Jste uneseni, nehýbejte se!“ Potom přikázala ta druhá: „Ruce vzhůru a všichni do zadu!“

Úřednice Beate Zerbstová, řada 10, sedadlo E, nechápala, co se děje: „Myslila jsem si, že přebralý.“ Učitel Hartwig Fabymu, řada 5, sedadlo A, to bylo jasné: „Jde o únos.“ Letuška Gaby Dillmannová se domnívala: „Bláznivé ženské, nějak se pomátraly.“ Pak si uvědomila, že obě ženy v přiléhavých kalhotách a blůzách s výstřihem poznává. Patřily ke dvěma mužům, kteří si u ní objednali minerálku.

Z ampliónů se ozval mužský hlas ohlašující špatnou angličtinou: „Mluví kapitán Walter Mahmúd. Převzal jsem velení. Dělejte, co vám poručím, nebo vyhodím letadlo do povětří.“

Cestující z předních sedadel a druhý pilot Vietor, bez něhož se kapitán Schumann při řízení stroje musel obejít, byli nahnáni do zadní části prostoru pro cestující. Všichni museli držet ruce nad hlavou. Únosci s pistolemi a granáty stále v rukou všechny prohledávali. Příruční zavazadla, peněženky, fotoaparáty, dětské hračky i propisovací tužky, všechno naházel na hromadu v kabině první třídy. Cestovní pasy museli cestující odhodit do uliček mezi řadami sedadel. Samozvaný velitel letadla potom nařídil: „Letušky do pilotní kabiny!“

Tříadvacetiletá Gaby Dillmannová věděla, co má nyní dělat. Především žádou paniku. Je letuškou Lufthansy už tři roky. Absolvovala kurs, který zahrnoval i přednášku na téma „Únos letadla a zajetí rukojmích“. Gaby si vzpomněla: „V každém případě je nezbytné s únosci spolupracovat, dělat vše, oč žádají, jakýkoli trik ohrožuje životy všech přítomných na palubě.“ Napadlo ji: „Když k nim budeme přívětiví, bude to pro ně těžší nás zabít.“ Příkazům únosců se také podřídili oba piloti.

Vůdce skupiny teroristů dal povel: „Kurs na Řím!“ Mahmúd je asi 30letý, přibližně 175 centimetrů vysoký, šlachovitý a vytrénovaný muž. Hystericky křičí a stále si pohrává s pistolí. Když jednomu z cestujících poklesly unavené ruce, vykřikl: „Budeš okamžitě zastřelen!“

Druhý muž se lépe ovládá. Mimoděk hladí po hlavě jedno z dětí. Občas se svými zajatci prohodí pář slov. Prý se chtěl stát inženýrem. Nikdo se nedozvěděl jeho jméno. Když ho potřeboval Mahmúd, volal na něj: „Číslo 18!“

I obě únoskyně jsou bezejmenné. Když žádá Mahmúd „Číslo 32“, přibíhá k němu ta menší. Sotva měří metr šedesát, je drobná a půvabná. Vlasy dlouhé až po ramena si zastrčila pod pevně utažený šátek. Její partnerka, „Číslo 33“, je o půl hlavy větší, těsné kalhoty ji svírají v širokých bocích.

Polekaní rukojmí neměli ani tušení, kam se právě letí. Po mezipřistání a opětovném startu v Římě byl dán povel zatáhnout okenní závesy, aníž byli cestující informováni, že se zastavili na Kypru a na Bahrajnských ostrovech a že přeletěli Bejrút, Damašek, Bagdád a Kuvajt. Teprve po 16 hodinách, když letadlo Landshut znova rolovalo po přistávací dráze, zahlédla Gaby Dillmannová na letišti budově nápis: „Dubaj – mezinárodní letiště“. To bylo v pátek 14. října ráno v 05.51 hodin.

Už z Říma řídil letoun opět druhý pilot Jürgen Vietor. Kapitán Schumann se ujal obtížnějšího úkolu, navázat kontakt s Walterem Mahmúdem i jeho skupinou a získat jejich důvěru.

Cestující museli znova zvednout ruce nad hlavu. „Kdo se pohně, bude zastřelen,“ varovalo „Číslo 18“. V Dubaji bylo nesnesitelné vedro. Rtut teplotního uvnitř letadla se postupně vyšplhala téměř na 50 stupňů Celsia. Teprve po hodině směli dát zajatci zase ruce dolů. Náhle byli únosci lidštější. Dovolili letuškám rozdělit poslední vodu, která ještě v letadle zbyla. Hrůza se střídala s úlevou. Ani na okamžik si však zajatci nebyli jisti, kdy vůdce teroristického komanda posedne nový záchravosti.

Prostřednictvím rádia vyjednávali únosci se správou dubajského letiště. Letuškám a několika cestujícím vpředu se podařilo zaslechnout pář slov. Ultimá-

tum pro výměnu rukojmích za vězněné příslušníky teroristické skupiny Baadera a Meinhofové stanovil Mahmúd na sobotu 14.00 hodin.

Situace na palubě letounu už byla nesnesitelná. Několikrát přestalo fungovat klimatizační zařízení a teplota vystoupila až na 60 stupňů. Kabiny WC na zádi byly plné a pomařal přetékaly. Použití sociálního zařízení v přední části letadla únosci zakázali. Cestující s nemocným srdcem už nemohli popadnout dech, jedna žena v sedadle omdlela. Čtyřiaosmdesátiletý muž se zřejmě pomátl a v tichu, jež zavládlo, se ptal: „Už jsme v Dortmundu, babičko?“ Vstal a vrávoral uličkou. Únoskyně „Číslo 33“ ho nekompromisně odtáhla zpět na jeho místo a jen o dva roky mladší manželka jej něžně objala.

V sobotu krátce po půlnoci ohlásil Mahmúd do palubního mikrofonu: „Jak nám okamžitě nepošlou cisternu s benzínem, začneme zabíjet rukojmí, každých pět minut jednoho.“ Gaby Dillmannová vzpomíná: „Po dalším záchvatu zuřivosti vstoupil do kabiny pro cestující a vyvolal sedm lidí. Dal jim čísla: Nula nula jedna, nula jedna, jedna, dvě, tři, čtyři a pět. Prvním v pořadí byl mladý Holanďan, kterého už Mahmúd odvlekl dopředu a nasadil mu ústí pistole na hlavu, aby ukázal, jak se to bude dělat.“

O něco později vystrkal Mahmúd do uličky mezi sedadly kapitána letadla Jürgena Schumanna, přiložil mu pistoli ke spánku a donutil ho, aby si klekl a sepjal ruce za hlavou. Zároveň na něj křičel: „Vím, že nás chceš zradit. Propašoval jsi ven informace. Teď tě zastřelím!“ Pak se obrátil k cestujícím: „Kdo se pohně nebo se dá do breku, bude také zastřelen.“ Nakonec udeřil kapitána pažbou pistole do hlavy a druhou rukou do obličeje, chytíl ho za krk a odtáhl opět do pilotní kabiny.

Jürgen Schumann opravdu předal ven informace o počtu únosců a o situaci v letadle. Do schránky na odpadky, která se vyhazovala, vložil čtyři nepoužité doutníky slepené dohromady plastikovou páskou, aby signalizovala, že únosci jsou čtyři. Při rádiovém vyjednávání s dubajskou kontrolní věží reagoval na dotaz: „Schází vám v letadle ještě něco?“ zdánlivě nesmyslnými slovy: „Jsou čtyři.“ Žádal také „čtyři balíky cigaret dvou druhů, půl na půl“, aby naznačil, že jede o dva muže a dvě ženy.

Krátké před jedenáctou hodinou upozornil Mahmúd kontrolní věž, že skončily přípravy k popravám rukojmích. O 15 minut později přijel cisternový vůz. Ve 12.19 se tryskový letoun Landshut zvedl nad rozjezdovou dráhu. Cíl neznámý. Na odlet Mahmúd nikoho předem neupozornil.

Z Dubaje nabralo letadlo kurs letu na Aden, hlavní město Jemenu. Druhý pilot Vietor letěl podél pobřeží Indického oceánu. Když se po několika hodinách Aden objevil, stačily pohonné hmoty sotva na 15 minut letu.

Přistávací plocha adenského letiště byla zablokována požárníckými vozy.

Mezi přistávací a startovací dráhou, která byla rovněž zatarasena automobily, objevil pilot rovnou písčitou plochu. Pohonné hmoty stačily už jen na několik minut. Vietor bleskově uvažoval, zda by mohl doletět nad blízký oceán. „Bál jsem se, že turbíny nasají písek. Také mě napadlo, že při nouzovém přistání na moř-

ské hladině se ocitneme všichni ve stejně situaci – my i únosci. Ale zároveň jsem si uvědomil, že palivo by stejně nevystačilo. Už mně zbývala jen jediná možnost.“

Ještě jeden oblet a Boeing 737 sestupuje k nouzovému přistání. Vietor říká Schumannovi: „Sbohem, nežilo se nám špatně.“ Pak si stisknou ruce. I Mahmúd, jenž se až dosud tvářil chladnokrevně, zřejmě cítí smrtelnou úzkost. Zbledne a na čele se mu perlí pot.

V kabíně pro cestující dávají letušky pokyny pro nouzové přistání. Lidé musí sklonit hlavy až na kolena a složit na ně ruce. Děvčata z Lufthansy odstraňují z blízkosti vše, čím by se mohli cestující poranit. Gaby Dillmannová říká: „Také dva umělé chrupy, které by jejich majitelé mohli při nárazu spolknout.“ Únosci pokládají pistole a granáty před svá sedadla, ale na dosah. Také oni skládají hlavy na kolena. Mahmúd upírá dlouhý pohled na kapitána Schumanna. V očích má strach. Pak mu podává ruku.

V 15.25 hodin posadil druhý pilot stroj do písku. Jürgen Vietor: „Nikdo nebyl ani škrábnut. Z kabiny pro cestující se ozval potlesk a také únosci se ke mně na jednou chovali přátelsky.“

Ihnad po přistání se v okolí letadla vydali jihomenští vojáci a hrozivě se přiblížovali. Jürgen Schumann na ně megafonem volal: „Nepřibližujte se, jen jsme nouzově přistáli, nic nechceme.“ Když k Boingu přijížděla i obrněná vozidla, začal je vyzývat k zastavení i Mahmúd. Vojáci obklíčili stroj ve vzdálenosti asi 200 metrů. Vůdce únosců vydal rozkaz: „Natankujeme a ihned poletíme dál.“

Schumann i Vietor se však pokoušeli získat čas. Prohlásili, že prudkým přistáním se letadlo pravděpodobně poškodilo, což musí nejprve zjistit. Teroristé se radili. Nakonec Schumannovi a Vietorovi dovolili, aby zadním vchodem z letadla vystoupili a provedli vnější kontrolu. Vietor se brzy vrátil. Schumann se snažil jihomenštým vojákům vysvětlit, že stroj není schopen dalšího letu. Chtěl mluvit s odpovědnými činiteli. Vojáci mu zřejmě nerozuměli. Mahmúd stál u otevřeného předního vchodu a nervózně kouřil. Náhle mu kapitán Schumann zmizel z dohledu. Diskutoval totiž s vojáky na té straně letounu, kam únosci neviděli. Mahmúd zařval do pilotní kabiny na Vietora: „Kam se poděl kapitán?“ Pak začícal do kabiny pro cestující: „Váš kapitán je dezertér a zbábělec, zradil vás!“ V temnotě se hrozivě rozléhal jeho rozezlený hlas: „Jestli se kapitán ihned nevrátí, vyhodíme letadlo do povětrí.“

Bezprostředně potom se postava Jürgena Schumanna vynořila z úzkého obdélníku zadního vchodu. Mahmúd se k němu vrhl, začal řvát a vtáhl ho do kabiny. Cestující sedící v nejbližších řadách slyšeli, jak se kapitán snaží vysvětlit, že podvozek stroje je poškozen a nelze s ním znova startovat. Žádal Jemence o technickou pomoc. Rozrušený Mahmúd ho však už neposlouchal. Hnal Schumanna pistolí přes celou kabинu až dopředu. Kapitán letadla musel pokleknout mezi dveřmi do první třídy a složit ruce na skloněnou hlavu. Jürgena Vietora držel v šachu druhý únosce. Druhý pilot viděl jen Mahmúdův obličej zkřivený vztekem.

Těsně před tímto „tribunálem“ seděla Gaby Dillmannová. Dívala se, jak Mah-

můd výhružně mává pistoli před kapitánovým obličejem. Slyšela, jak vykřikl: „Chtěl jsi nás zradit? Ano, či ne?“ Levou rukou přitom Schumanna udeřil, až mu hlava klesla na opěradlo protějšího sedadla. Letuška slyšela Mahmúdův vzrušený hlas: „Vinen, či nevinen?“ Pak padl výstrel. Kulka vnikla kapitánovi letadla do obličeje nalevo od kořene nosu. Jürgen Schumann byl okamžitě mrtev.

„To vyštěknutí pistole si budu pamatovat celý život,“ říká Gaby Dillmannová. „Zacpala jsem si uši, ale stejně jsem výstrel slyšela – a pak tupý úder, jak tělo padlo na podlahu.“

Učitel Hartwig Faby seděl deset metrů od místa vraždy: „Matky a otcové líbali děti a snažili se je ušetřit tohoto pohledu.“ Docela vpředu seděl malý Steffen, který měl den předtím třetí narozeniny. Jeho otec přitiskl chlapce k sobě a dlaněmi mu zakryl uši. Marně. Mrtvé ticho po smrtícím výstřelu přerušil dětský hlas: „Tatínku, udělalo to bum.“

Po několika sekundách, které se zdaly nekonečné, se vrátil do pilotního prostoru i vrah. Letuška Gaby Dillmannová k tomu dodává: „Seděla jsem pouhých 20 centimetrů od mrtvého. Rozplakala jsem se jako dítě. Někdo mě hladil po vlasech a v ruce jsem najednou měla sklenici vody. Pak jsem se vzpamatovala.“

Jeden z cestujících přetáhl přes mrtvého příkrývku. Teroristé pak Gaby Dillmannovou vyzvali, aby jim přinesla cigarety a vodu. Musela překračovat mrtvé tělo.

Letuška požádala únosce, aby mrtvého z letounu vynesli. Jedna z únoskyň se v této záležitosti domluvala rádiem s kontrolní věží. Aden však odmítl tělo přijmout. Mrtvého kapitána Schumanna nakonec odneslo několik mužů do malé skříně v šatně vedle zadního vchodu.

Od přistání v Adenu uplynulo už přesně deset hodin. Únosci vydali rozkaz na tankovat a znova vzlétnout. Cisternový vůz byl v několika minutách k dispozici.

Jürgen Vietor: „Pilotovat Boeing 737 samostatně není žádný zvláštní problém, ovšem za předpokladu, že technika je v pořádku, startovací dráha je náležitě připravena a člověk je v dobré fyzické kondici.“ Jenže v Adenu tomu tak nebylo. Vietor nevěděl, zda je podvozek v pořádku. Kola totiž vželala téměř až do poloviny v písce.

Vietor uvádí: „Start v Adenu byla hra se smrtí. Ke všemu byla rozjezdová dráha ještě příliš krátká a hned za ní bylo moře. Ale Mahmúd mě posadil za řízení a přiložil mi na šíji hlaveň pistole.“

Pilot dal únosci do ruky seznam úkonů technické kontroly: „Odtud čtete!“ Mahmúd poslechl. Vietor podle seznamu vyzkoušel přístroje, chopil se řídící páky a nastartoval motory. Kola se hrabala pískem na rozjezdovou dráhu, jež byla mezičtem vyklizena. Jürgen Vietor: „Startovali jsme. Konec dráhy se stále přibližoval. Teprve sto metrů před ním se stroj vznesl. Přeletěli jsme těsně nad červenými výstražnými a signálními světly.“

Dalším cílem nedobrovolného letu bylo somálské hlavní město Mogadišo. Pilot neměl žádné mapy této oblasti. Letiště i přistávací dráhu však přece jen našel a letoun měkce dosedl na betonovou plochu. Mahmúd mu poklepal na rameno: „Svůj život sis zachránil, zase to jako vždycky vyšlo.“

Ihned po přistání prošli oba únosci uličkou mezi sedadly ke skříni s tělem zavražděného kapitána Schumanna. Nedaleko odtud seděl učitel Hartwig Faby. Dosud tak hrubý Mahmúd se ho nečekaně přátelsky zeptal: „Mohl bys nám pomoci?“

Spolu s únosci měl učitel vytáhnout mrtvého ze skříně a vynést z letounu. Hartwig Faby to potvrdil: „Položili jsme mrtvolu naznak na nosítka a přepravili zadním vchodem dolů.“

Únosci znova vyjednávali s kontrolní věží. Opakovali své požadavky vůči vládě NSR a znova předložili ultimátum.

Mahmúd se postavil naproti svým obětem a s rozmáhlými gesty líčil, jak možný bude účinek výbuchu, při němž všechno vyletí do povětrí. Ohlásil, že poslední ultimátum uplyne v 15.00 hodin.

Krátkce před čtrnáctou hodinou se z pilotní kabiny donesla neblahá zpráva. Mahmúd řval: „Vaše vláda výměnu odmítla. Všichni společně zemřeme!“

Znervóznělí teroristé zahájili neprodleně přípravy k likvidaci letadla i pasažérů. Rozrezali punčochy od všech žen, které jim je musely odevzdat už v Dubaji. Jedenho cestujícího po druhém spoutali.

Když byli všichni svázáni a připoutáni bezpečnostními pásy k sedadlům, zotvírali únosci všechny láhve s lihovinami a polili koberec v kabině i šaty spoutaných lidí. „Teď budete líp hořet,“ poznámenal Mahmúd se zlomyslným smíchem.

Několik minut před patnáctou hodinou se ozval z amplionu v pilotní kabině hlas z kontrolní věže. Somálcí chtěli odklidit do bezpečí vozidla a letadla v blízkosti stroje Lufthansy. Únosci souhlasili. Prodloužili ultimátum o 30 minut.

Deset minut před uplynutím stanovené lhůty zaslechli rukojetí z amplionu v pilotní kabině úryvky dalšího hlášení. Mahmúd napjatě naslouchal. O několik sekund později radostně vykřikl. Smál se, poklepal několika spoutanými lidmi na rameno a hystericky vyvolával: „Vítězství, vítězství! Budeme žít, budeme žít!“

Všem oznámil, že západoněmecká vláda jejich podmínky konečně přijala. Letoun s propuštěnými vězni má přistát v Mogadišu asi v 01.30 hodin. Únosci všem rozvázali pouta. Zajatci, stále ještě naplněni smrtelnou úzkostí, plakali, smáli se a objímali jeden druhého. Teď se již směli v letadle volně pohybovat. Rozdávalo se jídlo a nápoje, jako by šlo o normální let.

Stejně rychle, jako se předtím připravovala hromadná poprava, se nyní chystalo vše k propuštění rukojetí. Únosci rozdělili cestující do jedenácti skupin po sedmi lidech. Každý z teroristů propuštěných vládou NSR na svobodu měl být vyměněn za sedm zajatců.

V prostoru pro cestující byla tma. Svítila jen malá červená žárovka nad vchodem do pilotní kabiny, kde seděl Mahmúd s kolegyní „Číslo 32“. O cestující se už nestaral. Jeho pomocník pohodlně seděl v oddělení první třídy. Žena „Číslo 33“ se zavřela v umývárně na přidi letadla.

Když nedaleko přední části letounu zapálili vojáci na letišti oheň, Mahmúd se na to se zájmem díval. Pak opět mluvil s kontrolní věží. Zástupci NSR ho informovali o letovém plánu stroje, který přiveze z Frankfurtu Baadera, Ensslinovou, Raspeho a další propuštěné západoněmecké teristy. Bude to prý už brzy.

Náhle vyburcovaly ospalé pasažéry německé povely: „Otto, rychle vpřed!“ – „Juppe, tady je jeden!“ – „Všichni k zemi!“ Učitel Faby vzpomíná: „Okamžitě jsem se posadil na zem mezi dvě řady sedadel. Přímo před nosem jsem měl splet nohou a rukou.“ Zepředu, z pilotní kabiny, se zároveň ozývaly výstřely.

Na letoun zaútočila zvláštní západoněmecká jednotka GSG 9. V týž okamžik, kdy skupina mužů vyrazila dveře z rámu a vpadla do letadla, vhodili jiní členové jednotky do pilotní kabiny oslnující granáty, které na šest sekund oslepí a zbaví sluchu. Tyto sekundy poskytly odstřelovačům šanci, aby únosce vyřídili.

Mahmúd a jeho společnice zahynuli v pilotní kabini. Druhý únosce, „Číslo 18“, střílel ze sedadla v oddělení první třídy, než jej také zasáhla kulka. Ještě když se hroutil na podlahu, stačil odhodit dva granáty. Jeden vybuchl na prázdném sedadle, druhý mezi řadami sedadel. Teroristka „Číslo 33“ zahájila palbu skrz dveře umývárny a zasáhla jednoho příslušníka západoněmeckého komanda do krku. Pak pronikly střely sklápěcími dveřmi umývárny i z opačné strany a únoskyně těžce zranily.

Osvobožující úder začal pět minut po půlnoci, dvanáct minut po půlnoci už bylo po všem. Hartwig Faby slyšel povely: „Rychle ven – tak honem!“ „Mysil jsem si, že to asi ještě všechno vyletí do povětrí. Nějak jsem slezl po žebříku přistaveném k zadnímu vchodu. Pak jsem běžel za písečnou dunou. Už přede mnou se tam dostalo několik cestujících, nyní si padali kolem krku, smáli se a plakali radosti.“

Letuška Gaby Dillmannová se při prvním výstřelu přikrčila v sedadle, jak jen mohla. Seděla v třetí řadě zpředu. Předtím krátce, ale hluboko a uvolněně spala – poprvé za čtyři dny. Sklonila hlavu až na kolena a přikryla si ji rukama, jak se to učila pro případ nouzového přistání.

„Byla tma, viděla jsem jen blesky a slyšela výstřely. Potom se docela blízko ozvala velká rána. To vybuchl ruční granát. Nohy mi zasáhla jakási vlna horka a současně jsem měla pocit, jako by mi někdo přitiskl na záda kus ledu. Necítala jsem žádnou bolest, spíš jsem byla ohlušená. Prolétlo mi hlavou, že už nemám nohy. Pak jsem pohnula prsty u nohou a cítila jsem, že jsou stále na svém místě. Jeden z mužů křičel: „Ven, slečno! Rychle! Běžte ven, držte hlavu skloněnou!“ Prolezla jsem nouzovým východem na křídlo letadla. Odtamtud mě nějaký muž spustil dolů a přenesl do sanitky.“

ITÁLIE – OPERACE DOZIER

Ve čtvrtek 28. ledna 1982 přesně v 11 hodin 28 minut zastavil před zadním vchodem moderního osmipodlažního činžovního domu v Padově stěhovací vůz. Z jeho nitra se na chodník bleskurychle vyhrnulo deset členů zvláštního protiteroristického komanda. Až na kukly byli oblečeni sportovně, ale pod košilemi měli neprůstřelné vesty a byli vyzbrojeni lehkými samopaly M-12. Policie v civilu krátce předtím nenápadně uzavřeli a vyklidili ulici Pindemonte, do níž je obráceno průčelí domu.

V okamžiku zahájení akce se před domem rozeřval buldozer, který měl vytvářet zvukovou clonu. Jeden příslušník přepadového oddílu vběhl do supermarketu Dea, umístěného v přízemí budovy. „Policie! Zachovajte klid a nehýbejte se!“ nařídil. Personál i zákazníci si v první chvíli mysleli, že je přepadli lupiči. Zbývajících devět policistů se vyřítilo do prvního patra k bytu jednadvacetileté studentky historie Emanuely Frascallové, dcery váženého padovského lékaře. Jeden z nich rychle otevřel speciálním pakličem vstupní pancéřované dveře a jeho druhové vtrhli dovnitř. V předsíni se střetli s dvaadvacetiletým teroristou Giovannim Ciuccim, který zaslechl šramot v zámku a s pistolí v ruce se šel podívat, co se děje. Než stačil vystřelit, jeden člen komanda ho úderem do hlavy poslal k zemi. Cesta byla volná, policisté se rozbehli po bytě.

V místnosti napravo spatřili zvláštní výjev – uprostřed pokoje byl postaven malý stan a v něm ležel připoután na polním lůžku zarostlý muž v pomačkaném oděvu. Před stanem stál sedmadvacetiletý vůdce teroristické buňky Antonio Savasta s pistolí namířenou na zajatcovu hlavu. Ale než stačil stisknout spoušť, zhroutil se pod úderem, který mu ze zadu zasadil pažbou samopalu jeden z policistů.

V dalších místnostech pětipokojového bytu proběhla operace naprosto hladce. V síti uvázli Emanuela Frascallová, Savastova přítelkyně Emilia Liberová a dvaadvacetiletý terorista Cesare di Lenardo. Žádný z nich se nepokusil o sebemenší odpor, všichni zvedli ihned ruce nad hlavu. Zásah skončil, aniž padl jediný výstřel. Od okamžiku, kdy členové protiteroristické jednotky pronikli do domu, uplynulo pouhých devadesát sekund. Čtyři teroristé putovali v poutech do vězení, pátý, jejich šéf Antonio Savasta, byl nejdříve převezen do nemocnice na ošetření. Úder pažbou není pohlazení.

Tak skončila dvaadvacetidenáctiletého kalvárie paděsátilétého amerického brigádního generála Jamese L. Doziera ve „vězení lidu“, kde se zodpovídal před „proletářskou spravedlností“, máme-li použít terminologie Brigate rosse (Rudých brigád) a dalších ultralevíckých teroristických organizací. Skončila šťastně díky nejrozsáhlejšímu policejnemu pátrání, jaké kdy bylo v historii Itálie rozvinuto. Bylo do něho nasazeno na šest tisíc lidí a zúčastnili se jej i experti z USA a pravděpodobně i z dalších zemí. Úspěch akce vzhledem k fiaskům policie v předchozím období málokdo očekával. Za více než deset let boje proti terorismu to bylo teprve podruhé, co se bezpečnostním silám podařilo uneseného zachránit živého a zdravého. Poprvé se to stalo v roce 1975, kdy policie při přepadení teroristického úkrytu v Turíně osvobodila uneseného průmyslníka Vittoria Ganciu.

Generál James L. Dozier, zástupce náčelníka štábů jižního velitelství NATO, byl unesen 17. prosince 1981 ze svého bytu ve Veroně. Únos provedla skupina teroristů převlečených za instalatéry. Omámeného Doziera naložili do lodního kufra a autem převezli do bytu Emanuely Frascallové v Padově. Ve stanu ho drželi proto, aby nemohl identifikovat místo svého nuceného pobytu. Navíc strávil hodně času s páskou na očích a s voskem v uších, aby neviděl a neslyšel to, co viděl a slyšel neměl. Dozier za šest týdnů zajetí zhulil o několik kilo-

gramů, ale týrán nebyl. Jediná stopa násilí na jeho těle byla mizející modřina pod okem, stopa po ráně, kterou utřížl při přepadení ve veronském bytě.

Osvobození uneseného generála vyvolalo vlnu oficiálního i spontánního nadšení a komentáře mnoha politiků se nesly až v přehnaně optimistickém duchu. Radost projevovali i prostí Italové. Najednou byli hrdi na svůj policejní aparát, který je jim jinak trnem v oku.

Italové měli důvod si blahopřát. Za léta teroristického řádění si úřady vysloužily pověst neschopných a nemohoucích. Policie sice úporně pátrala, vyšetřovala a někdy i zatýkala, ale iniciativa byla stále na straně teroristů. Politikové a podnikatelé se obklopovali strážci, neboť žili v neustálém strachu, že by mohli skončit v rukou „soudců“ z Brigate rosse. Tito samozvaní soudci v roce 1978 „odsoudili“ a zavraždili bývalého předsedu vlády Alda Mora. Po čtyřicetisedmenném věznění brutálně zavraždili průmyslníka Giuseppe Taiercia. Celkem mají ultralevičtí teroristé na kontě vraždu tří unesených osob. Přes deset jich po dlouhém věznění propustili.

Desítky teroristů skončily za mřížemi. Únos generála Doziera měl být jednak odvetou, jednak měl dokázat, že akceschopnost Brigate rosse podlomena nebyla. Ukázalo se, že tentokrát si brigatisté vzali příliš velké sousto, když vztáhli ruku na cizího státního příslušníka. Na nátlak americké vlády a NATO rozvinuly policejní úřady akci, která nemá v Itálii obdobu. Skončila úspěšně, a to nejen proto, že byl zachráněn Dozier. Široký policejní zá tah vedl k zatčení asi sedmdesáti teroristů, z nichž někteří patřili k samým „mozkům“ organizace, a k odhalení šestnácti skladišť zbraní a tajných úkrytů Brigate rosse. Navíc se policie zmocnila obsáhlé dokumentace, mezi níž byly i plány zamýšlených teroristických akcí. Při žádném z dřívějších zásahů proti teroristům nepronikla policie tak hluboko do organizační struktury Brigate rosse jako při pátrání po Dozierovi.

Pátrání bylo od samého začátku vedeno metodicky a systematicky. Policie si prověřila tisíce podezřelých osob, pročesala stovky domů a bytů, zkontovala tisíce automobilů. Neponechala bez povšimnutí jediný typ, jedinou informaci. Musela se samozřejmě prokousat i spoustou falešných stop, takže mnoho potné práce bylo vynaloženo nadarmo. Například začátkem ledna se rozsáhlý policejní aparát celé dny mořil s odčerpáváním vody z jezera vzdáleného padesát kilometrů od Tescary. Telefonní anonym jí totiž ohlásil, že na dně tohoto jezera leží Dozierova mrtvola.

Ale přesto se případ rozvíjel slibně, v široce rozhozené síti uvázly první „rybky“. Dne 4. ledna byli u známých Španělských schodů v Římě zatčeni Stefano Petrella a Ennio di Rocco, podezřelí z teroristické činnosti. Na základě jejich výpovědi podnikla policie razii ve třech římských bytech a zmocnila se velmi cenné kořisti, neboť zatkla deset teroristů, mezi nimi i bývalého docenta kriminologie Giovanniego Senzaního, který působil jako hlavní ideolog ultralevičáckého terorismu. Navíc zabavila značný počet zbraní a objemnou dokumentaci Brigate rosse. O necelé dva týdny později v rámci pátrání po pachatelích bankovní loupeže v Sieně byli zatčeni dva členové skupiny Prima linea, další militantní tero-

ristické organizace. Ti přivedli policii na stopu tajného úkrytu v Římě, který sloužil jako ošetřovna pro zraněné teristy. Krátce nato získala policie hojnou dokumentační kořist v úkrytu Prima linea v Neapoli.

Kruh kolem únosů generála Doziera se začal stahovat, ale policie stále ještě tápala. Je to téměř ironie, ale poslední prvek do Dozierovy „skládačky“ patrně získala při rozsáhlém zátahu proti narkomanům ve Veroně. Mezi zatčenými byl i dvaadvacetiletý Paolo Galati, bratr Michela Galatiho, který si za teroristické zločiny odpykával trest vězení. Podle důvěryhodných zpráv se jméno Paola Galatiho objevilo ve výpovědi Stefana Petrelly, zatčeného u Španělských schodů v Římě. Jisté je, že policie přivezla Petrellu do Padovy, aby ho s Galatim konfrontovala. Zdá se, že právě tato konfrontace poskytla policii informace, které ji přivedly k bytu Emanuele Frascellové na via Pindemonte v Padově. Ve středu 27. ledna se předseda vlády Giovanni Spadolini sešel s americkým velvyslancem Maxwellem Rabbem a důvěrně ho informoval, že v nejbližších hodinách bude zahájena akce na Dozierovu záchrana. Indiskrecí některého ze zasvěcených vládních činitelů se stalo, že o připravované operaci referoval i ranní tisk z 28. ledna.

Policie uvažovala o několika variantách akce. Původně ji naplánovala na noc, ale pak od tohoto záměru upustila. V noci je via Pindemonte zcela mrtvá a neobvyklý pohyb a ruch by mohl vzbudit podezření a varovat únosce. Ve dne je na ní naopak tak živo, že jen mimořádně rychlý pozorovatel by si všiml, že se děje něco neobvyklého. Toho ostatně využili i únosci. V domě, kde je umístěn obchod, jsou lidé zvyklí na cizí tváře i na to, že se neustále něco stěhuje a přenáší. Kdo by věnoval pozornost třeba lodnímu kufru, vždyť je to jen obyčejné zavazadlo.

Kromě Frascellové a Ciucciho byli všichni „nájemníci“ bytu na via Pindemonte policií známi. Savasta a Liberová byli nedávno v nepřítomnosti odsouzeni v Cagliari k trestu odňtí svobody za účast na několika ozbrojených bankovních loupežích. V bytě byla také nalezena dokumentace Brigate rosse, pistole, výbušniny, granáty a zařízení na výrobu falešných dokumentů. Našly se tu i dva plánky, před nimiž byl Dozier v zajetí fotografován, i inkriminovaný lodní kufr.

James Dozier je pátý Američan v oficiální funkci, který se od září 1981 stal terčem teroristických útoků v západní Evropě. V září americký generál Frederick Kroesen téměř zázračně vyvázl z granátového atentátu, který byl na něj spáchán u Heidelbergu v SRN. Neúspěšný útok byl pak podniknut na diplomata Christiana Chapmana v Paříži a velvyslance Rabba v Římě. V lednu dalšího roku byl v Paříži zastřelen americký vojenský atašé, podplukovník Charles Ray.

Osvobození generála Doziera značně podlomilo prestiž brigatistů, ověnčených aureolou nepolapitelnosti. V roce 1978, kdy italský terorismus dosáhl zenitu, působily bezpečnostní sily bezradně, dezorganizovaně a neschopně. Zdálo se, že Brigate rosse a další teroristické organizace se mohou beztrestně odvážit všeho. Páchaly zločiny ve velkém stylu a kladly ultimativní požadavky. Upachtěné úsilí policejních orgánů vyznávalo zcela naprázdno, ale postupně začaly protiteroris-

tické složky policejního sboru dosahovat dílčích úspěchů, které povzbudily jejich ochablonu morálku. „Všichni máme sklon domnítavat se, že v Itálii nic nefunguje, tak proč by to mělo klapat zrovna v policejním aparátě,“ řekl americký expert na boj proti terorismu Brian. „Ale ve skutečnosti to není tak zlé. Pravda je taková, že ve vězení sedí přes dva tisíce italských teroristů. A někteří z nich patří k elitě Brigate rosse.“

Presto si dnes jen málokdo myslí, že úspěšným zásahem proti Dozierovým únosům byly Brigate rosse trvale vyřazeny ze hry. Organizace má stále k dispozici nejméně deset milionů dolarů z bankovních loupeží a výkupních, alespoň čtyři sta fanatických aktivistů a na deset tisíc stoupenců, kteří jsou vždy ochotni pomoci. Brigate rosse počítají s dlouhým bojem, s mnoha prohrami, a proto vybudovaly svou organizaci tak, aby se mohly z porážek vzpamatovat a na každou utrženou ránu odpovědět ještě tvrdším úderem. Za uplynulých dvanáct let prokázaly mimořádnou regenerační schopnost.

Naštěstí je v současné době italský policejní aparát připraven k boji proti terorismu mnohem lépe než v minulých letech. Mezníkem se stal únos a vražda Alda Mora. Vláda uvolnila na boj proti terorismu zvláštní fondy a vytvořila elitní policejní oddíly, které procházejí speciálním výcvikem. Parlament schválil zákony omezující občanská práva osob podezřelých z teroristické činnosti a tresty za teroristické zločiny byly zvýšeny. Jako nejúčinnější zbraň se ukázal výnos z roku 1979, který slibuje nižší tresty zločincům, kteří „promluví“. Od té doby policejní i soudní orgány vyslechly přes dvě stě „zpovědi“, které vedly k odhalení desítek teroristických skryší, skladišť zbraní a dílen na výrobu falešných dokumentů.

Např. v roce 1980 se počet teroristických zločinů snížil proti předchozímu roku více než o polovinu a do rukou policie se dostalo přes tisíc usvědčených teroristů. V témže roce vůbec poprvé policie zatkla přímo na místě činu teroristy z Brigate rosse, těsně po vraždě politika Pina Amata. Po dlouhém věznění propustila na svobodu tato teroristická organizace uneseného římského soudce Giovanniego D'Ursa, aniž dosáhla splnění kladených požadavků. Bylo přiznačné, že pouze jedny italské noviny se tehdy uvolily otisknout vyděračské podmínky únosů.

Neúspěchy a prohry teroristických organizací se stávají významným faktorem nejen pro svůj bezprostřední účinek, ale hlavně proto, že oslabují přitažlivost teroristických skupin. Každé seskupení, které začíná prohrávat, má problém se získáváním nových kádrů. Lidé z vedení Brigate rosse i dalších teroristických skupin tak mají menší možnost výběru a musejí se často spoléhat na málo zkušené a méně zapálené členy, jimž chybí fanatické odhodlání „za věc“ v krajním případě i zemřít. Tito „nováčci“ nemají také výdrž starých kádrů, jakmile se octnou v rukou policie. Aby si zachránili kůži, jsou zpravidla ochotni vypovídat. Tím lze do jisté míry vysvětlit, proč policie úspěšně vyřešila Dozierův případ, ale ztroskotala v pátrání po únoscích Alda Mora.

Velmi významným jevem je to, že přímo ve vedení Brigate rosse propukají ostré sporý o linii a směr další činnosti. Jako příklad může sloužit i skupina, která unešla generála Doziera. Únos byl dílem benátské „kolony“ Brigate rosse. „Kolona“

se však těsně před únosem rozštěpila, odtrhlo se od ní „dělnické“ křídlo, které si říká „2. srpen“. Obě frakce proti sobě vedou zuřivý boj, navzájem se obviňují ze zrady ideálů, z břidlostí, a dokonce i ze zpronevěř fondů organizace. Za zmínu stojí i to, že zakladatel Brigate rosse Renato Curicio propašoval z vězení dopis, v němž velmi příkře kritizoval únos generála Doziera.

Brigate rosse tedy trochu ztratily dech, ale italské úřady přesto zůstávají ve středu. Benátská „kolona“ je rozložena, ale „kolony“ v Římě a Miláně zůstaly prakticky nedotčeny. Italové sami říkají, že teroristé srostli s italskou společností do té míry, že je nelze vyhladit a ochromit jedním úspěšným zásahem. „Byl to tvrdý úder, ale nikoliv rozhodující,“ komentoval Dozierovo osvobození jeden významný činitel italského policejního aparátu. „Nesmíme polevit v bdělosti,“ dodal. Tato ostražitost je na místě. Ve skladištích Brigate rosse byly nalezeny těžké zbraně, dokonce i rakety. „Mají-li teroristé takový arzenál, nejsou snad schopni podniknout akci, která by svým rozsahem převýšila všechno, čím se dosud zapsali do dějin politického násilí v Itálii?“

Všichni znalci poměrů se zcela jednoznačně shodují v názoru, že Brigate rosse se brzy pokusí napravit si pochroumanou prestiž nějakým velmi teatrálním činem. Vzápětí po zatčení Dozierových únosů vydala teroristická organizace výzvu požadující propuštění „revolucionářů“. Dozierovo osvobození nedokáže zastavit revoluční proces, varovala výzva. V pohotovosti je Itálie i orgány NATO. „Nevěříme, že terorismus ztratil dech jen proto, že Dozier je na svobodě,“ prohlásil jeden vysoký funkcionář velitelství NATO. „Naopak, nadešla nejnebezpečnější doba. Brigate rosse jsou jako poraněná šelma. Číhají na vhodný okamžik k protiútoku.“

Pozn.: Záznam těchto dvou případů ze zahraničního tisku je staršího data a dokresluje pouze náplň činnosti a některé z úspěchů protiteroristických oddílů v minulých letech.

6. Mistrovství světa protiteroristických jednotek v Rakousku v roce 1988

Terorismus, který masakruje nevinné bombami a výstřely ze zálohy, je mezinárodní morovou ránu na celém světě. Jeho potřání je proto mezinárodním úkolem. V roce 1988 byl proveden první krok k mezinárodní spolupráci v boji proti tomuto negativnímu sociálnímu jevu. Dal nejznámějším protiteroristickým jednotkám možnost poznat se a změřit síly v bojovém trojboji. Pro mnohá známá komanda to byl jistě psychologicky odvážný čin.

Tyto jednotky patří mezi skupiny nejlépe chráněné před tiskem a televizí. To, že se podařilo rakouskému ministru vnitra pozvat Číňany, Maďary, Poláky vedle Američanů a téměř všech Západoevropanů, stejně jako mnoho Arabů k tomuto utkání, je obdivuhodné. Bylo to možné snad jen díky rakouské neutralitě a dobrým vztahům této země vůči všem ostatním zemím.

Podnětem k tomuto setkání v době od 6. do 11. 6. 1988 bylo desáté výročí zařazení rakouské protiteroristické jednotky GEK, přezdívané Kobra. Souboj se konal na zámku Schöneu u Terstu, na cvičišti s domy u Brucku a na policejní střelnici Blumen.

Pozvání využilo 29 družstev ze 16 států. Přešla rakouské hranice (od nich v doprovodu rakouské GEK) ve svých uniformách a bojových oblecích se svými automatickými pistolemi, útočnými zbraněmi, samopaly, revolvery a munici se souhlasem rakouského ministra vnitra. Velitel GEK plukovník Pachter se svými lidmi celé utkání zorganizoval. Ubytování, výborná péče, stejně jako obsluha ze strany GEK, doprava, večerní zábava, to vše bylo jedinečné, takže každý účastník bude jistě rád na Rakousko vzpomínat. Přes jazykovou bariéru (každý se měl naučit alespoň trochu anglicky), se rozvinulo dobré přátelství mezi všemi účastníky. Především Číňané z Pekingu byli velmi oblíbení.

Z pozvaných se dostavili všichni, až na Brity a na Izraelce (Mossad), kteří mají velkou praxi v potírání terorismu.

Mistrovství světa protiteroristických jednotek se skládalo ze tří částí:

1. taktické soutěže,
2. překážkové soutěže a
3. bojové střelby.

TAKTICKÁ SOUTĚŽ

Taktická soutěž probíhala ve třech základních směrech:

1. v zatěžkávací zkoušce vyžadující sílu, šikovnost a týmovou spolupráci při překonávání překážek,
2. v taktickém cvičení spočívajícím v odstřelování protivníka bez zasažení terče představujícího rukojmího a v evakuaci panny 70 kg těžké,
3. v identifikaci fotografií stíhaných pachatelů.

Jedno družstvo se skládalo z pěti mužů a muselo zdolat řadu překážek, aby se dostalo k cíli. Čas byl měřen počítačem.

Pozice A

Po prohlídce fotografie hledaného teroristy byl start otvorem 60 x 65 cm.

Pozice B

Kanálová roura délky 30 m, světlost 80 cm. Šachta 2 m hluboká, 1,5 m široká.

Pozice C

Zed' 1,8 m vysoká, 30 m dlouhá.

Pozice D

Výstup do okna 1. patra ve výšce 3,5 m bez pomocných prostředků. Výstup na lanový most ze dvou lan od sebe vzdálených 1,5 m.

Pozice E

Výstup do horního patra, odtud přechod do sklepa a přes ulici.

Pozice F

Zdolání domovní fasády do 2. poschodi šplháním. Na druhé straně slanit z výšky 6,5 m.

Pozice G

Přechod ke vstupním dveřím přes drátěné pletivo se signalizací dotyku.

Pozice H

Vstupní dveře jsou jištěny výbušninou, která musí být zneškodněna. Po otevření dveří vstoupí celé družstvo do sklepa. Zbraně mohou soutěžící natáhnout až před sklepními dveřmi. Ve sklepě jsou na otočném zařízení tři pachatelé a 6 rukojmích, kteří se po prvním výstřelu pootácejí. Během tří sekund musí být pachatelé rozpoznáni a likvidováni. Čtyři figuriny v životní velikosti z místnosti je nutno dopravit přes ulici na pozici I.

Pozice I

Na místě jsou vybráni pachatelé ze 40 fotografií. Za fotografiemi jsou tři klíče, kterými lze zastavit počítač.

Hodnocení:

Nejvyšší možný počet obdržených bodů je 1000. Rozhodující je likvidace tří pachatelů, kteří mají být zabiti za tři sekundy. Při rychlejší střelbě se získávají kladné body.

PŘEKÁŽKOVÁ SOUTĚŽ

Překážková soutěž probíhala v parku zámku Schöneu. Absolvovala se ve sportovním oděvu.

Překážková dráha měřila 585 metrů a měla 18 překážek.

Čas byl stanoven na 4 min. 49 s a při jeho dosažení získal soutěžící 600 bodů. Za každou sekundu zpoždění se sráželo 6 bodů, za urychlení se 6 bodů přidávalo. Za nezdolanou překážku se přičítaly 3 trestné minuty.

PŘEKÁŽKY

1. Dvojité lano napnuté ve výšce 4 m přes rybník v délce 30 m
2. Slalom 20 m v předklonu
3. Plížení – příkop 15 m dlouhý, 0,45 m hluboký
4. Dvojitý trám – výška 1 m a 1,4 m
5. Hrazda – výška 2,30 m
6. Trámová překážka – výška 2,30 m

7. Drátěná síť na zakopnutí – odstup 2 m, výška 0,55 m
8. Stěna z pneumatik – výška 4,50 m
9. Vodní příkop – šířka 1,65 m
10. Minové pole – brod
11. Lanový žebřík – výška 5,50 m
12. Trámový buben – výška 1,25 m
13. Irský stůl – deska 60 cm, výška 2,25 m
14. Jáma – hloubka 1,60 m, průměr 1 m
15. Závěsný žebřík – pohyblivý žebřík se sedmi příčkami
16. Kladina – délka 10 m, výška 0,95 m
17. Liščí díra – délka 1m, velikost 0,70 x 0,70 m
18. Zed' – výška 2,5 m, zlezení za pomocí lana s uzly

BOJOVÁ STŘELBA

Bojová střelba zahrnovala tři střelecké úkoly s dlouhou zbraní (puška, samopal) a čtyři střelecké úkoly s krátkou zbraní (samonaříjecí pistole, revolver) celkem ze sedmi pozic vzdálených od sebe 19–100 m. Pro dlouhou zbraň bylo stanoveno 13 nábojů a pro krátkou zbraň 24 nábojů.

Střelba byla velmi náročná. Rakouská GEK určila soutěž ve střelbě z německé pušky STGW 77 ráže 7,62 mm a z francouzského revolveru Manurlin MR 73 ráže 357 Magnum. Rychlonabíječ nebo zásobník nesměly být použity, takže zbraně musely být nabíjeny z pouzdra na opasku. Zásobník dlouhé zbraně byl naplněn 13 náboji, revolver nebo pistole byly nabity šesti náboji. Přecházet na další pozici se muselo se zajištěnou dlouhou zbraní. Krátké zbraně směly být nabíjeny teprve na stanovišti. Chyby v zajištění vedly k diskvalifikaci. Čas byl opět měřen počítacem. Soutěžilo se v bojové ústroji (včetně bot) a v ochranné přilbě.

Časové hodnocení:

Za dosažený čas 4 min. bylo přičteno k dobru 300 bodů. Za každou sekundu navíc se odečítaly 3 body a za každou ušetřenou sekundu se 3 body připočítaly. Kdo potřeboval více než 6 minut, byl diskvalifikován. Kdo překročil 4 min. o 100 sekund, tomu se započítávaly pouze body za zásahy. Selhání zbraní nebo munice šlo k tiži střelce. Vynechání pozice, obejtí překážky, chyby postavení, překročení počtu nábojů vedly k diskvalifikaci.

Pozice 1

Dlouhá zbraň, 5 výstřelů, cíle – 5 balónků o průměru 15 cm, vzdálenost 70 m, přílícení vkleče s oporou. Za zasažený balónek se získávalo 20 bodů. Vzdálenost na další pozici (2) byla 34 m.

Pozice 2

Dlouhá zbraň, pět výstřelů na desítkový křížový terč, s kroužky šířky 2,5 cm. Vzdálenost 100 m. Přílícení vleže volně nebo s podpěrou. Hodnocení – dvojnásobek počtu kroužků. Vzdálenost na pozici 3 byla 42 m.

Pozice 3

Dlouhá zbraň, tři výstřely na terč ve zdálenosti 60 m. Vstoje bez opory. Hodnocení – dvojnásobek počtu kroužků. Vzdálenost na pozici 4 byla 60 m přes schodiště s 29 schody.

Pozice 4

Ruční palná zbraň musela být nejprve vytažena. Střílelo se šest ran na cíle, které tvořilo šest plechovek od limonády (0,3 l). Přílícení vestoje, jednoruč nebo obouruč. Vzdálenost 10 m. Hodnocení – 20 bodů za jednu plechovku. Vzdálenost na pozici 5 byla 19 m.

Pozice 5

Ruční palná zbraň, šest ran (dvě pro každé předepsané postavení), náboje byly nabíjeny (vkládány) jednotlivě do bubínku nebo do zásobníku. Cíle – maskované Combat-terče, vzdálenost 25 m. Přílícení: 1. vleže obouruč pod nákladním autem VW; 2. vestoje, podepřen na frontální straně levou rukou; 3. vestoje, opřen o zadní stranu pravou rukou. Hodnocení – střed těla = 15 bodů, okraj = 5 nebo 3 body. Vzdálenost na pozici 6 byla 20 m přes dřevěnou stěnu vysokou 2,10 m.

Pozice 6

Ruční palná zbraň, 2 cíle, šest ran (4 + 2). Přílícení – střelec střílí z provazové lávky, drží se jednou rukou v podpěru. Cíl 1: Maskovaný Combat-terč, vzdálenost 25 m, čtyři rány. Cíl 2: Terč pachatel – rukojmí, vzdálenost 15 m, dvě rány. Hodnocení: 1. Combat-terč = 15 bodů, střed těla = 5 bodů, zásah do kraje = 3 body
2. pachatel – rukojmí = 25 bodů při zásahu pachatele, minus 25 bodů při zásahu rukojmího
Vzdálenost na pozici 7 byla 70 m, vzhůru přes 29 stupňů schodiště.

Pozice 7

Ruční palná zbraň, šest ran. Cíl – šest kovových sklopňých (padajících) terčů o průměru 25 cm (nastavené na 9 mm – para-zásahů, žluté barvy pro ukazatel zásahů).

Vzdálenost 20 m.

Přílícení – ve stoje jednoruč nebo obouruč.

Hodnocení – 20 bodů za jeden padlý terč.

Po posledním výstřelu proběhnutí cílem, přičemž čas byl zaznamenán elektronicky.

ZHODNOCENÍ ZBRANÍ

U dlouhých zbraní bylo nejlepších výsledků dosaženo americkou automatickou puškou M16A1 (A2) ráže 5,56 mm, španělskou automatickou puškou CETME (7,62 mm) a německou automatickou puškou STEYER STGW-77 (7,62 mm). Všechny tyto pušky byly vybaveny optickými zaměřovači. Vůbec nejlepší se z dlouhých zbraní jevila německá puška STEYER STGW-77.

Slabších výsledků bylo dosaženo německým samopalem MP5 (9 mm), ruským samopalem Kalašnikov (7,62 mm) i německou automatickou puškou G-3 (7,62 mm). U německého samopalu MP5 působila soutěžícím největší potíže těžká spoušť (3 kg).

U krátkých zbraní (pistolí, revolverů) byla patrná převaha zbraní s delší hlavní (5 Tinch – palců) s dobře ovladatelnou spoušťí. Například američtí reprezentanti (Delta – Force), kteří také Combat-Parcours vyhráli, stříleli pistolí SA-Colt Automatic „National Match“ ráže 45 ACP a měli vynikající výsledky.

Dobře si vedli také Rakušané (GEK, zvaný KOBRA) francouzskými revolvery MR 73 ráže 357 Magnum.

Naopak německá pistole HaK P7 ráže 9 mm Para platila skrytě za kompromisní zbraň, ale měla nedostačující výsledky, příliš krátkou zaměřovací dráhu a příliš krátkou hlaveň. Kompromisní řešení nemohou být optimální. Lepší je jedna dlouhá zbraň a jako dodatek jedna krátká „under cover“ pistole (volně z angličtiny = pod pouzdrem, přikrytá apod.). Často se také střílelo belgickou pistolí FN-Hi Power ráže 9 mm.

Pokud ovšem tyto zbraně nebyly přizpůsobeny, měly při své těžké spoušti zřídka dobré zásahy. Zcela bezproblémová se ukázala být pistole Glock 17 (9 mm) poplachového oddílu rakouského Spolkového vojska, obzvláště když byl snížen odpor spouště. Střelecké výsledky Rakušanů to potvrdily. Dobrých výsledků dosáhli také Švýcaři s pistolí SIG Sauer P 226 (9 mm) vlastní výroby.

O překvapení se postarali Číňané se svou pistolí PP-Nachbau ráže 7,65 mm. Střílelo se také italskou pistolí Beretta F92F (9 mm), i když dovoz do USA, jak píše Washington Post, byl zastaven kvůli nebezpečí při rozebírání zbraně.

Maďaři stříleli např. americkými revolvery Smith & Wesson ráže 45 mm. Španělský tým GEO používal s úspěchem německé pistole HaK P9S (9 mm).

Zajímavé bylo, že nikdo z týmů východního bloku nestřílel služební pistolí Mašarov.

Je samozřejmé, že výsledky střelby závisejí do značné míry na dobrém výcviku střelců. Ale ty mohou být jen tak dobré, pokud to zbraně a munice dovolí. Po těchto soutěžních střelbách se ukázalo, že mnohé týmy poznaly hranice mož-

nosti svých zbraní a myslí na přezbrojení. Kde jinde by se mohlo uskutečnit takové, žádnou firmou neovlivněné, pravé srovnávací střílení? Bohužel nebylo požadováno více než šest výstřelů, čímž se doba znovunabíjení nebo kapacita zásobníku jednotlivých zbraní nedala přesně rozpoznat. Nikdo si totiž nemůže být jist, že po šesti výstřelech bude přestřelce konec.

ZÁVĚR

Použití střelné zbraně při služebním zákroku je jedním z nejvíce zavazujících úkonů vůbec a je spojeno vždy s vysokým rizikem. Ochrana vlastní bezpečnosti, života a zdraví a současně i ochrana životů a zdraví občanů však vyžaduje od policistů (i ostatních zakročujících osob) ve výjimečných případech použít střelnou zbraň při služebních zákrocích (a mnohdy i mimo službu) proti nebezpečným pachatelům závažných úmyslných trestných činů. Vždyť jednou z provozádých povinností policistů a ostatních je i boj proti terorismu, tj. teroristům či terroristickým skupinám, které vystupují téměř vždy se zbraní v ruce. Jak ukázala minulá služební praxe, některé případy nebyly řešeny kvalifikovaně a s profesionální jistotou a došlo i ke ztrátám na životech či k vážnému poškození zdraví zakročujících policistů. Faktem však zůstává, že ze zkušenosti minulé policejní praxe lze do určité míry zobecnit poznatky z používání palných zbraní při konfrontacích s ozbrojenými útočníky.

Zvláště v některých zemích s vysokým výskytem zločinnosti pachatelé vystupovali a jednali vždy agresivněji a brutálněji než u nás. Tato skutečnost je dána mnoha faktory. Především neutěšenými životními podmínkami, vlivem zavádějící literatury, filmu, televizních programů s množstvím násilí apod., možností zakoupení střelných zbraní bez jakékoli účinné státní kontroly, růstem narkomanie, nezaměstnanosti atd. Tyto negativní společenské jevy však infiltrují i do našich zemí a proto je nutno jim účinným způsobem čelit.

Použití střelné zbraně proti osobě však je vždy hrubým kriminálním činem a jeho podstata je stejná. Rozdíl je pouze v sociálních podmínkách, v nichž k němu došlo a pochopitelně i za jakých pohnutek (možno i ovlivněných těmito podmínkami) byl trestný čin se zbraní v ruce spáchán.

Tento text je snahou po určitém zobecňujícím výkladu, především taktik chování a jednání v situacích, kdy skutečně jde policistovi o život. Podpůrnou kapitolou této části jsou základy střelby z krátkých služebních zbraní.

Děkuji všem spolupracovníkům, kteří se podíleli jak odbornou radou, tak i pomocí při zpracování této publikace. Zejména pak prof. JUDr., ing. Viktoru Poračovi, DrSc., doc. PhDr. Františku Manovi, CSc., ing. Přemyslu Liškovi, CSc., JUDr. Jiřímu Chaloupkovi, JUDr. Ivo Hrazdírovi, Ing. Rudolfu Langerovi, JUDr. Milantu Proksovi za zhotovení autotypí a dalším.

Na závěr si lze jen přát, aby tato publikace byla platným pomocníkem při kvalitním a vysoko profesionálním plnění náročných služebních povinností všech policistů a dalších pracovníků ozbrojených sil a bezpečnostních složek. K tomuto účelu a s tímto cílem byla také zpracována a vydána.

LITERATURA

1. ARNOLD, M. B.: *Emotion and Personality* (Vol. 2), New York, Columbia University Press, 1960
2. ADAMS, R. J., McTERNAN, T. M., REMSBERG, Ch.: *Street survival*, Evanston (III.), Calibre 1980
3. ČÁP, J.-DYTRYCH, Z.: *Konflikt, frustrace, stres a tváření osobnosti*, Praha, SPN 1968
4. DANIEL, J.: *Psychická záťaž v laboratóriech a terénnych podmienkach*, Bratislava, Veda 1984
5. HÜBNER, Siegfried, F.: *Internationale Polizei-Taktiken und Ausbildungen*, Schwäbisch Hall, Schwend 1978
6. MAN, F.: *Mood Alteration with Swimming*. In: Proec. VIII Congress FEPSAC. Bad Blankenburg, September 14.-17. 1987
7. NÁCHODSKÝ, Z.: *Racionální obrana a útok ve služební činnosti příslušníků SNB*, Praha, Naše vojsko 1984
8. NÁCHODSKÝ, Z.: *Učebnice sebeobrany pro každého*, Praha, FUTURA 1992
9. NOVÁK, J. - ŠPIČKA, I.: *Prvá pôdrž – unus perbraka blokado*, Praha, Čeha Esperanto – Asocio 1984
10. PFLÜGER, A.: *Sicher durch Selbstverteidigung*, Wiesbaden, Falken-Verl. Sicker, b. r.
11. ŠILHA, V.: *Metodická pomůcka pro střelbu z pistole a revolveru*, Praha, FMV 1981
12. ŠPIČKA, I. - NOVÁK, J.: *Moderní sebeobrana*, Praha, Naše vojsko 1969

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Trestní zákon č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků (s účinností od 1. 7. 1990)

83	BOJOVÉ TECHNIKY	17
84	TECNE POSTUPY	17
85		17
86	Přepad	18
87	Přepad za zálohy směrem	18
88	zvýšení	18
89	rukou	19
90	Povídání	19
OBSAH		
ÚVOD		3
ZÁKLADNÍ ZÁKONNÁ USTANOVENÍ		5
1. Nebezpečný recidivista		5
2. Použití zbraně		8
TAKTIKY PRO CHOVÁNÍ V REÁLNĚ NEBEZPEČNÝCH SITUACÍCH		12
Faktory střetnutí		15
NĚKTERÉ SPECIFICKÉ POLICEJNÍ ÚKONY		22
1. Přístup k objektům (budovám) a jejich prohledávání		22
2. Přístup k místnostem a jejich prohledávání		25
3. Podezřelé a ozbrojené osoby		29
4. Zastavování motorových vozidel v dopravě		34
5. Taktika použití střelné zbraně		40
6. Základní způsoby provedení kontroly reálně nebezpečných situací		40
KONTROLA SVĚTELEM		40
KONTROLA SLOVEM (VERBÁLNÍ)		41
KONTROLA IDENTIFIKACE POLICISTŮ		42
KONTROLA UŽITÍM MOMENTU PŘEKVAPENÍ		42
KONTROLA PŘEKVAPENÍM ZBLÍZKA S POUŽITÍM		
BOJOVÉ POHYBOVÉ TECHNIKY		44

ZÁSADY TAKTIKY A TECHNIKY	48
1. Obranné taktiky a techniky	48
2. Zásady pro krytí a skrývání	53
3. Skupinové napadení za použití střelných zbraní	58
4. Přikládání pout	62

ZÁKLADY STŘELBY Z KRÁTKÝCH SLUŽEBNÍCH ZBRANÍ	66
1. Přesný výstrel a jeho technika	67
ZÁSADY PRO PŘIDĚLOVÁNÍ, NOŠENÍ A POUŽITÍ ZBRANÍ	68
POVINNOSTI POLICISTŮ PŘI POUŽITÍ ZBRANĚ	71
PROVĚŘOVÁNÍ PŘÍPADU POUŽITÍ ZBRANĚ	71
2. Cvičná střelba a příprava zbraní	72
ZAUJETÍ STABILNÍHO POSTOJE	75
MÍŘENÍ A ZAMÍŘENÍ	76
DÝCHÁNÍ	77
SPOUŠTĚNÍ	77
BOJOVÁ STŘELBA	78
MÍŘENÁ A INSTINKTIVNÍ STŘELBA	79
POUŽÍVANÉ ZBRANĚ	83
DODRŽOVÁNÍ BEZPEČNOSTI	84

TAKTIKA A BOJOVÉ CHOVÁNÍ JEDNOTLIVCE V REÁLNĚ NEBEZPEČNÝCH SITUACÍCH A KONFRONTACÍCH S POUŽITÍM KRÁTKÝCH PALNÝCH RUČNÍCH ZBRANÍ	86
Námětová cvičení pro bojovou střelbu	87

POLNÍ BOJOVÉ TECHNIKY A VYUŽÍVANÉ OBECNÉ POSTUPY	98
1. Přepad	99
2. Přepad ze zálohy směřující k získání rukojmího	100
3. Použití porazu	105
4. Některé techniky pro první zablokování protivníka	105
5. Zabezpečování ve dvojici	112
6. Mimopostojový boj	121
7. Situační přepad	130
8. Situační přepad s vyřazením protivníka z boje	131
9. Situační přepad s blokováním protivníka	134
10. Technika použití distanční tyče	134
11. Krátká hůl	171
ZÁSADY VÝKONU OSOBNÍ OCHRANY (OCHRANY OSOB)	187
PES A JEHO VYUŽITÍ PRO SLUŽEBNÍ ÚČELY	194
EVROPSKÉ PROTITERORISTICKÉ JEDNOTKY A ÚTVARY	197
1. Protiteroristické jednotky a útvary některých evropských zemí	198

2. Spolková republika Německo	199
9. SKUPINA OSTRÁHY HRANIC (GSG 9)	199
VÝZBROJ GSG 9	200
VÝCVIK GSG 9	200
3. Francie	203
SKUPINA PRO ZABEZPEČENÍ OCHRANY PREZIDENTSKÉHO PALÁCE A PREZIDENTA – GIGN	203
STŘELECKÝ VÝCVIK FRANCOUZSKÝCH SPECIÁLNÍCH JEDNOTEK	203
4. Československo (Česká republika)	205
SLUŽBA RYCHLÉHO NASAZENÍ	205
5. Příklady použití protiteroristických jednotek	208
SPOLKOVÁ REPUBLIKA NĚMECKO	208
– OPERACE MOGADIŠO	208
ITÁLIE	214
– OPERACE DOZIER	214
6. Mistrovství světa protiteroristických jednotek v Rakousku v roce 1988	219
TAKTICKÁ SOUTĚŽ	220
PŘEKÁŽKOVÁ SOUTĚŽ	221
BOJOVÁ STŘELBA	222

ZÁVĚR	225
LITERATURA	227
OBSAH	229

NAKLADATELSTVÍ A VYDAVATELSTVÍ ODBORNÉ LITERATURY V OBLASTI
- VŠECH DRUHŮ BOJOVÝCH SPORTŮ
- POLICEJNÍ TECHNIKY A TAKTIKY

PRAHA 9 - KYJE, HAMERSKÁ 405 - TEL/FAX 829649

PŘIPRAVUJEME

VIDEOKAZETY: TAKTIKA POLICEJNÍ AKCE

JUDr. Zdeněk Náchodský

JUDr. Zdeněk Náchodský TAKTIKA POLICEJNÍ AKCE

Vydal ARMEX

Praha 1993

Vydání první; náklad 40 000 výtisků

Fotografie JUDr. Milan Proks

Illustrace a návrh obálky Ing. arch. Václav Kubec

Barevné fotografie byly použity z časopisů

Die Bundes-Gendarmerie, American Survival Guide, Law and Order,
The Police Chief

Odpovědný redaktor Ing. Rudolf Langer

Sazba a tisk tiskárna Glos s. r. o. Semily

Knihárenské zpracování Česká typografie Praha

Cena 78,- Kč

DÍL I. Specifické policejní úkony

1. Přístupy k objektům (budovám) a jejich prohledávání.
2. Přístupy k místocestem a jejich prohledávání (místnosti malé, střední, velké - všeobecné zásady a specifika)
3. Zastavování podezřelých osob a motorových vozidel
4. Taktika pro použití palných zbraní a způsoby provedení kontroly i reálné nebezpečné situace (světlem, verbálně, identifikaci policistů, využitím momentu překvapení, s použitím polní bojové techniky)
5. Krytí a skrytí (zásady)
6. Přikládání pout

délka 30 minut

cena 250,-

DÍL II. Používání palné zbraně

1. Přesný výstřel a jeho technika - stabilní postoj a jeho zaujetí
  - míření a zamíření
  - dýchání a spouštění
2. Bojová střelba
  - mířená střelba
  - combatová střelba
3. Typy zbraní a střeliva (výhody-nevýhody)

délka 30 minut

cena 250,-

DÍL III. Polní bojové techniky a využívané postupy

1. Přepad a jeho druhy - přepad ze zálohy směřující k získání rukojítního
2. Pohybové techniky - použití porazu
  - některé techniky pro první zablokování protivníka
  - zabezpečování ve dvojici
  - mimopostojový boj
  - situační přepad s vyřazením protivníka z boje
  - situační přepad s blokováním protivníka
3. Technika použití distanční tyče
4. Krátká hůl a její použití

délka 30 minut

cena 250,-

Souhrnná cena 3dlného souboru čini 690,-

Kazety je možno objednat na adresu: ARMEX - František Langer
Hamerská 405, Praha 9

FENIX INTERNATIONAL

spol. s r.o.

BEZPEČNOSTNÍ A DETEKTIVNÍ SLUŽBA
Praha 1, Hybernská ul.

Společnost vznikla v roce 1989 jako jedna z prvních bezpečnostních firem. Patříme mezi největší podniky působící v oblasti komplexních bezpečnostních služeb.

Zajišťujeme:

- ochranu objektů a osob
- bezpečnostní a pořádkovou službu
- detektivní služby
- transporty peněz a cenností
- certifikace trezorů a úschovných místností
- školení a výcvik příslušníků obecní a městské policie a bezpečnostních pracovníků (akreditace MŠK č. 28460/91-34)
- provoz pultu centralizované ochrany radiovým a linkovým spojením
- bezpečnostní analýzy objektů
- návrhy režimových opatření
- projektové dokumentace

V rámci komplexních služeb realizujeme projektové práce, dodávky technologie, montáž a nepřetržitý 24 hodinový servis:

- elektrického bezpečnostního zařízení
- elektrické požární signalizace
- uzavřených televizních okruhů
- kamerových systémů ochrany
- perimetrické ochrany
- systémů kontroly vstupů a evidence času

EXACTUS spol. s r. o.

NEZÁVISLÉ ŠKOLÍCÍ STŘEDISKO PRO VÝBĚR A PŘÍPRAVU
PRACOVNÍKŮ FYZICKY A PSYCHICKY NÁROČNÝCH POVOLÁNÍ I OSOB
ZAJIŠŤUJÍCÍCH ZVLÁŠTĚ NEBEZPEČNÉ ÚKOLY SPOJENÉ S
OCHRANOU MAJETKU A OSOB

Na základě akreditace ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy zajišťujeme:

- základní (nástupní) kurzy pro pracovníky obecní a městské policie zakončené zkouškou před komisí MV ČR
- kurzy pro řídící pracovníky obecní a městské policie
- školení pracovníků obecní a městské policie, kterým bylo vydáno osvědčení na základě § 13 vyhlášky MV ČR č. 129/1991
- konzultační a poradenskou činnost přímo v místech působnosti obecních a městských úřadů
- školení uchazečů o získání oprávnění k výkonu funkce "hlavní operátor pozemních radiokomunikací" zakončené zkouškou s vystavením osvědčení
- školení pracovníků útváru obrany bankovních ústavů, průmyslových podniků i jiných orgánů a organizací
- školení a výcvik - pracovníků civilně bezpečnostních služeb
  - osobních strážců
  - uchazečů o osobní zbrojní průkazy
  - školení řidičů z povolání
- rekvalifikace pro pracovníky v oboru CBS
- výcvik veřejnosti v sebeobrani a intelektuální sebeobraně proti uliční kriminalitě

UVEDENÉ SLUŽBY LZE OBJEDNAT U EXACTUS spol. s r.o.

JUDr. Zdeněk Náchodský
Ing. Jiří Smola

EXACTUS spol. s r.o.
Mikuleckého 1314/14
Praha 4 - Braník
PSČ 147 00
tel/fax 486 127

EXACTUS spol. s r.o.
Kundratka č. 17
Praha 8 - Libeň
PSČ 180 00
tel. 829648
tel/fax 829649

ČESKÁ SPOŘITELNA a.s.

číslo	místo		číslo	místo
0101	Václavské nám.	103	0123	Nám. Republiky
0102	Vodičkova	201	0125	Háje
0103	ARBAT		0126	Anděl
0104	Verneřická	288	0127	Vinohrad. nemocnice
0105	Štefánikova	256	0128	OD Máj
0106	Vítězné nám.	266	0129	Atlas
0107	Nuselská	223	0130	SYP Chodov
0108	Vršovické nám.	241	0131	SYP Prosek
0109	Gorkého nám.	203	0132	Domov Budějovická
0110	Jugoslávská	211	0133	Starostrašnická
0111	Florenc B, C	M	0134	OD Bílá Labuť
0112	Muzeum I	M	0135	Stratego Modřany
0113	Jungmannovo nám.	M	0136	V závětří Praha 7
0114	Dukelských hrdinů	286	0137	hotel Atrium
0115	Magistrát		0138	hotel Panorama
0116	Rytířská	222	0139	letiště Ruzyně
0117	Palmovka	M	0140	letiště
0118	OD Kotva		0141	Muzeum II
0119	Koněvova	216	0143	Melantrichova
0120	Komerční banka		0145	ČT
0121	DP metro Sliačská		0146	Telecom, Olšanská 3
0122	Národní	M	9801	Dům odborů